

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø

Sammenskrivning af det anmeldte det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed

I henhold til § 2, stk. 8, jf. § 2, stk. 9, i bekendtgørelse om anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed skal livsforsikringsselskabet hvert år inden udgangen af juni indsende en sammenskrivning af selskabets samlede gældende anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed til Finanstilsynet. Det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed skal inkludere alle anmeldelser af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed, der i henhold til § 20, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed er indsendt til Finanstilsynet inden udgangen af det foregående år. Det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed må ikke indeholde tidligere anmeldte regler og satser, der ikke længere er gældende ved udgangen af det foregående år. Ved livsforsikringsselskaber forstås: livsforsikringsaktieselskaber, tværgående pensionskasser og filialer af udenlandske selskaber, der har tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhed efter § 11 i lov om finansiel virksomhed.

Brevdato
24. juni 2014
Livsforsikringsselskabets navn
PFA Pension
Offentlig tilgængelighed
Det sammenskrevne samlede anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed er offentlig tilgængeligt, medmindre livsforsikringsselskabet hér angiver, at grundlaget m.v. indeholder dele, der i henhold til bekendtgørelsens § 5, stk. 2, ikke er offentlig tilgængelige, og tillige indsender et ekstra eksemplar af det sammenskrevne tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed til Finanstilsynet, hvor disse dele er udeladt, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 9,
Sammenskrevet gældende anmeldt teknisk grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed
Livsforsikringsselskabet skal angive en sammenskrivning af det samlede anmeldte tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 8 og 9.
Vedlagt
Navn
Angivelse af navn
Henrik Heideby
Dato og underskrift
24. juni 2014
Navn
Angivelse af navn
Peter Holm Nielsen
Dato og underskrift
24. juni 2014
Navn
Angivelse af navn
Dato og underskrift

Teknisk grundlag for PFA Pension

1 GRUNDLAGET FOR BEREGNING AF FORSIKRINGSPRÆMIERNE OG LIVSFORSIKRINGSHENSÆTTELSENE

17

1.1. BEREGNINGSGRUNDLAGET	17
1.1.1 RISIKOELEMENTER	17
1.1.2 RENTE	17
1.1.2.1 Teknisk rente	17
1.1.2.2 Omregningsrente	17
1.1.2.3 Sikkerhedstillæg	17
1.1.2.4 Opgørelsesrente	17
1.1.3 NETTOGRUNDLAG	17
1.1.3.1 Nettopassiv	17
1.1.3.2 Præmiebetalingsrente	17
1.1.3.3 Kontinuert nettopræmie	17
1.1.3.4 Nettoindskud	18
1.1.3.5 Nettoreserve	18
1.1.3.6 Generelle begrænsninger	18
1.1.4 BRUTTOGRUNDLAG	18
1.1.4.1 Præmie og indskud	18
1.1.4.2 Bruttopræmie og bruttoindskud	19
1.1.4.3 Fripolice	20
1.1.4.4 Tilbagekøb.	20
1.1.5 NETTOPASSIVER FOR ETLIVSFORSIKRINGER	21
1.1.5.1 Nettopassiv for etlivsforsikringer uden invaliditetsydelse	21
1.1.5.2 Nettopassiv for etlivsforsikringer med invaliditetsydelse	21
1.1.5.3 Sammenhængen mellem 1.1.5.1. og 1.1.5.2.	22
1.1.5.4 Generelle begrænsninger	22
1.1.6 NETTOPASSIVER FOR TOLIVSFORSIKRINGER	23
1.1.6.1 Nettopassiv for tolivsforsikringer uden invaliditetsydelse	23
1.1.6.2 Nettopassiv for tolivsforsikringer med invaliditetsydelse	23
1.1.6.3 Sammenhængen mellem 1.1.6.1. og 1.1.6.2.	25
1.1.6.4 Generelle begrænsninger	25
1.1.7 BETALINGSRENTE	25
1.1.7.1 Præmiebetalingsrente for etlivsforsikringer uden præmiefritagelse ved invaliditet	26
1.1.7.2 Præmiebetalingsrente for etlivsforsikringer med præmiefritagelse ved invaliditet	26
1.1.7.3 Præmiebetalingsrente for tolivsforsikringer uden præmiefritagelse ved invaliditet	26
1.1.7.4 Præmiebetalingsrente for tolivsforsikringer med præmiefritagelse ved x_1 's invaliditet	26
1.1.7.5 Supplerende præmiefritagelse	26
1.1.7.6 Præmiebetalingsrente for forsikring uden personrisiko	26
1.1.8 BESTEMMELSER VEDRØRENDE KOLLEKTIVE FORSIKRINGER	26
1.1.8.1 Kollektiv ordning	27
1.1.8.2 Bestemmelser vedrørende størrelsen af de enkelte kollektive ydelser og aldersgrænser for disse	27
1.1.8.3 Beregningsregler vedrørende de enkelte kollektive ydelser	30
1.1.9 TILLADTE GRUNDFORMER	31
1.1.9.1 Invalidesum	53

1.1.10	FORSIKRINGER MED FORHØJET DØDSRISIKO OG/ELLER FORHØJET INVALIDITETSRISIKO	53
1.1.11	TILLADTE FORSIKRINGSFORMER	54
1.1.11.1	Forsikringsydelser	54
1.1.11.2	Maksimum for risiko	54
1.1.11.3	Minimum for risiko	54
1.1.12	BEMÆRKNINGER TIL GRUNDLAGET	55
1.1.13	FORMLER	59
1.1.13.1	Integrationsformler	59
1.1.13.2	Nøjagtighed og afrundning	60
1.1.13.3	Etlivsstørrelser	61
1.1.13.4	Tolivsstørrelser	62
1.1.13.5	Kollektive elementer	62
1.1.13.6	Annuiteter	66
1.2	BEREGNINGSGRUNDLAGET G82 5%	67
1.2.1	RISIKOELEMENTER	67
1.2.1.1	Aldersberegning	67
1.2.1.2	Normal dødelighed	67
1.2.1.3	Normal invaliditet	67
1.2.1.4	Kollektive ægtefællepensioner	68
1.2.1.5	Kollektive børnerenter	69
1.2.2	RENTE	69
1.2.2.1	Teknisk rente	69
1.2.2.2	Omregningsrente	69
1.2.2.3	Sikkerhedstillæg	70
1.2.2.4	Opgørelsesrente	70
1.2.3	NETTOGRUNDLAG	70
1.2.4	BRUTTOGRUNDLAG	70
1.2.5	NETTOPASSIVER FOR ETLIVSFORSIKRINGER	70
1.2.6	NETTOPASSIVER FOR TOLIVSFORSIKRINGER	70
1.2.7	PRÆMIEBETALINGSRENTE	70
1.2.8	BESTEMMELSER VEDRØRENDE KOLLEKTIVE FORSIKRINGER	71
1.2.9	TILLADTE GRUNDFORMER	71
1.2.10	FORSIKRINGER MED FORHØJET DØDSRISIKO OG/ELLER FORHØJET INVALIDITETSRISIKO	71
1.2.10.1	Forhøjet dødsrisiko	71
1.2.10.2	Forhøjet invaliditetsrisiko	72
1.2.11	TILLADTE FORSIKRINGSFORMER	73
1.2.11.4	Omregning af ydelser til højt forrentet grundlag	73
1.2.11.5	Regler for specielle forsikringer tegnet mod indskud	73
1.2.12	BEMÆRKNINGER TIL GRUNDLAGET	74
1.2.13	FORMLER	77
1.3	BEREGNINGSGRUNDLAGET G82 3%	78
1.3.1	RISIKOELEMENTER	78
1.3.2	RENTE	78
1.3.2.1	Teknisk rente	78
1.3.2.2	Sikkerhedstillæg	78
1.3.2.3	Opgørelsesrente	78
1.3.3	NETTOGRUNDLAG	78
1.3.4	BRUTTOGRUNDLAG	78
1.3.5	NETTOPASSIVER FOR ETLIVSFORSIKRINGER	78
1.3.6	NETTOPASSIVER FOR TOLIVSFORSIKRINGER	78
1.3.7	PRÆMIEBETALINGSRENTE	78
1.3.8	BESTEMMELSER VEDRØRENDE KOLLEKTIVE FORSIKRINGER	78
1.3.9	TILLADTE GRUNDFORMER	78

1.3.10	FORSIKRINGER MED FORHØJET DØDSRISIKO OG/ELLER FORHØJET INVALIDITETSRISIKO	78
1.3.11	TILLADTE FORSIKRINGSFORMER	78
1.3.12	BEMÆRKNINGER TIL GRUNDLAGET	79
1.3.13	FORMLER	79
1.4	BEREGNINGSGRUNDLAGET G82 2%	80
1.4.1	RISIKOELEMENTER	80
1.4.2	RENTE	80
1.4.2.1	Teknisk rente	80
1.4.2.3	Sikkerhedstillæg	80
1.4.2.4	Opgørelsesrente	80
1.4.3	NETTOGRUNDLAG	80
1.4.4	BRUTTOGRUNDLAG	80
1.4.5	NETTOPASSIVER FOR ETLIVSFORSIKRINGER	80
1.4.6	NETTOPASSIVER FOR TOLIVSFORSIKRINGER	81
1.4.7	PRÆMIEBETALINGSRENTE	81
1.4.8	BESTEMMELSER VEDRØRENDE KOLLEKTIVE FORSIKRINGER	81
1.4.9	TILLADTE GRUNDFORMER	81
1.4.10	FORSIKRINGER MED FORHØJET DØDSRISIKO OG/ELLER FORHØJET INVALIDITETSRISIKO	81
1.4.11	TILLADTE FORSIKRINGSFORMER	81
1.4.12	BEMÆRKNINGER TIL GRUNDLAGET	81
1.4.13	FORMLER	81
1.5	BEREGNINGSGRUNDLAGET UNI98 2%	82
1.5.1	RISIKOELEMENTER	83
1.5.1.1	Aldersberegning	83
1.5.1.2	Normal dødelighed	83
1.5.1.3	Normal invaliditet	83
1.5.1.4	Kollektive ægtefællepensioner	84
1.5.1.5	Kollektive børnerenter	84
1.5.2	RENTE	84
1.5.2.1	Teknisk rente	85
1.5.2.3	Sikkerhedstillæg	85
1.5.2.4	Opgørelsesrente	85
1.5.3	NETTOGRUNDLAG	85
1.5.4	BRUTTOGRUNDLAG	85
1.5.5	NETTOPASSIVER FOR ETLIVSFORSIKRINGER	85
1.5.6	NETTOPASSIVER FOR TOLIVSFORSIKRINGER	85
1.5.7	PRÆMIEBETALINGSRENTE	85
1.5.8	BESTEMMELSER VEDRØRENDE KOLLEKTIVE FORSIKRINGER	85
1.5.9	TILLADTE GRUNDFORMER	85
1.5.10	FORSIKRINGER MED FORHØJET DØDSRISIKO OG/ELLER FORHØJET INVALIDITETSRISIKO	85
1.5.10.1	Forhøjet dødsrisiko	86
1.5.10.2	Forhøjet invaliditetsrisiko	86
1.5.11	TILLADTE FORSIKRINGSFORMER	86
1.5.12	BEMÆRKNINGER TIL GRUNDLAGET	87
1.5.13	FORMLER	87
1.6	BEREGNINGSGRUNDLAGET L99 2%	88
1.6.1	RISIKOELEMENTER	89
1.6.1.1	Aldersberegning	89
1.6.1.2	Normal dødelighed	89
1.6.1.3	Normal invaliditet	89
1.6.1.4	Kollektive ægtefællepensioner	89
1.6.1.5	Kollektive børnerenter	90
1.6.2	RENTE	91

1.6.2.1	Teknisk rente	91
1.6.2.3	Sikkerhedstillæg	91
1.6.2.4	Opgørelsesrente	91
1.6.3	NETTOGRUNDLAG	91
1.6.4	BRUTTOGRUNDLAG	91
1.6.5	NETTOPASSIVER FOR ETLIVSFORSIKRINGER	91
1.6.6	NETTOPASSIVER FOR TOLIVSFORSIKRINGER	91
1.6.7	PRÆMIEBETALINGSRENTE	91
1.6.8	BESTEMMELSER VEDRØRENDE KOLLEKTIVE FORSIKRINGER	91
1.6.9	TILLADTE GRUNDFORMER	91
1.6.10	FORSIKRINGER MED FORHØJET DØDSRISIKO OG/ELLER FORHØJET INVALIDITETSRISIKO	91
1.6.11	TILLADTE FORSIKRINGSFORMER	92
1.6.12	BEMÆRKNINGER TIL GRUNDLAGET	92
1.6.13	FORMLER	92
1.7	BEREGNINGSGRUNDLAGET L09 2%	93
1.7.1	RISIKOELEMENTER	93
1.7.1.1	Aldersberegning	93
1.7.1.2	Normal dødelighed	93
1.7.1.3	Normal invaliditet	94
1.7.1.4	Kollektive ægtefællepensioner	94
1.7.1.5	Kollektive børnerenter	94
1.7.2	RENTE	94
1.7.2.1	Teknisk rente	94
1.7.2.2	Sikkerhedstillæg	94
1.7.2.3	Opgørelsesrente	94
1.7.3	NETTOGRUNDLAG	94
1.7.4	BRUTTOGRUNDLAG	94
1.7.5	NETTOPASSIVER FOR ETLIVSFORSIKRINGER	94
1.7.6	NETTOPASSIVER FOR TOLIVSFORSIKRINGER	94
1.7.7	PRÆMIEBETALINGSRENTE	94
1.7.8	BESTEMMELSER VEDRØRENDE KOLLEKTIVE FORSIKRINGER	94
1.7.9	TILLADTE GRUNDFORMER	94
1.7.10	FORSIKRINGER MED FORHØJET DØDSRISIKO OG/ELLER FORHØJET INVALIDITETSRISIKO	95
1.7.11	TILLADTE FORSIKRINGSFORMER	95
1.7.12	BEMÆRKNINGER TIL GRUNDLAGET	95
1.7.13	FORMLER	95
1.8	BEREGNINGSGRUNDLAGET U09 2%	96
1.8.1	RISIKOELEMENTER	96
1.8.1.1	Aldersberegning	96
1.8.1.2	Normal dødelighed	96
1.8.1.3	Normal invaliditet	96
1.8.1.4	Kollektive ægtefællepensioner	97
1.8.1.5	Kollektive børnerenter	97
1.8.2	RENTE	97
1.8.2.1	Teknisk rente	97
1.8.2.2	Sikkerhedstillæg	97
1.8.2.3	Opgørelsesrente	97
1.8.3	NETTOGRUNDLAG	97
1.8.4	BRUTTOGRUNDLAG	97
1.8.5	NETTOPASSIVER FOR ETLIVSFORSIKRINGER	97
1.8.6	NETTOPASSIVER FOR TOLIVSFORSIKRINGER	97
1.8.7	PRÆMIEBETALINGSRENTE	97
1.8.8	BESTEMMELSER VEDRØRENDE KOLLEKTIVE FORSIKRINGER	97

1.8.9	TILLADTE GRUNDFORMER	97
1.8.10	FORSIKRINGER MED FORHØJET DØDSRISIKO OG/ELLER FORHØJET INVALIDITETSRISIKO	97
1.8.11	TILLADTE FORSIKRINGSFORMER	97
1.8.12	BEMÆRKNINGER TIL GRUNDLAGET	98
1.8.13	FORMLER	98
1.9	BEREGNINGSGRUNDLAGET S99 2%	99
1.9.1	RISIKOELEMENTER	99
1.9.2	RENTE	99
1.9.2.1	Teknisk rente	99
1.9.2.3	Sikkerhedstillæg	99
1.9.2.4	Opgørelsesrente	99
1.9.3	NETTOGRUNDLAG	99
1.9.4	BRUTTOGRUNDLAG	99
1.9.5	NETTOPASSIVER FOR ETLIVSFORSIKRINGER	99
1.9.6	NETTOPASSIVER FOR TOLIVSFORSIKRINGER	99
1.9.7	PRÆMIEBETALINGSRENTE	99
1.9.8	BESTEMMELSER VEDRØRENDE KOLLEKTIVE FORSIKRINGER	99
1.9.9	TILLADTE GRUNDFORMER	99
1.9.10	FORSIKRINGER MED FORHØJET DØDSRISIKO OG/ELLER FORHØJET INVALIDITETSRISIKO	99
1.9.11	TILLADTE FORSIKRINGSFORMER	100
1.9.12	BEMÆRKNINGER TIL GRUNDLAGET	100
1.9.13	FORMLER	100
1.10	[UDGÅET]	101
1.11	[UDGÅET]	101
1.12	[UDGÅET]	101
1.13	[UDGÅET]	101
1.14	BEREGNINGSGRUNDLAGET U10 1 %	101
1.14.1	RISIKOELEMENTER	101
1.14.1.1	Aldersberegning	101
1.14.1.2	Normal dødelighed	101
1.14.1.3	Normal invaliditet	101
1.14.1.4	Kollektive ægtefællepensioner	102
1.14.1.5	Kollektive børnerenter	102
1.14.2	RENTE	102
1.14.2.1	Teknisk rente	102
1.14.2.2	Sikkerhedstillæg	103
1.14.2.3	Opgørelsesrente	103
1.14.3	NETTOGRUNDLAG	103
1.14.3.1	1.14.3.1 Nettopassiv	103
1.14.3.2	Præmiebetalingsrente	103
1.14.3.3	Kontinuert nettopræmie	103
1.14.3.4	Nettoindskud	103
1.14.3.5	Nettoreserve	103
1.14.3.6	Generelle begrænsninger	103
1.14.3.7	Garanterede udbetalinger	103
1.14.4	BRUTTOGRUNDLAG	104
1.14.5	NETTOPASSIVER FOR ETLIVSFORSIKRINGER	104
1.14.6	NETTOPASSIVER FOR TOLIVSFORSIKRINGER	104
1.14.7	PRÆMIEBETALINGSRENTE	104
1.14.8	BESTEMMELSER VEDRØRENDE KOLLEKTIVE FORSIKRINGER	104
1.14.9	TILLADTE GRUNDFORMER	104
1.14.10	FORSIKRINGER MED FORHØJET DØDSRISIKO OG/ELLER FORHØJET INVALIDITETSRISIKO	104
1.14.10.1	Forhøjet dødsrisiko	105

1.14.10.2	Forhøjet invaliditetsrisiko	105
1.14.11	TILLADTE FORSIKRINGSFORMER	105
1.14.12	BEMÆRKNINGER TIL GRUNDLAGET	105
1.14.13	FORMLER	106
1.15	[UDGÅET]	106
1.16	[UDGÅET]	106
1.17	REGULERING AF ANVENDELSEN AF BEREGNINGSGRUNDLAGENE	106
1.17.1	GARANTI PÅ GAMLE GRUNDLAG VED ÆNDRING	107
1.17.2	FASTSÆTTELSE AF GRUNDLAG TIL SÆRLIG GRUPPE I PFA PENSION	107
1.17.3	OVERLEVELSESRENTEN I SENIOR-PENSION	108
1.18	SÆRLIGE KONCESSIONSVILKÅR FOR VISSE PENSIONSORDNINGER	108
1.18.1	DANSK HANDEL & SERVICE	108
1.18.2	DANISCO KONCERNEN	108
1.18.3	PENSIONS KASSEN TEXACO	110
1.19	LIVSFORSIKRINGSHENSÆTTELSEN	111
1.20	GARANTEREDE YDELSER	111
1.21	BONUSPOTENTIALE PÅ FREMTIDIGE PRÆMIER	112
1.22	BONUSPOTENTIALE PÅ FRIPOLICEYDELSER	112
1.23	REGULERING AF LIVSFORSIKRINGSHENSÆTTELSENE	113
1.23.1	FORVENTET FREMTIDIGE ADMINISTRATIONSRESULTAT	113
1.23.2	STYRKELSE AF GARANTEREDE YDELSER I FORBINDELSE MED BRUG AF BONUSPOTENTIALE PÅ FRIPOLICEYDELSER	113
1.23.3	REDUKTION AF HENSÆTTELSE TIL AKTUELLE INVALIDEPENSIONER	113
1.24	LIVSFORSIKRINGSHENSÆTTELSENE	113
1.25	[UDGÅET]	113
1.26	GRUNDLAGSELEMENTER I MARKEDSVÆRDIGRUNDLAGET	114
1.26.1	FORSIKRINGSRISIKO	114
1.26.2	ADMINISTRATIONSOMKOSTNINGER	115
1.26.3	DISKONTERINGSRENTE	116
1.26.4	ADFÆRDSVARIABLE	116
1.26.5	RISIKOTILLÆG	117
1.27	IBNR, RBNS OG ERSTATNINGSHENSÆTTELSE	117
1.27.1.1	IBNR ved død	117
1.27.1.2	IBNR ved invaliditet	117
1.27.1.3	RBNS	117
1.27.1.4	Erstatningshensættelse	118
2	<u>DE FORSIKRINGSFORMER, SOM SELSKABET AGTER AT ANVENDE</u>	119
3	<u>REGLER FOR BEREGNING OG FORDELING AF OVERSKUD TIL FORSIKRINGSTAGERNE OG ANDRE BERETTIGEDE EFTER FORSIKRINGSAFTALERNE</u>	120
3.1	KONTRIBUTIONSGRUPPER	120
3.1.1	GENERELT	120
3.1.2	RENTEGRUPPER	121
3.1.3	RISIKOGRUPPER	122
3.1.4	OMKOSTNINGSGRUPPER	122
3.1.5	FORDELING AF UFORDELTE MIDLER 31.12.2010	123
3.1.6	OPDELING AF AKTIVER	123
3.2	BONUSREGULATIV	124

3.2.1	REGULATIV FOR BEREGNING OG FORDELING AF REALISERET RESULTAT TIL FORSIKRINGSAFTALERNE FOR FORSIKRINGER TEGNET PÅ BEREGNINGSGRUNDLAGENE G82 5 %, G82 3 %, G82 3,7 %, G82 2 %, UNI98 2 %, L99 OG U10	124
3.2.2	[UDGÅET]	131
3.2.3	[UDGÅET]	131
3.2.4	[UDGÅET]	131
3.2.5	BEGRÆNSNING AF TILSKRIVNING AF BONUS PÅ SELVSTÆNDIGE OPHØRENDE RISIKOFORSIKRINGER	131
3.2.6	OPBYGNING AF STYRKELSE JF. § 17 I "REGULATIV FOR BEREGNING OG FORDELING AF REALISERET RESULTAT TIL FORSIKRINGSAFTALERNE FOR FORSIKRINGER TEGNET PÅ BEREGNINGSGRUNDLAGENE G82 5 %, G82 3 %, G82 3,7 %, G82 2 %, UNI98 2 %, L99 OG U10"	131
3.2.6.1	Beskrivelse af reglerne	131
3.3	DEPOTRENTER	141
3.3.1	DEPOTRENTER FOR GENNEMSNITSRENTEPOLICER MED RET TIL BONUS	141
3.3.2	[UDGÅET]	141
3.3.3	FORELØBIG RENTE FOR KUNDEKAPITAL	141
3.4	2. ORDENS RISIKO VED DØD	142
3.4.1	[UDGÅET]	142
3.4.2	2. ORDENS GRUNDLAG VED DØD FOR G82 OG G82I (OG FOR L09 OG L09I, HVOR ØVRIGE DÆKNINGER ER ELLER VILLE VÆRE PÅ G82 HHV. G82I)	142
3.4.3	[UDGÅET]	143
3.4.4	2. ORDENS GRUNDLAG VED DØD FOR S99	143
3.4.5	2. ORDENS GRUNDLAG FOR PENSIONSORDNINGEN FOR DANSK HANDEL & SERVICE	143
3.4.6	2. ORDENS GRUNDLAG VED DØD FOR U10	143
3.5	2. ORDENS RISIKO VED INVALIDITET	144
3.5.1	2. ORDENS GRUNDLAG VED INVALIDITET FOR UNI98	144
3.5.2	2. ORDENS GRUNDLAG VED INVALIDITET FOR G82	145
3.5.3	2. ORDENS GRUNDLAG VED INVALIDITET FOR S99	146
3.5.4	2. ORDENS GRUNDLAG VED INVALIDITET FOR DANSK HANDEL & SERVICE	146
3.5.5	2. ORDENS GRUNDLAG VED INVALIDITET FOR U10	147
3.6	SÆRLIG RISIKOOVERSKUD	148
3.6.1	PRINCIPPER FOR SELVSTÆNDIGE RISIKOGRUPPER	148
3.6.2	REGLER FOR RISIKOGRUPPER FOR KONCERNER MED MEDARBEJDERE OMFATTET AF PENSIONSORDNING I ANDRE DANSKE PENSIONS-FORSIKRINGSSKABER UDEN FOR PFA PENSION KONCERNEN	153
3.6.3	REGLER FOR ANVENDELSE AF OPTJENT RISIKOOVERSKUD	153
3.6.4	REGLER FOR ANVENDELSE AF OPTJENT RISIKOOVERSKUD VED OPHØR AF RISIKOOVERSKUDS-AFTALEN	154
3.7	TEKNISK PRÆMIE	154
3.8	OMKOSTNINGER	155
3.8.1	PRÆMIE	156
3.8.1.1	Teknisk præmie	156
3.8.1.2	Styktillæg	156
3.8.1.3	Firmaordninger	156
3.8.1.4	Forsikringer uden firmaaftale	158
3.8.1.5	SPARop-PENSION	158
3.8.1.6	SPARop-Konto	158
3.8.1.7	PFA-Konto	158
3.8.1.8	Præmie ud over 54.000 kr. årligt	159
3.8.1.9	Plejesikring	159
3.8.2	INDSKUD	159
3.8.3	ARBEJDSMARKEDSPENSION	162
3.8.4	KARTOFFELKONTO	163

3.8.5	GEBYR	163
3.8.5.1	Løbende gebyr	163
3.8.5.2	Engangsgebyr	164
3.8.6	MÆGLERVEDERLAG	164
3.8.7	[UDGÅET]	165
3.9	AKTUELLE FORSIKRINGER	165
3.9.1	PENSIONER UNDER UDBETALING PÅ G82 5 %, G82 3 %, G82 2 %, UNI98 2 %, L99 2 % OG U10 1 %	165
3.9.1.1	Definition af overrentebonusteknik	165
3.9.1.2	Udbetalingsprincipper	166
3.9.1.3	Forløb af eventuelle ydelser/risikobetaling	167
3.9.1.4	Ophørende forsikringer	167
3.9.1.5	Særlig aktuel kollektiv ægtefællepension	169
3.9.1.6	Særlig eventuel individuel ægtefællepension i aktuel bestand	169
3.9.1.7	Omvalg	171
3.9.1.8	Skygge-indskud	171
3.9.1.9	Ikke månedlig pensionsforfald	172
3.9.2	[UDGÅET]	172
3.9.3	UDBETALING AF AKTUELLE G82 16% LIVRENTER MED FRIHOLDT RESERVE	172
3.9.4	PRÆMIEFRITAGELSE OG INVALIDEPENSION.	172
3.9.4.1	Andel af præmie der vedrører konc. nr. 315 hhv. 415.	173
3.9.4.2	Omkostningsberegning	173
3.9.4.3	Indberetning vedrørende forsikringer tegnet i henhold til PBL §53A	174
3.9.4.4	Reaktiveringspræmie / forsikredes andel af depotet	174
3.9.4.5	Reservehensættelse	174
3.10	ARBEJDSMARKEDSBIDRAG	174
3.11	KONCERNINTERNE POLICEFLYTNINGER	174
3.11.1	OVERFØRSEL AF INVALIDEFORSIKRINGER ETABLERET IHT. KONCESSION FOR SKADESFORSIKRING KLASSE 1&2 TIL INVALIDEFORSIKRING ETABLERET SOM LIVSFORSIKRING:	174
3.11.2	REGLER VED RESERVEOVERFØRSEL MELLEM PFA PENSION OG PFA PENSION LUXEMBOURG:	175
3.12	BØRNEPASNINGSORLOV	175
3.13	FREMFØRING AF UNDERSKUD	175
3.14	[UDGÅET]	177
3.15	REGLER FOR EGENKAPITALFORRENTNING MV.	177
3.15.1	FORDELING AF REALISERET RESULTAT	178
3.15.2	AFKAST AF EGENKAPITAL OG KUNDEKAPITAL MV.	181
3.16	SÆRLIGE BONUSHENSÆTTELSE / KUNDEKAPITAL®	182
3.16.1	REGULATIV FOR KUNDEKAPITAL®	182
3.16.2	IKK	182
3.16.2.1	Princip for opsparing:	183
3.16.2.2	Princip for forrentning	184
3.16.2.3	Princip for overlevelsesevinst	185
3.16.2.4	Princip for udbetaling for forsikringer med depotrente (gennemsnitsrenteforsikringer)	185
3.16.2.5	Princip for udbetaling for forsikringer i PFA Plus	186
3.16.2.6	Genkøb	187
3.16.2.7	Jobskifte	187
3.16.2.8	Virksomhedsomdannelse	187
3.16.3	KOLLEKTIV KUNDEKAPITAL®	187
3.17	REGLER FOR BETALING AF VISSE OMKOSTNINGER	188
3.18	PRIS- OG OMKOSTNINGSREDUKTION	189
3.19	REGULATIV FOR KRIGSRISIKO	189

4	<u>SELSKABETS PRINCIPPER FOR GENFORSIKRING</u>	191
4.1	GENFORSIKRING AF STORE SUMMER	191
4.2	KATASTROFEDÆKNING	191
4.3	POOLING	191
5	<u>REGLER FOR OPLYSNINGER, SOM DE FORSIKRINGSSØGENDE SKAL AFGIVE TIL BEDØMMELSE AF RISIKOFORHOLDENE</u>	192
5.1	GENERELLE REGLER	192
5.1.1	RISIKOBELØB	192
5.1.2	OBLIGATORISK FORSIKRINGSORDNING	193
5.1.3	INDELING	193
5.1.4	OVERFØRSLER	193
5.1.5	UDSÆTTELSE	193
5.1.6	UNDERSØGELSE FOR HIV-ANTISTOF	193
5.1.7	GENKØB	194
5.1.8	ÆNDRING AF FORSIKRINGSYDELSE I FORBINDELSE MED PENSIONERING.	194
5.1.9	NEDSÆTTELSE/BORTFALD AF INDIVIDUEL ÆGTEFÆLLE DÆKNING.	194
5.2	GRUPPE A	194
5.2.1	NYTEGNINGER	194
5.2.2	ÆNDRINGER	194
5.3	GRUPPE B	195
5.3.1	NYTEGNINGER.	195
5.3.2	ÆNDRINGER	195
5.4	GRUPPE C	195
5.5	GRUPPE E	195
5.5.1	NYTEGNINGER.	196
5.5.2	ÆNDRINGER	196
5.6	OVERTAGELSE AF HEL ORDNING FRA ET ANDET PENSIONSSKAB	196
5.7	SÆRLIGE REGLER FOR STORE RISIKOBELØB.	197
5.8	ERKLÆRINGER	198
6	<u>REGLER FOR BEREGNING AF TILBAGEKØBSVÆRDIER OG FRIPOLICER</u>	200
6.1	FRIPOLICEREGLER	200
6.1.1	FRIPOLICEREGLER	200
6.1.1.1	Fripolice efter depotsikring	200
6.1.1.2	Gebyrfri fripolice	200
6.1.2	[UDGÅET]	200
6.2	GENKØBSREGLER	201
6.2.1	GENKØBSFRADrag	201
6.2.1.1	Fradrag for transaktionsomkostninger	201
6.2.1.2	Fradrag for kursværn / Overførselstillæg	201
6.2.1.3	Delvist tilbagekøb	203
6.2.1.4	Individualisering af kollektive ordninger	204
6.2.1.5	Små fripolicer	204
6.2.1.6	Lavprisprodukter, hvor forsikrede er invalid.	205
6.2.1.7	Forsikringsbegivenhed er indtrådt	205
6.2.1.8	Forsikrede $\geq$ 60 år	205

6.2.1.9	Tilbagekøb af en PFA-Konto, hvor forsikrede er invalid	206
6.2.1.10	KundeKapital	206
6.2.2	[UDGÅET]	206

**7 REGLER, HVOREFTER PENSIONSORDNINGER MED LØBENDE UDBETALINGER
TEGNET ELLER AFTALT SOM OBLIGATORISKE ORDNINGER I ET FORSIKRINGSSELSKAB
ELLER EN PENSIONSKASSE KAN OVERFØRES FRA ELLER TIL SELSKABET I
FORBINDELSE MED OVERGANG TIL ANDEN ANSÆTTELSE ELLER I FORBINDELSE MED
VIRKSOMHEDSOVERDRAGELSE ELLER VIRKSOMHEDSOMDANNELSE.** 207

7.1 JOBSKIFTEAFTALEN 207

§ 1 207

ANVENDELSESOMRÅDE 207

§ 2 208

DEFINITIONER 208

§ 3 208

BETINGELSER FOR OVERFØRSLER 208

§ 4 209

§ 5 209

§ 6 209

§ 7 209

§ 8 210

PROCEDURE FOR OVERFØRSLER 210

§ 9 210

§ 10 210

§ 11	210
§ 12	210
§ 13	211
§ 14	211
§ 15	211
§ 16	212
§ 17	212
ANDRE AFTALER	212
§ 18	212
AFTALENS INDGÅELSE	212
§ 19	212
OPSIGELSE AF AFTALEN	212
§ 20	212
IKRAFTTRÆDELSE OG REVISION	212
7.1.1 UDVIDET AFTALE MED BORTSEELSE FRA 24 MÅNEDER FRIST	213
7.1.2 ORGANISATIONSKIFT	213
7.1.3 OVERFØRSEL TIL FRIVILLIG AFTALE	215
7.1.4 BANKOVERFØRSEL VED JOBSKIFTE	215
7.2 GENERELLE OVERFØRSELSREGLER	215
7.3 VIRKSOMHEDSOMDANNELSESAFTALEN	218
ANVENDELSESOMRÅDE	218
1.1.	218
1.2.	218

1.3.	218
AFGRÆNSNING AF ANVENDELSESOMRÅDE	219
2.1.	219
2.2.	219
DEFINITIONER	219
3.1. SELSKAB	219
3.2. VIRKSOMHED	219
3.3. VIRKSOMHEDSOMDANNELSE OG VIRKSOMHEDSOVERDRAGELSE	220
3.4. OBLIGATORISK PENSIONSORDNING	220
3.5. FORSIKREDE	220
3.6. PENSIONS MIDLER	220
3.7. OPGØRELSESDATO OG OVERFØRSELSDATO	220
BETINGELSER FOR OVERFØRSLER	220
4.1	220
4.2.	220
4.3.	221
4.4.	221
4.5.	221
4.6.	221
KARENSTIDSBESTEMMELSER	221
5.	221
6.	221
HELBREDSVURDERING	222
7.1.	222
7.2.	222
7.3.	222
7.4.	222
7.5.	222
7.6. SÆRREGEL FOR STORE OVERFØRSLER - MIN. 5 PCT. AF DET MODTAGENDE SELSKABS LIVSFORSIKRINGSHENSÆTTELSER	222
7.7. ANTAGELSE PÅ HELBREDSMÆSSIGT DÅRLIGERE VILKÅR	223
7.8.	223
PROCEDURE FOR OVERFØRSELN	223
8.1.	223
8.2.	223
8.3.	223

8.4.	223
8.5.	223
8.6.	224
8.7.	224
8.8.	224
8.9.	224
<u>OPGØRELSE AF PENSIONSORDNINGEN OG OVERFØRSEL AF PENSIONSMIDLERNE</u>	224
9.1.	224
9.2.	224
9.3.	224
10.1.	224
10.2.	224
10.3.	225
<u>PENSIONSMIDLERNE, DER OVERFØRES</u>	225
11.1.	225
11.2.	225
11.3.	225
11.4.	225
11.5.	226
11.6.	226
11.7.	226
11.8.	226
12.1.	226
12.2.	226
12.3.	226
12.4.	226
<u>ANDRE AFTALER</u>	227
13.1.	227
<u>TILSLUTNING TIL AFTALEN</u>	227
14.1	227
<u>OPSIGELSE AF AFTALEN</u>	227
15.1.	227
15.2.	227
15.3.	227
15.4.	227
15.5.	227
<u>IKRAFTTRÆDEN OG REVISION</u>	228

16.1.		228
16.2.		228
16.3.		228
7.3.1	BANKOVERFØRSEL VED VIRKSOMHEDSOVERDRAGELSE	228

8 DIVERSE PRODUKTER I PFA PENSION MED SÆRLIGE ANMELDELSER 229

8.1	STANDARD LIV	229
8.1.1	PRODUKTBEKRIVELSE	229
8.1.2	MATEMATISK BEKRIVELSE	229
8.1.2.1	Risikoelementer	229
8.1.2.2	Rente	230
8.1.2.3	Bruttogrundlag	230
8.1.2.4	Bonus	231
8.1.2.5	Genkøb	231
8.1.2.6	Helbredsoplysninger	231
8.2	SPAR-OP KONTO	231
8.2.1.1	Produktbeskrivelse	231
8.2.1.2	Teknisk beskrivelse	232
8.2.1.3	Genkøb:	232
8.3	[UDGÅET]	233
8.4	U74-LIVRENTER	233
8.5	PLEJESIKRING	234
8.5.1	PRODUKTBEKRIVELSE	234
8.5.2	HELBREDSVURDERING	238
8.5.3	MATEMATISK BEKRIVELSE	238
8.5.3.1	Omkostninger	239
8.5.3.2	2. ordens risiko/bonus	239
8.5.3.3	Genkøb/ændring	239
8.6	(UDGÅET)	239
8.7	UGARANTEREDE INVALIDEYDELSER	239
8.7.1	ANVENDELSE	241
8.7.2	2. ORDENS RISIKO	241
8.8	CT-DÆKNING	241
8.9	FAGINVALIDITET	242
8.10	SOLIDARISKE DÆKNINGER	243
8.10.1	IDENTIFIKATION AF SOLIDARISKE GRUNDFORMER	243
8.10.2	PRÆMIEBEREGNING FØR OMFORDELING	243
8.10.3	OMFORDELING AF PRÆMIE	244
8.10.4	RETMÆSSIG ORLOV	244
8.10.5	FRATRÆDELSE	244
8.10.5.1	Individualiseret betaling	245
8.10.5.2	Præmietillæg for de præmiebetalende	245
8.10.5.3	Fortsat betaling af den solidarisk bestemte præmie	245
8.10.6	SÆRLIG RISIKOOVERSKUD	246
8.10.7	BESKRIVELSE AF GRUNDLAG FOR OPHØRENDE LIVSFORSIKRING UDEN RET TIL BONUS OG MED SOLIDARISK PRÆMIEBEREGNING	246
8.10.7.1	Overgangsintensiteter i eventuel før evt. regulering pga. erfaringstarifiering	247
8.10.7.2	Omkostninger	247
8.10.7.3	Øvrigt	247
8.10.8	(UDGÅET)	247
8.10.9	ERFARINGSTARIFERING	248

8.10.10	VALGMULIGHED MED HENSYN TIL SOLIDARISK DÆKNING	250
8.11	GRUPPELIV	250
8.11.1	DEFINITION AF PERSONKREDS	250
8.11.2	FORSIKRINGSYDELSER (OVERORDNEDE)	251
8.11.2.1	Forsikringsydelser – antal personer	253
8.11.3	SÆRLIGE ORDNINGER	255
8.11.3.1	Valgfri tillægsdækning	255
8.11.3.2	Kundegruppeliv	255
8.11.3.3	Gensikring og Modulsikring	256
8.11.4	PRÆMIEBEREGNING	256
8.11.4.1	Generelle bestemmelser for præmieberegning	256
8.11.4.2		257
8.11.4.3	Beregning af præmie for de enkelte ydelser	257
8.11.4.4	Supplerende præmier	260
8.11.5	REGLER FOR AFGIVELSE AF HELBREDSOPLYSNINGER	262
8.11.6	BONUSREGULATIV	262
8.11.7	SAMORDNING	268
8.11.8	50%'S FORSIKRINGSDÆKNING I FRIVILLIGE GRUPPELIVSORDNINGER	269
8.11.9	METODE TIL FASTSÆTTELSE AF ADMINISTRATIONSOMKOSTNINGER PÅ STORE ORDNINGER	269
8.11.10	UDVIDET DÆKNING I EN SÆRLIG STOR GRUPPE	270
8.11.11	RETMÆSSIG ORLOV	270
8.11.12	GENFORSIKRING	270
8.12	SOLIDARISK BØRNERENTE MED OPHØRENDE RISIKO (PIST-BØRNERENTE)	270
8.13	PFA PLUS	271
8.14	SOLIDARISK OPHØRENDE DØDSFALDSDÆKNING (LETPENSION)	272
8.15	[UDGÅET]	272

1 Grundlaget for beregning af forsikringspræmierne og livsforsikringshensættelserne

1.1. Beregningsgrundlaget

Dette er en master for de beregningsgrundlag som selskabet anvender, jf senere punkter.

1.1.1 Risikoelementer

Se respektive grundlagsafsnit - pkt. 1.2.1. m.fl.

1.1.2 Rente

1.1.2.1 Teknisk rente

Den tekniske rente betegnes i .

1.1.2.2 Omregningsrente

Se pkt. 1.2.2.2.

1.1.2.3 Sikkerhedstillæg

Sikkerhedstillægget fastsættes som en reduktion af rentestyrken.

Sikkerhedstillægget kan anvendes til imødegåelse af såvel et risiko- som et omkostningsunderskud.

1.1.2.4 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten svarende til den tekniske rente anvendes ved beregning af nettopassiver jvf. pkt. 1.1.3.1. og præmiebetalingsrenter jvf. pkt. 1.1.3.2.

1.1.3 Nettogrundlag

1.1.3.1 Nettopassiv

Ved nettopassivet for en forsikring eller forsikringsdel forstås kapitalværdien af alle selskabets øjeblikkelige og fremtidige forpligtelser inklusive den endnu ikke betalte andel af etableringsvederlag til eventuel tilknyttet mægler. Etableringsvederlag indgår maksimalt i 36 måneder efter etableringen / mæglertilknytningen.

Nettopassivet for månedlige ydelser beregnes, som om ydelserne forfaldt kontinuert.

1.1.3.2 Præmiebetalingsrente

Ved præmiebetalingsrenten for en forsikring eller forsikringsdel forstås kapitalværdien pr. 1 krone præmiebetaling.

1.1.3.3 Kontinuert nettopræmie

Den kontinuerte nettopræmie $\bar{\pi}$ bestemmes som forholdet mellem nettopassivet og præmiebetalingsrenten, begge dele beregnet ved tegningen og efter arbejdsmarkedsbidrag.

1.1.3.4 Nettoindskud

Nettoindskuddet I^N bestemmes som nettopassivet ved tegningen.

1.1.3.5 Nettoreserve

Nettoreserven beregnes som nettopassivet med fradrag af den kontinuerte nettopræmie multipliceret med præmiebetalingsrenten.

1.1.3.6 Generelle begrænsninger

En forsikring må ikke opbygges således, at dens nettoreserve på noget tidspunkt kan blive negativ.

En forsikring, der indeholder invaliditetsydelse, må ikke være således opbygget, at nettoreserven kan falde ved invaliditetens indtræden, eller således opbygget, at nettoreserven kan stige ved reaktivering.

1.1.4 Bruttogrundlag

1.1.4.1 Præmie og indskud

Ved præmie forstås enhver fremtidig i policen forudsat indbetaling samt den del af første indbetaling, der svarer til de fremtidige i policen forudsatte indbetalinger.

Andre indbetalinger er indskud.

Når udløbsalderen for præmie er lavere end 60 år, er den korteste præmiebetalingsvarighed ved nytegning 5 år.

1.1.4.2 Bruttopræmie og bruttoindskud

Ratepræmien $\frac{p}{m}^{(m)}$, der forfalder $\frac{1}{m}$ - årlig forud, beregnes ved formlen:

$$\frac{p}{m}^{(m)} = \frac{\pi}{m \cdot \alpha} \cdot \frac{a_1^{(m)}}{a_1^{(m)}} + \beta \quad (12)$$

hvor $a_1^{(m)}$ er beregnet med en opgørelsesrente på 9 pct. for beregningsgrundlaget G82 5% og 2,5095 pct. for alle andre beregningsgrundlag for forsikringer under kontribution, og hvor α respektiv β er omkostningsparametre.

$$\alpha = 0,89$$

β består af et styktillæg, der afhænger af præmiens forfald, samt et stykratetillæg. Styktillæg og stykratetillæg udgør i 2014:

$$\text{Stk}(1) = 483 \text{ kr.}$$

$$\text{Stk}(2) = 247 \text{ kr.}$$

$$\text{Stk}(4) = 126 \text{ kr.}$$

$$\text{Stk}(12) = 44 \text{ kr.}$$

$$\text{Stykrate} = 14 \text{ kr.}$$

De ovenfor nævnte tillæg reguleres årligt pr. 1. januar i overensstemmelse med udviklingen i forbrugerprisindekset. Udviklingen i forbrugerprisindekset fastsættes som værdien af indekset for september det nærmest forudgående år divideret med værdien af indekset for september 1996. De regulerede tillæg afrundes med bevarelse af deres indbyrdes forhold til nærmeste hele antal kr.

For forsikringer, hvor der kun udløses ydelser ved mere end én persons død eller invaliditet, multipliceres Stk(m) med 2.

For pensionsordninger baseret på overenskomst mellem på den ene side forsikrings-selskabet og på den anden side arbejdsgiveren og evt. arbejdstageren bortfalder Stk(m) og Stykrate, medmindre det drejer sig om ordninger med stærkt risikoprægede forsikringer og den enkelte forsikrings årspræmie er mindre end 4.000 kr.

Bruttoindskuddet I^B beregnes ved

$$I^B = \frac{1}{\gamma} I^N + \delta$$

hvor γ respektive δ er omkostningsparametre.

$$\gamma = 0,89$$

Styktillægget δ (stykind) udgør i 2014 kr. 1.716 ved nytegning af forsikringer uden præmiebetaling, hvor bruttoindskuddet – ekskl. evt. styktillæg – er mindre end 10.000 kr.

Styktillægget δ er 0 i andre tilfælde.

Styktillægget δ reguleres på samme måde som styktillæg og stykratetillæg.

Der kan ske undtagelser som følge af overførselsregler anmeldt til Finanstilsynet.

1.1.4.3 Fripolice

Der henvises til afsnit 6.1.1.

1.1.4.4 Tilbagekøb.

For etlivsforsikringer kan der gives tilsagn om tilbagekøb, dersom nettopassivet ved forsikredes død på tilbagekøbstidspunktet er større end nettoreserven.

For tolivsforsikringer kan der gives tilsagn om tilbagekøb, dersom det for begge forsikrede gælder, at nettopassivet ved forsikredes død er større end nettoreserven på tilbagekøbstidspunktet.

Hvis nettopassivet ved forsikredes død er mindre end nettoreserven, kan der gives tilsagn om tilbagekøb af så stor en del af forsikringen, som modsvares af nettopassiv ved forsikredes død. Såfremt der sker tilbagekøb efter denne bestemmelse, skal dødsfaldsrisikoen reduceres tilsvarende.

Der kan dog altid gives tilsagn om tilbagekøb, såfremt forsikringen efter omskrivning til fripolice på tilbagekøbstidspunktet ikke omfatter nogen løbende ydelse over 9.900 kr. årligt eller sum over 99.000 kr. Anførte satser er for året 2014. Grundbeløbet reguleres efter personskattelovens § 20.

For forsikringer, der er baseret på aftale mellem arbejdsgiver, forsikringselskab og arbejdstager, kan det aftales, at der gives tilsagn om tilbagekøb i forbindelse med fratræden fra den pågældende arbejdsgiver efter følgende regler:

- A. Tilbagekøb straks ved fratræden kan ske, hvis:
1. tilbagekøbsværdien tilfalder arbejdsgiveren i henhold til lov nr. 310 af 09.06.1971 med senere ændringer,
  2. forsikrede emigrerer,
  3. forsikrede får ansættelse som tjenestemand. Tilbagekøb kan ske i det omfang, tilbagekøbsværdien overføres til staten eller kommunen som betaling for tillæggelse af pensionsalder,

- B. Tilbagekøb mellem 1 og 2 år efter fratræden kan ske, hvis forsikrede på tilbagekøb tidspunktet
1. ikke er pensioneret eller fyldt 67 år,
  2. ikke er tjenestemand eller tjenestemandspaspirant,
  3. ikke er og ikke skal optages i en pensionsforsikringsordning eller i en pensionskasse, samt
  4. ikke har ansættelse i en stilling, hvor arbejdsgiveren vil deltage i præmiebetalingen på den medbragte police.

Der kan gælde andre regler som følge af overførselsregler anmeldt til Finanstilsynet.

Tilsagn om tilbagekøb i andre tilfælde uden afgivelse af helbredsoplysninger kan ikke gives.

Reglerne for beregning af tilbagekøbsværdien er beskrevet i afsnit 6.2

1.1.5 Nettopassiver for etlivsforsikringer

1.1.5.1 Nettopassiv for etlivsforsikringer uden invaliditetsydelse

I det generelle udtryk for nettopassivet for etlivsforsikringer uden invaliditetsydelser indgår følgende betegnelser:

$S_{x+\theta}^d$ betegner nettopassivet ved forsikredes død i alder $x+\theta$

S_{x+n} betegner nettopassivet ved forsikredes oplevelse af alder $x+n$.

$$K(x, n) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot S_{x+\theta}^d d\theta + \frac{D_{x+n}}{D_x} \cdot S_{x+n}$$

1.1.5.2 Nettopassiv for etlivsforsikringer med invaliditetsydelse

I det generelle udtryk for nettopassivet for etlivsforsikringer med invaliditetsydelser indgår følgende betegnelser:

$S_{x+\theta}^{ad}$ betegner nettopassivet ved forsikredes død i alder $x+\theta$ som aktiv.

$S_{x+\theta}^{ai}$ betegner nettopassivet ved forsikredes invaliditet i alder $x+\theta$.

S_{x+n}^a betegner nettopassivet ved forsikredes oplevelse af alder $x+n$ som aktiv.

$S_{x+\tau}^{id}(x+\theta)$ betegner nettopassivet ved forsikredes død i alder $x+\tau$ som invalid, giver at invaliditeten er indtrådt i alder $x+\theta$.

$S_{x+n}^i(x+\theta)$ betegner nettopassivet ved forsikredes oplevelse af alder $x+n$ som invalid, givet at invaliditeten er indtrådt i alder $x+\theta$.

$Y_{x+\tau}^i(x+\theta)d\tau$ betegner invaliditetsydelse mellem alder $x+\tau$ og $x+\tau+d\tau$, givet at invaliditeten er indtrådt i alder $x+\theta$.

$S_{x+\theta}^{\bar{i}}$ betegner engangsydelse ved varig invaliditet i alder $x+\theta$.

For nettopassiver og ydelser gælder begrænsninger som nævnt i 1.1.5.4.

$$K \begin{pmatrix} a \\ x, n \end{pmatrix} = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}^a}{D_x^a} (\mu_{x+\theta}^{ad} \cdot S_{x+\theta}^{ad} + \mu_{x+\theta}^{ai} \cdot S_{x+\theta}^{ai}) d\theta + \frac{D_{x+n}^a}{D_x^a} S_{x+n}^a$$

hvor

$$S_{x+\theta}^{ai} = S_{x+\theta}^{\bar{i}} + \int_{\theta}^n \frac{D_{x+\tau}^i}{D_{x+\theta}^i} \cdot \mu_{x+\tau}^{id} \cdot S_{x+\tau}^{id}(x+\theta) d\tau + \frac{D_{x+n}^i}{D_{x+\theta}^i} \cdot S_{x+n}^i(x+\theta) + \int_{\theta}^n \frac{D_{x+\tau}^i}{D_{x+\theta}^i} \cdot Y_{x+\tau}^i(x+\theta) d\tau$$

og hvor $x+n \leq 67$

1.1.5.3 Sammenhængen mellem 1.1.5.1. og 1.1.5.2.

Såfremt

$$S_{x+\theta}^{\bar{i}} = 0$$

$$Y_{x+\tau}^i(x+\theta) = 0$$

$$S_{x+\tau}^d = S_{x+\tau}^{ad} = S_{x+\tau}^{id}(x+\theta) \quad \text{og}$$

$$S_{x+n} = S_{x+n}^a = S_{x+n}^i(x+\theta)$$

for $0 < \theta < \tau < n$

er 1.1.5.1. og 1.1.5.2. identiske.

1.1.5.4 Generelle begrænsninger

De i pkt. 1.1.5.1. og 1.1.5.2. anførte nettopassiver og ydelser skal alle være ikke-negative.

For de i pkt. 1.1.5.2. anførte nettopassiver og ydelser skal endvidere gælde:

$$S_{x+\tau}^{id}(x+\theta) \leq S_{x+\tau}^{ad} \quad \text{for } x+\theta \leq 60 \text{ og for hvert } \tau > \theta$$

$$S_{x+\tau}^{id}(x+\theta) = S_{x+\tau}^{ad} = S_{x+\tau}^d \quad \text{for } x+\theta > 60 \text{ og for hvert } \tau > \theta$$

$$S_{x+n}^i(x+\theta) = S_{x+n}^a = S_{x+n} \quad \text{for } x+\theta > 60 \text{ og for hvert } n > \theta$$

$$S_{x+\theta}^{\bar{i}} = 0 \quad \text{for } x+\theta > 60$$

Af betingelsen $x+n \leq 67$ i pkt. 1.1.5.2. følger endelig, at $Y_{x+\tau}^i(x+\theta) = 0$

1.1.6 Nettopassiver for tolivsforsikringer

1.1.6.1 Nettopassiv for tolivsforsikringer uden invaliditetsydelse

I det generelle udtryk for nettopassivet for tolivsforsikringer uden invaliditetsydelser indgår følgende betegnelser:

$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d$ er nettopassivet ved x_1 's død i alder $x_1 + \theta$ betinget af, at x_2 lever på dette tidspunkt.

$T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d$ er nettopassivet ved x_2 's død i alder $x_2 + \theta$, betinget af, at x_1 lever på dette tidspunkt.

T_{x_1+n, x_2+n} er nettopassivet ved x_1 's oplevelse af alder $x_1 + n$, betinget af, at x_2 lever på dette tidspunkt.

$$K(x_1, x_2, n) = \int_0^n \frac{D_{x_1+\theta, x_2+\theta}}{D_{x_1, x_2}} (\mu_{x_1+\theta} \cdot T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d + \mu_{x_2+\theta} \cdot T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d) d\theta$$
$$+ \frac{D_{x_1+n, x_2+n}}{D_{x_1, x_2}} \cdot T_{x_1+n, x_2+n}$$

1.1.6.2 Nettopassiv for tolivsforsikringer med invaliditetsydelse

Tolivsforsikringer kan indeholde invaliditetsydelser af samme art som etlivsforsikringer, dog må der kun udløses ydelser ved en af de to forsikredes invaliditet. Den af de forsikrede, ved hvis invaliditet der kan udløses ydelser, betegnes i det følgende x_1 , mens den forsikrede, ved hvis invaliditet der ikke kan udløses ydelser, betegnes x_2 . Såvel x_1 som x_2 kan være mand eller kvinde.

I det generelle udtryk for nettopassivet for tolivsforsikringer med invaliditetsydelser indgår følgende betegnelser:

$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^{ad}$ er nettopassivet ved x_1 's død som aktiv i alder $x_1 + \theta$ betinget af, at x_2 lever på dette tidspunkt.

$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^{ai}$ er nettopassivet ved x_1 's invaliditet i alder $x_1 + \theta$ betinget af, at x_2 lever på dette tidspunkt.

$T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^{da}$ er nettopassivet ved x_2 's død i alder $x_2 + \theta$, betinget af, at x_1 lever som aktiv på dette tidspunkt.

T_{x_1+n, x_2+n}^a er nettopassivet ved x_1 's oplevelse af alder $x_1 + n$ som aktiv, betinget af, at x_2 lever på dette tidspunkt.

$T_{x_1+\tau, x_2+\tau}^{id}$ ($x_1 + \theta$) er nettopassivet ved x_1 's død som invalid i alder $x_1 + \tau$, betinget af, at x_2 lever på dette tidspunkt, givet at invaliditeten er indtrådt i alder $x_1 + \theta$.

$T_{x_2+\tau, x_1+\tau}^{d, i}(x_1 + \theta)$ er nettopassivet ved x_2 's død i alder $x_2 + \tau$, betinget af, at x_1 lever som invalid på dette tidspunkt, givet at invaliditeten er indtrådt i alder $x_1 + \theta$.

$T_{x_1+n, x_2+n}^i(x_1 + \theta)$ er nettopassivet ved x_1 's oplevelse af alder $x_1 + n$ som invalid, betinget af, at x_2 lever på dette tidspunkt, givet at invaliditeten er indtrådt i alder $x_1 + \theta$.

$S_{x+\theta}^{\ddot{a}}$ og $Y_{x_1+\tau}^i(x_1 + \theta)$ er defineret i pkt. 1.1.5.2.

For nettopassiver og ydelser gælder begrænsninger som nævnt i 1.1.6.4.

$$K\left(\begin{matrix} a \\ x_1, x_2, n \end{matrix}\right) = \int_0^n \frac{D_{x_1+\theta, x_2+\theta}^a}{D_{x_1, x_2}^a} (\mu_{x_1+\theta}^{ad} \cdot T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^{ad} + \mu_{x_1+\theta}^{ai} \cdot T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^{ai} + \mu_{x_2+\theta} \cdot T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d) d\theta + \frac{D_{x_1+n, x_2+n}^a}{D_{x_1, x_2}^a} \cdot T_{x_1+n, x_2+n}^a$$

hvor

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^{ai} = S_{x_1+\theta}^{\ddot{a}} + \int_0^n \frac{D_{x_1+\tau, x_2+\tau}^i}{D_{x_1+\theta, x_2+\theta}^i} (\mu_{x_1+\tau}^{id} \cdot T_{x_1+\tau, x_2+\tau}^{id}(x_1 + \theta) + \mu_{x_2+\tau} \cdot T_{x_2+\tau, x_1+\tau}^d(x_1 + \theta)) d\tau + \frac{D_{x_1+n, x_2+n}^i}{D_{x_1+\theta, x_2+\theta}^i} T_{x_1+n, x_2+n}^i(x_1 + \theta) + \int_0^n \frac{D_{x_1+\tau, x_2+\tau}^i}{D_{x_1+\theta, x_2+\theta}^i} Y_{x_1+\tau}^i(x_1 + \theta) d\tau$$

og hvor

$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^{ad}$ og $T_{x_1+\tau, x_2+\tau}^{id}(x_1 + \theta)$ bestemmes ved pkt. 1.1.5.1.,

$T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d$ bestemmes ved pkt. 1.1.5.2. og

$T_{x_2+\tau, x_1+\tau}^d(x_1 + \theta)$ bestemmes ved pkt. 1.1.5.2.,

og hvor $x_1 + n \leq 67$

1.1.6.3 Sammenhængen mellem 1.1.6.1. og 1.1.6.2.

Såfremt

$$S_{x_1+\theta}^{\bar{a}}=0$$

$$Y_{x_1+\tau}^i(x_1+\theta)=0$$

$$T_{x_1+\tau, x_2+\tau}^d = T_{x_1+\tau, x_2+\tau}^{ad} = T_{x_1+\tau, x_2+\tau}^{id}(x_1+\theta)$$

$$T_{x_1+n, x_2+n} = T_{x_1+n, x_2+n}^a = T_{x_1+n, x_2+n}^i(x_1+\theta)$$

$$T_{x_2+\tau, x_1+\tau}^d = T_{x_2+\tau, x_1+\tau}^{da} = T_{x_2+\tau, x_1+\tau}^{di}(x_1+\theta)$$

for $0 < \theta < \tau < n$, er 1.1.6.1. og 1.1.6.2. identiske.

1.1.6.4 Generelle begrænsninger

De i pkt. 1.1.6.1. og 1.1.6.2. anførte nettopassiver og ydelser skal alle være ikke-negative.

For de i pkt. 1.1.6.2. anførte nettopassiver og ydelser skal endvidere gælde:

$$T_{x_1+\tau, x_2+\tau}^{id}(x_1+\theta) \leq T_{x_1+\tau, x_2+\tau}^{ad} \quad \text{for } x_1+\theta \leq 60 \quad \text{og for ethvert } \tau > \theta$$

$$T_{x_1+\tau, x_2+\tau}^{id}(x_1+\theta) = T_{x_1+\tau, x_2+\tau}^{ad} = T_{x_1+\tau, x_2+\tau}^d \quad \text{for } x_1+\theta > 60 \quad \text{og for ethvert } \tau > \theta$$

$$T_{x_1+n, x_2+n}^i(x_1+\theta) = T_{x_1+n, x_2+n}^a = T_{x_1+n, x_2+n} \quad \text{for } x_1+\theta > 60 \quad \text{og for ethvert } n > \theta$$

$$S_{x_1+\theta}^{\bar{a}} = 0 \quad \text{for } x_1 + \theta > 60$$

Af betingelsen $x_1 + n \leq 67$ i pkt. 1.1.6.2. følger, at

$$Y_{x_1+\tau}^i(x_1+\theta) = 0, \quad \text{for } x_1 + \tau > 67$$

Endelig skal nettopassiverne for den etlivsforsikring, der er tilbage i tilfælde af x_2 's død på et vilkårligt tidspunkt, opfylde de generelle begrænsninger i pkt. 1.1.5.4.

1.1.7 Betalingsrente

Etlivsforsikringer med invaliditetsydelse tegnes altid med ret til præmiefritagelse ved invaliditet, præmiebetalingsrente 1.1.7.2. Tolvsvsforikringer med invaliditetsydelse tegnes altid med ret til præmiefritagelse ved x_1 's invaliditet, præmiebetalingsrente 1.1.7.4., jvf. pkt. 1.1.6.2.

Forsikringer uden invaliditetsydelse kan tegnes med eller uden ret til præmiefritagelse ved invaliditet, præmiebetalingsrente 1.1.7.2., henholdsvis 1.1.7.4. eller 1.1.7.1., henholdsvis 1.1.7.3. Det er dog ikke muligt i én og samme forsikring til én og samme grundform både at have ret og ikke have ret til præmiefritagelse ved invaliditet.

Etlivsforsikringer, hvor præmiebetalingstiden udløber efter forsikredes fyldte 68. år, men inden forsikredes fyldte 71. år, kan tegnes med ret til præmiefritagelse ved invaliditet. Forsikringen giver da kun ret til præmiefritagelse, dersom invaliditeten indtræder inden forsikredes fyldte 67. år.

1.1.7.1 Præmiebetalingsrente for etlivsforsikringer uden præmiefritagelse ved invaliditet

$$\bar{a}(x, r) = \int_0^r \frac{D_{x+\theta}}{D_x} d\theta = \frac{\bar{N}_x - \bar{N}_{x+r}}{D_x}$$

$$x+r \leq 80$$

1.1.7.2 Præmiebetalingsrente for etlivsforsikringer med præmiefritagelse ved invaliditet

$$\bar{a}^a(x, r) = \int_0^r \frac{D_{x+\theta}^a}{D_x^a} d\theta = \frac{\bar{N}_x^a - \bar{N}_{x+r}^a}{D_x^a}$$

$$x+r \leq 67$$

1.1.7.3 Præmiebetalingsrente for tolivsforsikringer uden præmiefritagelse ved invaliditet

$$\bar{a}(x_1, x_2, r) = \int_0^r \frac{D_{x_1+\theta, x_2+\theta}}{D_{x_1, x_2}} d\theta = \frac{\bar{N}_{x_1, x_2} - \bar{N}_{x_1+r, x_2+r}}{D_{x_1, x_2}}$$

$$x_1+r \leq 80, \quad x_2+r \leq 80$$

1.1.7.4 Præmiebetalingsrente for tolivsforsikringer med præmiefritagelse ved x_1 's invaliditet

$$\bar{a} \left(\begin{matrix} a \\ x_1, x_2, r \end{matrix} \right) = \int_0^r \frac{D_{x_1+\theta, x_2+\theta}^a}{D_{x_1, x_2}^a} d\theta = \frac{\bar{N}_{x_1, x_2}^a - \bar{N}_{x_1+r, x_2+r}^a}{D_{x_1, x_2}^a}$$

$$x_1+r \leq 67, \quad x_2+r \leq 80$$

1.1.7.5 Supplerende præmiefritagelse

Såfremt forsikringen også omfatter halv præmiefritagelse ved invaliditet mellem 1/2 og 2/3, skal præmiebetalingsrenterne 1.1.7.2. og 1.1.7.4. formindskes med passiv ifølge grundform 429.

1.1.7.6 Præmiebetalingsrente for forsikring uden personrisiko

Nærværende præmiebetalingsrente kan benyttes i forbindelse med tegning af de i afsnit 1.1.9. beskrevne grundformer 136 og 186. Der gives ikke ret til præmiefritagelse ved invaliditet eller død.

$$\bar{a}(x, r) = \int_0^r v^n dn$$

1.1.8 Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Bestemmelsen, der omhandler ægteskab og ægtefæller, gælder tilsvarende for registreret partnerskab og registrerede partnere og endvidere for samlevere defineret som en person,

- med hvem afdøde kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab
- og som i et af afdøde senest 3 måneder før dødsfaldet oprettet testamente er tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilkommet en ægtefælle
- og som har haft fælles bopæl med afdøde i de sidste 2 år før dødsfaldet eller tidligere har haft fælles bopæl med afdøde i en sammenhængende periode på mindst 2 år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebo-pæl.

1.1.8.1 Kollektiv ordning

Betingelserne for at etablere forsikringer med kollektive ydelser er, at de tegnes i henhold til en overenskomst, der ved overenskomstens oprettelse opfylder mindst et af følgende krav:

- a. Overenskomsten omfatter forsikringer for mindst 10 personer. I forsikringerne skal de kollektive ydelser være bestemt efter faste principper.
- b. Overenskomsten giver garanti for indmeldelse til forsikring af de i fremtiden ansatte personer i mindst 5 år. Ordningen skal mindst omfatte eller komme til at omfatte 3 personer. I forsikringerne skal de kollektive ydelser være bestemt efter faste principper.

Det er endvidere en betingelse, at det ikke drejer sig om en bestand, hvori de enkelte personer er indtrådt, eller hvoraf der udskydes enkelte forsikrede eller grupper efter regler, der sandsynliggør en udvælgelse til væsentlig ugunst for selskabets øvrige forsikrede. Det samme gælder regler for valgmulighed med hensyn til ægtefælle- og børnepension.

1.1.8.2 Bestemmelser vedrørende størrelsen af de enkelte kollektive ydelser og aldersgrænser for disse

Kollektiv ægtefællepension:

Den livsvarige kollektive ægtefællepension (grundformerne 810, 812 og 820) skal opfylde mindst et af følgende krav:

- a. Ikke overstige invalidepensionen.
- b. Ikke overstige den pensionsgivende gage.

Grænsen for den samlede kollektive ægtefællepension (livsvarig + ophørende) + 1/10 kollektiv ægtefællesum er den dobbelte af ovennævnte.

Den ophørende kollektive ægtefællepension skal ophøre senest ved forsørgedes fyldte 67. år.

Se endvidere nedenfor om reduktion af den livsvarige kollektive ægtefællepension efter udbetalingen af kollektiv livsforsikringssum til ugifte.

En ægtefælle er berettiget til ægtefællepension, hvis ægteskabet er indgået før forsikredes fyldte 67. år, og ægteskabet på dødsfaldstidspunktet har bestået i 3 måneder. 3-månedersfristen gælder dog ikke, hvis døden skyldes et ulykkestilfælde eller en akut infektionssygdom.

En samlever er berettiget til ægtefællepension, hvis samlivet - defineret som ovenfor i punkt 1.1.8- er indgået før forsikredes 67. år.

Kollektive børne- og waisenrenter (børnepension):

Den samlede børnerente + $1/10 \cdot \text{børnesum}$ (kollektiv + individuel) til det enkelte barn skal opfylde mindst et af følgende krav:

- a) Ikke overstige 25% af invalidepensionen
- b) Ikke overstige 25% af den pensionsgivende gage
- c) Ikke overstige det særlige børnetilskud, der fra det offentlige ydes til et forældreløst barn for tiden i henhold til §4, stk. 2 i lov af 03.06.1967 (med senere ændringer) om børnetilskud og andre familieydelse (lov nr. 236). Skal henvisningen opdateres til lovbekendtgørelse 1017 af 17/11-2000 om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag?

Grænsen for den samlede børnepension (kollektiv + individuel, børnerente + waisenrente) til det enkelte barn er det dobbelte af ovennævnte.

De kollektive børnerenter og waisenrenter skal ophøre senest ved barnets fyldte 24. år.

Kollektiv livsforsikring (ophørende eller livsbetinget) med udbetaling til ugifte:

Den kollektive livsforsikringssum til ugifte (d.v.s. personer i tilstand U, jvf. pkt. 1.2.1.4. m.fl.) må ikke overstige 4 gange årsbeløbet for den livsvarige kollektive ægtefællepension (grundform 810) og den kollektive ægtefællepension ophørende efter t år (grundform 814) tilsammen, hvis varigheden t er under 10 år dog højst $t/10$ gange 4 gange samme årsbeløb. Efter udbetalingen af den kollektive livsbetingede livsforsikringssum til ugifte reduceres årsbeløbet for den livsvarige kollektive ægtefællepension eller den kollektive ægtefællepension ophørende efter t år med 25% af den udbetalte livsforsikringssum. Dog reduceres årsbeløbet på både grundform 810 og 814 med $12\frac{1}{2}\%$, hvis forsikringen omfatter begge ydelser.

Dersom forsikringen omfatter alderspension, skal udløbstidspunktet for den kollektive livsforsikring (ophørende og/eller livsbetinget) være sammenfaldende med alderspensioneringstidspunktet. Forsikredes alder på udløbstidspunktet for den kollektive livsforsikring skal være mellem 60 og 67 år.

Skalapension:

Skalapension kan kun tegnes som led i en kollektiv ordning.

Uanset de generelle begrænsninger i pkt. 1.1.5.4. kan stigningerne i invalidepensionen og/eller ægtefællepensionen fortsætte efter 60 års alderen, dog længst til 67 års alderen.

Den maksimale invalidepension må ikke overstige den livsvarige alderspension.

Den maksimale ægtefællepension skal opfylde betingelserne ovenfor.

Tilskadekomstpension:

Tilskadekomstpension (forhøjet invalidepension og/eller forhøjet ægtefællepension) kan kun tegnes i forbindelse med invalidepension + livsvarig alderspension henholdsvis livsvarig kollektiv ægtefællepension. Den med tilskadekomstpension forøgede kollektive ægtefællepension må ikke overstige den ovenfor nævnte grænse.

Efterpension:

Til kollektive ordninger, der omfatter egenpension (grundform 211 + grundform 415) og livsvarig ægtefællepension (grundform 810 eller skalaægtefællepension), kan knyttes en efteregenpension til ægtefælle og/eller børn.

Til kollektive ordninger, der omfatter ægtefællepension, kan knyttes en efterægtefællepension til børn.

Til kollektive ordninger, der omfatter egenpension, kan knyttes en efteregenpension til børn.

Alle efterpensioner løber i tre måneder.

1.1.8.3 Beregningsregler vedrørende de enkelte kollektive ydelser

Ægteskabshyppighed g_x og aldersfordeling $f(\eta | x)$ i kollektiv ægtefællepension:

De i nedenstående formler indgående betegnelser er defineret i pkt. 1.2.1.4. m.fl.

Den forsikrede person betegnes x , mens den til ægtefællepension berettigede person betegnes η

l^r og l^σ er dekrementfunktioner, svarende til intensiteterne γ_x og σ_x mens l er dekrementfunktionen svarende til normaldødeligheden for η , jvf. pkt. 1.2.1.2. m.fl.

$\Phi(\eta | x)d\eta$ betegner sandsynligheden for, at en x -årig forsikret, der overgår til tilstand G, starter i et pensionsberettigende forhold med en person med alder i intervallet fra η til $\eta+d\eta$.

Alderen η er normalt fordelt med middelværdi λ_x og spredning s_x .

$u_v(x)$ betegner sandsynligheden for, at en x -årig forsikret befinder sig i tilstand U efter at have været i tilstand G netop v gange ($v=1,2,3\dots$).

$g_v(\eta | x)d\eta$ betegner sandsynligheden for, at en x -årig forsikret befinder sig i tilstand G for v -te gang ($v=1,2,3\dots$) og er i et pensionsberettigende forhold med en person med alder i intervallet fra η til $\eta+d\eta$.

$u_v(x)$ og $g_v(\eta | x)$ bestemmes rekursivt ved:

$$u_0(x) = \frac{l^{\gamma}_x}{l^{\gamma}_a} \quad \text{hvor } a = \begin{cases} 15 & \text{for mandlige forsikrede} \\ 12 & \text{for kvindelige forsikrede} \end{cases}$$

$$g_v(\eta | x) = \int_a^x u_{v-1}(\xi) \cdot \gamma_{\xi} \cdot \varphi(\xi + \eta - x | \xi) \cdot \frac{l^{\sigma}_x}{l^{\sigma}_{\xi}} \cdot \frac{l_{\eta}}{l^{\xi+\eta-x}} d\xi$$

$$u_v(x) = \int_{-\infty}^{\infty} d\eta \int_a^x g_v(\xi + \eta - x | \xi) \cdot (\sigma_{\xi} + \mu_{\xi+\eta-x}) \cdot \frac{l^{\gamma}_x}{l^{\gamma}_{\xi}} d\xi$$

Herefter bestemmes:

$$g_x = \sum_{v=1}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} g_v(\eta | x) d\eta$$

$$f(\eta | x) = \frac{1}{g_x} \cdot \sum_{v=1}^{\infty} g_v(\eta | x)$$

Kollektive børne- og waisenrenter afhængige af børneantallet:

Dersom en kollektiv børnepension ikke udbetales med samme beløb til hvert barn, beregnes nettopassivet, som om det højeste beløb, der kan komme til udbetaling pr. barn, blev udbetalt til samtlige børn.

Tilskadekomstpension:

Ved beregning af nettopassivet for tilskadekomstpension forudsættes det, at 5% af invaliditetstilfældene og 5% af dødsfaldene finder sted som følge af tilskadekomst i tjeneste.

Efterpension:

Efterregnpensionen til ægtefælle og/eller børn defineres som den maksimale forskel mellem egenpensionen og ægtefællepensionen. Nettopassivet beregnes som 2½% af nettopassivet for en livsvarig kollektiv ægtefællepension af samme størrelse som efterregnpensionen. Nettopassivet nedsættes ikke, selv om der ikke skal ydes efterpension til børn.

Efterægtefællepensionen til børn defineres som den maksimale forskel mellem ægtefællepension og waisenrente til ét barn. Nettopassivet beregnes som 10% af nettopassivet for en kollektiv waisenrente af samme størrelse som efterægtefællepensionen.

Efterregnpensionen til børn defineres som forskellen mellem egenpensionen og børnerenten til ét barn.

Nettopassivet beregnes som 5% af nettopassivet for en kollektiv børnerente af samme størrelse som efterregnpensionen til børn.

1.1.9 Tilladte grundformer

Grundformerne er alle opbygget ud fra de generelle nettopassiver i afsnittene 1.1.5. og 1.1.6.

Oversigt over grundformerne

Nettopassiver uden kollektive elementer og uden invaliditetsydelse, beregnet ud fra pkt. 1.1.5.1.

Sumforsikringer

- 110 Livsvarig livsforsikring
- 115 Ophørende livsforsikring
- 125 Livsbetinget livsforsikring
- 135 Simpel kapitalforsikring
- 136 Simpel kapitalforsikring med udbetaling ved død

Rateforsikringer

- 165 Ophørende livsforsikring i rater
- 175 Livsbetinget livsforsikring i rater
- 185 Simpel kapitalforsikring i rater
- 186 Simpel kapitalforsikring i rater med udbetaling ved død

Renteforsikringer

210	Livsvarig livrente
211	Opsat livrente
215	Ophørende livrente
216	Opsat, ophørende livrente
225	Supplerende ydelse
235	Arverente
240	Individuel børnerente
250	Individuel waisenrente
265	Opsat arverente med straks begyndende risiko
275	Kunstig arverente

Nettopassiver uden kollektive elementer, men med invaliditetsydelse, beregnet ud fra pkt.1.1.5.2.

Sumforsikringer

315	Invalidesum
-----	-------------

Rateforsikringer

365	Invalideydelser i rater
-----	-------------------------

Renteforsikringer

414	Livsvarig invaliderente med ophørende risiko
415	Ophørende invaliderente
419	Ophørende invaliderente med ophørende risiko
429	Supplerende ophørende invaliderente med ophørende risiko

Nettopassiver for to-livsforsikringer, beregnet ud fra pkt. 1.1.6.1.

Sumforsikringer

510	Livsvarig livsforsikring på kortest liv
515	Ophørende livsforsikring på kortest liv
525	Livsbetinget livsforsikring på to liv
530	Livsvarig overlevelsesforsikring
535	Ophørende overlevelsesforsikring

Renteforsikringer

610	Livsvarig overlevelsrente
612	Livsvarig overlevelsrente med ophørende risiko
615	Ophørende overlevelsrente
617	Ophørende overlevelsrente med ophørende risiko
620	Kunstig overlevelsrente
630	Opsat, livsvarig overlevelsrente med straks begyndende risiko
635	Opsat, ophørende overlevelsrente med straks begyndende risiko
645	Arverente på kortest liv
655	Arverente på længst liv
660	Livsvarig livrente på kortest liv
661	Opsat, livsvarig livrente på kortest liv
665	Ophørende livrente på kortest liv
666	Opsat, ophørende livrente på kortest liv

Nettopassiver med kollektive elementer, men uden invaliditetsydelse, beregnet ud fra pkt. 1.1.5.1.

Sumforsikring

710	Kollektiv ægtefællesum
715	Kollektiv ophørende livsforsikring til ugifte
725	Kollektiv livsbetinget forsikring til ugifte
740	Kollektiv børnesum med ophørende risiko

Rateforsikringer

765	Kollektiv ophørende livsforsikring i rater til ugifte
775	Kollektiv livsbetinget livsforsikring i rater til ugifte

Renteforsikringer

810	Livsvarig kollektiv ægtefællepension
811	Alderspensionstillæg til ugifte
812	Kollektiv ægtefællepension med ophørende risiko
814	Kollektiv ægtefællepension ophørende efter t år
815	Ophørende kollektiv ægtefællepension
820	Kollektiv kunstig ægtefællepension
840	Kollektiv børnerente
850	Kollektiv waisenrente

Nettopassiver med kollektive ydelser, og med invaliditetsydelse, beregnet ud fra pkt. 1.1.5.2.

Renteforsikringer

945	Kollektiv børnerente med udbetaling fra forsørgerens død, invaliditet eller alderspensionering
-----	--

Nettopassiver uden kollektive elementer og uden invaliditetsydelse, beregnet ud fra pkt. 1.1.5.1.

Sumforsikringer

110 Livsvarig livsforsikring

$$n \rightarrow \infty, S_{x+\theta}^d = 1$$

$$K_{110}(x) = \frac{\bar{M}_x}{D_x}$$

115 Ophørende livsforsikring

$$S_{x+\theta}^d = 1, S_{x+n} = 0$$

$$K_{115}(x,n) = \frac{\bar{M}_x - \bar{M}_{x+n}}{D_x}$$

$$x+n \leq 80$$

Aldersbetingelsen kan fraviges, såfremt der er tale om en 1-årig udskydelse uden yderligere præmiebetaling, og såfremt 115 er i kombination med 125 af mindst samme størrelse.

125 Livsbetinget livsforsikring

$$S_{x+\theta}^d = 0, S_{x+n} = 1$$

$$K_{125}(x,n) = \frac{D_{x+n}}{D_x}$$

135 Simpel kapitalforsikring

$$S_{x+\theta}^d = v^{n-\theta}, S_{x+n} = 1$$

$$K_{135}(n) = v^n$$

136 Simpel kapitalforsikring med udbetaling ved død

$$S_{x+\theta}^d = v^{n-\theta}, S_{x+n} = 1$$

$$K_{136}(n) = v^n$$

Grundformen svarer til grundform 135, men skal opgøres og udbetales ved forsikredes død.

Rateforsikringer

165 Ophørende livsforsikring i rater

$$S_{x+\theta}^d = \bar{a}_{g\lceil}, \quad S_{x+n} = 0$$
$$K_{165}(x,n,g) = \frac{\bar{M}_x - \bar{M}_{x+n}}{D_x} \cdot \bar{a}_{g\lceil}$$

$$x+n \leq 80$$

175 Livsbetinget livsforsikring i rater

$$S_{x+\theta}^d = 0, \quad S_{x+n} = \bar{a}_{g\lceil}$$
$$K_{175}(x,n,g) = \frac{D_{x+n}}{D_x} \cdot \bar{a}_{g\lceil}$$

185 Simple kapitalforsikring i rater

$$S_{x+\theta}^d = v^{n-\theta} \cdot \bar{a}_{g\lceil}, \quad S_{x+n} = \bar{a}_{g\lceil}$$
$$K_{185}(n,g) = v^n \cdot \bar{a}_{g\lceil}$$

186 Simple kapitalforsikring i rater med udbetaling ved død

$$S_{x+\theta}^d = v^{n-\theta} \cdot \bar{a}_{g\lceil}, \quad S_{x+n} = \bar{a}_{g\lceil}$$
$$K_{186}(n,g) = \bar{a}_{g\lceil} \cdot v^n$$

Grundformen svarer til grundform 185, men skal opgøres og udbetales ved forsikredes død i det aftalte antal år.

Renteforsikringer

210 Livsvarig livrente

$$n = 0, \quad S_{x+0} = \bar{a}_x$$
$$K_{210}(x) = \bar{a}_x$$

211 Opsat livrente

$$S_{x+\theta}^d = 0, \quad S_{x+n} = \bar{a}_{x+n}$$
$$K_{211}(x,n) = \frac{\bar{N}_{x+n}}{D_x}$$

215 Ophørende livrente

$$n = 0, S_{x+0} = \bar{a}_{x:m}]$$

$$K_{215}(x,m) = \frac{\bar{N}_x - \bar{N}_{x+m}}{D_x}$$

216 Opsat, ophørende livrente

Livrenten udbetales i højst m år fra alder $x+n$ til alder $x+n+m$.

$$S_{x+\theta}^d = 0, S_{x+n} = \bar{a}_{x+n:m}]$$

$$K_{216}(x,n,m) = \frac{\bar{N}_{x+n} - \bar{N}_{x+n+m}}{D_x}$$

225 Supplerende ydelse

Ydelsen udbetales i g år fra x 's død - udbetalingen ophører dog senest $r+g$ år efter tegningen.

I pkt. 1.1.5.1. sættes $n=r+g$.

$$S_{x+\theta}^d = \begin{cases} \bar{a}_{g}] & \text{for } \theta < r \\ \bar{a}_{(g-\theta+r)}] & \text{for } \theta \geq r, \end{cases}$$

$$S_{x+r+g} = 0$$

$$K_{225}(x,r,g) = \bar{a}_{g}] \cdot \frac{\bar{M}_x - \bar{M}_{x+r} + D_{x+r}}{D_x} - \frac{\bar{N}_{x+r} - \bar{N}_{x+r+g}}{D_x}$$

$$x+r \leq 80$$

Den supplerende ydelse ($K_{225}(x,r,g)$) kan kun tegnes i kombination med enten

- 1) opsat livrente ($K_{211}(x,r)$) af mindst samme størrelse, eller
- 2) opsat ophørende livrente ($K_{216}(x,r,g)$) af mindst samme størrelse.

235 Arverente

$$S_{x+\theta}^d = \bar{a}_{(n-\theta)}], S_{x+n} = 0$$

$$K_{235}(x,n) = \bar{a}_{n}] - \bar{a}_{x:n}]$$

$$x+n \leq 80$$

240 Individuel børnerente

r betegner ophørsalderen for børnerenten, $r \leq 24$. Børnerenten ophører dog senest ved det enkelte barns død. Børnedødeligheden forudsættes at være 0, jvf. bestemmelserne for den tilsvarende kollektive ydelse, 840.

β = antal børn; $n_v = r - \text{det } v\text{'te barns alder}$, $v = 1, \dots, \beta$

$n = \max(n_1, n_2, \dots, n_\beta)$

$$S_{x+\theta}^d = \sum_{\substack{v=1 \\ (n_v \geq \theta)}}^{\beta} \bar{a}_{(n_v - \theta)}, S_{x+n} = 0$$

$$K_{240}(x, n_1, n_2, \dots, n_\beta, r) = \sum_{v=1}^{\beta} (\bar{a}_{n_v} - \bar{a}_{x+n_v})$$

Se endvidere pkt. 1.1.8.2. om grænsen for børnerentens størrelse.

250 Individuel waisenrente

r betegner ophørsalderen for waisenrenten, $r \leq 24$. Waisenrenten ophører dog senest ved det enkelte barns død, jvf. bestemmelserne for den tilsvarende kollektive ydelse, 850.

β = antal børn; $n_v = r - \text{det } v\text{'te barns alder}$, $v = 1, \dots, \beta$

$n = \max(n_1, n_2, \dots, n_\beta)$

$$S_{x+\theta}^d = w \cdot \sum_{\substack{v=1 \\ (n_v \geq \theta)}}^{\beta} \bar{a}_{(n_v - \theta)}, S_{x+n} = 0$$

$$\begin{aligned} K_{250}(x, n_1, n_2, \dots, n_\beta, r) &= w \cdot \sum_{v=1}^{\beta} (\bar{a}_{n_v} - \bar{a}_{x+n_v}) \\ &= w \cdot K_{240}(x, n_1, n_2, \dots, n_\beta, r) \end{aligned}$$

$w = 0,05$ for mænd og $0,30$ for kvinder.

Ved tegning af forsikring med individuel waisenrente skal mindst en af følgende betingelser være opfyldt:

- Forsikringen er tegnet i henhold til en overenskomst, hvor der ikke kan vælges mellem tegning med og uden waisenrenter.
- Forsikringen omfatter ved etableringen overlevelsesrente. Såfremt overlevelsesrenten ved senere omskrivning bortfalder, skal den individuelle waisenrente også bortfalde, medmindre ændringen skyldes død eller skilsmisse.

Se endvidere pkt. 1.1.8.2. om grænsen for den samlede børnepension til det enkelte barn.

265 Opsat arverente med straks begyndende risiko

Arverenteudbetalingen begynder ved x 's død, dog tidligst r år efter tegningen. Udbetalingen ophører $r+g$ år efter tegningen.

I pkt. 1.1.5.1. sættes $n=r+g$.

$$S_{x+\theta}^d = \begin{cases} v^{r-\theta} \cdot \bar{a}_{g|} & \text{for } \theta < r \\ \bar{a}_{(r+g-\theta)|} & \text{for } r \leq \theta < r+g, \end{cases}$$

$$S_{x+r+g} = 0$$

$$\begin{aligned} K_{265}(x,r,g) &= \bar{a}_{(r+g)|} - \bar{a}_{x(r+g)|} - \bar{a}_{r|} + \bar{a}_{x,r|} \\ &= v^r \cdot \bar{a}_{g|} - \frac{\bar{N}_{x+r} - \bar{N}_{x+r+g}}{D_x} \end{aligned}$$

$x + r + g \leq 80$; dog er der ingen begrænsning på $x + r + g$, hvis grundform 265 er i kombination med grundform 216 af mindst samme størrelse og $x + r + g \leq x + n + m$, eller hvis grundform 265 er i kombination med grundform 211 af mindst samme størrelse.

275 Kunstig arverente

Arverenteudbetalingen begynder g år efter x 's død, dersom denne indtræffer inden r år efter tegningen. Udbetalingen ophører $r+g$ år efter tegningen.

I pkt. 1.1.5.1. sættes $n=r+g$.

$$S_{x+\theta}^d = \begin{cases} v^g \cdot \bar{a}_{(r-\theta)|} & \text{for } \theta < r \\ 0 & \text{for } r \leq \theta < r+g \end{cases}$$

$$S_{x+r+g} = 0$$

$$K_{275}(x,r,g) = v^g \cdot (\bar{a}_{r|} - \bar{a}_{x,r|})$$

$$x + r + g \leq 80$$

Den kunstige arverente ($K_{275}(x,r,g)$) kan kun tegnes i kombination med enten

- 1) ophørende livsforsikring i rater ($K_{165}(x,n,g)$) af mindst samme størrelse, eller
- 2) supplerende ydelse ($K_{225}(x,r,g)$) af mindst samme størrelse.

Nettopassiver uden kollektive elementer, men med invaliditetsydelse, beregnet ud fra pkt. 1.1.5.2.

Sumforsikring

315 Invalidesum

$$S_{x+\theta}^{ad}=0, \quad S_{x+\theta}^{ai}=1, \quad S_{x+n}^a=0$$

$$K_{315} \left(\begin{matrix} a \\ x, n \end{matrix} \right) = \frac{\bar{M}_x^{ai} - \bar{M}_{x+n}^{ai}}{D_x^a}$$

$$x + n \leq 67$$

Invalidesummen må ikke overstige 1.205.000 kr. i 2014 pristalsreguleret, jvf. pkt. 1.1.9.1.

Dersom forsikringen er tegnet ifølge overenskomst mellem på den ene side forsikringsselskabet og på den anden side arbejdsgiveren og evt. arbejdstageren, kan invalidesummen dog altid udgøre op til 5 gange invaliderenten.

Er der - i samme selskab - tillige tegnet dækning efter grundform "365 Invalideydelser i rater", skal ovenstående beløbsgrænse reduceres med invalideydelse i rater multipliceret med $\bar{a}_{g|}$, inden den maksimale invalidesum beregnes.

Invalidesummen kan kun tegnes i kombination med anden grundform. Kombinationen må dog ikke alene indeholde grundformer med invaliditetsydelse (315, 317, 365, 414, 415, 417, 419 og 429).

Hvis invalidesummen skal anvendes til køb af løbende pension i PFA, kan ovenstående begrænsning for tegning af ydelse 315 fraviges.

Rateforsikringer

365 Invalideydelser i rater

$$S_{x+\theta}^{ad}=0, \quad S_{x+\theta}^{ai}=\bar{a}_{g|}, \quad S_{x+n}^a=0$$

$$K_{365} \left(\begin{matrix} a \\ x, n, g \end{matrix} \right) = \frac{\bar{M}_x^{ai} - \bar{M}_{x+n}^{ai}}{D_x^a} \cdot \bar{a}_{g|}$$

$$x + n \leq 60$$

Invalideydelsen i rater multipliceret med $\bar{a}_{g|}$, må ikke overstige beløbsgrænsen for invalidesum, jvf. pkt. 1.1.9.1.

Dersom forsikringen er tegnet ifølge overenskomst mellem på den ene side forsikringsselskabet og på den anden side arbejdsgiveren og evt. arbejdstageren, kan invalideydelsen i rater multipliceret med $\bar{a}_{g|}$, altid udgøre op til 5 gange invaliderenten.

Er der - i samme selskab - tillige tegnet dækning efter grundform "315 Invalidesum", skal ovenstående beløbsgrænse reduceres med invalidesummen, inden den maksimale rateydelse beregnes.

Invalideydelsen i rater kan kun tegnes i kombination med anden grundform. Kombinationen må dog ikke alene indeholde grundformer med invaliditetsydelser (315, 365, 414, 415, 419 og 429).

Renteforsikringer

414 Livsvarig invaliderente med ophørende risiko

$$S_{x+\theta}^{ad} = 0, \quad S_{x+\theta}^{ai} = \bar{a}_{x+\theta}^i, \quad S_{x+n}^a = 0$$

$$K_{414} \left(\begin{matrix} a \\ x, n \end{matrix} \right) = \frac{\bar{N}_x^{ai} - \bar{N}_{x+n}^{ai}}{D_x^a}$$

$$x + n \leq 60$$

Begrænsningen i pkt. 1.1.5.4. sidste linie gælder ikke for denne grundform.

415 Ophørende invaliderente

$$S_{x+\theta}^{ad} = 0, \quad S_{x+\theta}^{ai} = \bar{a}_{x+\theta, (n-\theta)]}^i, \quad S_{x+n}^a = 0$$

$$K_{415} \left(\begin{matrix} a \\ x, n \end{matrix} \right) = \bar{a}_{x, n]} - \bar{a}_{x, n]}^a$$

$$x + n \leq 67$$

419 Ophørende invaliderente med ophørende risiko

Dersom forsikrede bliver invalid inden alder $x+n$, udbetales der en invaliderente fra invaliditetens indtræden og indtil alder $x+m$.

$$S_{x+\theta}^{ad} = 0, \quad S_{x+\theta}^{ai} = \bar{a}_{x+\theta, (m-\theta)]}^i, \quad S_{x+n}^a = 0$$

$$K_{419} \left(\begin{matrix} a \\ x, n, m \end{matrix} \right) = \bar{a}_{x, m]} - \frac{D_{x+n}^a}{D_x^a} \cdot \bar{a}_{x+n, (m-n)]} - \bar{a}_{x, n]}^a$$

$$x + n \leq 60, \quad x + m \leq 67$$

429 Supplerende ophørende invaliderente med ophørende risiko

Dersom forsikrede bliver mellem 1/2 og 2/3 invalid inden alder $x+n$, udbetales den halve invaliderente, så længe denne tilstand varer, dog længst til alder $x+m$.

$$S_{x+\theta}^{ad} = 0, \quad S_{x+\theta}^{ai} = k \cdot \bar{a}_{x+\theta, (m-\theta)]}^i, \quad S_{x+n}^a = 0$$

$$K_{429} \left(\begin{matrix} a \\ x, n, m \end{matrix} \right) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}^a}{D_x^a} \cdot \mu_{x+\theta}^{ai} \cdot S_{x+\theta}^{ai} d\theta = k \cdot K_{419} \left(\begin{matrix} a \\ x, n, m \end{matrix} \right)$$

$$x + m \leq 67$$

Konstanten k fastsættes for et år ad gangen og anmeldes til Finanstilsynet.

Anvendelsen af grundform 429 forudsætter, at forsikringen ikke alene indeholder grundformer med invaliditetsydelse (315, 365, 414, 415, 419 og 429).

Nettopassiver for tolivsforsikringer, beregnet ud fra pkt. 1.1.6.1.

Sumforsikringer

510 Livsvarig livsforsikring på kortest liv

$$n \rightarrow \infty, T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = 1, T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 1$$

$$K_{510}(x_1, x_2) = \frac{\bar{M}_{x_1, x_2}}{D_{x_1, x_2}}$$

515 Ophørende livsforsikring på kortest liv

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = 1, T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 1, T_{x_1+n, x_2+n} = 0$$

$$K_{515}(x_1, x_2, n) = \frac{\bar{M}_{x_1, x_2} - \bar{M}_{x_1+n, x_2+n}}{D_{x_1, x_2}}$$

$$x_1+n \leq 80, \quad x_2+n \leq 80$$

Aldersbetingelsen kan fraviges, såfremt der er tale om en 1-årig udskydelse uden yderligere præmiebetaling, og såfremt 515 er i kombination med 525 af mindst samme størrelse.

525 Livsbetinget livsforsikring på to liv

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = 0, T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0, T_{x_1+n, x_2+n} = 1$$

$$K_{525}(x_1, x_2, n) = \frac{D_{x_1+n, x_2+n}}{D_{x_1, x_2}}$$

530 Livsvarig overlevelsesforsikring

$$n \rightarrow \infty, T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = 1, T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0$$

$$K_{530}(x_1, x_2) = \frac{\bar{M}_{x_1, x_2}^1}{D_{x_1, x_2}}$$

535 Ophørende overlevelsesforsikring

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = 1, T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0, T_{x_1+n, x_2+n} = 0$$

$$K_{535}(x_1, x_2, n) = \frac{\bar{M}_{x_1, x_2}^1 - \bar{M}_{x_1+n, x_2+n}^1}{D_{x_1, x_2}}$$

$$x_1 \leq 67$$

Renteforsikringer

610 Livsvarig overlevelsere

$$n \rightarrow \infty, \quad T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = \bar{a}_{x_2+\theta}, \quad T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0$$

$$K_{610}(x_1, x_2) = \bar{a}_{x_2} - \bar{a}_{x_1, x_2}$$

612 Livsvarig overlevelsere med ophørende risiko

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = \bar{a}_{x_2+\theta}, \quad T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0, \quad T_{x_1+n, x_2+n} = 0$$

$$K_{612}(x_1, x_2, n) = \bar{a}_{x_2} - \bar{a}_{x_1, x_2} - \frac{D_{x_1+n, x_2+n}}{D_{x_1, x_2}} \cdot (\bar{a}_{x_2+n} - \bar{a}_{x_1+n, x_2+n})$$

$$x_1+n \leq 80$$

615 Ophørende overlevelsere

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = \bar{a}_{x_2+\theta(n-\theta)}, \quad T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0, \quad T_{x_1+n, x_2+n} = 0$$

$$K_{615}(x_1, x_2, n) = \bar{a}_{x_2:n} - \bar{a}_{x_1, x_2:n}$$

$$x_1 \leq 67$$

Aldersbetingelsen kan fraviges, såfremt 615 er i kombination med 210 eller 215 af mindst samme størrelse og varighed.

617 Ophørende overlevelsere med ophørende risiko

Overlevelsere udbetales til x_2 fra x_1 's død, hvis denne indtræffer inden alder x_1+n - udbetalingen ophører ved x_2 's død, dog senest m år efter tegningen, hvor $m > n$.

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = \bar{a}_{x_2+\theta(m-n)}, \quad T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0, \quad T_{x_1+n, x_2+n} = 0$$

$$K_{617}(x_1, x_2, m, n) = \bar{a}_{x_2:m} - \bar{a}_{x_1, x_2:m} - \frac{D_{x_1+n, x_2+n}}{D_{x_1, x_2}} \cdot (\bar{a}_{x_2+n(m-n)} - \bar{a}_{x_1+n, x_2+n(m-n)})$$

$$x_1+n \leq 80, \quad x_1 \leq 67$$

Tegningsaldersbetingelsen kan fraviges, såfremt 617 er i kombination med 210 eller 215 af mindst samme størrelse og varighed.

620 Kunstig overlevelsereente

Udbetalingen begynder:

- 1) g år efter x_1 's død, dersom denne indtræffer inden r år efter tegningen.
- 2) $r+g$ år efter tegningen, dersom x_1 's død indtræffer mellem r år og $r+g$ år efter tegningen.
- 3) straks ved x_1 's død, dersom denne indtræffer senere end $r+g$ år efter tegningen.

I alle tre tilfælde udbetales overlevelsereenten livsvarigt til x_2 .

$$n \rightarrow \infty$$

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = \begin{cases} \frac{\bar{N}_{x_2+\theta+g}}{D_{x_2+\theta}} & \text{for } \theta < r \\ \frac{\bar{N}_{x_2+r+g}}{D_{x_2+\theta}} & \text{for } r \leq \theta < r+g, T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0 \\ \frac{\bar{N}_{x_2+\theta}}{D_{x_2+\theta}} & \text{for } \theta \geq r+g \end{cases}$$

$$K_{620}(x_1, x_2, r, g) = \frac{D_{x_2+g}}{D_{x_2}} \cdot (\bar{a}_{x_2+g} - \bar{a}_{x_1, x_2+g; r}) - \frac{\bar{N}_{x_1+r+g, x_2+r+g}}{D_{x_1, x_2}}$$

$$x_1+r+g \leq 80, \quad x_1 \leq 67$$

Den kunstige overlevelsereente må kun tegnes som led i en kombination af grundformer mindst bestående af opsat livrente ($K_{211}(x_1, r)$) supplerende ydelse ($K_{225}(x_1, r, g)$) og kunstig overlevelsereente ($K_{620}(x_1, x_2, r, g)$). Den kunstige overlevelsereente må ikke overstige hverken den opsatte livrente eller supplerende ydelse.

630 Opsat, livsvarigt overlevelsereente med straks begyndende risiko

Overlevelsereenten udbetales livsvarigt til x_2 fra x_1 's død - udbetalingen starter dog tidligst r år efter tegningen.

$$n \rightarrow \infty$$

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = \begin{cases} \frac{\bar{N}_{x_2+r}}{D_{x_2+\theta}} & \text{for } \theta < r \\ \bar{a}_{x_2+\theta} & \text{for } \theta \geq r, \end{cases}$$

$$T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0$$

$$K_{630}(x_1, x_2, r) = \frac{\bar{N}_{x_2+r}}{D_{x_2}} - \frac{\bar{N}_{x_1+r, x_2+r}}{D_{x_1, x_2}}$$

635 Opsat, ophørende overlevelsereente med straks begyndende risiko

Udbetaling af overlevelsereenten starter ved x_1 's død, dog tidligst r år efter tegningen - udbetalingen ophører ved x_2 's død, dog senest n år efter tegningen.

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = \begin{cases} \frac{\bar{N}_{x_2+r} - \bar{N}_{x_2+n}}{D_{x_2+\theta}} \text{ for } \theta < r \\ \bar{a}_{x_2+\theta(n-\theta)} \text{ for } \theta \geq r, \end{cases}$$

$$T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0, \quad T_{x_1+n, x_2+n}^d = 0$$

$$K_{635}(x_1, x_2, n, r) = \frac{\bar{N}_{x_2+r} - \bar{N}_{x_2+n}}{D_{x_2}} - \frac{\bar{N}_{x_1+r, x_2+r} - \bar{N}_{x_1+n, x_2+n}}{D_{x_1, x_2}}$$

$x_1 \leq 67$

Aldersbetingelsen kan fraviges, såfremt 635 er i kombination med 211 eller 216 af mindst samme størrelse og varighed.

645 Arverente på kortest liv

Arverenteudbetalingen begynder ved første dødsfald blandt de forsikrede - udbetalingen ophører n år efter tegningen.

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = \bar{a}_{(n-\theta)}, T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = \bar{a}_{(n-\theta)}, \quad T_{x_1+n, x_2+n}^d = 0$$

$$K_{645}(x_1, x_2, n) = \bar{a}_{x_1} - \bar{a}_{x_1, x_2; n}$$

$$x_1+n \leq 80, \quad x_2+n \leq 80$$

655 Arverente på længst liv

Arverenteudbetalingen begynder, når både x_1 og x_2 er døde - udbetalingen ophører n år efter tegningen.

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = \bar{a}_{(n-\theta)} - \bar{a}_{x_2+\theta(n-\theta)}, T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = \bar{a}_{(n-\theta)} - \bar{a}_{x_1+\theta(n-\theta)}$$

$$T_{x_1+n, x_2+n}^d = 0$$

$$K_{655}(x_1, x_2, n) = \bar{a}_n - \bar{a}_{x_1; n} - \bar{a}_{x_2; n} + \bar{a}_{x_1, x_2; n}$$

$$x_1+n \leq 80, \quad x_2+n \leq 80$$

660 Livsvarig livrente på kortest liv

Livrenten udbetales, så længe både x_1 og x_2 er i live.

$$n=0, \quad T_{x_1+0, x_2+0}^d = \bar{a}_{x_1, x_2}$$

$$K_{660}(x_1, x_2) = \bar{a}_{x_1, x_2}$$

661 Opsat, livsvarig livrente på kortest liv

Livrenteudbetalingen begynder om n år og varer, så længe både x_1 og x_2 er i live.

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = 0, T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0, T_{x_1+n, x_2+n} = \bar{a}_{x_1+n, x_2+n}$$

$$K_{661}(x_1, x_2, n) = \frac{\bar{N}_{x_1+n, x_2+n}}{D_{x_1, x_2}}$$

665 Ophørende livrente på kortest liv

Livrenten udbetales, så længe både x_1 og x_2 er i live - udbetalingen ophører dog senest om m år.

$$n = 0, T_{x_1+0, x_2+0} = \bar{a}_{x_1, x_2; m}$$

$$K_{665}(x_1, x_2, n) = \bar{a}_{x_1, x_2; m}$$

666 Opsat, ophørende livrente på kortest liv

Livrenteudbetalingen begynder om n år og varer, så længe både x_1 og x_2 er i live, dog højst i m år.

$$T_{x_1+\theta, x_2+\theta}^d = 0, T_{x_2+\theta, x_1+\theta}^d = 0, T_{x_1+n, x_2+n} = \bar{a}_{x_1+n, x_2+n; m}$$

$$K_{666}(x_1, x_2, n, m) = \frac{\bar{N}_{x_1+n, x_2+n} - \bar{N}_{x_1+n+m, x_2+n+m}}{D_{x_1, x_2}}$$

Nettopassiver med kollektive elementer, men uden invaliditetsydelse, beregnet ud fra pkt. 1.1.5.1

Sumforsikringer

710 Kollektiv ægtefællesum

Engangsbeløbet udbetales til den efterladte ægtefælle ved forsikredes død.

$$n \rightarrow \infty, S_{x+\theta}^d = g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta | x + \theta) d\eta$$

$$K_{710}(x, u) = \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \mu_{x+\theta} \cdot S_{x+\theta}^d d\theta$$

715 Kollektiv ophørende livsforsikring til ugifte

Forsikringssummen udbetales ved forsikredes død inden alder $x+n$, dersom forsikrede ved dødsfaldet befinder sig i tilstand U , jvf. pkt. 1.2.1.4. m.fl.

$$S_{x+\theta}^d = u, S_{x+n} = 0$$

$u = 0,20$ for mænd og $0,45$ for kvinder

$$K_{715}(x, n, g) = u * \frac{M_x - M_{x+n}}{D_x}$$

$60 \leq x + n \leq 67$, jf. pkt. 1.1.8.2.

Dersom forsikringen omfatter alderspension og/eller kollektiv livsbetinget livsforsikring til ugifte, skal udbetalingen for den kollektive ophørende livsforsikring (evt. i rater) være sammenfaldende med alderspensioneringstidspunktet og/eller udbetalingstidspunktet for den kollektive livsforsikring (evt. i rater).

Livsforsikringssummen må ikke overstige 4 gange summen af årsbeløbet for den livsvarige kollektive ægtefællepension og den kollektive ægtefællepension ophørende efter t år tilsammen; hvis varigheden $t < 10$ år, er denne grænse dog $t/10$ gange 4 gange samme årsbeløb. Livsforsikringssummen opgøres som "konc. nr. 765 * $a_{g|}$ + konc. nr. 715".

Hvis forsikringen omfatter kollektiv ægtefællepension med ophørende risiko og ikke kollektiv livsbetinget livsforsikring (evt. i rater) til ugifte, kan grænsen for summen for den kollektive ophørende livsforsikring til ugifte forøges med 4 gange årsbeløbet for den kollektive ægtefællepension med ophørende risiko.

Se pkt. 1.1.8.3. om særlig tilbagekøbsværdiberegning.

725 Kollektiv livsbetinget livsforsikring til ugifte

Forsikringssummen udbetales ved forsikredes oplevelse af alder $x+n$, dersom forsikrede på dette tidspunkt befinder sig i tilstand U , jf. koncessionens pkt. 1.2.1.4. m.fl.

$$S_{x+\theta}^d = 0, S_{x+n} = u$$

$u = 0,20$ for mænd og $0,45$ for kvinder

$$K_{725}(x, n, g) = u * \frac{D_{x+n}}{D_x}$$

$60 \leq x + n \leq 67$, jf. koncessionens pkt. 1.1.8.2.

Dersom forsikringen omfatter alderspension, skal udløbstidspunktet for den kollektive ophørende livsforsikring (evt. i rater) være sammenfaldende med alderspensioneringstidspunktet.

Livsforsikringssummen må ikke overstige 4 gange summen af årsbeløbet for den livsvarige kollektive ægtefællepension og den kollektive ægtefællepension ophørende efter t år tilsammen; hvis varigheden $t < 10$ år, er denne grænse dog $t/10$ gange 4 gange samme årsbeløb. Livsforsikringssummen opgøres som "konc. nr. 775 * $a_{g|}$ + konc. nr. 725".

Se endvidere pkt. 1.1.8.2. om reduktion af den livsvarige kollektive ægtefællepension efter udbetaling af den kollektive livsbetingede livsforsikringssum (evt. i rater) til ugifte og koncessionens pkt. 1.1.8.3. om særlig tilbagekøbsværdiberegning.

740 Kollektiv børnesum med ophørende risiko

Engangsbeløbet udbetales til efterladte børn ved forsikredes død før tidspunkt $x+n$, der har alder mindre end børneudløbet ved forsikredes død.

r betegner ophørsalderen for børnesummen, $r \leq 24$, jf. pkt. 1.1.8.2. i koncessionen.

$$S_{x+\theta}^d = \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} d\tau$$

$$S_{x+n}^d = 0$$

$$K_{740}(x, n, r) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot S_{x+\theta}^d d\theta$$

Rateforsikringer

765 Kollektiv ophørende livsforsikring i rater til ugifte

Udbetales i rater over g år ved forsikredes død inden alder $x+n$, dersom forsikrede ved dødsfaldet befinder sig i tilstand U , jf. koncessionens pkt. 1.2.1.4. m.fl.

$$S_{x+\theta}^d = u * \bar{a}_{g|}, S_{x+n}^d = 0$$

$u = 0,20$ for mænd og $0,45$ for kvinder

$$K_{765}(x, n, g) = u * \bar{a}_{g|} * \frac{\bar{M}_x - \bar{M}_{x+n}}{D_x}$$

$60 \leq x+n \leq 67$, jf. koncessionens pkt. 1.1.8.2.

Dersom forsikringen omfatter alderspension og/eller kollektiv livsbetinget livsforsikring til ugifte, skal udløbstidspunktet for den kollektive ophørende livsforsikring (evt. i rater) være sammenfaldende med alderspensioneringstidspunktet og/eller udbetalingstidspunktet for den kollektive livsforsikring (evt. i rater).

Livsforsikringssummen må ikke overstige 4 gange summen af årsbeløbet for den livsvarige kollektive ægtefællepension og den kollektive ægtefællepension ophørende efter t år tilsammen, hvis varigheden $t < 10$ år, er denne grænse dog $t/10$ gange 4 gange samme årsbeløb. Livsforsikringssummen opgøres som "konc. nr. 765 * $a_{g|}$ + konc. nr. 715".

Hvis forsikringen omfatter kollektiv ægtefællepension med ophørende risiko og ikke kollektiv livsbetinget livsforsikring (evt. i rater) til ugifte, kan grænsen for summen for den kollektive livsforsikring til ugifte forøges med 4 gange årsbeløbet for den kollektive ægtefællepension med ophørende risiko.

Se koncessionens pkt. 1.1.8.3. om særlig tilbagekøbsværdi.

775 Kollektiv livsbetinget livsforsikring i rater til ugifte

Udbetales i rater over g år ved forsikredes oplevelse af alder $x+n$, dersom forsikrede på dette tidspunkt befinder sig i tilstand U , jf. koncessionens pkt. 1.2.1.4. m.fl.

$$S_{x+\theta}^d = 0, \quad S_{x+n} = u * a_{g|}$$

$u = 0,20$ for mænd og $0,45$ for kvinder

$$K_{775}(x, n, g) = u * a_{g|} * \frac{D_{x+n}}{D_x}$$

$60 \leq x+n \leq 67$, jf. koncessionens pkt. 1.1.8.2.

Dersom forsikringen omfatter alderspension, skal udløbstidspunktet for den kollektive ophørende livsforsikring (evt. i rater) være sammenfaldende med alderspensioneringstidspunktet.

Livsforsikringssummen må ikke overstige 4 gange summen af årsbeløbet for den livsvarige kollektive ægtefællepension og den kollektive ægtefællepension ophørende efter t år; hvis varigheden $t < 10$ år, er denne grænse dog $t/10$ gange 4 gange samme årsbeløb. Livsforsikringssummen opgøres som "konc. nr. 775 * $a_{g|}$ + konc. nr. 725".

Se endvidere koncessionens pkt. 1.1.8.2. om reduktion af den livsvarige kollektive ægtefællepension efter udbetaling af den kollektive livsbetingede livsforsikringssum (evt. i rater) til ugifte og koncessionens pkt. 1.1.8.3. om særlig tilbagekøbsværdi.

Renteforsikringer

810 Livsvarig kollektiv ægtefællepension

$$n \rightarrow \infty, S_{x+\theta}^d = g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta | x + \theta) \cdot \bar{a}_{\eta}^I d\eta \\ = g_{x+\theta} \cdot \bar{a}_{\eta_{x+\theta}}^I$$

$$K_{810}(x, u) = \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot S_{x+\theta}^d d\theta$$

Symboler med I er beregnet med forsørgedes normaldødelighed, jvf. pkt. 1.2.1.2. m.fl.

Se endvidere pkt. 1.1.8.2. om grænsen for pensionens størrelse, pkt. 1.1.8.2. om reduktion af den livsvarige kollektive ægtefællepension efter udbetaling af kollektiv livsbetinget livsforsikringssum og pkt. 1.1.8.3. om særlig tilbagekøbsberegning.

811 Alderspensionstillæg til ugifte

Pensionen udbetales til forsikrede fra pensioneringstidspunktet, såfremt forsikrede er ugift på dette tidspunkt og så længe forsikrede lever.

$$S_{x+\theta}^d = 0, S_{x+n} = u \cdot \bar{a}_{x+n}^-$$

$u = 0,20$ for mænd og $0,45$ for kvinder

$$K_{811}(x, n) = u \cdot \frac{\bar{N}_{x+n}}{D_x}$$

$$60 \leq x + n \leq 67$$

Alderspensionstillægget må kun tegnes i forbindelse med en kollektiv ægtefællepension og må ikke overstige $1/3$ af ægtefællepensionen.

812 Livsvarig kollektiv ægtefællepension med ophørende risiko

Ægtefællepensionen udbetales fra forsikredes død før tidspunkt $x + n$ og så længe den efterladte lever.

$$S_{x+\theta}^d = g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta | x + \theta) a_{\eta}^{-1} d\eta = g_{x+\theta} \cdot \bar{a}_{\eta_{x+\theta}}^{-1}$$

$$S_{x+n}^d = 0$$

$$K_{812}(x, n) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \mu_{x+\theta} S_{x+\theta}^d d\theta = K_{810}(x) - K_{810}(x+n) \cdot \frac{D_{x+n}}{D_x}$$

Se endvidere pkt. 1.1.8.2. om grænsen for pensionens størrelse, pkt. 1.1.8.2. om reduktion af den livsvarige kollektive ægtefællepension efter udbetaling af kollektiv livsbetinget livsforsikringssum og pkt. 1.1.8.3. om særlige tilbagekøbsregler.

Grundform 812 kan ikke tegnes i kombination med 814.

814 Kollektiv ægtefællepension ophørende efter t år

Ægtefællepensionen udbetales fra forsikredes død og så længe den efterladte lever – udbetalingen ophører dog senest t år efter forsikredes død.

$$\begin{aligned}
 n \rightarrow \infty, \quad S_{x+\theta}^d &= g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \bar{a}_{\eta:t}^I d\eta \\
 &= g_{x+\theta} \cdot \bar{a}_{\eta_{x+\theta}:t}^I \\
 K_{814}(x,t) &= \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot S_{x+\theta}^d d\theta \\
 5 \leq t \leq 15
 \end{aligned}$$

Symboler med I er beregnet med forsørgedes normaldødelighed, jvf. pkt. 1.2.1.2. m.fl.

Se endvidere pkt. 1.1.8.2. om grænsen for pensionens størrelse og pkt. 1.1.8.3. om særlige tilbagekøbsberegning.

815 Ophørende kollektiv ægtefællepension

Ægtefællepensionen udbetales fra forsikredes død og så længe den efterladte lever - udbetalingen ophører dog senest, når den efterladte opnår alder u.

$$\begin{aligned}
 n \rightarrow \infty, \quad S_{x+\theta}^d &= g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^u f(\eta|x+\theta) \bar{a}_{\eta:(u-\eta)}^I d\eta \\
 &= g_{x+\theta} \cdot \bar{a}_{\eta_{x+\theta}:(u-\eta_{x+\theta})}^I \\
 K_{815}(x,u) &= \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot S_{x+\theta}^d d\theta
 \end{aligned}$$

$u \leq 67$, jfr.pkt. 1.1.8.2.

Symboler med I er beregnet med forsørgedes normaldødelighed, jvf. pkt. 1.2.1.2. m.fl.

Se endvidere pkt. 1.1.8.2. om grænsen for pensionens størrelse og pkt. 1.1.8.3. om særlige tilbagekøbsberegning.

820 Kollektiv kunstig ægtefællepension

Udbetalingen begynder:

- 1) g år efter x 's død, dersom denne indtræffer inden r år efter tegningen,
- 2) $r+g$ efter tegningen, dersom x 's død indtræffer mellem r år og $r+g$ år efter tegningen,
- 3) straks ved x 's død, dersom denne indtræffer senere end $r+g$ efter tegningen.

Udbetalingen ophører i alle tre tilfælde ved den efterladedes død.

$$n \rightarrow \infty$$

$$S_{x+\theta}^d = \begin{cases} g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \cdot \frac{\bar{N}_{\eta+g}^I}{D_{\eta}^I} d\eta & \text{for } \theta < r \\ g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \cdot \frac{\bar{N}_{\eta+r+g-\theta}^I}{D_{\eta}^I} d\eta & \text{for } r \leq \theta < r+g \\ g_{x+\theta} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \cdot \bar{a}_{\eta}^I d\eta & \text{for } \theta \geq r+g \end{cases}$$

$$= g_{x+\theta \cdot g|g+r|} \bar{a}_{\eta_{x+\theta}}^I$$

$$K_{820}(x,r,g) = \int_0^r \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g_{x+\theta} d\theta \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \cdot \frac{\bar{N}_{\eta+g}^I}{D_{\eta}^I} d\eta$$

$$+ \int_r^{r+g} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g_{x+\theta} d\theta \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \cdot \frac{\bar{N}_{\eta+r+g-\theta}^I}{D_{\eta}^I} d\eta$$

$$+ \int_{r+g}^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} \cdot g_{x+\theta} d\theta \int_{-\infty}^{\infty} f(\eta|x+\theta) \cdot \bar{a}_{\eta}^I d\eta$$

Symboler markeret med I er beregnet med forsørgedes normalaldelighed.

Den kollektive kunstige ægtefællepension må kun tegnes som led i en kombination af grundformer mindst bestående af opsat livrente ($K_{211}(x,r,)$), supplerende ydelse ($K_{225}(x,r,g)$) og kollektiv kunstig ægtefællepension ($K_{820}(x,r,g)$). Den kollektive kunstige ægtefællepension må ikke overstige hverken den opsatte livrente eller den supplerende ydelse.

Se endvidere pkt. 1.1.8.2. om grænsen for pensionens størrelse samt pkt. 1.1.8.3. om særlige tilbagekøbsberegning.

840 Kollektiv børnerente

r betegner ophørsalderen for børnerenten, $r \leq 24$, jvf. pkt. 1.1.8.2. Børnerenten ophører dog senest ved det enkelte barns død. Børnedødeligheden forudsættes at være 0.

$$n \rightarrow \infty$$

$$S_{x+\theta}^d = \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau \\ = {}_rS_{x+\theta}$$

$$K_{840}(x,r) = \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} S_{x+\theta}^d d\theta$$

Se endvidere pkt. 1.1.8.2. om grænsen for børnerentens størrelse.

850 Kollektiv waisenrente

r betegner ophørsalderen for waisenrenten, $r \leq 24$, jvf. pkt. 1.1.8.2. Waisenrenten ophører dog senest ved det enkelte barns død.

$$n \rightarrow \infty, S_{x+\theta}^d = w \cdot \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau \\ = w \cdot {}_rS_{x+\theta}$$

$w = 0,05$ for mænd og $0,30$ for kvinder.

$$K_{850}(x,r) = \int_0^{\infty} \frac{D_{x+\theta}}{D_x} \cdot \mu_{x+\theta} S_{x+\theta}^d d\theta \\ = w \cdot K_{840}(x,r)$$

Se endvidere pkt. 1.1.8.2. om grænsen for den samlede børnepension til det enkelte barn.

Nettopassiver med kollektive ydelser og invaliditetsydelser, beregnet ud fra pkt. 1.1.5.2.

Renteforsikringer

945 Kollektiv børnerente med udbetaling fra forsørgerens død, invaliditet eller alderspensionering

r betegner ophørsalderen for børnerenten, $r \leq 24$, jvf. pkt. 1.1.8.2. Børnerenten ophører dog senest ved det enkelte barns død. Børnedødeligheden forudsættes at være 0.

$x+n$ er forsørgerens alder ved alderspensioneringen, $x+n \leq 67$.

$$S_{x+\theta}^{ad} = \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau$$

$$= {}_rS_{x+\theta}$$

$$S_{x+\theta}^{ai} = \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau$$

$$= {}_rS_{x+\theta}$$

$$S_{x+n}^a = \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau$$

$$= {}_rS_{x+\theta}$$

$$K_{945} \left(\begin{matrix} a \\ x \end{matrix}, n, r \right) = \int_0^n \frac{D_{x+\theta}^a}{D_x^a} \cdot (\mu_{x+\theta}^{ad} + \mu_{x+\theta}^{ai}) d\theta \int_0^r c_{\tau-r+x+\theta} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau$$
$$+ \frac{D_{x+n}^a}{D_x^a} \cdot \int_0^r c_{\tau-r+x+n} \cdot \bar{a}_{\tau|} d\tau$$

Se endvidere pkt. 1.1.8.2. om grænsen for børnerentens størrelse.

1.1.9.1 Invalidesum

Beløbsgrænsen for invalidesum udgør i 1996 kr. 850.000 (2014 kr. 1.205.000) og reguleres hvert år pr. den 1. januar i overensstemmelse med udviklingen i forbrugerindekset. Udviklingen i forbrugerindekset fastsættes som værdien af indekset for september det nærmest forudgående år divideret med værdien af indekset for september 1996. Den regulerede beløbsgrænse afrundes til nærmeste hele 5.000 kr.

1.1.10 Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

Se respektive beregningsgrundlag - pkt. 1.2.10. m.fl.

1.1.11 Tilladte forsikringsformer

Forsikringsydelse i en forsikring/bonustillæggsforsikring skal opfylde betingelserne i nedenstående pkt. 1.1.11.1. Forsikringsydelse i bonustillæggsforsikringer skal tillige opfylde betingelserne i pkt. 1.1.11.2.

Forsikringsydelser og præmiebetalingsrenter skal ved nytegning kombineres således, at forsikringen opfylder betingelserne i pkt. 1.1.3.6., pkt. 1.1.4.1. sidste afsnit, pkt. 1.1.7. og nedenstående pkt. 1.1.11.3. Ved regulering skal betingelserne i pkt. 1.1.3.6., pkt. 1.1.7. og nedenstående pkt. 1.1.11.3. være opfyldt.

Alle beregninger såvel ved tegningen som ved senere regulering/ændring sker med anvendelse af de i afsnittene 1.2.1. m.fl., 1.1.2., 1.1.3., 1.1.4 og 1.2.10. m. fl. anførte beregningselementer.

1.1.11.1 Forsikringsydelser

De i en forsikring indgående forsikringsydelser skal være enten en af de tilladte grundformer, jvf. afsnit 1.1.9., eller en kombination af to eller flere af de tilladte grundformer med vilkårlige positive ydelser.

Forsikringsydelserne skal i alle tilfælde opfylde såvel de under de enkelte grundformer anførte særbetingelser som de generelle begrænsninger i pkt. 1.1.5.4., 1.1.6.4., 1.1.8.1. og afsnit 1.2.10. m.fl.

Endelig kan en forsikring under de i afsnit 1.1.8 anførte særlige betingelser indeholde forsikringsydelserne:

Skalapension, efterpension og tilskadekomstpension.

1.1.11.2 Maksimum for risiko

Ingen forsikring må fremgå med en risikodækning, der inkl. evt. bonustildeling er større end den risikodækning, der gennem den pågældende forsikrings risikoydelser kan erhverves for den gældende præmie og nettoreserve beregnet på det gældende grundlag med en teknisk rente på $i\%$.

1.1.11.3 Minimum for risiko

Enhver forsikring skal indeholde en vis forsikringsrisiko.

Tilladt forsikring:

Det er tilladt at tegne grundform 136 og/eller grundform 186 mod præmiebetaling med den i afsnit 1.1.7.6. nævnte præmiebetalingsrente eller mod indskud.

Det er tilladt at tegne grundform 216 (x, n, m) + 100 % grundform 265 (x, r, g) mod indskud, hvor $n = r$ og $m = r + g$.

1.1.12 Bemærkninger til grundlaget

Ad 1.2.1.1. Aldersberegning

Aldersberegning for individuelle børnerenter:

For tilknyttede individuelle børne- og waisenrenter gælder følgende regel: Udløbsdatoen er den 1. i måneden efter det enkelte barns fyldte r te år. Forsørgerens tegningsalder er den, der benyttes for den øvrige del af forsikringen. Forsørgerens udløbsalder er tegningsalderen med tillæg af børne-/waisenrentens varighed. Bliver forsørgerens udløbsalder herved ikke hel, forhøjes den til næste hele alder.

ad 1.1.3.1. Nettopassiv

Ændring af en aktuel ydelse til andre betalingsmåder:

De aktuelle ydelser forfalder definitionsmæssigt månedligt forud, når ydelsen beregningsmæssigt forfalder kontinuert.

Såfremt udbetalingen skal ske med andre forfaldsmåder end månedligt, sker omregningen så der trods den definitions-mæssige tilnærmelse er korrekte relationer mellem de forskellige betalingsmåder.

Dette indebærer eksempelvis, at en livsvarig livrente med 1/12-årlig forfald, der skal ændres til 1/ m -årlig forfald, multipliceres med

$$\frac{a_x^{(12)}}{a_x^{(m)}} = \frac{N_x^{(12)}}{N_x^{(m)}}$$

ad 1.1.3.5. Nettoreserve

For forsikringsydelse beregnes nettoreserven med den til den tekniske rente svarende opgørelsesrente.

ad 1.1.4.1. Præmie og indskud

Fortolkning af stk. 3 ved tolvforsikringer:

Når udløbsalderen for præmie for den yngste forsikrede er lavere end 60 år, er den korteste præmiebetalingsvarighed ved nytegning 5 år.

ad 1.1.4.2. Bruttopræmie

Forklaring for omregningsformel:

Den kontinuerte nettopræmie betragtes i formlen som forfaldende månedligt forud. Dette er udgangspunktet for omregning til andre forfaldsmåder.

Det er en forudsætning for anvendelse af de konstante omregningsfaktorer, at der er stornoret ved død og invaliditet.

ad 1.1.4.2.Bruttopræmie og bruttoindskud

Satserne for Stk(m), Styrkrate og Stktillæg reguleres årligt pr. 1. januar. De regulerede satser skal anvendes for forsikringer, som tegnes efter at en regulering har fundet sted. Forsikringer, som er tegnet inden reguleringen, skal fortsat belastes med de tillæg, som var gældende på forsikringens tegningstidspunkt, også selvom forsikringerne ændres efter, at regulering af satserne har fundet sted.

ad 1.1.7.Præmiebetalingsrenter

Formel for den specielle form i sidste stykke:

Formlen for den i sidste stykke omtalte særlige præmiebetalingsrente, hvor præmiebetalingen op-
hører i alder $x + r$.

$$\frac{\bar{N}_x^a - \bar{N}_{67}^a}{D_x^a} + \frac{D_{67}^a}{D_x^a} \cdot \frac{\bar{N}_{67} - \bar{N}_{x+r}}{D_{67}}$$

hvor $67 \leq x + r \leq 70$

Denne form forventes kun anvendt i særlige tilfælde.

ad 1.1.8.Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Ved beregning af kapitalværdier m.v. forudsættes det altid, at forsikrede og pensionsberettigede er af forskelligt køn.

ad 1.1.8.1.Kollektiv ordning

Valgmulighed med hensyn til ægtefælle- og børnepension:

Der kan aftales valgfrihed med hensyn til ægtefælle- og børnepension ved

- A. Optagelse i ordningen.
- B. Indgåelse af ægteskab, skilsmisse, ægtefælles død, børns fødsel eller død.
- C. En på forhånd aftalt alder eller på et aftalt tidspunkt indenfor 5 år efter optagelse i ordningen.

Omvalg under pkt. B og C kan ikke finde sted efter, at den forsikrede er fyldt 54 år, og skal være foretaget inden 6 måneder efter, at betingelse for omvalg er opfyldt.

Idet den laveste ydelse, som kan vælges, angives som procent af den højeste ydelse, som kan vælges, gælder følgende begrænsninger:

Antal forsikrede i ordningen	Aftalt alder under C højst 35 år	Aftalt alder under C over 35 år
- 9	100%	100%
10 - 199	66 2/3%	100%
200 - 499	50%	66 2/3%
500 -	25%	50%

Omvalg af ægtefællepension kan gøres betinget af ægtefællens godkendelse.

Ved omvalg finder de almindelige regler for afgivelse af helbredsoplysninger anvendelse.

Aftaler om valgfrihed skal indeholde en opsigelsesklausul, således at valgfriheden kan ophæves, når en videreførsel må antages at være til væsentlig ugunst for selskabets øvrige forsikrede.

ad 1.1.8.2. Bestemmelser vedrørende størrelsen af de enkelte kollektive ydelser og aldersgrænser for disse

Skalapension:

Forsikringsformer med skalapension kan kun tegnes i samme omfang som det praktiseredes i perioden 01.01.1966 - 30.06.1982.

Der kan altså ikke arbejdes med skalaer, der i forløb væsentligt adskiller sig fra forløb, der anvendes i den nævnte periode.

ad 1.1.9. Tilladte grundformer

Ved grundformerne 165, 175, 185, 225, 265, 275, 365, 620, 820 skal *g* ved tegningen være et helt antal år.

ad 1.2.10. Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

Vedrørende brugen af invaliditetsklausuler:

I forbindelse med selskabernes afgivelse af tilbud/tegning af forsikring vedrørende dækning af invaliditetsrisiko er der adgang til at anvende klausuler.

Anvendelsen af invaliditetsklausuler er ikke begrænset til de tilfælde, hvor der er givet afslag på tegning af forsikring.

Invaliditetsklausulerne kan endvidere anvendes ved præmiefritagelse.

Anvendelse af invaliditetsklausuler indebærer, at præmien for forsikringen beregnes efter de tavler, som forsikringssøgende bedømmes til, hvis årsagen til klausulen ikke forelå.

Der er udarbejdet et sæt klausuler til brug ved selskabernes afgivelse af tilbud vedrørende dækning af invaliditetsrisiko, som er indarbejdet i Retningslinier Risikovurdering Personforsikring (Gul Bog).

ad 1.1.11.2. Maksimum for risiko

Baggrund for regel:

På grund af fleksibiliteten i de nye beregningsgrundlag vil det være muligt at konstruere forsikringsprodukter, der i hele forsikringstiden fremtræder med en risikodækning, der er betydeligt gunstigere end den risikodækning, der kan erhverves på Uni98 %.

Man vil f.eks. næsten vilkårligt kunne forøge risikodækningen, såfremt man løbende anvender bonusandelen helt eller delvist til køb af kortvarige risikodækninger eller præmiebetaling.

Reglen i 1.1.11.2. er ikke ment som en begrænsning på, hvilke teknikker der må anvendes. Reglen sætter kun en grænse for mulige resultater.

Reglen indebærer, at man ikke kan opnå højere risikodækning end den, der kan opnås, såfremt bonus anvendes til en ren risikoforsikring på tegningsgrundlaget, der dækker indtil forsikringens udløb resp. pensioneringstidspunktet.

Herved undgås, at der indføres tilsyneladende forskellige priser for rene risikoprodukter.

ad 1.1.11.3. Minimum for risiko

Baggrund for regel:

På grund af fleksibiliteten i de nye beregningsgrundlag vil det være muligt at konstruere forsikringsprodukter uden et reelt forsikringselement, analogt med en simpel kapitalforsikring mod indskud.

Vejledende regel:

Til bedømmelse af, om et givet forsikringsprodukt indeholder en vis forsikringsrisiko, anvendes følgende vejledende regel:

Ved nytægning og ændring - bortset fra tegning af bonustillæggsforsikringer - skal forholdet mellem forsikringens maksimale numeriske risikosum og forsikringens nettopassiv, begge opgjort på nytægnings-/ændringstidspunktet, være mindst 0,2. Såfremt ovennævnte forhold før en ændring er mindre end 0,2, er det dog tilstrækkeligt, at forholdet ikke nedsættes ved ændringen.

Risikosummen ved en forsikret persons død på et givet tidspunkt er nettoreserven, bestemt umiddelbart efter dødsfaldet, med fradrag af nettoreserven, bestemt umiddelbart før dødsfaldet.

Risikosummen ved en forsikret persons invaliditet på et givet tidspunkt er nettoreserven, bestemt umiddelbart efter invaliditetens indtræden, med fradrag af nettoreserven, bestemt umiddelbart før invaliditetens indtræden.

Følger af den vejledende regel:

Reglen indebærer, at enhver forsikring, tegnet med ret til præmiefritagelse ved invaliditet, må siges at indeholde en vis forsikringsrisiko.

Reglen nødvendiggør visse overvejelser for eksempel ved tegning af en forsikring, hvor dødsfaldsydelsen er lig med reserven, og hvor der ikke ydes præmiefritagelse ved invaliditet.

Reglen indebærer også visse restriktioner for indskudsforsikringer, eksempelvis kan en livsforsikring med udbetaling ikke tegnes mod indskud, når varigheden er under 5 år.

Undtagelse fra den vejledende regel:

På personer med væsentligt forhøjet risiko kan der tegnes forsikring med mindre risiko end den, der følger af den vejledende regel.

1.1.13 Formler

1.1.13.1 Integrationsformler

Den efterfølgende formelbeskrivelse indeholder beregning af et antal integral-udtryk.

Beregningen er sket ved numerisk integration under anvendelse af én af følgende formler, som der er i det enkelte tilfælde vil være henvist til.

Laplace's formel med nedstigende differenser:

Der er medtaget 5. differens, hvorefter formlen har følgende udseende:

$$\int_a^b f(t)dt = \frac{1}{60480} \cdot [-863 \cdot f(b+5) + 5449 \cdot f(b+4) - 14762 \cdot f(b+3) + 22742 \cdot f(b+2) - 23719 \cdot f(b+1) + 41393 \cdot f(b)] + f(b-1) + f(b-2) + \dots + f(a+1) + f(a) + \frac{1}{60480} \cdot [-41393 \cdot f(a) + 23719 \cdot f(a+1) - 22742 \cdot f(a+2) + 14762 \cdot f(a+3) - 5449 \cdot f(a+4) + 863 \cdot f(a+5)]$$

Laplace's formel uden differenser:

Når der ikke medtages differenser, bliver formlen:

$$\int_a^b f(t)dt = \frac{1}{2} \cdot f(a) + \frac{1}{2} \cdot f(b) + \sum_{v=a+1}^{b-1} f(v)$$

For $b = a+1$ fås specielt

$$\int_a^b f(t)dt = \frac{1}{2} \cdot f(a) + \frac{1}{2} \cdot f(b)$$

Simpson's kvadraturformel:

Idet der regnes med intervalllængde $\frac{1}{2}$, fås:

$$\int_a^b f(t)dt = \frac{1}{6} \cdot \left[f(a) + 4 \cdot \sum_{v=a}^{b-1} f\left(v + \frac{1}{2}\right) + 2 \cdot \sum_{v=a+1}^{b-1} f(v) + f(b) \right]$$

For $b = a+1$ fås specielt

$$\int_a^b f(t)dt = \frac{1}{6} \cdot \left[f(a) + 4 \cdot f\left(a + \frac{1}{2}\right) + f(b) \right]$$

1.1.13.2 Nøjagtighed og afrunding

Nøjagtighed:

Alle beregninger er - med mindre andet er anført - sket i flydende tal med 16 betydende cifre (dobbelt præcision).

Afrunding:

Grundlagstape:

Størrelserne på denne er anført med 8 betydende cifre.

Grundlagsbøger:

Dekrement- og kommutationsstørrelser er overført fra grundlagstapen og afrundet til det anførte antal decimaler.

Passiver og præmiebetalingsrenter er beregnet efter formlerne i koncessionens afsnit 1.1.9. og afsnit 1.1.7.

Helårlige præmier pr. 10.000 kr. ydelse er beregnet ved formlen

$$10.000 \cdot 1,080413 \cdot \frac{\textit{passiv}}{\textit{præmiebetalingsrente}}$$

For passiver, præmiebetalingsrenter og præmier gælder, at med udgangspunkt i de på grundlagstapen anførte afrundede størrelser er beregning foretaget i flydende tal med 16 betydende cifre, og ved udskrivning er der afrundet til det anførte antal decimaler.

1.1.13.3 Etlivsstørrelser

x betegner alder for en mand eller en kvinde.

Formler:

For en given rentefod i og et givet sæt af Makeham-konstanter A ,

$$\log B - 10 \text{ og } \log C \text{ er } l_x \text{ (henholdsvis } l_x^{ai})$$

og D_x beregnet ved

$$l_x = e^{-A(x-x_0) - \frac{B}{\ln c} \cdot (e^{x \cdot \ln c} - e^{x_0 \cdot \ln c})}$$

$$D_x = e^{-\delta x - A(x-x_0) - \frac{B}{\ln c} \cdot (e^{x \cdot \ln c} - e^{x_0 \cdot \ln c})}$$

hvor $\delta = \ln(1+i)$ og

$x_0 = 1$ (radiksalder)

og hvor $\ln x$ og e^x er biblioteksfunktioner med en nøjagtighed på 16 betydende cifre

De øvrige dekrement- og kommutationsstørrelser er beregnet ved:

$$l_x^a = l_x \cdot l_x^{ai}$$

$$D_x^a = D_x \cdot l_x^{ai}$$

$$\bar{N}_x = \int_x^{120} D_t dt,$$

beregnet ved Laplace's formel med nedstigende differenser.

$$\bar{N}_x^{(m)} = \frac{1}{m} \cdot \sum_{v=0}^{(120-x)m} D_{x+\frac{v}{m}}$$

$$\bar{N}_x^a = \int_x^{120} D_t^a dt,$$

beregnet ved Laplace's formel med nedstigende differenser.

$$\bar{N}_x^{ai} = \bar{N}_x \cdot l_x^{ai} - \bar{N}_x^a$$

$$\bar{M}_x = \int_x^{120} D_t \cdot \mu_t dt,$$

beregnet ved Laplace's formel med nedstigende differenser.

$$\overline{M}_x^{ai} = \int_x^{120} D_t^a \cdot \mu_t^{ai} dt,$$

beregnet ved Laplace's formel med nedstigende differenser.

1.1.13.4 Tolivsstørrelser

x betegner alder for forsikrede 1.

y betegner alder for forsikrede 2.

Formler:

Idet der er taget udgangspunkt i etlivsstørrelserne, er følgende formler anvendt:

$$l_{x,y} = l_x \cdot l_y$$

$$l_{x,y}^a = l_x^a \cdot l_y$$

$$D_{x,y} = D_x \cdot l_y$$

$$D_{x,y}^a = D_x^a \cdot l_y$$

$$\overline{N}_{x,y} = \int_x^{120} D_{t,y+t-x} dt,$$

beregnet ved Laplace's formel med nedstigende differenser.

$$\overline{N}_{x,y}^a = \int_x^{120} D_{t,y+t-x}^a dt,$$

beregnet ved Laplace's formel med nedstigende differenser.

$$\overline{M}_{x,y}^1 = \int_x^{120} D_{t,y+t-x} \cdot \mu_t dt,$$

beregnet ved Laplace's formel med nedstigende differenser.

$$\overline{M}_{x,y}^1 = \int_x^{120} D_{t,y+t-x} \cdot \mu_{y+t-x} dt,$$

beregnet ved Laplace's formel med nedstigende differenser.

$$\overline{M}_{x,y} = \overline{M}_{x,y}^1 + \overline{M}_{x,y}^1$$

1.1.13.5 Kollektive elementer

x betegner alder for forsørgeren.

y betegner alder for det pensionsberettigede individ.

Ægtefællepension:

Nøjagtighed:

Beregning af dekrementfunktionerne l_x^y , l_x^σ og l_y^l samt nettopassiv er sket som beskrevet i afsnit 1.1.13.2. Øvrige størrelser er beregnet i flydende tal med 7 betydende cifre (enkelt præcision).

Formler:

De kollektive risikoelementer g_x og $f(y | x)$:

Som aldersgrænse for x benyttes:

$$\begin{aligned} \text{nedre grænse} &= x_0 = 15 \\ \text{øvre grænse} &= 125 \end{aligned}$$

Som aldersgrænse for y benyttes:

$$\begin{aligned} \text{nedre grænse} &= \max [x-62, 1] \\ \text{øvre grænse} &= \min [x+62, 125] \end{aligned}$$

Dekrementfunktionerne l_x^y , l_x^σ og l_y^l er beregnet ved

$$\begin{aligned} l_x^y &= e^{-\int_{x_0}^x \gamma_\theta d\theta} \\ l_x^\sigma &= e^{-\int_{x_0}^x \sigma_\theta d\theta} \\ l_y^l &= e^{-\int_1^y \mu_\theta d\theta} \end{aligned}$$

hvor beregningen af de indgående integraler er foretaget ved Simpson's kvadraturformel.

Tætheden for normalfordelingen $\phi(\eta | x)$ er beregnet ved

$$\phi(\eta | x) = \frac{0,3989423}{S_x} \cdot e^{-\frac{u^2}{2}},$$

$$\text{hvor } u = \frac{\eta - \lambda_x}{S_x}$$

De i formlerne for $g_v(\eta | x)$, $u_v(x)$ og g_x indgående integraler (jvf. afsnit 1.1.8.3.) er beregnet ved Laplace's formel uden differenser.

Idet rekursionen standses for $v = 3$, fremkommer følgende udtryk:

$$g_x = \sum_{v=1}^3 \int_{-\infty}^{\infty} g_v(\eta|x) d\eta$$

$$f(\eta|x) = \frac{1}{g_x} \cdot \sum_{v=1}^3 g_v(\eta|x)$$

Kollektive kapitalværdier:

De kollektive kapitalværdier $\bar{a}(y_x)$ er bestemt af formlen

$$\bar{a}(y_x) = \begin{cases} 0 & \text{for } y_1 < y_0 + 1 \\ \frac{1}{2} \cdot [f(y_0|x) \cdot \bar{a}^{-1}(y_0) + f(y_1|x) \cdot \bar{a}^{-1}(y_1)] & \text{for } y_1 = y_0 + 1 \\ \frac{1}{2} \cdot [f(y_0|x) \cdot \bar{a}^{-1}(y_0) + f(y_1|x) \cdot \bar{a}^{-1}(y_1)] \\ \quad + \sum_{y=y_0+1}^{y_1-1} f(y|x) \cdot \bar{a}^{-1}(y) & \text{for } y_1 > y_0 + 1 \end{cases}$$

med

$$y_0 = \max [x-62, 1]$$

$$y_1 = \begin{cases} \min [x + 62, 125] & \text{for livsvarig ægtefællepensjon} \\ \min [x + 62, 125, u] & \text{for ophørende ægtefællepensjon} \end{cases}$$

idet u er ophørsalder for ægtefællepensjonen, og hvor $\bar{a}^{-1}(y)$ er renten til det pensionsberettigede individ, idet denne rente svarer til formen af ægtefællepensjon.

Gennemsnitsalder for den forsørgede:

Denne er beregnet ved

$$y_x = \sum_{y=y_0}^{y_1} y \cdot f(y|x)$$

hvor

$$y_0 = \max [x-62, 1]$$

$$y_1 = \min [x+62, 125]$$

Nettopassiver:

Nettopassivet, der kan udtrykkes ved formlen

$$\frac{1}{D_x} \cdot \int_x^{120} D_t \cdot \mu_t \cdot g_t \cdot \bar{a}(y_t) dt$$

er beregnet ved Laplace's formel med nedstigende differenser.

Børnerenter :

Formler:

Idet faderskabs-/moderskabsintensiteten c_x og annuiteten $\bar{a}_t$ regnes for hele og halve aldre, beregnes

$$b(x, r) = \int_{x-r}^x c_t dt,$$

og

$${}_r s_x = \int_{x-r}^x c_t \cdot \bar{a}_{(r+t-x)} dt$$

ved Simpson's kvadraturformel.

Nettopassivet for børnerente ved død

$$\frac{1}{D_x} \cdot \int_x^{120} D_t \cdot \mu_t \cdot {}_r s_t dt$$

samt nettopassivet for børnerente ved død, invaliditet og udløb

$$\frac{1}{D_x^a} \cdot \left[\int_x^{x+n} D_t^a \cdot \mu_t^a \cdot {}_r s_t dt + D_{x+n}^a \cdot {}_r s_{x+n} \right]$$

er beregnet ved Laplace's formel med nedstigende differenser.

1.1.13.6 Annuiteter

Formler:

Disse formler er kun afhængige af renten i og er følgende:

$$v = \frac{1}{1+i}$$

$$a_{\overline{n}|} = \frac{1-v^n}{\delta},$$

hvor $\delta = \ln(1+i)$

$$a_{\overline{n}|}^{(m)} = \frac{1-v^n}{\frac{d}{m}},$$

hvor $m=1,2,3,4,12$ og

$$\frac{d}{m} = m \cdot (1-v^{\frac{1}{m}})$$

1.2 Beregningsgrundlaget G82 5%

1.2.1 Risikoelementer

x betegner fyldt alder for en mand.
 y betegner fyldt alder for en kvinde.

1.2.1.1 Aldersberegning

Alderen beregnes som fyldt alder ved udløb eller pensioneringstidspunkt (subs. præmieophørsdato), med fradrag af forsikringens varighed (subs. restvarighed).

Såfremt alderen ikke kan bestemmes herved, anvendes fyldt alder på tegningsdatoen.

1.2.1.2 Normal dødelighed

For mænd benyttes dødelighedstavlen G82M
For kvinder benyttes dødelighedstavlen G82K.

μ betegner dødsintensiteten.

G82M

$$\mu_x = 0,000500 + 10^{5,88+0,038x-10}$$

G82K

$$\mu_y = 0,000500 + 10^{5,728+0,038y-10}$$

1.2.1.3 Normal invaliditet

For mænd benyttes invaliditetstavlen G82M.
For kvinder benyttes invaliditetstavlen G82K.

μ^{ai} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til invalid.

μ^{ad} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til død.

μ^{id} betegner intensiteten for overgang fra invalid til død.

G82M

$$\mu_x^{ai} = 0,000400 + 10^{4,54+0,060x-10}$$

$$\mu_x^{ad} = \mu_x^{id} = \mu_x \quad (\text{G82M})$$

G82K

$$\mu_y^{\text{ai}} = 0,0006000 + 10^{4,71609 + 0,060y - 10}$$

$$\mu_y^{\text{ad}} = \mu_y^{\text{id}} = \mu_y \quad (\text{G82K})$$

1.2.1.4 Kollektive ægtefællepensioner

- U betegner tilstanden: Forsikrede er ikke i et pensionsberettigende forhold.
G betegner tilstanden: Forsikrede er i et pensionsberettigende forhold med en pensionsberettiget person.
 γ betegner intensiteten for overgang fra U til G.
 σ betegner intensiteten for overgang fra G til U af anden årsag end den pensionsberettigede persons død.

Aldersfordelingen for den pensionsberettigede person ved overgang fra U til G er normalt fordelt, hvor:

- λ betegner fordelings middelværdi.
s betegner fordelings spredning.

Risikoelementer for kollektiv ægtefællepension med mandlig forsørger:

$$\gamma_x = 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-28)^2}{28(x-15)}} \quad \text{for } x > 15; \quad \gamma_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

$$\sigma_x = 0,012 \cdot 10^{\frac{-(x-15)^2}{1600}} \quad \text{for } x > 15; \quad \sigma_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

$$\lambda_x = 0,615x + 8$$

$$s_x = \left(0,21 - \frac{1}{x-10} \right) x$$

Risikoelementer for kollektiv ægtefællepension med kvindelig forsørger:

$$\gamma_y = 0,13 \cdot 10^{\frac{-(y-24)^2}{20(y-12)}} \quad \text{for } y > 12; \quad \gamma_y = 0 \quad \text{for } y \leq 12$$

$$\sigma_y = 0,02 \cdot 10^{\frac{-(y-12)^2}{2100}} \quad \text{for } y > 12; \quad \sigma_y = 0 \quad \text{for } y \leq 12$$

$$\lambda_y = 0,915y + 4$$

$$s_y = \left(0,21 - \frac{1}{y-7} \right) y$$

1.2.1.5 Kollektive børnerenter

Risikoelementer for kollektive børnerenter med mandlig forsørger:

"Forældreskabsintensitet":

$$c_x = 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-28)^2}{11(x-15)}} \quad \text{for } x > 15; \quad c_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

Risikoelementer for kollektive børnerenter med kvindelig forsørger:

"Forældreskabsintensitet":

$$c_y = 0,13 \cdot 10^{\frac{-(y-24)^2}{7(y-12)}} \quad \text{for } y > 12; \quad c_y = 0 \quad \text{for } y \leq 12$$

1.2.2 Rente

Se pkt. 1.1.2.

1.2.2.1 Teknisk rente

$i = 5\%$ p.a.

1.2.2.2 Omregningsrente

Ved overgang til aktuel pension kan en forsikring vælges omregnet til højt forrentet grundlag, jf. bestemmelserne i pkt. 1.2.11.4. og pkt. 1.1.2.3. og 1.1.2.4.

Omregningsrenten j udgør maksimal 16%, for forsikringer tegnet efter 01.06.1983 dog maksimalt 10%.

Ved anvendelse af omregningsrente skal følgende fremgå af forsikringsaftalen:

"Såfremt den rente, selskabet videregiver til de forsikrede, er mindre end 'omregningsrenten', kan selskabet nedsætte forsikringsydelsen i overensstemmelse hermed."

1.2.2.3 Sikkerhedstillæg

Sikkerhedstillægget er $\frac{s+5}{10} \cdot 0,0047733$, dog mindst 0,0047733, hvor s% er den tekniske rente henholdsvis en af omregningsrenterne.

1.2.2.4 Opgørelsesrente

Ved beregning af nettopassiver i forbindelse med og efter en omregning ifølge pkt. 1.2.2.2. anvendes den til den benyttede omregningsrente svarende opgørelsesrente.

Opgørelsesrenten fremgår af følgende tabel:

Teknisk rente resp. omregningsrente	Opgørelsesrente
%	%
3	2,5095
5	4,5000
6	5,4449
7	6,3889
8	7,3319
9	8,2740
10	9,2152
11	10,1555
12	11,0948
13	12,0333
14	12,9708
15	13,9074
16	14,8430
17	15,7778
18	16,7116

1.2.3 Nettogrundlag

Se pkt. 1.1.3.

1.2.4 Bruttogrundlag

Se pkt. 1.1.4.

1.2.5 Nettopassiver for etlivsforsikringer

Se pkt. 1.1.5.

1.2.6 Nettopassiver for tolivsforsikringer

Se pkt. 1.1.6.

1.2.7 Præmiebetalingsrente

Se pkt. 1.1.7.

1.2.8 Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Se pkt. 1.1.8.

1.2.9 Tilladte grundformer

Se pkt 1.1.9.

1.2.10 Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

For mandlige forsikrede med forhøjet dødsrisiko kan i stedet for den i pkt. 1.2.1.2. anførte dødsintensitet anvendes en af de i pkt. 1.2.10.1. anførte.

For mandlige forsikrede med forhøjet invaliditetsrisiko kan i stedet for den i pkt. 1.2.1.3. anførte intensitet for overgang fra aktiv til invalid anvendes en af de i pkt. 1.2.10.2. anførte.

Enhver af de i pkt. 1.2.1.2. og 1.2.10.1. anførte dødsintensiteter ($\mu_x = \mu_x^{\text{ad}} = \mu_x^{\text{id}}$) kan således kombineres med enhver af de i pkt. 1.2.1.3. og 1.2.10.2. anførte intensiteter for overgang fra aktiv til invalid (μ_x^{ai}).

For kvindelige forsikrede med forhøjet dødsrisiko kan i stedet for den i pkt. 1.2.1.2. anførte dødsintensitet anvendes en af de i pkt. 1.2.10.1. anførte.

For kvindelige forsikrede med forhøjet invaliditetsrisiko kan i stedet for den i pkt. 1.2.1.3. anførte intensitet for overgang fra aktiv til invalid anvendes en af de i pkt. 1.2.10.2. anførte.

Enhver af de i pkt. 1.2.1.2. og 1.2.10.1. anførte dødsintensiteter ($\mu_y = \mu_y^{\text{ad}} = \mu_y^{\text{id}}$) kan således kombineres med enhver af de i pkt. 1.2.1.3. og 1.2.10.2. anførte intensiteter for overgang fra aktiv til invalid (μ_y^{ai}).

Den samlede præmie respektiv det samlede indskud for en forsikring, tegnet på en forsikret med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko, må dog aldrig blive mindre end det beløb, der fås ved for denne forsikrede at anvende de i pkt. 1.2.1.2. henholdsvis pkt. 1.2.1.3. anførte intensiteter.

1.2.10.1 Forhøjet dødsrisiko

For mandlige forsikrede benyttes en af de i pkt. 1.2.10.1. anførte intensiteter. For kvindelige forsikrede anvendes en af de i pkt. 1.2.10.1. anførte intensiteter.

Forhøjet dødsrisiko for mandlige forsikrede:

$$D2: \quad \mu_x = 0,002500 + 10^{5,956+0,038x-10}$$

$$D3: \quad \mu_x = 0,003000 + 10^{6,032+0,038x-10}$$

$$D4: \quad \mu_x = 0,004000 + 10^{6,108+0,038x-10}$$

$$D5: \quad \mu_x = 0,006000 + 10^{6,184+0,038x-10}$$

$$D6: \quad \mu_x = 0,010000 + 10^{6,260+0,038x-10}$$

$$D7: \quad \mu_x = 0,018000 + 10^{6,336+0,038x-10}$$

$$D8: \quad \mu_x = 0,034000 + 10^{6,412+0,038x-10}$$

Forsikringer, tegnet på tavle D7 eller tavle D8, må ikke have positiv risikosum efter det fyldte 70. år.

Forhøjet dødsrisiko for kvindelige forsikrede:

$$D2: \quad \mu_y = 0,002500 + 10^{5,804+0,038y-10}$$

$$D3: \quad \mu_y = 0,003000 + 10^{5,880+0,038y-10}$$

$$D4: \quad \mu_y = 0,004000 + 10^{5,956+0,038y-10}$$

$$D5: \quad \mu_y = 0,006000 + 10^{6,032+0,038y-10}$$

$$D6: \quad \mu_y = 0,010000 + 10^{6,108+0,038y-10}$$

$$D7: \quad \mu_y = 0,018000 + 10^{6,184+0,038y-10}$$

$$D8: \quad \mu_y = 0,034000 + 10^{6,260+0,038y-10}$$

Forsikringer, tegnet på tavle D7 eller tavle D8, må ikke have positiv risikosum efter det fyldte 70. år.

1.2.10.2 Forhøjet invaliditetsrisiko

For mandlige forsikrede benyttes en af de i pkt. 1.2.10.2. anførte intensiteter. For kvindelige forsikrede anvendes en af de i pkt. 1.2.10.2. anførte intensiteter.

Forhøjet invaliditetsrisiko for mandlige forsikrede:

$$I2: \quad \mu_x^{ai} = 0,001200 + 10^{4,84103-0,060x-10}$$

$$I3: \quad \mu_x^{ai} = 0,001800 + 10^{4,93794-0,060x-10}$$

$$I4: \quad \mu_x^{ai} = 0,002800 + 10^{5,01712-0,060x-10}$$

$$I5: \quad \mu_x^{ai} = 0,004600 + 10^{5,08407-0,060x-10}$$

$$I6: \quad \mu_x^{ai} = 0,008000 + 10^{5,14206-0,060x-10}$$

$$I7: \quad \mu_x^{ai} = 0,014600 + 10^{5,19321-0,060x-10}$$

$$I8: \quad \mu_x^{ai} = 0,027600 + 10^{5,23897-0,060x-10}$$

$$\mu_x^{ad} = \mu_x^{id} = \mu_x$$

Forhøjet invaliditetsrisiko for kvindelige forsikrede:

$$12: \quad \mu_y^{ai} = 0,001480 + 10^{4,97136+0,060y-10}$$

$$13: \quad \mu_y^{ai} = 0,002120 + 10^{5,05854+0,060y-10}$$

$$14: \quad \mu_y^{ai} = 0,003160 + 10^{5,13106+0,060y-10}$$

$$15: \quad \mu_y^{ai} = 0,005000 + 10^{5,19324+0,060y-10}$$

$$16: \quad \mu_y^{ai} = 0,008440 + 10^{5,24757+0,060y-10}$$

$$17: \quad \mu_y^{ai} = 0,015080 + 10^{5,29587+0,060y-10}$$

$$18: \quad \mu_y^{ai} = 0,028210 + 10^{5,33934+0,060y-10}$$

$$\mu_y^{ad} = \mu_y^{id} = \mu_y$$

1.2.11 Tilladte forsikringsformer

Se pkt. 1.1.11.

1.2.11.4 Omregning af ydelser til højt forrentet grundlag

Omregning sker alene på den aktuelle ydelse (livsvarig eller ophørende), dog skal en tilknyttet garanti også omregnes. For kollektive forsikringer sker omregningen i tilfælde af død kollektivt.

En ophørende livrente og en tilhørende opsat livrente af samme størrelse kan ved omregning betragtes som en ydelse.

Forholdet mellem den aktuelle ydelse efter omregningen og før omregningen må ikke overstige

$$\frac{a_{\overline{20}|}^{-(i\%)}}{a_{\overline{20}|}^{-(j\%)}}$$

hvor annuiteterne er beregnet med de til den tekniske rente $i\%$, resp. omregningsrenten $j\%$ svarende opgørelsesrente, jf. pkt. 1.2.2.4.

For en forsikring kan engangsudbetalingen eller nettoreserven ved pensionering efter de fyldte 60. år dog altid omregnes på nettobasis til de i pkt. 1.2.11.5. beskrevne straks begyndende livrenter (kombination 1-6) på højt forrentet grundlag. Nettoreserven for en kollektiv ægtefællepension skal i givet fald omregnes individuelt analogt med pkt. 1.1.8.3.

1.2.11.5 Regler for specielle forsikringer tegnet mod indskud

(Tegnes ikke efter 01.06.1983.)

Det samlede resultat af bonustilskrivning og omregning kan garanteres for de i nedenfor anførte grundformer og kombinationer af grundformer, forudsat at forsikringen tegnes mod indskud.

Det garanterede resultat bestemmes som den ydelse, der for indskuddet kan fås med omregningsrenten 16%, jf. pkt. 1.2.2.2. og pkt. 1.2.2.4.

Disse specielle forsikringer skal være forsynet med følgende forbehold:

"Såfremt lovgivningen ændres således, at den rente, selskabet kan videregive til de forsikrede, nedsættes, kan selskabet med Finanstilsynets godkendelse nedsætte forsikringsydelsen i overensstemmelse hermed."

Afgrænsninger i ydelserne:

Garantien kan gives på nedenstående 12 ydelseskombinationer:

Straks begyndende livrenter:

<u>Ydelse</u>		<u>Kombination nr.</u>					
		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>
210	Livsvarig rente	X	X	X	X		
215	Ophørende livrente					X	X
235	Arverente		X		X		
610	Livsvarig overlevelsesrente			X			
615	Ophørende overlevelsesrente						X
630	Opsat livsvarig overlevelsesrente				X		

Opsatte livrenter:

<u>Ydelse</u>		<u>Kombination nr.</u>					
		<u>7</u>	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>10</u>	<u>11</u>	<u>12</u>
211	Opsat livrente	X	X	X	X		
216	Opsat ophørende livrente					X	X
265	Opsat arverente med straks begyndende risiko		X		X		
630	Opsat livsvarig overlevelsesrente			X	X		
635	Opsat ophørende overlevelsesrente						X

Arverenteydelser (235 og 265) skal altid være mindre end eller lig med livrenteydelser, og overlevelsesrenteydelser skal altid være mindre end eller lig med såvel arverenteydelser som livrenteydelser. I arverenteydelse 235 må *n* højst være 15 år, og i arverenteydelse 265 må *g* højst være 15 år.

Opsættelsestiden må højst være 10 år.

1.2.12 Bemærkninger til grundlaget

Se afsnit 1.1.12.

ad 1.2.2.2.Omregningsrente

Efter indførelse af realrenteafgift 01.06.1983 nedsættes den maksimale omregningsrente for nye forsikringer til 10%.

Det anførte forbehold skal også anvendes i forbindelse med tilbudsgivning, hvor der anvendes omregningsrente.

”Omregningsrenten” erstattes af den anvendte rentesats.

ad 1.2.2.3.Sikkerhedstillæg

Anvendelse:

De i tabellen pkt. 1.2.2.4. anførte opgørelsesrenter er beregnet ud fra den til den tekniske rente, henholdsvis omregningsrente svarende rentestyrke, reduceret med det dertil svarende sikkerhedstillæg. De i tabellen anførte afrundede opgørelsesrenter betragtes som eksakte. Beregningsmetoden fremgår af nedennævnte tabel:

Omregningsrente (j) %	δ^j	0,1x(j+5)x 0,0047733 dog mindst 0,0047733	Reduceret δ^j	Opgørelsesrente %
3	0,0295588	0,0047733	0,0247855	2,5095
5	0,0487902	0,0047733	0,0440169	4,5000
6	0,0582689	0,0052506	0,0530183	5,4449
7	0,0676586	0,0057280	0,0619306	6,3889
8	0,0769610	0,0062053	0,0707557	7,3319
9	0,0861777	0,0066826	0,0794951	8,2740
10	0,0953102	0,0071600	0,0881502	9,2152
11	0,1043600	0,0076373	0,0967227	10,1555
12	0,1133287	0,0081146	0,1052141	11,0948
13	0,1222176	0,0085919	0,1136257	12,0333
14	0,1310283	0,0090693	0,1219590	12,9708
15	0,1397619	0,0095466	0,1302153	13,9074
16	0,1484200	0,0100239	0,1383961	14,8430
17	0,1570037	0,0105013	0,1465024	15,7778
18	0,1655144	0,0109786	0,1545358	16,7116

ad 1.2.3.Nettoreserve

For forsikringsydelse, der er omregnet ifølge pkt. 1.2.11.4., beregnes nettoreserven med den til den anvendte omregningsrente svarende opgørelsesrente.

For straks begyndende forsikringsydelse, tegnet ifølge pkt. 1.2.11.5., beregnes nettoreserven med den til den anvendte omregningsrente svarende opgørelsesrente.

For opsatte forsikringsydelse, tegnet ifølge pkt. 1.2.11.5., beregnes nettoreserven i opsættelsestiden med den til den tekniske rente svarende opgørelsesrente og på de på G82 % beregnede og opskrevne ydelse. Når opsættelsestiden er afløbet, beregnes nettoreserven som for straks begyndende forsikringsydelse.

For øvrige forsikringsydelser beregnes nettoreserven med den til den tekniske rente svarende opgørelsesrente.

ad 1.2.11.4.Omregning af ydelser til højt forrentet grundlag

Angivelse af bonusregulativ:

Regler for omregning skal fremgå af selskabets bonusregulativ.

Selskabets bonusregulativ må ikke kunne medføre højere løbende ydelser ved pensionering end de, der kan opnås ifølge pkt. 1.2.11.4.

Eventuelle bonusandele herudover må anvendes til bonusopskrivning.

Den anvendte omregningsrente er ugaranteret, og et ugunstigt bonusforløb vil derfor kunne bevirke reduktion af ydelserne, f.eks. ved at der tegnes en negativ bonustillæggsforsikring.

Den del af det kombinerede omkostnings- og sikkerhedstillæg, der overstiger 0,0047733, har været tænkt anvendt til dækning af rentegarantien. Når omregningsrenten er ugaranteret, kan denne del tilbageføres som bonus.

Ændring af aktuel ydelse til andre betalingsmåder:

Omregning til højt forrentet grundlag foretages, så de omregnede ydelser beregningsmæssigt forfalder kontinuert.

Definitionsmæssigt er kontinuert forfald ensbetydende med udbetaling månedsvist forud.

Såfremt udbetalingen efter omregning skal ændres til andre forfaldsmåder end månedlig, sker det lige som angivet under bemærkninger til pkt. 1.1.3.1. formelmæssigt korrekt.

Dette indebærer f.eks., at en livsvarig livrente, der dels skal omregnes til G82 $j\%$ og dels ændre stil 1/m-årlig forfald, skal multipliceres med

$$\frac{a_x^{-(i\%)} \cdot N_x^{(12)(j\%)}}{a_x^{-(j\%)} \cdot N_x^{(m)(j\%)}}$$

Særregler for forsikringer tegnet før 02.06.1983:

Ved loven om realrenteafgift sker der en opdeling af den opnåelige forrentning for henholdsvis opsparing før 01.01.1983 og senere opsparing.

I en overgangsperiode findes det rimeligt, at der for ældre forsikringer ved påbegyndelse og løbende udbetalinger kan anvendes en ugaranteret omregningsrente på mere end 10%.

ad 1.2.11.5.Regler for specielle forsikringer tegnet mod indskud

Det garanterede resultat beregnet på G82 $j\%$ kan anføres i policen sammen med ydelserne på G82 $j\%$.

1.2.13 Formler

Se afsnit 1.1.13.

1.3 Beregningsgrundlaget G82 3%

1.3.1 Risikoelementer

Se pkt. 1.2.1.

1.3.2 Rente

Se pkt. 1.1.2.

1.3.2.1 Teknisk rente

$i = 3\%$ p.a.

1.3.2.2 Sikkerhedstillæg

Se pkt. 1.2.2.3.

1.3.2.3 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten udgør 2,5095%.

1.3.3 Nettogrundlag

Se pkt. 1.1.3.

1.3.4 Bruttogrundlag

Se pkt. 1.1.4.

1.3.5 Nettopassiver for etlivsforsikringer

Se pkt. 1.1.5.

1.3.6 Nettopassiver for tolivsforsikringer

Se pkt. 1.1.6.

1.3.7 Præmiebetalingsrente

Se pkt. 1.1.7.

1.3.8 Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Se pkt. 1.1.8.

1.3.9 Tilladte grundformer

Se pkt 1.1.9.

1.3.10 Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

Se pkt. 1.2.10.

1.3.11 Tilladte forsikringsformer

Se pkt. 1.1.11.

1.3.12 Bemærkninger til grundlaget

Se afsnit 1.1.12.

1.3.13 Formler

Se afsnit 1.1.13.

1.4 Beregningsgrundlaget G82 2%

PFA Pension anvender G82 2% ved nytegning fra og med 1. juli 1999 for de ordninger som ikke er omfattet af unisexgrundlaget Uni98 eller livrentegrundlaget L99. Grundlaget vil endvidere blive anvendt på forhøjelser af kønsspecifikke bestående policer, som er tegnet på G82 3% eller G82 5%, se i øvrigt 1.17.

Beregningsgrundlaget vil fra 2. december 2009 ikke længere blive anvendt på dækninger, som

- første gang får en værdi 2.12.2009 eller senere, og som
- er tegnet som
  - alderspension m. v. i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra a, d, e, eller som
  - ophørende alderspension i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra b, eller ville være tegnet som
  - alderspension m. v. i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra a, d, e, hvis de ikke var tegnet uden fradragsret. eller ville være tegnet som
  - ophørende alderspension i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra b, hvis de ikke var tegnet uden fradragsret.

Disse dækninger vil anvende beregningsgrundlaget L09 2 %, som beskrevet i afsnit 1.7.

Beregningsgrundlaget G82 anvendes fortsat for nye børnepensioner og invalidepensioner.

For den del af dækningerne 225 og 265, som er knyttet til livsvarige hhv. ophørende livrenter, anvendes dog altid samme grundlag, som anvendes på den livsvarige hhv. ophørende livrente.

1.4.1 Risikoelementer

Se pkt. 1.2.1.

1.4.2 Rente

Se pkt. 1.1.2.

1.4.2.1 Teknisk rente

$i = 2\%$ p.a.

1.4.2.3 Sikkerhedstillæg

Se pkt. 1.2.2.3.

1.4.2.4 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten udgør 1,5143%.

1.4.3 Nettogrundlag

Se pkt. 1.1.3.

1.4.4 Bruttogrundlag

Se pkt. 1.1.4.

1.4.5 Nettopassiver for etlivsforsikringer

Se pkt. 1.1.5.

1.4.6 Nettopassiver for tolivsforsikringer

Se pkt. 1.1.6.

1.4.7 Præmiebetalingsrente

Se pkt. 1.1.7.

1.4.8 Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Se pkt. 1.1.8.

1.4.9 Tilladte grundformer

Se pkt. 1.1.9.

1.4.10 Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

Se pkt. 1.2.10.

1.4.11 Tilladte forsikringsformer

Se pkt. 1.1.11.

1.4.12 Bemærkninger til grundlaget

Se afsnit 1.1.12.

1.4.13 Formler

Se afsnit 1.1.13.

1.5 Beregningsgrundlaget Uni98 2%

En erhvervstilknyttet sikringsordning defineres som en ordning, hvor der findes en aftale mellem PFA og virksomheden/organisationen, og hvor der gives firmafordele, på en eller flere af følgende elementer

- ordningen er obligatorisk i hht. helbredskoncessionen
- ordningen får omkostningsrabat, fordi den er obligatorisk
- ordningen er med i særlig risikobonus

Vi vil i daglig tale blot sige at ordningen har firmafordele.

De eksisterende forsikringer med firmafordele pr. 30. juni 1999 fortsætter på G 82. Nye forsikringer med firmafordele tegnet fra og med 1. juli 1999 etableres på Uni98. Ændringer af ordninger med firmafordele fra 1. juli 1999 kan i nogle situationer give ændring til uni98.

Bestående frivillige forsikringer pr. 30. juni 1999 fortsætter på G 82. Nye forsikringer etableres fra og med 1. juli 1999 på G 82 2%. Nye frivillige livrenter etableres på L99.

Frivillig forøgelse af bidrag på ordninger tegnet som uni98 med firmafordele, der alene anvendes til opsparing, tegnes på uni98. Såfremt den enkelte vælger at tegne dette på G82, skal det ske på særlig police, og personen bliver således ikke omfattet firmafordelene.

Tilvalg af frivillig forsikringsdækning på ordninger tegnet som Uni98 sker ligeledes på uni98. Såfremt den enkelte vælger at tegne dette på G82, skal det ske på særlig police, og personen bliver således ikke omfattet af ovenstående firmafordele.

Medbringer personen en forsikring fra tidligere, kan denne forsikring omskrives til Uni98.

Ændring af helt firma:

For en ordning der i forvejen er på G82 kan tilknytning af ekstra dækninger også ske på G82, f.eks. overlevelsesrente eller børnepensioner. Også tilknytning af solidariske dækninger sker på G82. Ændring af dækningsstørrelser kan også foretages på G82.

Ved ændring af en ordning, f.eks. fra en kollektiv pension til en kontantpension skal den nye forsikring etableres på uni98. De bestående forsikringer kan vælges omskrevet, såfremt dette ikke er en spekulation mod det kollektive grundlag og unisexgrundlaget.

PFA-konto uden opsparingsgaranti (kapitalisationsprodukt) anvender ligeledes uni98 2% – uanset om den har tilknyttet firmafordele eller ej.

Beregningsgrundlaget vil fra 2. december 2009 ikke længere blive anvendt på dækninger, som

- første gang får en værdi 2.12.2009 eller senere, og som
- er tegnet som
  - alderspension m. v. i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra a, d, e, eller som
  - ophørende alderspension i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra b, eller ville være tegnet som
  - alderspension m. v. i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra a, d, e, hvis de ikke var tegnet uden fradragsret. eller ville være tegnet som
  - ophørende alderspension i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra b, hvis de ikke var tegnet uden fradragsret.

Disse dækninger vil anvende beregningsgrundlaget U09 2 %, som beskrevet i afsnit 1.8.

Beregningsgrundlaget uni98 anvendes fortsat for nye børnepensioner og invalidepensioner.

For den del af dækningerne 225 og 265, som er knyttet til livsvarige hhv. ophørende livrenter, anvendes dog altid samme grundlag, som anvendes på den livsvarige hhv. ophørende livrente.

Grundlaget anvendes fra og med 1. juli 2011 kun til eksisterende policer, som har fået grundlaget tilknyttet før 1. juli 2011. Forhøjelser af indbetalingen og eventuel bonus vil for disse policer blive beregnet på U10 1 % jævnfør afsnit 1.14.

1.5.1 Risikoelementer

x betegner fyldt alder for en person.

1.5.1.1 Aldersberegning

Alderen beregnes som fyldt alder ved udløb eller pensioneringstidspunkt (subs. præmieophørsdato), med fradrag af forsikringens varighed (subs. restvarighed).

Såfremt alderen ikke kan bestemmes herved, anvendes fyldt alder på tegningsdatoen.

1.5.1.2 Normal dødelighed

Der benyttes dødelighedstavlen Uni98.

μ betegner dødsintensiteten.

Uni98

$$\mu_x = 0,000600 + 10^{5,6+0,040x-10}$$

1.5.1.3 Normal invaliditet

Der benyttes invaliditetstavlen UniA98.

μ^{ai} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til invalid.

μ^{ad} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til død.

μ^{id} betegner intensiteten for overgang fra invalid til død.

UniA98

$$\mu_x^{ai} = 0,000400 + 10^{5,26+0,048x-10}$$

$$\mu_x^{ad} = \mu_x^{id} = \mu_x \quad (\text{Uni98})$$

1.5.1.4 Kollektive ægtefællepensioner

- U betegner tilstanden: Forsikrede er ikke i et pensionsberettigende forhold.
G betegner tilstanden: Forsikrede er i et pensionsberettigende forhold med en pensionsberettiget person.
 γ betegner intensiteten for overgang fra U til G.
 σ betegner intensiteten for overgang fra G til U af anden årsag end den pensionsberettigede persons død.

Aldersfordelingen for den pensionsberettigede person ved overgang fra U til G er normalt fordelt, hvor:

- λ betegner fordelings middelværdi.
 s betegner fordelings spredning.

Risikoelementer for kollektiv ægtefællepension:

$$\gamma_x = 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-24)^2}{36(x-12)}} \quad \text{for } x > 15; \quad \gamma_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

$$\sigma_x = 0,02 \cdot 10^{\frac{-(x-12)^2}{2400}} \quad \text{for } x > 15; \quad \sigma_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

$$\lambda_x = 0,9x$$

$$s_x = \left(0,24 - \frac{1}{x-6} \right) x$$

1.5.1.5 Kollektive børnerenter

Risikoelementer for kollektive børnerenter:

"Forældreskabsintensitet":

$$c_x = 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-28)^2}{12 \cdot (x-12)}} \quad \text{for } x > 15; \quad c_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

1.5.2 Rente

Se pkt. 1.1.2.

1.5.2.1 Teknisk rente

$i = 2\%$ p.a.

1.5.2.3 Sikkerhedstillæg

Sikkerhedstillægget udgør 0,0019627.

1.5.2.4 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten udgør 1,8%.

1.5.3 Nettogrundlag

Se pkt. 1.1.3.

1.5.4 Bruttogrundlag

Se pkt. 1.1.4.

1.5.5 Nettopassiver for etlivsforsikringer

Se pkt. 1.1.5.

1.5.6 Nettopassiver for tolivsforsikringer

Se pkt. 1.1.6.

1.5.7 Præmiebetalingsrente

Se pkt. 1.1.7.

1.5.8 Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Se pkt. 1.1.8.

1.5.9 Tilladte grundformer

Se pkt 1.1.9.

u (giftesandsynligheden) sættes lig 0,4 for både kvinder og mænd.

w (se grundform 250 og 850) sættes lig 0,06 for både kvinder og mænd.

1.5.10 Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

For forsikrede med forhøjet dødsrisiko kan i stedet for den i pkt. 1.5.1.2. anførte dødsintensitet anvendes en af de i pkt. 1.5.10.1. anførte.

For forsikrede med forhøjet invaliditetsrisiko kan i stedet for den i pkt. 1.5.1.3. anførte intensitet for overgang fra aktiv til invalid anvendes en af de i pkt. 1.5.10.2. anførte.

Enhver af de i pkt. 1.5.1.2. og 1.5.10.1. anførte dødsintensiteter

($\mu_x = \mu_x^{ad} = \mu_x^{id}$) kan således kombineres med enhver af de i pkt. 1.5.1.3. og 1.5.10.2. anførte intensiteter for overgang fra aktiv til invalid. (μ_x^{ai}).

Den samlede præmie respektiv det samlede indskud for en forsikring, tegnet på en forsikret med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko, må dog aldrig blive mindre end det beløb, der fås ved for denne forsikrede at anvende de i pkt. 1.5.1.2. og pkt. 1.5.1.3. anførte intensiteter.

1.5.10.1 Forhøjet dødsrisiko

For forsikrede benyttes en af de i nedenfor anførte intensiteter.

Forhøjet dødsrisiko:

$$D2: \quad \mu_x = 0,002100 + 10^{5,804+0,038x-10}$$

$$D3: \quad \mu_x = 0,002500 + 10^{5,88+0,038x-10}$$

$$D4: \quad \mu_x = 0,003300 + 10^{5,956+0,038x-10}$$

$$D5: \quad \mu_x = 0,004900 + 10^{6,032+0,038x-10}$$

$$D6: \quad \mu_x = 0,008100 + 10^{6,108+0,038x-10}$$

$$D7: \quad \mu_x = 0,014500 + 10^{6,184+0,038x-10}$$

$$D8: \quad \mu_x = 0,027300 + 10^{6,26+0,038x-10}$$

Forsikringer, tegnet på tavle D7 eller tavle D8, må ikke have positiv risikosum efter det fyldte 70. år.

1.5.10.2 Forhøjet invaliditetsrisiko

For forsikrede benyttes en af de i nedenfor anførte intensiteter.

Forhøjet invaliditetsrisiko:

$$I2: \quad \mu_x^{ai} = 0,001200 + 10^{5,56103+0,048x-10}$$

$$I3: \quad \mu_x^{ai} = 0,001800 + 10^{5,65794+0,048x-10}$$

$$I4: \quad \mu_x^{ai} = 0,002800 + 10^{5,73712+0,048x-10}$$

$$I5: \quad \mu_x^{ai} = 0,004600 + 10^{5,80407+0,048x-10}$$

$$I6: \quad \mu_x^{ai} = 0,008000 + 10^{5,86206+0,048x-10}$$

$$I7: \quad \mu_x^{ai} = 0,014600 + 10^{5,91321+0,048x-10}$$

$$I8: \quad \mu_x^{ai} = 0,027600 + 10^{5,95897+0,048x-10}$$

$$\mu_x^{ad} = \mu_x^{id} = \mu_x$$

1.5.11 Tilladte forsikringsformer

Se pkt. 1.1.11.

1.5.12 Bemærkninger til grundlaget

Se afsnit 1.1.12.

1.5.13 Formler

Se afsnit 1.1.13.

1.6 Beregningsgrundlaget L99 2%

L99 grundlaget anvendes på livrenteprodukter, hvor der ikke betales præmie, og som ikke er omfattet af unisexgrundlaget Uni98.

Såfremt en police, etableret på G82 2%, ændres til et livrenteprodukt uden præmiebetaling, omskrives til L99.

Specifikt betyder dette, at

Hvis en sag ved nytegning opfylder:

- 1) invalideintensitet må ikke indgå i beregningen af ydelseernes kapitalværdi
- 2) invalideintensitet må ikke indgå i beregningen af præmiebetalingsrenten, hvis præmie er større end 0
- 3) der må kun være rente-ydelser (skattekode 1) på sagen
- 4) risikosummen (S^{ad} -reserve) skal være negativ
- 5) sagen ikke er omfattet af unisexgrundlaget Uni98

anvendes L99 grundlaget.

Såfremt en police, etableret på G82 2%, ændres til et livrenteprodukt, som opfylder ovenstående kriterier, omskrives til L99.

For at kunne regne risikosummen, inden grundlaget er bestemt, bestemmes S^{ad} under ovenstående punkt 4 som

$$\sum_i \text{dødsydelse}_i * \text{maks}(20; m_i) * (1 - n_i * r),$$

hvor

m_i er aftalte udbetalingsperiode i år for ydelse i

n_i er antal år indtil udbetaling af ydelse nr. i tidligst kan påbegyndes

r er sagens grundlagsrente (2%)

Beregningsgrundlaget vil fra 2. december 2009 ikke længere blive anvendt på dækninger, som

- første gang får en værdi 2.12.2009 eller senere, og som
- er tegnet som
  - alderspension m. v. i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra a, d, e, eller som
  - ophørende alderspension i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra b, eller ville være tegnet som
  - alderspension m. v. i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra a, d, e, hvis de ikke var tegnet uden fradragsret. eller ville være tegnet som
  - ophørende alderspension i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra b, hvis de ikke var tegnet uden fradragsret.

Disse dækninger vil anvende beregningsgrundlaget L09 2%, som beskrevet i afsnit 1.7. Beregningsgrundlaget L99 anvendes fortsat for nye børnepensioner og invalidepensioner.

For den del af dækningerne 225 og 265, som er knyttet til livsvarige hhv. ophørende livrenter, anvendes dog altid samme grundlag, som anvendes på den livsvarige hhv. ophørende livrente.

Grundlaget anvendes fra og med 1. juli 2011 kun til eksisterende policer, som har fået grundlaget tilknyttet før 1. juli 2011. Forhøjelser af indbetalingen og eventuel bonus vil for disse policer blive beregnet på U10 1 % jævnt før afsnit 1.14.

1.6.1 Risikoelementer

x betegner fyldt alder for en mand.
 y betegner fyldt alder for en kvinde.

1.6.1.1 Aldersberegning

Alderen beregnes som fyldt alder ved udløb eller pensioneringstidspunkt (subs. præmieophørsdato), med fradrag af forsikringens varighed (subs. restvarighed).

Såfremt alderen ikke kan bestemmes herved, anvendes fyldt alder på tegningsdatoen.

1.6.1.2 Normal dødelighed

For mænd benyttes dødelighedstavle L99M.
For kvinder benyttes dødelighedstavlen L99K.

μ betegner dødsintensiteten.

L99M

$$\mu_x = 0,000600 + 10^{5,6+0,040x-10}$$

L99K

$$\mu_y = 0,000600 + 10^{5,44+0,04y-10}$$

1.6.1.3 Normal invaliditet

Der regnes ikke med muligheden for invaliditet på L99

1.6.1.4 Kollektive ægtefællepensioner

U betegner tilstanden: Forsikrede er ikke i et pensionsberettigende forhold.

G betegner tilstanden: Forsikrede er i et pensionsberettigende forhold med en pensionsberettiget person.

γ betegner intensiteten for overgang fra U til G.

σ betegner intensiteten for overgang fra G til U af anden årsag end den pensionsberettigede persons død.

Aldersfordelingen for den pensionsberettigede person ved overgang fra U til G er normalt fordelt, hvor:

λ betegner fordelings middelværdi.
 s betegner fordelings spredning.

Risikoelementer for kollektiv ægtefællepension med mandlig forsørger:

$$\gamma_x = 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-28)^2}{28(x-15)}} \quad \text{for } x > 15; \quad \gamma_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

$$\sigma_x = 0,012 \cdot 10^{\frac{-(x-15)^2}{1600}} \quad \text{for } x > 15; \quad \sigma_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

$$\lambda_x = 0,615x + 8$$

$$s_x = \left(0,21 - \frac{1}{x-10} \right) x$$

Risikoelementer for kollektiv ægtefællepension med kvindelig forsørger:

$$\gamma_y = 0,13 \cdot 10^{\frac{-(y-24)^2}{20(y-12)}} \quad \text{for } y > 15; \quad \gamma_y = 0 \quad \text{for } y \leq 15$$

$$\sigma_y = 0,02 \cdot 10^{\frac{-(y-12)^2}{2100}} \quad \text{for } y > 12; \quad \sigma_y = 0 \quad \text{for } y \leq 12$$

$$\lambda_y = 0,915y + 4$$

$$s_y = \left(0,21 - \frac{1}{y-7} \right) y$$

1.6.1.5 Kollektive børnerenter

Risikoelementer for kollektive børnerenter med mandlig forsørger:

"Forældreskabsintensitet":

$$c_x = 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-28)^2}{11(x-15)}} \quad \text{for } x > 15; \quad c_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

Risikoelementer for kollektive børnerenter med kvindelig forsørger:

"Forældreskabsintensitet":

$$c_y = 0,13 \cdot 10^{\frac{-(y-24)^2}{7 \cdot (x-12)}} \quad \text{for } y > 12; \quad c_y = 0 \quad \text{for } y \leq 12$$

1.6.2 Rente

Se pkt. 1.1.2.

1.6.2.1 Teknisk rente

$i = 2\%$ p.a.

1.6.2.3 Sikkerhedstillæg

Sikkerhedstillægget udgør 0,0019627.

1.6.2.4 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten udgør 1,8%.

1.6.3 Nettogrundlag

Se pkt. 1.1.3.

1.6.4 Bruttogrundlag

Se pkt. 1.1.4.

1.6.5 Nettopassiver for etlivsforsikringer

Se pkt. 1.1.5.

1.6.6 Nettopassiver for tolivsforsikringer

Se pkt. 1.1.6.

1.6.7 Præmiebetalingsrente

Se pkt. 1.1.7.

1.6.8 Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Se pkt. 1.1.8.

1.6.9 Tilladte grundformer

Se pkt 1.1.9.

Der tegnes kun livrenter på dette grundlag.

1.6.10 Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

Se pkt. 1.2.10

1.6.11 Tilladte forsikringsformer

Se pkt. 1.1.11.

1.6.12 Bemærkninger til grundlaget

Se afsnit 1.1.12.

1.6.13 Formler

Se afsnit 1.1.13.

1.7 Beregningsgrundlaget L09 2%

L09 grundlaget anvendes for dækninger, som er tegnet som

- alderspension m. v. i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra a, d, e, eller er tegnet som
- ophørende alderspension i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra b, eller ville være tegnet som
- alderspension m. v. i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra a, d, e, hvis de ikke var tegnet uden fradragsret. eller ville være tegnet som
- ophørende alderspension i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra b, hvis de ikke var tegnet uden fradragsret.

Grundlaget anvendes ikke på børnepensioner eller invalidepensioner.

For den del af dækningerne 225 og 265, som er knyttet til livsvarige hhv. ophørende livrenter, anvendes dog altid samme grundlag, som anvendes på den livsvarige hhv. ophørende livrente.

Beregningsgrundlaget anvendes for de omfattede forsikringer, hvis de øvrige dækninger er beregnet i henhold til beregningsgrundlagene G82 2%, G82 3%, G82 5 % eller L99 2%.

Beregningsgrundlaget anvendes på dækninger, som første gang får en værdi 2.12.2009 eller senere.

1.7.1 Risikoelementer

x betegner fyldt alder for en mand.

y betegner fyldt alder for en kvinde.

1.7.1.1 Aldersberegning

Alderen beregnes som fyldt alder ved udløb eller pensioneringstidspunkt (subs. præmieophørsdato), med fradrag af forsikringens varighed (subs. restvarighed).

Såfremt alderen ikke kan bestemmes herved, anvendes fyldt alder på tegningsdatoen.

1.7.1.2 Normal dødelighed

For mænd benyttes dødelighedstavle L09M.

For kvinder benyttes dødelighedstavlen L09K.

μ betegner dødsintensiteten.

L09M

$$\mu_x = 0,000100 + 10^{5,08+0,0452x-10}$$

L09K

$$\mu_y = 0,000100 + 10^{4,93+0,0452y-10}$$

1.7.1.3 Normal invaliditet

Der regnes ikke med muligheden for invaliditet på L09 – den eventuelle tilknyttede præmiefritagelse beregnes i henhold til beregningsgrundlaget G82.

1.7.1.4 Kollektive ægtefællepensioner

Se afsnit 1.2.1.4.

1.7.1.5 Kollektive børnerenter

Se afsnit 1.2.1.5.

1.7.2 Rente

Se pkt. 1.1.2.

1.7.2.1 Teknisk rente

$i = 2\%$ p.a.

1.7.2.2 Sikkerhedstillæg

Sikkerhedstillægget udgør 0,0019627.

1.7.2.3 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten udgør 1,8%.

1.7.3 Nettogrundlag

Se pkt. 1.1.3.

1.7.4 Bruttogrundlag

Se pkt. 1.1.4.

1.7.5 Nettopassiver for etlivsforsikringer

Se pkt. 1.1.5.

1.7.6 Nettopassiver for tolivsforsikringer

Se pkt. 1.1.6.

1.7.7 Præmiebetalingsrente

Se pkt. 1.1.7.

1.7.8 Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Se pkt. 1.1.8.

1.7.9 Tilladte grundformer

Se pkt. 1.1.9.

På dette grundlag tegnes kun dækning, som ville have skattekode 1 eller 9, hvis de er eller kunne være tegnet med fradragsret – dog ikke børnepensioner eller invalidepensioner.

1.7.10 Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

Beregningsgrundlaget anvendes kun på forsikringer med normal dødelighed.

1.7.11 Tilladte forsikringsformer

Se pkt. 1.1.11.

1.7.12 Bemærkninger til grundlaget

Se afsnit 1.1.12.

1.7.13 Formler

Se afsnit 1.1.13.

1.8 Beregningsgrundlaget U09 2%

U09 grundlaget anvendes for dækninger, som er tegnet som

- alderspension m. v. i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra a, d, e, eller er tegnet som
- ophørende alderspension i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra b, eller ville være tegnet som
- alderspension m. v. i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra a, d, e, hvis de ikke var tegnet uden fradragsret. eller ville være tegnet som
- ophørende alderspension i henhold til PBL § 2, nr. 4, litra b, hvis de ikke var tegnet uden fradragsret.

Grundlaget anvendes ikke på børnepensioner eller invalidepensioner.

For den del af dækningerne 225 og 265, som er knyttet til livsvarige hhv. ophørende livrenter, anvendes dog altid samme grundlag, som anvendes på den livsvarige hhv. ophørende livrente.

Beregningsgrundlaget anvendes for de omfattede forsikringer, hvis de øvrige dækninger er beregnet i henhold til beregningsgrundlaget uni98 2%.

Beregningsgrundlaget anvendes på dækninger, som første gang får en værdi 2.12.2009 eller senere.

1.8.1 Risikoelementer

x betegner fyldt alder for en mand.

y betegner fyldt alder for en kvinde.

1.8.1.1 Aldersberegning

Alderen beregnes som fyldt alder ved udløb eller pensioneringstidspunkt (subs. præmieophørsdato), med fradrag af forsikringens varighed (subs. restvarighed).

Såfremt alderen ikke kan bestemmes herved, anvendes fyldt alder på tegningsdatoen.

1.8.1.2 Normal dødelighed

For mænd og kvinder benyttes dødelighedstavle U09.

μ betegner dødsintensiteten.

U09

$$\mu_x = 0,000100 + 10^{5,05 + 0,0452x - 10}$$

1.8.1.3 Normal invaliditet

Der regnes ikke med muligheden for invaliditet på U09 – den eventuelle tilknyttede præmiefritagelse beregnes i henhold til beregningsgrundlaget uni98.

1.8.1.4 Kollektive ægtefællepensioner

Se afsnit 1.5.1.4.

1.8.1.5 Kollektive børnerenter

Se afsnit 1.5.1.5

1.8.2 Rente

Se pkt. 1.1.2.

1.8.2.1 Teknisk rente

$i = 2\%$ p.a.

1.8.2.2 Sikkerhedstillæg

Sikkerhedstillægget udgør 0,0019627.

1.8.2.3 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten udgør 1,8%.

1.8.3 Nettogrundlag

Se pkt. 1.1.3.

1.8.4 Bruttogrundlag

Se pkt. 1.1.4.

1.8.5 Nettopassiver for etlivsforsikringer

Se pkt. 1.1.5.

1.8.6 Nettopassiver for tolivsforsikringer

Se pkt. 1.1.6.

1.8.7 Præmiebetalingsrente

Se pkt. 1.1.7.

1.8.8 Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Se pkt. 1.1.8.

1.8.9 Tilladte grundformer

Se pkt 1.7.9.

1.8.10 Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

Beregningsgrundlaget anvendes kun på forsikringer med normal dødelighed.

1.8.11 Tilladte forsikringsformer

Se pkt. 1.1.11.

1.8.12 Bemærkninger til grundlaget

Se afsnit 1.1.12.

1.8.13 Formler

Se afsnit 1.1.13.

1.9 Beregningsgrundlaget S99 2%

Alle solidariske ordninger, som etableres efter 1. juli 1999 med solidarisk præmiebetaling, vil blive beregnet på dette grundlag.

1.9.1 Risikoelementer

Se pkt. 1.2.1.

1.9.2 Rente

Se pkt. 1.1.2.

1.9.2.1 Teknisk rente

$i = 2\%$ p.a.

1.9.2.3 Sikkerhedstillæg

Sikkerhedstillægget udgør 0,0019627.

1.9.2.4 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten udgør 1,8%.

1.9.3 Nettogrundlag

Se pkt 1.1.3.

1.9.4 Bruttogrundlag

Se pkt. 1.1.4.

1.9.5 Nettopassiver for etlivsforsikringer

Se pkt. 1.1.5.

1.9.6 Nettopassiver for tolivsforsikringer

Se pkt. 1.1.6.

1.9.7 Præmiebetalingsrente

Se pkt. 1.1.7.

1.9.8 Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Se pkt. 1.1.8.

1.9.9 Tilladte grundformer

Se pkt 1.1.9.

1.9.10 Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

Se pkt. 1.2.10.

1.9.11 Tilladte forsikringsformer

Se pkt. 1.1.11.

1.9.12 Bemærkninger til grundlaget

Se afsnit 1.1.12.

1.9.13 Formler

Se afsnit 1.1.13.

1.10 [Udgået]

1.11 [Udgået]

1.12 [Udgået]

1.13 [Udgået]

1.14 Beregningsgrundlaget U10 1 %

Beregningsgrundlaget U10 1 % anvendes på alle nytegninger af bonusberettigede gennemsnitsrenteforsikringer fra og med 2. april 2011.

Fra 1. juli 2011 anvendes beregningsgrundlaget på forhøjelser af bestående bonusberettigede gennemsnitsrenteforsikringer, som 1. juli 2011 kun har ydelsesgarantier beregnet på en grundlagsrente på 2 %.

Policer, som 1. juli 2011 har ydelsesgarantier beregnet på en grundlagsrente højere end 2 %, men som efterfølgende bliver fuldt funderet på 2 %, vil anvende beregningsgrundlaget U10 1 % på forhøjelser fra det tidspunkt, hvor policen bliver fuldt funderet på 2 %.

1.14.1 Risikoelementer

x betegner fyldt alder for en person.

1.14.1.1 Aldersberegning

Alderen beregnes som fyldt alder ved udløb eller pensioneringstidspunkt (subsidiært præmieophørsdato), med fradrag af forsikringens varighed (subsidiært restvarighed).

Såfremt alderen ikke kan bestemmes herved, anvendes fyldt alder på tegningsdatoen.

1.14.1.2 Normal dødelighed

Der benyttes dødelighedstavlen U10.

μ betegner dødsintensiteten.

U10

$$\mu_x = 0,000100 + 10^{5,03+0,0445x-10}$$

1.14.1.3 Normal invaliditet

Der benyttes invaliditetstavlen U10.

μ^{ai} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til invalid.

μ^{ad} betegner intensiteten for overgang fra aktiv til død.

μ^{id} betegner intensiteten for overgang fra invalid til død.

U10

$$\mu_x^{ai} = 0,000400 + 10^{5,26+0,048x-10}$$

$$\mu_x^{ad} = \mu_x^{id} = \mu_x \quad (\text{U10})$$

1.14.1.4 Kollektive ægtefællepensioner

U betegner tilstanden: Forsikrede er ikke i et pensionsberettigende forhold.

G betegner tilstanden: Forsikrede er i et pensionsberettigende forhold med en pensionsberettiget person.

γ betegner intensiteten for overgang fra U til G.

σ betegner intensiteten for overgang fra G til U af anden årsag end den pensionsberettigede persons død.

Aldersfordelingen for den pensionsberettigede person ved overgang fra U til G er normalt fordelt, hvor:

λ betegner fordelings middelværdi.

s betegner fordelings spredning.

Risikoelementer for kollektiv ægtefællepension:

$$\gamma_x = 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-24)^2}{36(x-12)}} \quad \text{for } x > 15; \quad \gamma_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

$$\sigma_x = 0,02 \cdot 10^{\frac{-(x-12)^2}{2400}} \quad \text{for } x > 15; \quad \sigma_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

$$\lambda_x = 0,9x$$

$$s_x = \left(0,24 - \frac{1}{x-6} \right) x$$

1.14.1.5 Kollektive børnerenter

Risikoelementer for kollektive børnerenter:

"Forældreskabsintensitet":

$$c_x = 0,15 \cdot 10^{\frac{-(x-28)^2}{12 \cdot (x-12)}} \quad \text{for } x > 15; \quad c_x = 0 \quad \text{for } x \leq 15$$

1.14.2 Rente

Se afsnit 1.1.2.

1.14.2.1 Teknisk rente

$i = 1\%$ p.a.

1.14.2.2 Sikkerhedstillæg

Sikkerhedstillægget udgør 0,0049628..

1.14.2.3 Opgørelsesrente

Opgørelsesrenten udgør 0,5 %.

1.14.3 Nettogrundlag

1.14.3.1 1.14.3.1 Nettopassiv

Ved nettopassivet for en forsikring eller forsikringsdel forstås kapitalværdien af alle selskabets øjeblikkelige og fremtidige garanterede forpligtelser.

Nettopassivet for månedlige ydelser beregnes, som om ydelserne forfaldt kontinuert.

1.14.3.2 Præmiebetalingsrente

Ved præmiebetalingsrenten for en forsikring eller forsikringsdel forstås kapitalværdien pr. 1 krone præmiebetaling.

1.14.3.3 Kontinuert nettopræmie

Den kontinuerte nettopræmie $\bar{\pi}$ bestemmes som forholdet mellem nettopassivet og præmiebetalingsrenten, begge dele beregnet ved tegningen og efter arbejdsmarkedsbidrag.

1.14.3.4 Nettoindskud

Nettoindskuddet I^N bestemmes som nettopassivet ved tegningen.

1.14.3.5 Nettoreserve

Nettoreserven beregnes som nettopassivet for policer nytegnet efter 1. april 2011.

For policer nytegnet før 2. april 2011 beregnes nettoreserven som nettopassivet med fradrag af den kontinuerte nettopræmie multipliceret med præmiebetalingsrenten.

1.14.3.6 Generelle begrænsninger

En forsikring må ikke opbygges således, at dens nettoreserve på noget tidspunkt kan blive negativ.

En forsikring, der indeholder invaliditetsydelse, må ikke være således opbygget, at nettoreserven kan falde ved invaliditetens indtræden, eller således opbygget, at nettoreserven kan stige ved reaktivering.

1.14.3.7 Garanterede udbetalinger

For policer nytegnet efter 1. april 2011 beregnes der alene garanterede udbetalinger for de foretagne indbetalinger. De garanterede udbetalinger forøges i takt med, at indbetalinger indgår på policen.

Ved indskud stiger de garanterede udbetalinger med

$$(I^B - \delta)^* \gamma / \text{kapitalværdi}$$

Ved præmiebetaling stiger de garanterede udbetalinger med

$$(\alpha^* p - \sum_i^{(m)} [(Samlet\_ydelse_i - garanteret\_ydelse_i) * [S_i^{ad} * \mu_x^{ad} + S_i^{ai} * \mu_x^{ai}]]) * \text{periodefaktor} / \text{kapitalværdi}$$

Hvor

- der er anvendt notation for afsnit 1.1.4.2
- periodefaktor angiver andel af et kalenderår, som den beregnede stigning af de garanterede ydelser er beregnet over.

1.14.4 Bruttogrundlag

Se afsnit 1.1.4.

1.14.5 Nettopassiver for etlivsforsikringer

Se afsnit 1.1.5.

1.14.6 Nettopassiver for tolivsforsikringer

Se afsnit 1.1.6.

1.14.7 Præmiebetalingsrente

Se afsnit 1.1.7.

1.14.8 Bestemmelser vedrørende kollektive forsikringer

Se afsnit 1.1.8.

1.14.9 Tilladte grundformer

Se afsnit 1.1.9.

u (giftesandsynligheden) sættes lig 0,4 for både kvinder og mænd.

w (se grundform 250 og 850) sættes lig 0,06 for både kvinder og mænd.

1.14.10 Forsikringer med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko

For forsikrede med forhøjet dødsrisiko kan i stedet for den i pkt. 1.14.1.2 anførte dødsintensitet anvendes en af de i pkt. 1.14.10.1 anførte.

For forsikrede med forhøjet invaliditetsrisiko kan i stedet for den i pkt. 1.14.1.3 anførte intensitet for overgang fra aktiv til invalid anvendes en af de i pkt. 1.14.10.2 anførte.

Enhver af de i pkt. 1.14.1.2 og 1.14.10.1 anførte dødsintensiteter

($\mu_x = \mu_x^{ad} = \mu_x^{id}$) kan således kombineres med enhver af de i pkt. 1.14.1.3 og 1.14.10.2 anførte intensiteter for overgang fra aktiv til invalid. (μ_x^{ai}).

Den samlede præmie respektiv det samlede indskud for en forsikring, tegnet på en forsikret med forhøjet dødsrisiko og/eller forhøjet invaliditetsrisiko, må dog aldrig blive mindre end det beløb, der fås ved for denne forsikrede at anvende de i pkt. 1.14.1.2 og pkt. 1.14.1.3 anførte intensiteter.

1.14.10.1 Forhøjet dødsrisiko

For forsikrede benyttes en af de i nedenfor anførte intensiteter.

Forhøjet dødsrisiko:

$$D2: \quad \mu_x = 0,002100 + 10^{5,804+0,038x-10}$$

$$D3: \quad \mu_x = 0,002500 + 10^{5,88+0,038x-10}$$

$$D4: \quad \mu_x = 0,003300 + 10^{5,956+0,038x-10}$$

$$D5: \quad \mu_x = 0,004900 + 10^{6,032+0,038x-10}$$

$$D6: \quad \mu_x = 0,008100 + 10^{6,108+0,038x-10}$$

$$D7: \quad \mu_x = 0,014500 + 10^{6,184+0,038x-10}$$

$$D8: \quad \mu_x = 0,027300 + 10^{6,26+0,038x-10}$$

Forsikringer, tegnet på tavle D7 eller tavle D8, må ikke have positiv risikosum efter det fyldte 70. år.

1.14.10.2 Forhøjet invaliditetsrisiko

For forsikrede benyttes en af de i nedenfor anførte intensiteter.

Forhøjet invaliditetsrisiko:

$$I2: \quad \mu_x^{ai} = 0,001200 + 10^{5,56103+0,048x-10}$$

$$I3: \quad \mu_x^{ai} = 0,001800 + 10^{5,65794+0,048x-10}$$

$$I4: \quad \mu_x^{ai} = 0,002800 + 10^{5,73712+0,048x-10}$$

$$I5: \quad \mu_x^{ai} = 0,004600 + 10^{5,80407+0,048x-10}$$

$$I6: \quad \mu_x^{ai} = 0,008000 + 10^{5,86206+0,048x-10}$$

$$I7: \quad \mu_x^{ai} = 0,014600 + 10^{5,91321+0,048x-10}$$

$$I8: \quad \mu_x^{ai} = 0,027600 + 10^{5,95897+0,048x-10}$$

$$\mu_x^{ad} = \mu_x^{id} = \mu_x$$

1.14.11 Tilladte forsikringsformer

Se afsnit 1.1.11.

1.14.12 Bemærkninger til grundlaget

Se afsnit 1.1.12.

1.14.13   Formler

Se afsnit 1.1.13.

1.15 [Udgået]

1.16 [Udgået]

1.17 Regulering af anvendelsen af beregningsgrundlagene

Nedenfor er der i oversigtsform gennemgået anvendelsen af de enkelte grundlag. I indledningen til de enkelte grundlag, som fortsat anvendes til nytegning, er der en mere uddybende gennemgang af anvendelsen.

Frem til 1. januar 1994 blev forsikringer etableret på G82 5 %. Efter en overgangsperiode, som blev afsluttet 1. januar 1996 blev alle nytegninger etableret på G82 3 %, og præmieforhøjelser og bonus blev senest etableret på G82 3 % fra 1. januar 1997. Fra og med 1. maj 2001 er forhøjelser på disse forsikringer etableret på G82 2 %; fra og med 1. januar 2013 gælder dette dog ikke for frivillige præmieforhøjelser og indskud, der overstiger en årlig værdi på 25.000 kr. – i dette tilfælde benyttes præmieforhøjelser og/eller indskud til oprettelse af en ny forsikring, der tegnes på U10 1 %.

G82 2 % anvendtes også for frivillige forsikringer, som ikke var livrenter uden ret til præmiefritagelse, tegnet fra og med 1. juli 1999 og indtil og med 1. april 2011. Fra og med 1. juli 2011 er forhøjelser på disse forsikringer etableret på U10 1 %.

For alle policer hvor G82 anvendes i forbindelse med forhøjelse af udbetalingerne, anvendtes dog L09 2 % fra og med 2. december 2009 for dækninger, som opfylder betingelserne i afsnit 1.7.

Obligatoriske forsikringer samt PFA-konto uden opsparingsgaranti (kapitalisationsprodukt) etableret fra og med 1. juli 1999 blev etableret på Uni98 2 %. Dog anvendtes U09 2 % fra og med 2. december 2009 og indtil 1. juli 2011 for dækninger, som opfyldte betingelserne i afsnit 1.8. Fra og med 1. juli 2011 er forhøjelser på disse forsikringer etableret på U10 1 %.

Livrenter, hvor der ikke var præmiefritagelse ved invaliditet, og som ikke var omfattet af unisex, tegnet fra og med 1. juli 1999, blev etableret på L99. Dog anvendtes L09 2 % fra og med 2. december 2009 og indtil 1. juli 2011 for dækninger, som opfyldte betingelserne i afsnit 1.7. Fra og med 1. juli 2011 er forhøjelser på disse forsikringer etableret på U10 1 %.

Alle nye bonusberettigede gennemsnitsrentepolicer oprettet fra og med 2. april 2011 er etableret på U10 1 %.

Kollektiv dødelighed på forsikringer under udbetaling er regnet på PFA 86 M og PFA 86 K, eller når der er unisex på PFA 98 U.

Solidariske dækninger etableres på S99 1 %.

Der er etableret et særligt grundlag for Plejesikringsproduktet.

For en pensionskasse er der ved oprettelsen anvendt et særligt G82 3,7 % grundlag.

Gruppelivsforsikringer er 1 årige forsikringer, som er etableret på det særlige gruppelivsgrundlag.

Der er en bestand af livrenter tegnet mod indskud i perioden op til 1982, som er etableret på U74 grundlag, med flere forskellige grundlagsrenter.

Der er etableret et særligt grundlag på G82 4,5 % for en særlig gruppe; grundlagsrenten er for nye policer fra og med 1. april 2004 ændret til G82 3,5 % og fra 21. december 2012 til uni98 2 %. Grundlaget er etableret uden ret til bonus, idet der dog beregnes omkostninger af engangsindskud i henhold til reglerne i kapitel 3.8.2. Grundlaget anvendes til straksbegyndende pensioner.

Standardliv, som er en dødsfaldssum, er etableret på et særligt grundlag, hvor der tages højde for om den forsikrede ryger eller ikke. Der er tale om forsikringer uden ret til bonus.

1.17.1 Garanti på gamle grundlag ved ændring

Regler for omskrivning af gamle dele på en sag med blandet grundlag, gældende fra 1. januar 2006 og indtil videre:

1. summen af præmier på gamle grundlag må ikke være større end teknisk præmie.
2. For hvert gammel beregningsgrundlag gælder, at nutidsværdi af fremtidig præmie efter ændring må ikke være større end nutidsværdi af fremtidig præmie før ændring.
3. Delreserver på gamle grundlag overføres uforandret (på en præmiefri sag er det den samlede reserve på hvert grundlag, der overføres uforandret, og delreserverne fastsættes, så alle delpræmier på hvert gammelt grundlag er 0). Ved delvis udbetaling af reserve eller ved delvis overførsel af reserve fra forsikringer med andele på gamle grundlag vil ske en proportional reduktion af reserverne på de enkelte beregningsgrundlag. Der udbetales kun af den oparbejdede styrkelse, hvis reserverne på de enkelte beregningsgrundlag er fuldt udbetalte
4. Ydelser på gamle grundlag skal være proportionale med samlede ydelser (gælder dog ikke for koncessions nr. 125, hvis det er valgt, at al præmie, som skulle anvendes til skattekode 3, i stedet efter forsikredes ønske anvendes til skattekode 2)
5. Hvis konc. 265 eller 165 er oprettet som erstatning for konc. 115 som følge af PBL-begrænsninger, vil dækningen på en police med forhøjelsesgrundlag U10 alene blive købt på U10.

"Gamle grundlag" vil i løbet af 2011 komme til at omfatte grundlagene G82, L99, L09, DHS-unisex, U09 og uni98.

1.17.2 Fastsættelse af grundlag til særlig gruppe i PFA Pension

Beregningsgrundlag til en særlig gruppe af pensionister og enker uden individuelle tilvalgsmuligheder:

Ved bestemmelse af beregningsgrundlaget for denne gruppe pensionister er der taget udgangspunkt i gruppens alders- og kønsfordeling og den aktuelle markedssituation.

Til denne gruppe tilbydes følgende grundlag, G82 4,5% med opgørelsesrente 4,0024%. De fastsatte ydelser er garanterede, og de vil ikke blive reguleret gennem udbetalingsforløbet. Grundlagsrenten er for nye policer fra og med 1. april 2004 ændret til 3,5%.

Denne grundlagsrente er bestemt ud fra bekendtgørelse nr. 433 af 7/6/1999, Bekendtgørelse om grundlagsrente for livsforsikringsvirksomhed, § 4, stk. 1, nr. 6 og 7 og under hensyntagen til samme bekendtgørelses § 2, stk. 1.

1.17.3 Overlevelsesrenten i Senior-Pension

Aldersgrænsen for forsikredes højeste alder ved konc.nr. 635, opsat, ophørende overlevelsesrente med straks begyndende risiko kan fjernes under følgende forudsætninger:

- overlevelsesrenten er en ægtefællepension i henhold til Pensionsbeskatningslovens kap. 1.
- overlevelsesrenten er tegnet som led i en kombination af andre grundformer, hvori indgår en opsat, ophørende livrente (konc. nr. 216) af mindst samme størrelse. Endvidere skal den periode, hvori der kan forekomme udbetalinger fra overlevelsesrenten, være indeholdt i den periode, hvori der kan forekomme udbetalinger fra livrenten.

1.18 Særlige koncessionsvilkår for visse pensionsordninger

1.18.1 Dansk Handel & Service

Afsnittet udgør 1. januar 2012.

For pensionsordningen for Dansk Handel & Service anvendes et særligt unisex-grundlag:

Invaliditetsbetingede ydelser, inkl. præmiefritagelsen, opgøres på G82K, jf. afsnit 1.2.1.

Øvrige ydelser opgøres på et knækket grundlag, sammensat af G82M indtil alderspensioneringstidspunktet og G82K derefter, jf. afsnit 1.2.1.

Denne ordning har en selvstændig bonusgruppe.

Elementerne i pensionsordningen for Dansk Handel & Service er følgende:

- Invalidesum
- Ophørende invaliderente
- Ophørende livsforsikring
- Livsbetinget livsforsikring
- Opsat livrente
- 10 års garanti tilknyttes ved alderspensionering

Ydelsessammensætningen i pensionsordningen har været afgørende for valg af unisex-grundlaget. Hver forsikret vil, så længe policen er eventuel, have positiv risikosum pga. depotsikringen.

1.18.2 Danisco Koncernen

Aftale mellem Danisco A/S, Tryg-Baltica Pension og PFA Pension om særligt risikobonusregnskab:

Aftalen er indgået mellem de nævnte parter med henblik på etablering af en særlig risikobonus-gruppe for de af Danisco-koncernens medarbejdere, der i Tryg-Baltica Pension eller i PFA Pension er omfattet af en pensionsordning i henhold til en af de pensionsaftaler, der træder i kraft pr. 01.01.1996.

Der udarbejdes hvert år et samlet regnskab for gruppen af forsikrede i såvel Tryg-Baltica Pension som PFA Pension. Ved opgørelsen anvendes følgende skema:

	Tryg-Baltica Pension (delregnskab)	PFA Pension (delregnskab)	I alt= Danisco-resultat
Antal	n	N	n + N
Pris for forsikringen ifølge 2. ordens grundlaget	p	P	p + P
Skader	s	S	s + S
Særlig risikopræmie – i alle tre søjler beregnet svarende til (n+N)	sr	SR	sr + SR
Resultat	delregnskab: p – s - sr	delregnskab: P – S – SR	resultat: p + P – s – S - sr - SR

Regnskabet opgøres herefter således

Pris for forsikringsdækning i forhold til de i Tryg-Baltica Pension respektive PFA Pension anvendte 2. ordens grundlag

-

Skader i løbet af kalenderåret

-

Særlig risikopræmie

=

Resultat

Bliver resultatet for et kalenderår positivt, udbetales 2/3 kontant til Danisco-koncernen og 1/3 fordeles som en særlig bonus på de forsikredes policer, i forhold til det beløb den enkelte har anvendt til forsikringsdækning.

Fordelingen finder sted d. 1. juli det efterfølgende kalenderår.

Det overskud, der hidrører fra medarbejdere, der på fordelings tidspunktet har forladt virksomheden – enten pga. pensionering eller pga. stillings skift – tilfalder de øvrige forsikrede.

Bliver resultatet negativt, vil der ikke blive udbetalt risikobonus. Underskuddet vil ikke belaste næste års regnskab, idet den særlige risikopræmie netop fastsættes, så denne situation er forsikret.

PFA Pension og Tryg-Baltica Pension skal inden 15. juni i fordelingsåret oplyse hinanden om resultatet af deres opgørelse af

- størrelsen af 2. ordens risikopræmien for deres del af gruppen
- de samlede skader i deres del af gruppen
- oplysninger, der indgår i beregningen af den særlige risikopræmie, såsom antal forsikrede i deres del af gruppen m.v.

samt umiddelbart efter disse oplysninger også

- selskabets beregnede særlige risikopræmie.

Mellem Tryg-Baltica Pension og PFA Pension gælder følgende:

Bliver resultatet for et kalender år positivt og

- a) udviser begge delregnskaber overskud foretages ingen udligning mellem selskaberne. Hvert af selskaberne bidrager med deres delresultat til den samlede bonus
- b) udviser delregnskabet i det ene selskab underskud, foretages der en udligning mellem Tryg-Baltica Pension og PFA Pension, idet underskuddet fuldt ud dækkes af det andet selskab. Det herefter resterende overskud udgør den samlede bonus.

Fordelingen af det samlede bonusbeløb sker som angivet ovenfor. Der oprettes en mellemregningskonto i de to selskaber, så hvert selskab beholder/modtager den dek af det samlede bonusbeløb, der er nødvendig til fordelingen på de i selskabet forsikredes policer.

Bliver resultatet negativt og

- c) udviser begge delregnskaber underskud foretages ingen udligning mellem selskaberne. Selskaberne bærer selv hver sit underskud på eget delresultat
- d) udviser delregnskabet i det ene selskab overskud, foretages der en udligning mellem selskaberne, idet overskuddet fuldt ud videregives til det andet selskab, til delvis dækning af dette selskabs underskud.

Tryg-Baltica Pension og PFA Pension foretager indbyrdes afregning pr. 1. juli af forfaldne beløb. Ved senere betaling tillægges renter. Rentesatsen er det betalende selskabs depotrente efter pensionsafkastskat.

Skader opgøres enkeltvis.

Prisen på hver enkelt skade enten ved død eller invaliditet opgøres efter de principper det enkelte selskab anvender ved opgørelse af skader.

Den særlige risikopræmie opgøres som summen af en særlig risikopræmie for Tryg-Baltica Pension hhv. PFA Pension, idet det enkelte selskab anvender den samme procent-sats af pris for forsikringsdækning, som det ville anvende i et regnskab, omfattende de Danisco-forsikrede i såvel Tryg-Baltica Pension som PFA Pension. Risikopræmien opgøres iøvrigt efter selskabets egne principper.

Aftalen træder i kraft den 1. januar 1996.

Aftalen kan fra hver af parternes side opsiges med 3 måneders varsel til ophør en 1. januar.

1.18.3 Pensionskassen Texaco

For den lukkede bestand, der er overført fra Pensionskassen Texaco til PFA Pension, benyttes en opgørelsesrente på 3,2062%, svarende til beregningsgrundlaget G82 3,7%. For denne bestand gælder således beregningsgrundlaget G82 3%, jf. afsnit 1.3., med ændring af den tekniske rente til 3,7%.

1.19 Livsforsikringshensættelsen

Opgørelse af livsforsikringshensættelser til markedsværdi tager udgangspunkt i regnskabsbekendtgørelsens § 66.

For hver forsikring foretages særskilt beregning af garanterede ydelser (GY), bonuspotentiale på fremtidige præmier (BP) og bonuspotentiale på fripolicydelser (BFY), jf. definitionerne nedenfor. Efterfølgende summeres resultaterne for alle forsikringer, og livsforsikringshensættelsen beregnes.

1.20 Garanterede ydelser

Garanterede ydelser bestemmes i henhold til § 66, stk. 1 som:

$$GY = \sum_{x \in \text{Kunder}} (Y_x^G \cdot K_x^M + Adm_x^{\text{frem}} - P_x \cdot A_x^M + TV_x) + IBNR + RBNS - ERH$$

Hvor

- Y_x^G er de garanterede ydelser for forsikringstager x; summeret for de grundlagsrenter, som findes på pågældende forsikring.
- K_x^M er nutidsværdi af en kroners ydelse for forsikringstager x, hvor nutidsværdien er beregnet på markedsvilkår.
- Adm_x^{frem} er markedsværdien af den forventede fremtidige udgift til administration af forsikringstager x.
- P_x er den aftalte præmie eksklusiv arbejdsmarkedsbidrag for forsikringstager x; summeret for de grundlagsrenter, som findes på pågældende forsikring.
- A_x^M er nutidsværdi pr. enhed aftalt præmie for forsikringstager x; beregnet på markedsvilkår.
- TV_x er tillæg, såfremt den garanterede tilbagekøbsværdi er større end nettoværdien af retrospektiv hensættelse (jf. § 66, stk. 5).
- $IBNR$ er hensættelse til indtrufne, men endnu ikke anmeldte skader (jf. § 66, stk. 6) og udgør summen af $IBNR$ ved død og $IBNR$ ved invaliditet.
- $RBNS$ er hensættelse til anmeldte men endnu ikke opgjorte skader.
- ERH er erstatningshensættelsen.

Ved fastsættelse af de garanterede ydelser for eventuelle forsikringer er der ikke taget hensyn til eventuel reguleringsaftale.

Forhøjelser af aktuelle pensioner er indeholdt i garanterede ydelser for de forsikringer, hvor forhøjelsen er givet som en garanti. For forhøjede pensioner og depotpensioner, hvor der udbetales mere end den garanterede ydelse, er der afsat 12 måneders udbetalinger.

Hensættelse til særlig risikobonus og gruppelevsbonus indgår i garanterede ydelser.

Solidariske dækninger indgår kun i beregningerne under *IBNR*.

Modtaget genforsikring fra Danica indgår indtil videre med de oplyste depoter og styrkelser i garanterede ydelser.

1.21 Bonuspotentiale på fremtidige præmier

Bonuspotentiale på fremtidig præmie for forsikringer uden ret til bonus og for gruppelevsdekninger sættes til 0.

Bonuspotentiale på fremtidig præmie for bonusberettigede forsikringer bestemmes jf. § 66, stk. 2 og 7 som:

$$BP = \sum_{x \in \text{Kunder}} \max(P_x \cdot A_x^M - Y_x^{P,G} \cdot K_x^M - Adm_x^{\text{frem},P}; 0)$$

Hvor

- $Y_x^{P,G}$ er den del af de garanterede ydelser, som er købt for præmie for forsikringstager x; summeret for de grundlagsrenter, som findes på pågældende forsikring.
- $Adm_x^{\text{frem},P}$ er hensættelse til den forventede fremtidige ekstra administration som præmiebærende forsikring (i forhold til præmiefri forsikring).

Bonuspotentiale på fremtidig præmie må på kønsspecifikt grundlag ikke være negativt for den enkelte forsikring, jf. § 66, stk. 7.

Muligheden for at regne med negativt bonuspotentiale for enkeltforsikringer tegnet på unisexgrundlag er ikke anvendt, selv om beregningerne af livsforsikringshensættelse til markedsværdi for disse forsikringer er foretaget på kønsspecifikt grundlag (jf. § 66, stk. 7, 2. pkt.).

1.22 Bonuspotentiale på fripolicydelser

Bonuspotentiale på fripolicydelser for forsikringer uden ret til bonus og for gruppelevsdekninger sættes til 0.

Bonuspotentiale på fripolicydelser for bonusberettigede forsikringer bestemmes jf. § 66, stk. 3 og 8 som:

$$BFY = \sum_{x \in \text{Kunder}} \max(0; V_x^R - \max(FPY_x^G \cdot K_x^M + Adm_x^{\text{frem},FP}; Y_x^G \cdot K_x^M + Adm_x^{\text{frem}} - P_x \cdot A_x^M))$$

Hvor

- FPY_x^G er de garanterede ydelser efter omskrivning til forsikring uden præmiebetaling (fripolicy); summeret for de grundlagsrenter, som findes på pågældende forsikring.

Ved omskrivning til fripolice er det i alle tilfælde forudsat, at alle ydelser nedsættes proportionalt, uanset at ydelserne ved et faktisk ophør af præmiebetalingen med efterfølgende omskrivning til fripolice eventuelt vil blive fastsat efter andre principper.

- $Adm_x^{frem,FP}$ er hensættelse til den forventede fremtidige administration som præmiefri forsikring.
- V_x^R er værdien af den retrospektive hensættelse for hver forsikring.

Bonuspotentialer på fripoliceydelser må på kønsspecifikt grundlag ikke være negativt for den enkelte forsikring, jf. § 66, stk. 8.

Muligheden for at regne med negativt bonuspotentialer for enkeltforsikringer tegnet på unisexgrundlag er ikke anvendt, selvom beregningerne af livsforsikringshensættelse til markedsværdi for disse forsikringer er foretaget på kønsspecifikt grundlag (jf. § 66, stk. 8, 2. pkt.).

1.23 Regulering af livsforsikringshensættelserne

1.23.1 Forventet fremtidige administrationsresultat

Værdien af de retrospektive hensættelser skal fradrages nutidsværdien af det forventede fremtidige administrationsresultat målt som forskellen mellem selskabets 2.ordens omkostningssatser og antagelserne i markedsværdigrundlaget under hensyntagen til sandsynligheden for at forsikringen omskrives til fripolice eller genkøbes.

Det er selskabets forventning at omkostningerne til administration af bestanden svarer til de opkrævede administrationsbidrag. Derfor er nutidsværdien sat til 0.

1.23.2 Styrkelse af garanterede ydelser i forbindelse med brug af bonuspotentialer på fripoliceydelser

TV_x er tillæg til den enkelte forsikring, såfremt den garanterede tilbagekøbsværdi er større end nettoværdien af den retrospektive hensættelse (jf. § 66, stk. 5). Principper for fastsættelse af TV_x vil blive anmeldt, hvis den nævnte situation bliver aktuel.

1.23.3 Reduktion af hensættelser til aktuelle invalidepensioner

For aktuelle invalidepensionister beregnes værdien af den retrospektive hensættelse med afsæt i intensiteter for invalidedødelighed og reaktivering som beskrevet i afsnit 1.21.1 samt med diskonteringsrenten i afsnit 1.21.3.

1.24 Livsforsikringshensættelserne

De samlede livsforsikringshensættelser opgøres som summen af

- Garanterede ydelser (GY), regnskabspost 8.1
- Bonuspotentialer på fremtidige præmier (BP), regnskabspost 8.2
- Bonuspotentialer på fripoliceydelser (BFY), regnskabspost 8.3

1.25 [Udgået]

1.26 Grundlagselementer i markedsværdigrundlaget

1.26.1 Forsikringsrisiko

["Justering af markdesværdigrundlag" af 23.12.2013]

Aktivdødeligheden primo 2013 modelleres ved Finanstilsynets dødelighedsmodel

$$\mu_{x,0}^{ad} = \exp(\beta_1 r_1(x-1/2) + \beta_2 r_2(x-1/2) + \beta_3 r_3(x-1/2)) \mu_{x,2012}^{FT} (1 - R_x^{FT})^{1/2},$$

for hele aldre x , hvor $\mu_{x,2012}^{FT}$ udgør Finanstilsynets benchmark for basisdødeligheden i år 2012 for alder x , og hvor R_x^{FT} angiver benchmarket for de forventede fremtidige levetidsforbedringer i procent for alder x .

Endelig er funktionerne $r_1(x)$, $r_2(x)$ og $r_3(x)$ givet ved:

$$r_m(x) = \begin{cases} 1 & \text{for } x \leq x_{m-1} \\ \frac{x_m - x}{x_m - x_{m-1}} & \text{for } x_m < x < x_{m-1} \\ 0 & \text{for } x \geq x_m \end{cases}$$

hvor $m = 1, 2, 3$ og $(x_0, x_1, x_2, x_3) = (40, 60, 80, 100)$. For $x > 110$ anvendes $\mu_{110,2012}^{FT}$ og R_{110}^{FT} .

De kønsafhængige benchmark for basisdødeligheden og levetidsforbedringerne er offentliggjort for heltallige aldre af Finanstilsynet d. 11. juli 2013. For ikke-heltallige aldre interpoleres lineært imellem de nærmeste heltallige værdier for basisdødeligheden og for levetidsforbedringerne.

For generelt $t \geq 0$, hvor t er tid [år] efter 1. januar 2013, er bestandsdødeligheden givet ved

$$\mu_{x,t}^{ad} = \mu_{x,0}^{ad} (1 - R_x^{FT})^t.$$

Beta-værdierne ovenfor er estimeret til

	Mænd	Kvinder
β_1	-0,0829	0,0000
β_2	-0,0600	0,0000
β_3	0,0000	0,0000

Nedenfor anvendes også notationen $\mu_{x,0}^{ad}$ og $\mu_{x,t}^{ad}$ for mænd og $\mu_{y,0}^{ad}$ og $\mu_{y,t}^{ad}$ for kvinder.

Intensiteten for invaliditet for mænd og kvinder er henholdsvis

$$\mu_x^{ai} = \max(0,000075 + 10^{(0,0386x+5,371456-10)}; 10^{-4}),$$

$$\mu_y^{ai} = \max(-0,000908 + 10^{(0,026539y+6,591359-10)}; 10^{-4}).$$

For invalideprodukter benyttes en semi-markov model med følgende intensiteter for mænd og kvinder, henholdsvis, hvor v angiver varigheden. Invalidedødeligheder:

$$\mu_{x,v}^{id} = 0,019292 + 10^{(0,047964x+6,030109-10)} \quad \text{for } v \leq 2 \text{ år},$$

$$\mu_{x,v}^{id} = 0,010339 + 10^{(0,05049x+5,070927-10)} \quad \text{for } v > 2 \text{ år}.$$

$$\mu_{y,v}^{id} = -0,182547 + 10^{(0,00345y+9,166944-10)} \quad \text{for } v \leq 2 \text{ år},$$

$$\mu_{y,v}^{id} = 0,005539 + 10^{(0,076478y+3,266007-10)} \quad \text{for } v > 2 \text{ år}.$$

Invalidedødeligheden må ikke blive mindre end gennemsnitsdødeligheden når denne modelleres ved Gompertz-Makeham intensiteten. Denne er for henholdsvis mænd og kvinder givet ved:

$$0,000069 + 10^{(0,049553x+4,776691-10)}$$

$$0,000049 + 10^{(0,049055y+4,667086-10)}$$

Invalidedødelighed inkl. forventet levetidsforbedring, $\mu_{x,t,v}^{id}$ og $\mu_{y,t,v}^{id}$, bestemmes ved at multiplicere $\mu_{x,v}^{id}$ og $\mu_{y,v}^{id}$, henholdsvis, med $(1 - R_x^{FT})^t$ og $(1 - R_y^{FT})^t$, jævnfør ovenfor.

Reaktiveringsintensiteter:

$$\mu_{x,v}^{ia} = \max(0; (0,485408 - 0,006058 \cdot \max(x; 24,0))) \quad \text{for } v \leq 2 \text{ år},$$

$$\mu_{x,v}^{ia} = \max(0; (0,103816 - 0,001861 \cdot \max(x; 29,0))) \quad \text{for } v > 2 \text{ år}.$$

$$\mu_{y,v}^{ia} = \max(0; (0,751028 - 0,010992 \cdot \max(y; 24,0))) \quad \text{for } v \leq 2 \text{ år},$$

$$\mu_{y,v}^{ia} = \max(0; (0,155466 - 0,003030 \cdot \max(y; 29,0))) \quad \text{for } v > 2 \text{ år}.$$

For kollektive risikoelementer anvendes 1. ordens G82-satser. Disse satser indeholder risikotillæg.

1.26.2 Administrationsomkostninger

Adm_x^{frem} beregnes som summen af $Adm_x^{frem,P}$ og $Adm_x^{frem,FP}$.

$Adm_x^{frem,P}$ er hensættelse til den forventede fremtidige administration som præmiebærende forsikring (i forhold til præmiefri forsikring). $Adm_x^{frem,FP}$ beregnes som 3% af nutidsværdien af brutto-præmien.

$Adm_x^{frem,FP}$ er hensættelse til den forventede fremtidige administration som præmiefri forsikring.

$Adm_x^{frem,FP}$ beregnes som fripolicydelsen multipliceret med forskellen mellem nutidsværdien af en kroners ydelse med reduktion i diskonteringsrenten henholdsvis uden reduktion i diskonteringsrenten på 5 basispunkter. Hertil lægges et styktillæg på 180 kr. per år, hvis depotet er større end 15.000 kr.

1.26.3 Diskonteringsrente

PFA Pension benytter rentekurven baseret på danske swaprenter estimeret af Finansilsynet. Diskontering af forpligtelserne foretages med denne rentekurve reduceret med pensionsafkastskat.

For friholdte beløb anvendes rentekurven før reduktion med pensionsafkastskat.

1.26.4 Adfærdsvariable

["Justering af markedsværdigrundlag" af 23.12.2013]

Genkøbte policer repræsenteres ved tilstanden genkøbt i semi-markov modellen for markedsværdihensættelser. Genkøbsintensiteter benyttes for overgange fra tilstande, hvor genkøb tillades, til tilstanden genkøbt.

Selskabets bedste skøn for den aldersafhængige genkøbsintensitet er:

$$v_x = (0,0522 - 0,0011 \cdot (x - 30)^+) 1_{\{x < 60\}}$$

I opgørelsen af markedsværdien af garanterede ydelser indregnes sandsynligheden for overgang til fripolicy. Fripolicyadfærden indregnes ved at modificere de underliggende forventede betalingsstrømme, som indeholder genkøbsadfærd samt forsikringsrisiko. De nye betalingsstrømme består af den sædvanlige betalingsstrøm, reduceret med sandsynligheden for at overgå til fripolicy, samt en særlig fripolicybetalingsstrøm.

Markedsværdien til tid t af garanterede ydelser under indregning af genkøbsadfærd, men før indregning af fripolicyadfærd, kan foretages via

$$\int_t^T \exp\left(-\int_t^\tau f_\tau^u du\right) (dA^{1,+}(t, \tau) - dA^{1,-}(t, \tau))$$

Hvor f_τ^u er forwardrenten og $dA^{1,+}(t, \tau) - dA^{1,-}(t, \tau)$ angiver de forventede ydelser fratrukket præmier til tid τ givet at forsikringstageren er i live til tid t . De samlede forventede betalinger

$dA^{1,+}(t, \tau) - dA^{1,-}(t, \tau)$ modificeres med fripolicyadfærd via

$$dA^f(t, \tau) = \exp\left(-\int_t^\tau \mu_{x+s}^f ds\right) (dA^{1,+}(t, \tau) - dA^{1,-}(t, \tau)) + \left(\int_t^\tau \exp\left(-\int_t^u \mu_{x+s}^f ds\right) \mu_{x+u}^f \rho(u) du\right) dA^{1,+}(t, \tau)$$

Fripolicyfaktoren $\rho(u)$ og selskabets bedste skøn for fripolicyintensiteten μ^f er givet ved

$$\rho(u) = \frac{V_0(u)}{V_0^+(u)},$$

$$\mu^f = 8\%$$

Fripolicyfaktoren opgøres på førsteordensgrundlag.

1.26.5 Risikotillæg

Risikotillægget ligger på invaliditet, dødelighed (inkl. invalidedødelighed), reaktivering, genkøb og kollektive intensiteter.

Risikotillægget vedrørende aktiv- og invalidedødelighed er modelleret ved en tidsafhængig reduktion i den forventede dødelighed. Tillægget er repræsenteret ved et $\delta_x = 0,20$ procents årligt fald i dødeligheden udover det årlige forventede fald.

Der indregnes et risikotillæg ved at øge trenden med $\delta_x = \delta_y = 0,002$, således at dødelighederne

$\mu_{x,t}^{ad,r}$, $\mu_{y,t}^{ad,r}$, $\mu_{x,t,v}^{id,r}$ og $\mu_{y,t,v}^{id,r}$ til tid $t \geq 0$ efter indregning af risikotillæg defineres ved

$$\mu_{x,t}^{ad,r} = \mu_{x,0}^{ad}(1 - R_x^{FT} - \delta_x)^t \quad \text{og} \quad \mu_{y,t}^{ad,r} = \mu_{y,0}^{ad}(1 - R_y^{FT} - \delta_y)^t$$

og

$$\mu_{x,t,v}^{id,r} = \mu_{x,v}^{id}(1 - R_x^{FT} - \delta_x)^t \quad \text{og} \quad \mu_{y,t,v}^{id,r} = \mu_{y,v}^{id}(1 - R_y^{FT} - \delta_y)^t.$$

Herudover er der for invalidepensionister et implicit risikotillæg på grund af, at der ikke skelnes mellem invalidepensionister med hel og halv ydelse, og det kan forventes, at invalidepensionister med halv ydelse har større reaktivering end pensionister med hel ydelse.

Risikotillægget vedrørende invalideintensiteten er fastsat til $1/0,95-1 = 5,2632$ procent.

Risikotillægget for reaktiveringsintensiteten er fastsat til 10 procent.

Risikotillægget for genkøbsintensiteten fastsættes som en reduktion af intensiteten på 10 procent.

Fripoliceintensiteten efter risikotillæg er sat til 6%.

Vedrørende de kollektive intensiteter bidrager forskellen mellem 1. orden og de faktiske intensiteter til risikotillægget.

1.27 IBNR, RBNS og erstatningshensættelser

1.27.1.1 IBNR ved død

IBNR ved død er opgjort til 1½ måneders risikopræmie ved død for eventuelle policer.

1.27.1.2 IBNR ved invaliditet

IBNR ved invaliditet udgøres af 5½ måneds risikopræmie ved invaliditet for eventuelle policer.

1.27.1.3 RBNS

RBNS er hensættelse til anmeldte men endnu ikke ekspederede – og måske heller ikke afgjorte – skader. Hensættelsen er opgjort ved, at der på alle policer i selskabet undersøges, om der er anmeldt dødsfald eller søgt om udbetaling ved invaliditet, som endnu ikke er ekspederet.

Det anførte beløb er opgjort som risikosummen. På kollektive forsikringer er risikosummen opgjort på kollektivt grundlag. For anmeldte invalideskader afsættes der dog til to typer af RBNS skader.

Den første type er karakteriseret ved at have været underlagt en grundig faglig vurdering, og der er foretaget en første afgørelse.

Hensættelse efter første afgørelse (kode 031):

Hensættelsen beregnes efter principperne i afsnit 1.18.3.

Den anden type er karakteriseret ved endnu ikke at have været underlagt faglig vurdering.

Hensættelse uden første afgørelse (kode 030):

Hensættelserne til disse beregnes efter principperne i afsnit 1.18.3. For disse anmeldelser kendes en eventuel skadedato ikke, og resultatet kan være et afslag, halv dækning eller fuld dækning. Ved beregning af hensættelsen anvendes dato for anmeldelse af skaden som skadedato, og der hensættes som om alle anmeldte skader vil resultere i fuld dækning. Dog reduceres hensættelserne med 10 procent i forhold til dette.

1.27.1.4 Erstatningshensættelse

Erstatningshensættelse omfatter ikke betalte men forfaldne forsikringsydelse. Den indbefatter derudover et skøn over forsikringsydelse for endnu ikke anmeldte forsikringsbegivenheder, der ville være forfaldne i regnskabsåret, hvis sagen havde været anmeldt og færdigbehandlet.

Beløbet beregnes som summen af

- Optalt engangsbeløb ved anmeldte dødsskader
- $0,0005 \times T$
- $0,005 \times TR$
- $0,015 \times$ anmeldte, men endnu ikke ekspederede invalideskader
- $0,01 \times$ IBNR-erstatningsreserve ved invaliditet

Endelig indeholder den i regnskabet anførte erstatningshensættelse ekspederede sager, der endnu ikke er udbetalt.

2 De forsikringsformer, som selskabet agter at anvende

De forsikringsformer, der ønskes anvendt, fremgår af beregningsgrundlagene – jf. afsnit 1 - samt endvidere af afsnit 8.

3 Regler for beregning og fordeling af overskud til forsikringstagerne og andre berettigede efter forsikringsaftalerne

3.1 Kontributionsgrupper

3.1.1 Generelt

I henhold til kontributionsbekendtgørelsen skal bestanden af forsikringsaftaler efter kontributionsprincippet opdeles i grupper for hvert af elementerne rente, risiko og omkostninger med virkning fra 1.1.2011. Bestanden af forsikringsaftaler efter kontributionsprincippet omfatter forsikringer tegnet på beregningsgrundlagene G82 5 %, G82 3 %, G82 3,7%, G82 2 %, Uni98 2 %, L99, S99, U10 1 %, grundlag for plejesikring, samt gruppelevsforikringer. Dele af ovenstående policer kan være beregnet på grundlagene L09 eller U09 – uden at det påvirker tildelingen af risikogruppe.

Principperne for opdeling i rente-, risiko- og omkostningsgrupper fremgår af de følgende afsnit. Enhver forsikring i PFA efter kontributionsprincippet tilhører på ethvert tidspunkt netop én rente-, risiko- og omkostningsgruppe. Ved hvert årsskifte og ved enhver ændring af forsikringen opdateres forsikringens gruppetilhørsforhold. Dette kan medføre, at forsikringen skifter gruppe for et eller flere elementer, jf. kontributionsbekendtgørelsen § 3, stk. 11. Hver forsikring bidrager til de realiserede rente-, risiko- og omkostningsresultater for de grupper, den aktuelt tilhører. En forsikring, der skifter gruppe, vil således først bidrage til resultaterne i den eller de nye grupper efter gruppeskiftet, også selvom gruppeskiftet sker inde i et kalenderår.

Ved skift mellem risiko- eller omkostningsgrupper for enkeltforsikringer foretages ingen overførsler af ufordelte midler hørende til grupperne. Ved skift mellem rentegrupper for enkeltforsikringer overføres en eventuel akkumuleret markedsværdiregulering knyttet til forsikringen mellem de ufordelte midler hørende til de to grupper, således at det kollektive bonuspotentiale i de to grupper ikke ændres.

I det omfang, et samtidigt gruppeskift for et større antal policer, som ikke sker som følge af ovennævnte hændelser, men foretages på baggrund af en virksomhedsaftale eller lignende, vurderes at ville medføre omfordeling af betydelig økonomisk størrelse i strid med kontributionsbekendtgørelsen, hvis der ikke foretages en samtidig regulering af fordelingen af de ufordelte midler, vil der blive beregnet en konkret regulering, som vil blive anmeldt til Finanstilsynet senest i forbindelse med gruppeskiftet.

PFA forbeholder sig endvidere ret til på ethvert tidspunkt at tage fordelingen af de ufordelte midler op til revision og foretage en omfordeling af de ufordelte midler i overensstemmelse med kontributionsbekendtgørelsen (jf. § 3, særligt stk. 6 og 10), hvis den konkrete fordeling, der opstår over tid som følge af ovenstående generelle regler, skønnes urimelig eller skønnes at stride mod kontributionsprincippet. Dette kan fx – men ikke udelukkende – være tilfældet, hvis en væsentlig andel af forsikringerne i en gruppe er skiftet til en anden gruppe. En sådan omfordeling vil blive anmeldt til Finanstilsynet i overensstemmelse med kontributionsbekendtgørelsen.

3.1.2 Rentegrupper

I overensstemmelse med kontributionsbekendtgørelsen opdeles bestanden af forsikringer efter kontributionsprincippet i rentegrupper.

Der anvendes 4 rentegrupper benævnt 1-4. Disse grupper består af forsikringer tegnet på beregningsgrundlagene G82 5 %, G82 3 %, G82 3,7%, G82 2 %, Uni98 2 %, L99, S99, U10 og grundlag for plejesikring. Forsikringerne opdeles efter deres vægtede grundlagsrente r_{vgt} , beregnet for hver forsikring som

$$r_{vgt} = [r_{max} * \min(V; \max(0; HR-res)) + r_{grl} * \max(0, V - \max(0; HR-res))] / V,$$

hvor der er anvendt følgende betegnelser:

r_{max} :	Forsikringens højeste grundlagsrente
r_{grl} :	Den grundlagsrente, der anvendes ved forhøjelser på forsikringen
V:	Forsikringens depot som beskrevet i "Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til forsikringsaftalerne for forsikringer tegnet på beregningsgrundlagene G82 5 %, G82 3 %, G82 3,7 %, G82 2 %, Uni98 2 "
HR-res:	Den tekniske reserve svarende til de ydelser, der er funderet på den højeste grundlagsrente.

Hvis forsikringen indeholder tre grundlagsrenter, omregnes reserven og præmierne funderet på den mellemste grundlagsrente til reserve og præmier på r_{max} og r_{grl} som beskrevet i afsnit 3.2.6.1.

Hvis depotet er 0, sættes $r_{vgt} = r_{max}$.

Grupperne 1-4 fastlægges herefter således:

- Gruppe 1: Forsikringer med $r_{vgt} \leq 2,0$ %
- Gruppe 2: Forsikringer med $2,0$ % $< r_{vgt} \leq 3,0$ %
- Gruppe 3: Forsikringer med $3,0$ % $< r_{vgt} < 4,0$ %
- Gruppe 4: Forsikringer med $4,0$ % $\leq r_{vgt}$.

For hver rentegruppe fastsættes et tilstræbt driftsherretillæg, som overføres til egenkapitalen og KundeKapital i overensstemmelse med reglerne for fordeling af realiseret resultat, jf. afsnit 3.15.1. Driftsherretillægget beregnes for rentegruppe n ($n = 1, \dots, 4$) som x_n % af summen af årets gennemsnitlige livsforsikringshensættelser for forsikringerne i rentegruppe n og årets gennemsnitlige kollektive bonuspotentiale for gruppen. Livsforsikringshensættelserne indgår med værdien før et eventuelt træk på bonuspotentiale på fripolicydelser.

Der anvendes følgende satser fra 1. september 2011:

Rentegruppe	$x_{Rentegruppe}$ (%)
1	0,45
2	0,55
3	0,70
4	0,80

Det bemærkes, at gruppelivsforsikringer ikke placeres i en rentegruppe.

3.1.3 Risikogrupper

I overensstemmelse med kontributionsbekendtgørelsen opdeles bestanden af forsikringer efter kontributionsprincippet i risikogrupper.

Der anvendes 3 risikogrupper fra 1. maj 2011 - benævnt 1, 2 og 6.

Gruppe 1 består af samtlige forsikringer, som er omfattet af en aftale om særlig risikooverskud som beskrevet i afsnit 3.6 eller pooling som beskrevet i afsnit 4.3.

Gruppe 6 består af gruppelivsforsikringer.

Gruppe 2 består af øvrige forsikringer omfattet af kontribution..

De tilstræbte driftsherretillæg til egenkapitalen og KundeKapital for risikogrupper fastsættes som udgangspunkt som de overskydende realiserede resultater efter bonus, hvad enten de er positive eller negative. Dog gælder, at negative realiserede resultater efter bonus fortrinsvis dækkes af gruppens kollektive bonuspotentiale.

For risikogrupperne 2 og 6 fastsættes dog en beløbsmæssig grænse for overskud, der kan fordeles til egenkapitalen og KundeKapital. Hvis det realiserede resultat efter bonus overstiger denne grænse, tildeles den resterende del til gruppens kollektive bonuspotentiale.

De beløbsmæssige grænser fastsættes som følgende andele af årets samlede numeriske risiko-præmier på 2. orden i grupperne:

<i>Risikogruppe</i>	<i>Andel (%)</i>
2	50
6	50

For risikogruppe 1 er der ingen beløbsmæssig grænse.

Der henvises også til afsnit 3.15.1.

3.1.4 Omkostningsgrupper

I overensstemmelse med kontributionsbekendtgørelsen opdeles bestanden af forsikringer efter kontributionsprincippet i omkostningsgrupper.

Der anvendes 3 omkostningsgrupper benævnt 1-3.

Gruppe 1 består af alle aktuelle forsikringer under udbetaling, dvs. alders-, invalide-, ægtefælle- og børnepensioner under udbetaling, samt fripolicer.

Gruppe 2 består af præmiebetalende forsikringer

Gruppe 3 består af gruppeliv.

De tilstræbte driftsherretillæg til egenkapitalen og KundeKapital for omkostningsgrupper fastsættes som udgangspunkt som de overskydende realiserede resultater efter bonus, hvad enten de er positive eller negative. Dog gælder, at negative realiserede resultater efter bonus fortrinsvis dækkes af gruppens kollektive bonuspotentiale.

Der fastsættes dog en beløbsmæssig grænse for overskud, der kan fordeles til egenkapitalen og KundeKapital. Hvis det realiserede resultat efter bonus overstiger denne grænse, tildeles den resterende del til gruppens kollektive bonuspotentiale.

De beløbsmæssige grænser fastsættes som følgende andele af årets samlede omkostningsbidrag på 2. orden i grupperne:

Omkostningsgruppe	Andel (%)
1	50
2	50
3	50

Der henvises også til afsnit 3.15.1.

3.1.5 Fordeling af ufordelte midler 31.12.2010

De ufordelte midler - summen af akkumuleret værdiregulering (AMV) og kollektivt bonuspotentiale (KB) - fordeles mellem kontributionsgrupperne ud fra følgende principper:

- KB fordeles med en samlet andel til risiko- hhv. omkostningsgrupperne, der beregnes som summen af de risiko- hhv. omkostningsresultater, der er indregnet i KB i perioden 2006-2010. Den resterende andel af KB fordeles til rentegrupperne. Det bemærkes, at der i denne forbindelse tages hensyn til Finanstilsynets benchmark levetidsforudsætninger, jf. også nedenstående punkt om fordeling af AMV.
- Det samlede risiko-KB fordeles mellem risikogrupperne 2-5 ud fra disse gruppers forholdsmæssige andele af det samlede risiko-KB beregnet ud fra gruppernes risikoresultater i perioden 2006-2010 i det omfang, disse resultater er indregnet i KB. Der tildeles ikke risiko-KB til gruppe 1 og 6.
- Det samlede omkostnings-KB fordeles mellem omkostningsgrupperne ud fra disse gruppers forholdsmæssige andele af det samlede omkostnings-KB beregnet ud fra gruppernes omkostningsresultater i perioden 2006-2010 i det omfang, disse resultater er indregnet i KB.
- Det samlede rente-KB fordeles mellem rentegrupperne ud fra gruppernes samlede retrospektive hensættelser 31.12.2010.
- Den samlede AMV fordeles ud fra den AMV, der opstår i de enkelte rentegrupper som følge af opdelingen af forsikringsbestanden i rentegrupper 31.12.2010. Det betyder, at den akkumulerede værdiregulering "følger med" de forsikringer, den knytter sig til. I denne forbindelse tages der hensyn til Finanstilsynets benchmark levetidsforudsætninger.

3.1.6 Opdeling af aktiver

I forbindelse med gruppeopdelingen pr. 1.1.2011 oprettes der særskilte porteføljer af investeringsaktiver til hver kontributionsrentegruppe.

Hver af disse porteføljer tilføres månedligt et beløb svarende til den regnskabsmæssigt opgjorte nettopengestrøm svarende til summen af de bogførte bevægelser bortset fra tilskrevet rente for forsikringerne i gruppen med tillæg af nettooverførsler til gruppen og fradrag af rentegruppens realiserede driftsherretillæg, dvs. resultatet af

- Indbetalinger efter arbejdsmarkedsbidrag
- + Overførsler ind
- Overførsler til individuel KundeKapital
- Administrationsbidrag (omkostningstillæg)
- PAL
- Risikoresultat
- Ydelser
- Overførsler ud
- Genkøb
- Driftsherretillæg
- + Basiskapitaltilskud pga. tab
- Udligninger af skyggekonti,

hvor alle poster vedrører den pågældende rentegruppe, og hvor der i øvrigt gælder følgende:

- Med PAL menes her summen af tilbageholdt individuel PAL-skat knyttet til de enkelte forsikrings depoter og PAL-skat betalt af gruppens ufordelte midler
- Overførsler ind og ud indgår med de samlede overførte beløb (efter evt. overførselstillæg og kursværn). Heri indgår også overførte beløb for forsikringer, der skifter rentegruppe
- Administrationsbidrag og risikoresultat opgøres ud fra bonusgrundlaget (2. orden)

I praksis foretages denne likviditetsstyring gennem anvendelse af en særskilt, mindre portefølje af investeringsaktiver, betegnet "fællesporteføljen". Denne portefølje benyttes dels til likviditetsstyringen (som anført) og dels til rebalancering, dvs. justering af aktivporteføljerne ud fra bevægelserne i og imellem rentegrupperne. Derudover placeres investeringsaktiver, der modsvarer summen af de ufordelte midler hørende til risiko- og omkostningsgrupper, i denne portefølje. Endelig kan porteføljen indeholde aktiver svarende til hensættelser til forsikringer uden for kontribution samt en mindre del af basiskapitalens aktiver.

Ejerskabet af fællesporteføljen er således fordelt på rente-, risiko- og omkostningsgrupper, hensættelser til forsikringer uden for kontribution samt basiskapitalen. Ejerandelene opdateres månedligt på baggrund af bogførte bevægelser som angivet ovenfor og faktiske overførsler af aktiver mellem aktivporteføljerne. Afkastet af aktiverne i fællesporteføljen fordeles proportionalt ud fra ejerandelene.

3.2 Bonusregulativ

3.2.1 Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til forsikringsaftalerne for forsikringer tegnet på beregningsgrundlagene G82 5 %, G82 3 %, G82 3,7 %, G82 2 %, Uni98 2 %, L99 og U10

§ 1. Lovgrundlag m. v.

Dette regulativ beskriver, hvorledes PFA Pension beregner og anvender tildelte andele af realiserede delresultater til forsikringsaftaler med depotrente (gennemsnitsrenteforsikringer) i henhold til § 20, stk. 1, nr. 3 i lov om finansiel virksomhed. Dette regulativ gælder ikke for PFA Plus.

Dette regulativ erstatter det anmeldte "Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til forsikringsaftalerne for forsikringer tegnet på beregningsgrundlagene G82 5 %, G82 3 %, G82 3,7 %, G82 2 %, Uni98 2 %, L99 og U10" af 1. juli 2011.

§ 2. Anmeldelse og løbende ændringer

PFA Pension skal til Finanstilsynet anmelde regler for beregning og fordeling af det realiserede resultat til forsikringstagere og andre berettigede efter forsikringsaftalerne. Dette regulativ angiver hovedtrækkene i disse regler. PFA Pension kan uden varsel ændre disse regler og dette regulativ, og PFA Pension anmelder løbende ændringer af reglerne til Finanstilsynet.

Regulativet giver PFA Pension adgang til at ændre bonusanvendelsen for policer udstedt før 1. december 2005. For policer udstedt fra 1. december 2005 følger adgangen til at ændre bonusanvendelsen af policen.

Kapitel 1: De realiserede delresultater

§ 3. Det realiserede resultat

Det realiserede resultat for PFA Pension beregnes i overensstemmelse med bekendtgørelse om kontributionsprincippet (kontributionsbekendtgørelsen).

Det realiserede resultat fordeles i henhold til de regler, der er anmeldt til Finanstilsynet, mellem PFA's egenkapital, KundeKapital i henhold til § 12 i dette regulativ, og forsikringer efter kontributionsprincippet.

Konkret fordeles forsikringernes samlede andel af det realiserede resultat til de kollektive bonuspotentialer i de anmeldte kontributionsgrupper. Herfra sker der en udjævnet fordeling af de realiserede delresultater til den enkelte forsikring. Overførslen til den enkelte forsikring fordeles til

1. Individuel KundeKapital, som er beskrevet i Kapitel 2
2. Styrkelse, som er beskrevet i Kapitel 4
3. Overførselstillæg, som beskrevet i Kapitel 5
4. Bonus, som er beskrevet i Kapitel 6

Fordelingen er prioriteret som anført.

§ 4. Beregning af forsikringens andel af overførsel fra de realiserede resultater

Forsikringens andel af overførslen fra de realiserede resultater opgøres som hovedregel månedligt, som forskellen mellem (1) det opgjorte depot ved periodens slutning inden periodens overførsel til og fra Individuel KundeKapital og (2) forsikringens nettoreserve. Forsikringens tildelte andel af de realiserede delresultater udgør dog mindst det beløb, som i henhold til § 10 overføres til individuel KundeKapital og det beløb, der i henhold til § 17 anvendes til styrkelse.

Nettoreserven er det beløb, som PFA Pension ifølge forsikringens beregningsgrundlag skal hensætte med de gældende forsikringsydelse.

Forsikringens depot inden periodens overførsel til og fra Individuel KundeKapital gøres op på følgende måde:

Depot ved periodens start	
+ rente m.m. af depot	(§ 5)
+ indbetalinger efter arbejdsmarkedsbidrag	
- forsikringsdækning	(§ 6)
- administration	(§ 7)
- pensionsafkastskat	(§ 16)
<u>- udbetalinger</u>	
Depot ved periodens slutning inden periodens overførsel til og fra KundeKapital	
+ overførsel fra Individuel KundeKapital	(§ 14)
<u>- overførsel til Individuel KundeKapital</u>	<u>(§ 10)</u>
Depot ved periodens slutning	

§ 5. Rente m.m. af depot

Depotet bliver forrentet med den fastsatte depotrente før skat.

De anvendte satser for depotrente fremgår af det tekniske grundlag. Satserne kan ændres fremadrettet uden varsel ved fornyet anmeldelse til Finanstilsynet.

Derudover tillægges eventuelt overførselstillæg, som nævnt nedenfor i kapitel 5.

§ 6. Forsikringsdækning

PFA Pension fastsætter sandsynligheder for død og invaliditet mv. på basis af vores erfaringer om - og forventninger til - udviklingen i dødelighed og invaliditet mv.

Betalingen for forsikringsdækningen beregnes ved hjælp af de fastsatte sandsynligheder og forskellen mellem det nuværende depot og det beløb, der i henhold til teknisk grundlag skal afsættes til at dække fremtidige udbetalinger ved død eller invaliditet mv.

For store grupper eller grupper med særlige risikoforhold kan PFA Pension fastsætte en særlig betaling afhængig af de forventede forhold for gruppen.

For grupper af forsikringer kan der være indgået aftale om tilbageførsel af risikooverskud til forsikringerne.

De anvendte satser for betaling for forsikringsdækning fremgår af det tekniske grundlag. Satserne kan ændres fremadrettet uden varsel ved fornyet anmeldelse til Finanstilsynet.

§ 7. Administration

PFA Pension beregner et fradrag i indbetalingerne til dækning af administrationsomkostninger. Fradragsprocenten afhænger af, hvor enkel administrationen er, og hvor stor indbetalingen er.

For forsikringer med små eller ingen indbetalinger trækkes et gebyr fra depotet.

Hvis kunder ønsker særlig omkostningskrævende beregninger eller ændringer, kan PFA Pension beregne et gebyr.

De anvendte satser for omkostninger fremgår af det tekniske grundlag. Satserne kan ændres fremadrettet uden varsel ved fornyet anmeldelse til Finanstilsynet.

Depotet og indbetalinger kan belastes med omkostninger, som er aftalt mellem forsikringstager og en eventuelt tilknyttet mægler.

Kapitel 2: KundeKapital

§ 8. Definition af KundeKapital

KundeKapital er særlige bonushensættelser af type B i henhold til § 32 i Bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital. KundeKapital består af Individuel KundeKapital (se nærmere nedenfor i § 10) og Kollektiv KundeKapital (se nærmere nedenfor i § 13).

KundeKapital indgår på lige fod med egenkapital i basiskapitalen, som er den ansvarlige kapital et forsikringsselskab skal have ifølge lovgivningen. KundeKapital skal dække dels de samme positive og negative poster, som PFA Pension til enhver tid beslutter, at egenkapitalen skal dække, og dels de samme tab, som egenkapitalen skal dække. KundeKapital kan derfor blive reduceret blandt andet ved dækning af tab på forsikringsdriften og andre negative poster. Risikoen for reduktion af Individuel KundeKapital er begrænset, så længe Kollektiv KundeKapital eksisterer, som nævnt nedenfor i § 13.

En forsikring er omfattet af KundeKapital, hvis det fremgår af policen, tillæg eller bilag.

§ 9. Opgørelse af Individuel KundeKapital

Individuel KundeKapital opgøres på følgende måde:

+	Individuel KundeKapital ved periodens start	
+	Overførsel	(§ 10)
+	Forrentning	(§ 12)
-	Dækning af tab mv.	(§ 8)
-	Udbetaling	(§ 14 og § 15)
-	Pensionsafkastskat	(§ 16)
=	Individuel KundeKapital ved periodens slutning	

§ 10. Overførsel til Individuel KundeKapital

Individuel KundeKapital opbygges ved overførsel af en del af forsikringernes tildelte andel af de realiserede delresultater, eller positive delelementer af forsikringernes tildelte andel af de realiserede delresultater. Der opbygges ikke Individuel KundeKapital for de forsikringer eller forsikringsdele, der er anført i § 11.

Størrelsen af opbygningen svarer til en andel af indbetalinger (efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag) til forsikringerne samt af depot overført fra en anden pensionsleverandør til forsikringerne, bortset fra indbetalinger og overførsler til de forsikringer eller forsikringsdele, der er anført i § 11.

Der opbygges kun Individuel KundeKapital i forbindelse med indbetalinger og de nævnte overførsler af depoter.

Den anvendte sats for overførsel til Individuel KundeKapital fremgår af det tekniske grundlag. PFA Pension kan uden varsel ændre satsen, herunder sætte den til nul ved anmeldelse til Finanstilsynet. Satsen afhænger ikke eksplicit af en enkelte forsikrings tilhørsforhold til contributionsgrupper.

§ 11. Forsikringer og forsikringsdele uden Individuel KundeKapital

Der opbygges ikke Individuel KundeKapital for følgende forsikringer eller forsikringsdele:

- Syge- og ulykkesforsikringer, herunder PFA Kritisk Sygdom, PFA Helbredssikring og PFA Ulykkesikring
- Solidariske dækninger
- Gruppelivsforsikringer
- Forsikringer uden ret til bonus (dette gælder dog ikke forsikringer i PFA Plus) og
- Særlige forsikringer, herunder specielle forsikringer, der undtages af tekniske eller administrative årsager.

Der opbygges ikke yderligere Individuel KundeKapital som følge af overførsler af depoter mellem forsikringer omfattet af dette regulativ, og ej heller som følge af interne depotoverførsler i PFA-koncernen fra forsikringer, der ikke er omfattet af dette regulativ. Allerede opbygget Individuel KundeKapital overføres dog til Individuel KundeKapital for den modtagende pensionsordning ved en intern overførsel af depot fra en afgivende til en modtagende pensionsordning, der begge er omfattet af Individuel KundeKapital.

§ 12. Forrentning af KundeKapital

I løbet af et kalenderår bliver Individuel KundeKapital forrentet med en foreløbig rente før fradrag af pensionsafkastskat, som fastsættes månedligt forud.

Forrentning af Individuel KundeKapital før fradrag af pensionsafkastskat opgøres årligt og svarer som minimum til den årlige forrentning af egenkapitalen før selskabsskat. Ved godkendelse af årsrapporten for PFA Pension på selskabets generalforsamling sker samtidig godkendelse af årets egenkapitalforrentning, og der foretages en korrektion af forrentningen af Individuel KundeKapital, hvis egenkapitalforrentningen afviger fra den foreløbige rente, der er tilskrevet Individuel KundeKapital i løbet af året. Forrentningen af egenkapitalen kan være positiv eller negativ.

Korrektionen finder sted inden udgangen af maj måned i det efterfølgende kalenderår og kun for de forsikringer, der er i kraft, når korrektionen sker.

Så længe Kollektiv KundeKapital eksisterer, står denne som sikkerhed for Individuel KundeKapital og dennes forrentning, herunder en negativ korrektion af forrentningen, som nævnt nedenfor i § 13.

§ 13. Kollektiv KundeKapital

I forbindelse med indførsel af KundeKapital har PFA Pension overført beløb fra egenkapitalen til Kollektiv KundeKapital.

Kollektiv KundeKapital, inklusive forrentning og eventuelle nye overførsler fra egenkapitalen, fordeles over en årrække til de forsikringer, der er omfattet af Individuel KundeKapital. Det sker ved:

- Sikring af, at Individuel KundeKapital mindst forrentes med den foreløbige rente, der tilskrives i løbet af året, og
- dækning af Individuel KundeKapitals forholdsmæssige andel dels af de samme positive og negative poster, som PFA Pension til enhver tid beslutter, at egenkapitalen skal dække, og dels af de samme tab, som egenkapitalen skal dække, som nævnt ovenfor i § 8.

Den foreløbige rente fastsættes således, at Kollektiv KundeKapital forventes at blive udloddet over en årrække.

PFA Pension kan beslutte en endelig fordeling af Kollektiv KundeKapital.

§ 14. Overførsel af Individuel KundeKapital

Beløb fra Individuel KundeKapital overføres til forsikringens depot senest samtidig med, at der sker udbetalinger fra forsikringen, eller der ydes præmiefritagelse. Se dog § 15 om tilbagekøb.

PFA Pension fastsætter nærmere regler for anvendelse af KundeKapital, når Individuel KundeKapital overføres til depotet i forbindelse med udbetaling fra forsikringen, hvilket sker i de regler, der til enhver tid er anmeldt til Finanstilsynet, som nævnt ovenfor i § 2.

§ 15. Tilbagekøb

Ved tilbagekøb af en forsikring udbetales Individuel KundeKapital sammen med forsikringens depot, såfremt PFA Pension på tilbagekøbsdatoen opfylder solvenskravet i § 32, stk. 1, nr. 6 i Bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital. Inden udbetaling af Individuel KundeKapital fratrækkes skatter og afgifter i henhold til pensionsafkastbeskatningsloven, pensionsbeskatningsloven og eventuel anden lovgivning.

PFA Pension fastsætter, hvor stor en procentdel Individuel KundeKapital maksimalt kan udgøre af det resterende depot i forbindelse med delvist tilbagekøb, hvilket sker i de regler, der til enhver tid er anmeldt til Finanstilsynet, som nævnt ovenfor i § 2. Eventuel overskydende Individuel KundeKapital bliver overført til depotet.

Der kan ikke disponeres særskilt over Individuel KundeKapital.

Kapitel 3: Pensionsafkastskat

§ 16. Pensionsafkastskat

Depot og Individuel KundeKapital reduceres med pensionsafkastskat i henhold til lovgivningen. PFA Pension opgør og indbetaler årligt pensionsafkastskatten til SKAT.

Skattegrundlaget omfatter depotrenten, som omtalt i § 4, og rente af eventuel Individuel KundeKapital, som omtalt i Kapitel 2, med følgende korrektioner:

- Der fradrages en andel svarende til den del af depotet, der var sparet op 1. januar 1983. Denne andel er friholdt for pensionsafkastskat.
- Der tillægges en forholdsmæssig andel af PFA Pensions eventuelle udgifter til forsikringsdækning og administration, der ikke bliver dækket af kundernes bidrag til forsikringsdækning og administration.
- Der tillægges eventuelt overførselstillæg som omtalt i Kapitel 5.

Pensionskunder, der ikke er fuldt skattepligtige i Danmark, eller som er hjemmehørende i udlandet efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, kan ved ansøgning hos SKAT blive fritaget for at betale pensionsafkastskat.

Afkastet af depot og eventuel Individuel KundeKapital for forsikringer tegnet i henhold til Pensionsbeskatningslovens § 53A er friholdt for pensionsafkastskat.

Kapitel 4: Styrkelse

§ 17. Hvad er styrkelse

Styrkelse er en integreret del af forsikringens depot. Styrkelse anvendes til sikring af de aftalte udbetalinger. Dette betyder, at selvom depotet forøges mere end forudsat ved forsikringens oprettelse, forøges de aftalte udbetalinger ikke. Depotet kan således selv finansiere de aftalte udbetalinger, selvom rente, omkostninger og / eller risiko er mindre gunstige end forudsat ved forsikringens oprettelse. Opbygning af styrkelse stopper senest, når depotet kan finansiere de allerede aftalte udbetalinger, beregnet på baggrund af det beregningsgrundlag som vil blive anvendt ved eventuelle forhøjelser af udbetalingerne på forsikringen.

§ 18. Hvordan opbygges styrkelse

Efter overførsel til KundeKapital kan den resterende del af overførslen fra forsikringernes andel af de realiserede resultater helt eller delvist anvendes som styrkelse.

Styrkelsen kan reduceres, hvis periodens overførsel fra de realiserede resultater efter fradrag til KundeKapital er negativ - eller hvis behovet til sikring af de aftalte ydelser reduceres. Styrkelsen kan dog ikke blive negativ.

Kapitel 5: Overførselstillæg

§ 19. Fastsættelse af overførselstillæg

Hvis depotværdien eller en del heraf for en forsikring, der er omfattet af dette regulativ, overføres til en forsikring med markedsrente i PFA Plus, tillægges et overførselstillæg på det beløb, der overføres. Der gælder dog de følgende begrænsninger:

- Hvis der er opbygget Individuel KundeKapital for forsikringen, som depotværdien eller en del heraf overføres fra, tillægges der ikke overførselstillæg for den del af overførslen, der sker for Individuel KundeKapital.
- Der kan kun tillægges overførselstillæg én gang for de samme midler.

Satsen for overførselstillæg kan afhænge af forsikringens rentegruppe. Satserne kan ændres uden varsel ved anmeldelse til Finanstilsynet og kan sættes til nul.

Kapitel 6: Bonus

§ 20. Bonusberegning

Bonus beregnes som forsikringens tildelte andel af det realiserede resultat efter eventuel fradrag til KundeKapital jf. Kapitel 2, styrkelse jf. Kapitel 4 og overførselstillæg jf. Kapitel 5. Er ovenstående difference negativ, sættes bonus til 0, men underskuddet registreres. Dette indebærer, at underskuddet først skal dækkes, inden der kan opstå bonus.

Kapitel 7: Ikrafttrædelse

§ 21. Ikrafttrædelse

Dette regulativ træder i kraft den 1. september 2013.

3.2.2 [Udgået]

3.2.3 [Udgået]

3.2.4 [Udgået]

3.2.5 Begrænsning af tilskrivning af bonus på selvstændige ophørende risikoforsikringer

Fra 1. januar 1995 anvendes en overgrænse for tilskrivningen af bonus på selvstændige ophørende risikoforsikringer på 12% om året.

3.2.6 Opbygning af styrkelse jf. § 17 i "Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til forsikringsaftalerne for forsikringer tegnet på beregningsgrundlagene G82 5 %, G82 3 %, G82 3,7 %, G82 2 %, Uni98 2 %, L99 og U10"

Det fordelte realiserede resultat efter eventuelt fradrag til KundeKapital® på eventuelle forsikringer, hvor dele af forsikringen beregnes på uni98, DHS-unisex, L99 eller G82, bliver anvendt til at fundere disse dækninger på U10 1 %.

Når samtlige udbetalinger er funderet på U10 1 %, vil yderligere fordelt realiseret resultat blive anvendt som bonus.

Andel af fordelt realiseret resultat på dækninger i aktuel bestand, bliver anvendt som bonus.

Fra 1/1 2003 kan underskud i bonusoptjeningen på dækninger, der oprindeligt er købt på uni98, DHS-unisex, L99 eller G82, blive dækket af den på policen optjente styrkelse. Underskud på dækninger tegnet på G82 2 % og U10 1 % kan indtil 1.1.2012 ikke blive dækket af den på policen optjente styrkelse.

3.2.6.1 Beskrivelse af reglerne

For policer med andele på U10 1 % og desuden andele på uni98, DHS-unisex, L99 eller G82 beregnes der en samlet andel af det fordelte realiserede resultat.

Den samlede andel af det fordelte realiserede resultat efter eventuel fradrag til KundeKapital® anvendes til styrkelse – d. v. s. til at fundere de samlede uni98, DHS-unisex, L99 eller G82 ydelser på U10 1 %.

Opstår der fra 1/1 2003 og indtil 1/1 2012 underskud på dele af forsikringen, der har oprindelig tegningsgrundlagsrente højere end gældende forhøjelsesgrundlagsrente, kan ydelser funderet på en lavere rente end oprindelig tegningsgrundlagsrenten blive ændret til ydelser funderet på den oprindelige tegningsgrundlagsrente.

Opstår der fra 1/1 2012 underskud på forsikringen, kan ydelser funderet på en lavere rente end oprindelig tegningsgrundlagsrenten blive ændret til ydelser funderet på den oprindelige tegningsgrundlagsrente.

Konvertering og generel ændring af reserver og præmier på G82 3 % til værdier på G82 2 % og G82 5 % uden ændring af ydelser::

Policer med andele på G82 5 %:

Den samlede sag tegnet på G82 3 % og G82 5 % betegnes HR-sagen.

For policer med andele på G82 5 %, vil reserver og præmier funderet på G82 3 % blive konverteret til reserver og præmier funderet på G82 2 % og G82 5 %, således at dækningerne, delreserver og den samlede præmie ikke ændres.

3% reserve konverteres til summen af en 2%- og en 5%-reserve, hvor 2%-reserve (HR-reserve-lav) bestemmes som:

$$\frac{3\%-reserve * [1 / K_x(3\%) - 1 / K_x(max-grundl-rente)]}{[1 / K_x(grundl-rente) - 1 / K_x(max-grundl-rente)]}$$

hhv. 5%-reserve (HR-reserve) bestemmes som

$$\frac{3\%-reserve * [1 / K_x(grundl-rente) - 1 / K_x(3\%)]}{1 / K_x(grundl-rente) - 1 / K_x(max-grundl-rente)],}$$

med tillæg af den i forvejen registrerede 5%-funderede 5%-reserve.

Det bemærkes, at den ovenfor anførte 3%-reserve dels stammer fra forhøjelser på G82 3% - dels stammer fra den del af 5%-ydelse, som er blevet funderet på G82 3%.

3% præmie konverteres til summen af en 2%- og en HR-præmie, hvor 2%-præmien (HR-præmie-lav) bestemmes som:

$$\frac{3\%-præmie * [prm-rnt(3\%) / K_x(3\%) - prm-rnt(max-rnt) / K_x(max-rnt)]}{[prm-rnt(grundl-rente) / K_x(grundl-rente) - prm-rnt(max-rnt) / K_x(max-rnt)]}$$

hhv. HR-præmien bestemmes som

$$\frac{3\%-præmie * [prm-rnt(grundl-rente) / K_x(grundl-rente) - prm-rnt(3\%) / K_x(3\%)]}{prm-rnt(grundl-rente) / K_x(grundl-rente) - prm-rnt(max-rnt) / K_x(max-rnt)],}$$

med tillæg af den i forvejen registrerede 5%-præmie.

Anførte "prm-rnt(x%)" skal læses som "præmiebetalingsrente på G82 x % * omregningsfaktor til nettopræmie på G82 x %"

Anførte 3%-præmie skal være reduceret med teknisk præmiefaktor (d. v. s. reduceret med evt. amb) og styktillæg.

"grundl-rente" er 2 %

Anførte K_x er kapitalværdi for den samlede tarif.

HR-sagen vil således blive repræsenteret af værdier på G82 5 % og G82 2 %, hvor

- HR-ydelser er betegnelse for de 5 %-funderede 3 % + 5 %-ydelser og
- HR98-ydelser er betegnelse for de samlede 3 % + 5 %-ydelser.

Der gemmes informationer om præmie og reserve for G82 3 %-andelen som stammer fra forhøjelser på G82 3%, samt fra bonustilskrivning på denne del. Denne del betegnes som MR-delen.

Sagens maksimale grundlagsrente "max-rnt" udgør 5 %.

Policer uden andele på G82 5 %:

Den samlede sag tegnet på G82 3,7 % eller G82 3 % betegnes HR-sagen.

HR-sagen vil således blive repræsenteret af værdier på G82 3,7 % eller G82 3 %, og her er

- HR-ydelser = HR98-ydelser = de samlede 3,7 % eller 3 % funderede 3,7 % eller 3 %-ydelser.
- HR-prm-lav = 0
- HR-prm = præmie forud for konvertering excl. amb. og styktillæg.

Sagens maksimale grundlagsrente "max-rnt" udgør 3,7 % eller 3 %.

MR-delen er 0.

Gælder ikke indtil 1.1.2012 for policer med andele med grundlagsrente større end 2 % (se senere for at se beskrivelse indtil 1.1.2012):

Notation:

1. HR-yd(yd-nr; grl): størrelse af ydelsen "yd-nr" på grundlaget "grl" [HR-yd(yd-nr; grl) = $\sum_{\text{funderings-grl}} \text{HR-yd}(\text{yd-nr}; \text{grl}; \text{funderings-grl})$]
2. HR-yd(yd-nr; grl; funderings-grl): størrelse af ydelsen "yd-nr" på grundlaget "grl", som er funderet på grundlaget "funderings-grl"
3. HR-prm(grl; funderings-grl; skk; antal liv): størrelse af præmien på grundlaget "grl", skattekode "skk" og "antal liv" liv, som er funderet på grundlaget "funderings-grl".
4. HR-del-res(grl; skk; antal liv): størrelse af reserven på grundlaget "grl", skattekode "skk" og "antal liv" liv opgjort på grundlaget grl. (= $\sum_{\text{yd-nr} \in \{\text{skattekode skk, antal liv}\}} \text{HR-yd}(\text{yd-nr}; \text{grl}) * \text{passiv}(\text{yd-nr}; \text{grl}) - \sum_{\text{funderings-grl}} \text{HR-prm}(\text{grl}; \text{funderings-grl}; \text{skk}; \text{antal liv}) * \text{omregning til netto-præmie}(\text{grl}) * \text{præmiebetalingsrente}(\text{grl}; \text{skk}; \text{antal liv})$)
5. HR-del-res(grl; funderings-grl; skk; antal liv): størrelse af reserven på grundlaget "grl", skattekode "skk" og "antal liv" liv, som er funderet på grundlaget "funderings-grl".

Generel ydelsesfastsættelse / definition af garantitillæg:

For den samlede sag incl. bonus og forhøjelse på U10 1 % (= forhøjelsesgrundlag) er der følgende generelle sammenhæng mellem ydelser, reserve og præmie:

$$\text{ydelse} * K_x(\text{forhøjelsesgrundlag}) = \text{reserve} + \text{prm} * \text{prm-rnt}(\text{forhøjelsesgrundlag}) * "p^m \rightarrow \pi"_{\text{forhøjelsesgrundlag}} + \sum_{\text{grl, funderings-grl}} \text{garantitillæg}(\text{grl}; \text{funderings-grl}),$$

hvor

$$\text{garantitillæg}(\text{grl}; \text{funderings-grl}) =$$

$$\text{HR-yd}(\text{yd-nr}; \text{grl}; \text{funderings-grl}) * K_x(\text{forhøjelsesgrundlag}) - \text{HR-prm}(\text{grl}; \text{funderings-grl}) * \text{prm-rnt}(\text{forhøjelsesgrundlag}) * "p^m \rightarrow \pi"_{\text{forhøjelsesgrundlag}}$$

$$- (\text{HR-yd}(\text{yd-nr}; \text{grl}; \text{funderings-grl}) * K_x(\text{funderings-grl}) - \text{HR-prm}(\text{grl}; \text{funderings-grl}) * \text{prm-rnt}(\text{funderings-grl}) * "p^m \rightarrow \pi"_{\text{funderings-grl}}) =$$

$$\text{HR-yd}(\text{yd-nr}; \text{grl}; \text{funderings-grl}) * K_x(\text{forhøjelsesgrundlag}) - \text{HR-prm}(\text{grl}; \text{funderings-grl}) * \text{prm-rnt}(\text{forhøjelsesgrundlag}) * "p^m \rightarrow \pi"_{\text{forhøjelsesgrundlag}}$$

$$- \text{HR-reserve}$$

Som alt overvejende hovedregel vil HR-yd(yd-nr; grl) og HR-yd(yd-nr; grl; funderings-grl) blive holdt proportionale med de samlede ydelser.

Ændring af HR-ydelser og HR98-ydelser i fremregning:

Hvis der er andele funderet på på en højere grundlagsrente end 1 %, og policen er eventuel, udgør det månedlige overskud (/underskud), som kan anvendes til at ændre funderingen:

$$\text{bonus}_{\text{fund}} = \max \{ \text{overskud}; * \}$$

Som følge af forsikringens andel af det fordelte realiserede resultat kan og HR-yd(yd-nr; grl; funderings-grl) HR-ydelserne (men ikke HR-yd(yd-nr; grl)) reduceres med

$$\text{bonus}_{\text{fund}} / [K_x(\text{U10 1 \%}) - K_x(\text{funderings-grl})]$$

og HR-yd(yd-nr; grl; U10 1 %) ændres så $\Delta \text{HR-yd}(\text{yd-nr}; \text{grl}; \text{funderings-grl}) = - \text{HR-yd}(\text{yd-nr}; \text{grl}; \text{U10 1 \%})$

"*" er det tilskud, der er nødvendigt, for at reserven på HR-delen kan finansiere ydelser på gamle grundlag på de oprindelige tegningsgrundlag – f. eks. er det på en 5 % -> 3 % -> 2 % sag:

$$\sum_{\text{grl}} \text{HR-yd}(\text{yd-nr}; \text{grl}) * K_x(\text{grl})$$

$$- \sum_{\text{funderings-grl, grl}} \text{HR-prm}(\text{grl}; \text{funderings-grl}) * \text{prm-omregn}(\text{grl}) * \text{prm-rnt}(\text{grl})$$

Formlen skal sikre, at

1. hvis der er overskud på den samlede sag, så anvendes det til styrkelse
2. $\sum_{\text{funderings-grl,grl}} \text{HR-del-res}(\text{grl}; \text{funderings-grl})$ kan købe ydelserne på gamle grundlag på de oprindelige grundlag.

Hvis den betalte præmie excl. amb er mindre end præmien på gamle grundlag, så reduceres HR-yd(yd-nr; grl) og HR-yd(yd-nr; grl; funderings-grl) i fremregningen. Reduktionen tager udgangspunkt i den manglende betaling mb

$$\text{mb} = \max\{0; \min\{\sum_{\text{funderings-grl,grl}} \text{HR-prm}(\text{grl}; \text{funderings-grl}; \text{skk}; \text{antal liv}) - \text{betalt præmie} * \text{AMB-faktor}\} * 0,89$$

Hvor AMB-faktor = 0,92, hvis der skal betales arbejdsmarkedsbidrag og ellers 1.

Beløbet mb anvendes fortrinsvis til at reducere HR-yd(yd-nr; grl) og HR-yd(yd-nr; grl; funderings-grl), hvor grl = laveste grundlag, og hvor funderingsrente = grl. Findes ingen HR-yd(yd-nr; grl; funderings-grl), hvor grl=funderingsrente, så ledes efter HR-yd(yd-nr; grl; funderings-grl), hvor grl < funderingsrente, som stammer fra konvertering af G82 3 % til G82 2 % hhv. G82 5 % i år 2000.

Ændringer:

Præmiensættelse:

Den tekniske præmie excl. amb og styktillæg må ikke være mindre end $\sum_{\text{funderings-grl,grl}} \text{HR-prm}(\text{grl}; \text{funderings-grl})$.

Ved hver præmieændring vil der derfor ske følgende reguleringer:

Regulering af gamle præmier =
 $\max\{0; \sum_{\text{funderings-grl,grl}} \text{HR-prm}(\text{grl}; \text{funderings-grl}) - \text{ny skg-prm excl. amb og stk-tillæg}\}$

nummerer grundlagene så

i = 0 er U10 1 %;

i = 1 er næstnyeste grundlag

o. s. v.

sæt i = 1:

(*)

HR-prm(grl_{i=1}; funderings-grl_j) reduceres til

HR-prm^{ny}(grl_{i=1}; funderings-grl_j) =

$\max\{0; \text{HR-prm}(\text{grl}_{i=1}; \text{funderings-grl}_j) * (1 - \text{Regulering af gamle præmier} / \sum_j \text{HR-prm}^{\text{gl}}(\text{grl}_{i=1}; \text{funderings-grl}_j))\}$

Regulering af gamle præmier = Regulering af gamle præmier - $\sum_j \text{HR-prm}^{\text{gl}}(\text{grl}_{i=1}; \text{funderings-grl}_j)$
- $\sum_j \text{HR-prm}^{\text{ny}}(\text{grl}_{i=1}; \text{funderings-grl}_j)$

Hvis Regulering af gamle præmier > 0: i = i + 1, gå til (*) ellers stop.

Indskud:

Indskud efter fradrag af 11% (*) omkostninger anvendes til reduktion af HR-prm, indtil $HR\text{-}prm + HR\text{-}prm\text{-}lav = MR\text{-}præmie$ - derefter anvendes den til reduktion af MR-præmie. Reduktionen af MR-præmien resulterer i en nedsættelse af HR-præmie og HR-præmie-lav, hvor fordelingen er som anført ovenfor under "præmienedsættelse".

Andel af det realiserede resultat, som følger af, at omkostningsfradrag og fradrag til KundeKapital® er mindre end 11%(*), indgår i styrkelsen.

(*): for overførsler i henhold til jobskifteaftalen erstattes de anførte 11 % af 5 %, hvis der er fradrag til KundeKapital® – og ellers af 0 %.

Tarifændring:

Ved ændring af præmiebetalingsophør bestemmes den maksimale nye tekniske præmie $HR\text{-}prm^{ny}(grl_i; funderings\text{-}grl)$ ud fra

$$HR\text{-}prm^{ny}(grl_i; funderings\text{-}grl) * \text{ny omregningsfaktor til nettopræmie} * \text{ny præmiebetalingsrente} = HR\text{-}prm^{gl}(grl_i; funderings\text{-}grl) * \text{gl omregningsfaktor til nettopræmie} * \text{gl præmiebetalingsrente}$$

Ved ændring af tarifform fastsættes MR, HR98- og HR-ydelser ud fra sammenhængene:

$$HR\text{-}yd(yd\text{-}nr; grl; funderings\text{-}grl) * K_x(funderings\text{-}grl) = HR\text{-}reserve(grl; funderings\text{-}grl) + HR\text{-}prm^{ny}(grl_i; funderings\text{-}grl) * prm\text{-}rnt(funderings\text{-}grl) * "p^m \rightarrow \pi"_{funderings\text{-}grl}$$

Indtil 1.1.2012 for policer med andele med grundlagsrente større end 2 %:

Generel ydelsesfastsættelse / definition af garantitillæg:

For den samlede sag incl. bonus og forhøjelse på G82 2 % er der følgende generelle sammenhæng mellem ydelser, reserve og præmie:

$$ydelse * K_x(2\%) = reserve + prm * prm\text{-}rnt(2\%) * "p^m \rightarrow \pi"_{2\%} + garantitillæg,$$

hvor

$$\text{garantitillæg} =$$

$$HR\text{-}ydelse * K_x(2\%) - HR\text{-}prm * prm\text{-}rnt(2\%) * "p^m \rightarrow \pi"_{2\%} - (HR\text{-}ydelse * K_x(\text{max}\text{-}rnt) - HR\text{-}prm * prm\text{-}rnt(\text{max}\text{-}rnt) * "p^m \rightarrow \pi"_{\text{max}\text{-}rnt}) =$$

$$HR\text{-}ydelse * K_x(2\%) - HR\text{-}prm * prm\text{-}rnt(2\%) * "p^m \rightarrow \pi"_{2\%} - HR\text{-}reserve$$

Som alt overvejende hovedregel vil MR-, HR- og HR98-ydelser blive holdt proportionale med de samlede ydelser.

Fremregning:

Der foretages en månedsvis fremregning af HR-delen som giver anledning til HR-overskuddet:

HR-overskud:

$$\begin{aligned} & 2. \text{ ordens HR-reserve} \\ & - 1. \text{ ordens HR-reserve} \\ & = \max \{0; \text{primo HR-depot}(\varpi) + 1/12 * (\text{årlig-HR-præmie} + \text{årlig-HR-præmie-lav}) - 1/12 * \text{årlig-HR-udbetaling}\} * (1+d) + (\&)*d \\ & + (d_0 - d) * \min\{\text{friholdt reserve} * (1 + d_0)^{n-1}; \max [0; \text{HR-reserve}(\varpi) + 1/12 * (\text{årlig-HR-præmie} + \text{årlig-HR-præmie-lav}) - 1/12 * \text{årlig-HR-udbetaling} + (\&)]\} \\ & - \text{HR-gebyrandel} - (\text{årlig-HR-præmie} + \text{årlig-HR-præmie-lav}) * \text{omk-\%} / 12 \\ & - [S^{\text{ad}}(2.\text{orden}) - \text{HR-depot}(\varpi)] * \mu^{\text{ad}}(2.\text{orden}) * 1/12 \\ & - [S^{\text{ai}}(2.\text{orden}) - \text{HR-depot}(\varpi)] * \mu^{\text{ai}}(2.\text{orden}) * 1/12 \\ & + 2\text{-livs-HR-depot}(\varpi) * \mu^{\text{yd}}(2.\text{orden}) * 1/12 \\ & + \max \{0; \text{særligt risikooverskud i alt} * \min\{1; \text{HR-risikopræmie} / \Sigma\text{-risikopræmie}\}\} \\ & - [\text{HR-ydelse}(\text{max-rnt-fund}) * K_x(\text{max-rnt}) + \text{HR-ydelse}(2\%\text{-fund}) * K_x(2\%) - \text{HR-prm} * \text{prm-rnt}(\text{max-rnt}) * {}^m p \rightarrow \pi^{\text{max-rnt}} - \text{HR-prm-lav} * \text{prm-rnt}(2\%) * {}^m p \rightarrow \pi^{\text{2\%}}] \\ & - (\text{årlig-HR-præmie} + \text{årlig-HR-præmie-lav}) * \text{SBH-sats} / 12 \end{aligned}$$

Hvis der er tale om en udsættelse, reduceres ovenstående overskud med den HR98-grundpension, der kunne have været udbetalt. (for konc. nr. 945 forudsættes ingen udbetaling)

(&): er der andet end månedlig præmie tillægges HR-overført præmie:

overført præmie * (HR-præmie + HR-præmie-lav) / Σ -prm.

Både overført prm og Σ -prm vil indeholde amb, hvis det er en amb-belagt sag, så den overførte HR-præmie vil med ovenstående formel blive uden amb.

Er der andet end månedlig pensionsudbetaling fratrækkes HR-overført pension:

overført pension * HR-AA-ydelser / Σ -AA-solydelser.

${}^m p \rightarrow \pi^{\text{x\%}}$ er omregningsfaktor til nettopræmie på G82 x%.

De anførte $S^{\text{ad}}(2.\text{orden}) / S^{\text{ai}}(2.\text{orden})$ er beregnet med max-rnt på HR-ydelser og med 2% på forskellen mellem HR98- og HR-ydelser.

(ϖ): der skal regnes på depotet svarende til summen af HR-ydelserne incl. den på policen optjente individuelle fundering.

d er den månedlige depotrente efter afgift

d_0 er den månedlige depotrente før afgift

n er den måned, der regnes bonus i; regnes der frem fra 1/1 til 1/2 er n = 1.

HR-risikopræmie er den beregnede risikopræmie for MR-delen i den fremregning, hvor særligt risikooverskud fordeles (typisk fremregningen 1/7 - 1/8)

Σ -risikopræmie er den beregnede risikopræmie for den samlede sag i den fremregning, hvor særligt risikooverskud fordeles (typisk fremregningen 1/7 - 1/8)

Det forudsættes, at primo HR-depot er forøget/reduceret med eventuelle engangsind/udbetalinger på starttidspunktet - jf. nedenfor under "Ændringer / Indskud".

Gebyr antages fordelt mellem HR-delen og den resterende sag ud fra forholdet mellem de respektive reserver.

AA-ydelser er de ydelser, som er under løbende udbetaling.

SBH-sats fremgår af afsnit 3.16.2.1.

Der foretages en tilsvarende månedsvis fremregning af den samlede forsikring, som giver anledning til overskuddet:

$$\text{Overskud} = 2. \text{ ordens depot}_m - (\sum_{y_d} \text{skygge-yd}_n * \text{passiv}_m - \sum_{\text{prm}} \pi_n * \text{prm-rnt}_m - \text{garantitillæg}_m - \#)$$

hvor

" π_n " er nettopræmie på tidspunkt n

"2. ordens depot_m" er kontoreserve på tidspunkt m med fradrag af skyggeindskud på tidspunkt n

"garantitillæg_m" er garantitillæg på tidspunkt m ud fra HR-ydelser på tidspunkt n - korrigeret for, at den betalte præmie excl. amb. er mindre end HR-prm + HR-prm-lav.

"Prm-rnt_m" er præmiebetalingsrenten (typisk aktivrente) på tidspunkt m.

Bemærk, at ved SPARop skal der anvendes det samme ophørstidspunkt for præmiefritagelsen som var gældende på tidspunkt n.

Eksempel:

hvis forsikrede på tidspunkt n er 49 år og 5 måneder, så regnes der præmiefritagelse til alder 54 år og 5 måneder. På tidspunkt m skal der altså også regnes præmiefritagelse til alder 54 år og 5 måneder, når overskuddet skal beregnes. Når de endelige ydelser skal regnes, regnes der med 5 års præmiefritagelse.

"#": Dette led er kun forskellig fra 0 ved månedlig udsættelse.

For at kunderne skal få noget ud af at undlade at få pensionen udbetalt fra det aftalte tidspunkt foretages nedenstående korrektion til "1. ordens reserve", når der foretages fremregninger efter aftalt alderspensioneringstidspunkt – og pensionen ikke udbetales:

- den ikke udbetalte alderspension skal tillægges
- den betalte præmie excl. amb. og grundlagsomkostninger (11%) tillægges
- en forrentning af sumreserven svarende til den opgørelsesrente, der på pågældende forsikring anvendes ved køb af bonusydelser tillægges.
- alderspension skal ikke indeholde BIU (konc. nr. 945)
- sumreserve skal ikke reduceres med andel af eventuelt skyggeindskud, da sumreserve er udtryk for det engangsbeløb, som kunden kunne have fået udbetalt.
- sumreserve antages alene at indeholde hensættelse vedrørende summer, der er aftalt udbetalt ved pensioneringsdato.

Ændring af HR-ydelser og HR98-ydelser i fremregning:

Fra 1/4-2006:

Hvis der er andele funderet på G82 5%, G82 3,7% eller G82 3%, og policen er eventuel, udgør det månedlige overskud (/underskud), som kan anvendes til at ændre funderingen:

$$\text{bonus}_{\text{fund}} = \max \{ \text{HR-overskud}; \text{overskud}; * \},$$

Som følge af forsikringens andel af det fordelte realiserede resultat kan HR-ydelserne (men ikke HR98-ydelserne) ændres med

$$\text{bonus}_{\text{fund}} / [K_x(\text{grundl-rente}) - K_x(\text{max-rnt})]$$

”*” er det tilskud, der er nødvendigt, for at reserven på HR-delen kan finansiere ydelser på gamle grundlag på de oprindelige tegningsgrundlag – f. eks. er det på en 5% -> 3% -> 2% sag:

$$\begin{aligned}
 & (HR98\text{-ydelse} - MR\text{-ydelse}) * K_x(5\%) \\
 & - (HR\text{-prm} + HR\text{-prm-lav} - MR\text{-prm}) * prm\text{-omregn}(5\%) * prm\text{-rnt}(5\%) \\
 & + MR\text{-ydelse} * K_x(3\%) \\
 & - MR\text{-prm} * prm\text{-omregn}(3\%) * prm\text{-rnt}(3\%) \\
 & - (HR98\text{-ydelse} - HR\text{-ydelse}) * K_x(2\%) \\
 & - HR\text{-ydelse(før fremregning)} * K_x(5\%) \\
 & + HR\text{-prm} * prm\text{-omregn}(5\%) * prm\text{-rnt}(5\%) \\
 & + HR\text{-prm-lav} * prm\text{-omregn}(2\%) * prm\text{-rnt}(2\%)
 \end{aligned}$$

(Linie 1-2 er oprindelige 5%-ydelser opgjort på 5%-grundlag / oprindelige 5%-ydelser opgjort på 1. ordens grundlag

Linie 3-4 er oprindelige 3%-ydelser opgjort på 3%-grundlag / oprindelige 3%-ydelser opgjort på 1. ordens grundlag

Linie 5-8 er den samlede 2. ordens reserve for 3% og 5%-dele.)

Formlen skal sikre, at

hvis der er overskud på den samlede sag, så anvendes det til styrkelse

hvis der er underskud på den samlede sag, så er det kun et eventuelt underskud på HR-delen, som kan dækkes af den optjente styrkelse.

der mindst anvendes HR-overskuddet til styrkelse

HR-98-reserve og HR-styrkelse kan købe

HR-98-ydelser minus MR-ydelser på max-grundlaget ud fra HR-prm + HR-prm-lav - MR-prm og MR-ydelser for MR-prm på MR-grundlaget.

Hvis den betalte præmie excl. amb er mindre end præmien på den højtforrentede del (HR-prm + HR-prm-lav), så reduceres HR-98-ydelserne og HR-ydelserne i fremregningen med

$$\frac{\max\{0; \min\{MR\text{-præmie}; HR\text{-prm} + HR\text{-prm-lav} - \text{betalt præmie} * \text{teknisk præmiefaktor}\}}{K_x^{3\%}} * 0,89$$

og HR-98-ydelserne og HR-ydelserne reduceres yderligere med

$$\frac{\max\{0; HR\text{-prm} + HR\text{-prm-lav} - MR\text{-præmie} - \text{betalt præmie} * \text{teknisk præmiefaktor}\}}{K_x^{\text{max-rnt}}} * 0,89$$

Ændring af MR-ydelser i fremregning:

Hvis den betalte præmie excl. amb er mindre end præmien på den højtforrentede del (HR-prm + HR-prm-lav), så reduceres MR-ydelserne i fremregningen med

$$\frac{\max\{0; \min\{MR\text{-præmie}; HR\text{-prm} + HR\text{-prm-lav} - \text{betalt præmie} * \text{teknisk præmiefaktor}\}}{K_x^{3\%}} * 0,89$$

I øvrigt holdes MR-ydelserne konstante i fremregningen.

Ændringer:

Præmienedsættelse:

Den tekniske præmie excl. amb og styktillæg må ikke være mindre end summen af HR-prm + HR-prm-lav.

Ved hver præmieændring vil der derfor ske følgende reguleringer:

HR-præmie-lav reduceres til

$$\text{HR-prm-lav}(\text{ny}) = \min\{\text{HR-prm-lav}(\text{gl}); \text{HR-prm-lav}(\text{gl}) - (\text{MR-prm}(\text{gl}) - \text{MR-prm}(\text{ny})) * [\text{prm-rnt}(3\%) / \text{Kx}(3\%) - \text{prm-rnt}(\text{max-rnt}) / \text{Kx}(\text{max-rnt})] / [\text{prm-rnt}(\text{grundl-rente}) / \text{Kx}(\text{grundl-rente}) - \text{prm-rnt}(\text{max-rnt}) / \text{Kx}(\text{max-rnt})]\}$$

HR-præmie reduceres til

$$\text{HR-prm}(\text{ny}) = \min\{\text{HR-prm}(\text{gl}); \text{HR-prm}(\text{gl}) - (\text{MR-prm}(\text{gl}) - \text{MR-prm}(\text{ny})) * [\text{prm-rnt}(\text{grundl-rente}) / \text{Kx}(\text{grundl-rente}) - \text{prm-rnt}(3\%) / \text{Kx}(3\%)] / [\text{prm-rnt}(\text{grundl-rente}) / \text{Kx}(\text{grundl-rente}) - \text{prm-rnt}(\text{max-rnt}) / \text{Kx}(\text{max-rnt})]\}$$

MR-præmie reduceres til

$$\text{MR-præmie}(\text{ny}) = \text{MR-præmie}(\text{gl}) * \min\{1; \text{ny skg-prm excl. amb og stk-tillæg} / \text{gl skg-prm excl. amb og stk-tillæg}\}$$

Indskud:

Indskud efter fradrag af 11% (*) omkostninger anvendes til reduktion af HR-prm, indtil $\text{HR-prm} + \text{HR-prm-lav} = \text{MR-præmie}$ - derefter anvendes den til reduktion af MR-præmie. Reduktionen af MR-præmien resulterer i en nedsættelse af HR-præmie og HR-præmie-lav, hvor fordelingen er som anført ovenfor under "præmienedsættelse".

Andel af det realiserede resultat, som følger af, at omkostningsfradrag og fradrag til KundeKapital® er mindre end 11%(*), indgår i styrkelsen.

(*): for overførsler i henhold til jobskifteaftalen erstattes de anførte 11 % af 5 %, hvis der er fradrag til KundeKapital® – og ellers af 0 %.

Tarifændring:

Ved ændring af præmiebetalingsophør bestemmes den maksimale nye tekniske præmie på x % (2 %, 3 %, 3,7 % hhv. 5 %; HR-prm, MR-prm hhv. HR-prm-lav) ud fra

$$\text{ny prm}(x\%) * \text{ny omregningsfaktor til nettopræmie} * \text{ny præmiebetalingsrente} = \text{gl. prm}(x\%) * \text{gl omregningsfaktor til nettopræmie} * \text{gl præmiebetalingsrente}$$

Ved ændring af tarifform fastsættes MR, HR98- og HR-ydelser ud fra sammenhængene:

$$\text{HR-ydelse} * \text{K}_x(\text{max-rnt}) = \text{HR-reserve} + \text{HR-prm} * \text{prm-rnt}(\text{max-rnt}) * "p^m \rightarrow \pi"_{\text{max-rnt}}$$

$$(\text{HR98-ydelse} - \text{HR-ydelse}) * \text{K}_x(2\%) + \text{HR-ydelse} * \text{K}_x(\text{max-rnt}) =$$

$HR\text{-reserve} + HR\text{-reserve-lav} + HR\text{-prm} * prm\text{-rnt}(\text{max-rnt}) * p^m \rightarrow \pi_{\text{max-rnt}} + HR\text{-prm-lav} * prm\text{-rnt}(2\%) * p^m \rightarrow \pi_{2\%}$

$MR\text{-ydelse} * K_x(3\%) = MR\text{-reserve} + MR\text{-prm} * prm\text{-rnt}(3\%) * p^m \rightarrow \pi_{3\%}$

3.3 Depotrenter

3.3.1 Depotrenter for gennemsnitsrentepolicer med ret til bonus

Depotrenterne fastsættes for en måned ad gangen. Ændringer i depotrenterne vil blive anmeldt og offentliggjort inden ikrafttrædelsen. Hvis der ikke gives meddelelse om ændringer, vil depotrenterne være gældende i den efterfølgende måned.

Der kan fastsættes forskellige depotrenter for de kontributionsrentegrupper, der er anmeldt i overensstemmelse med kontributionsbekendtgørelsen, jf. afsnit 3.1.2.

Pr. 1. juli 2012:

Depotrenten før pensionsafkastskat for de forskellige kontributionsrentegrupper fremgår af nedenstående tabel:

<i>Rentegruppe</i>	<i>Depotrentesats</i>
1	2,00 % p.a.
2	2,00 % p.a.
3	2,00 % p.a.
4	2,00 % p.a.

Det er forudsat, at depotrenten før pensionsafkastskat anvendes på forsikringens samlede depot inkl. forfaldne præmier.

For gruppelivsforsikringer anvendes rentesatsen 2,00 pct. før pensionsafkastskat.

Overskud for gruppelivsforsikringer i henhold til bonusregulativet opdeles på skattekoder, således at det fordeles efter den forfaldne præmie opdelt på skattekoder.

Overskuddet forrentes fra medio forsikringsperioden til den 1. i udbetalingsmåneden.

For G82 16%-livrenter anvendes en depotrente før pensionsafkastskat på 1,16% månedlig, svarende til 14,84% p.a.

3.3.2 [Udgået]

3.3.3 Foreløbig rente for Kundekapital

Gældende fra 1. januar 2012:

Den foreløbige rentesats før pensionsafkastskat for Individuel Kundekapital udgør 10,0% p.a.

3.4 2. ordens risiko ved død

2. ordens risiko ved død som angivet ved satser i nedenstående underafsnit beregnes altid ud fra policens gældende forhøjelsesgrundlag.

Satserne er gældende fra 1. januar 2014 og indtil videre.

3.4.1 [Udgået]

3.4.2 2. ordens grundlag ved død for G82 og G82I (og for L09 og L09I, hvor øvrige dækninger er eller ville være på G82 hhv. G82I)

2. ordens dødeligheden for eventuelle og aktuelle forsikringer bestemmes ved beregningsgrundlaget G82's dødelighed multipliceret med

Mænd:

aldersinterval	formel
-> 20	0,0991
20 -> 30	$0,0131+0,0043 * \text{alder}$
30 -> 40	$-0,0199+0,0054 * \text{alder}$
40 -> 45	$-0,0399+0,0059 * \text{alder}$
45 -> 65	$-0,2199+0,0099 * \text{alder}$
65 -> 70	$-0,2668+0,0123 * \text{alder}$
70 -> 85	$-0,4068+0,0143 * \text{alder}$
85 ->	$-0,9168+0,0203 * \text{alder}$

Kvinder:

aldersinterval	formel
-> 20	0,0820
20 -> 30	$0,0140+0,0034 * \text{alder}$
30 -> 40	$-0,0220+0,0046 * \text{alder}$
40 -> 45	$-0,1060+0,0067 * \text{alder}$
45 -> 65	$-0,2770+0,0105 * \text{alder}$
65 -> 75	$-0,4031+0,0140 * \text{alder}$
75 ->	$-0,8831+0,0204 * \text{alder}$

2. orden på kollektiv g(x)

$g(x)$ multipliceres for mænd med formlen $0,48 + 0,008 * x$, hvor x angiver alderen på forsikrede. Der anvendes multiplikationsfaktor 1,0 for kvinder. Gevinsten på det kollektive grundlag for kvinder anvendes i stedet til, uden merudgift for de forsikrede generelt at indføre ligestilling, således at fraskilte enkemænd fremover bevarer ret til ægtefællepension efter samme regler som gælder for fraskilte enker ifølge lovgivningen.

Endvidere ændres den faktor, der for mænd anvendes ved beregning af kollektiv sum ved død til ugifte, fra 0,20 til 0,28.

3.4.3 [Udgået]

3.4.4 2. ordens grundlag ved død for S99

Mænd:

aldersinterval	formel
-> 20	0,0984
20 -> 25	$0,0204+0,0039 * \text{alder}$
25 -> 45	$-0,0171+0,0054 * \text{alder}$
45 ->	$-0,1071+0,0074 * \text{alder}$

Kvinder:

aldersinterval	formel
-> 20	0,0872
20 -> 35	$0,0212+0,0033 * \text{alder}$
35 -> 55	$-0,0803+0,0062 * \text{alder}$
55 ->	$-0,2068+0,0085 * \text{alder}$

3.4.5 2. ordens grundlag for pensionsordningen for Dansk Handel & Service

2. ordens dødeligheden for eventuelle og aktuelle forsikringer bestemmes ved dødeligheden i beregningsgrundlaget for DHS, jf. afsnit 1.18.1, multipliceret med

aldersinterval	formel
-> 20	0,1071
20 -> 45	$-0,0069+0,0057 * \text{alder}$
45 -> 65	$0,2454+0,0110 * \text{alder}$
65 -> 75	$0,0670+0,0080 * \text{alder}$
75 ->	$-0,9830+0,0220 * \text{alder}$

3.4.6 2. ordens grundlag ved død for U10

2. ordens dødeligheden for eventuelle og aktuelle forsikringer bestemmes ved beregningsgrundlaget U10's dødelighed multipliceret med

aldersinterval	formel
-> 20	0,5
20 -> 45	$0,2840+0,0108 * \text{alder}$
45 -> 65	$0,2525+0,0115 * \text{alder}$
65 -> 85	$0,8681+0,0059 * \text{alder}$
85 ->	$1,0891+0,0033 * \text{alder}$

2. orden på kollektiv g(x)

$g(x)$ multipliceres med formelen $0,6 + 0,006 * x$, hvor x angiver alderen på forsikrede.

3.5 2. ordens risiko ved invaliditet

2. ordens risiko ved invaliditet som angivet ved satser i nedenstående underafsnit beregnes altid ud fra policens gældende forhøjelsesgrundlag

Satserne er gældende fra 1. januar 2011 og indtil videre.

3.5.1 2. ordens grundlag ved invaliditet for Uni98

Satserne fås af:

- a. μ_x^{ai} 2. orden sættes til P% af intensiteten på 1. orden, hvor P% =

aldersinterval	formel
-> 45	0,4313
45 -> 60	0,0803+0,0078 * alder
60 ->	0,5483

- b. For invaliderenter, hvor forsikrede er i tilstand aktiv, ændres $S_x^{ai} = \bar{a}_{x:n-x}^{-i} = \bar{a}_{x:n-x}$ i bonusfremføringen til $\bar{a}_{x:n-x}^{-i} = R * \bar{a}_{x:n-x}$ hvor $\bar{a}_{x:n-x}$ er den almindelige livrente på Uni98, og R bestemmes som:

$$\min(1; (\text{alder}+5)/65)$$

Ved efterfølgende invaliditet afsættes sædvanlig reserve $\bar{a}_{x:n-x}$, der består af summen af på den ene side $\bar{a}_{x:n-x}^{-i}$, konteret ved tilstandsskift og på den anden side et risikobidrag, der finansieres af bestandsgevinsterne ved reaktivering og invalidedødelighed.

- c. For øvrige grundformer, 315 og 945, og præmiefritagelser finder der ingen ændring af S_x^{ai} sted.

Punkt b. udtrykker, at gevinster, opstået efter invaliditet ved reaktivering eller død, kapitaliseres til invaliditetstidspunktet.

De anførte satser er inkl. betaling for halv invalidepension.

3.5.2 2. ordens grundlag ved invaliditet for G82

Satserne fås af:

- a. μ_x^{ai} på 2. orden sættes til P% af intensiteten på 1. orden, hvor P% =

Mænd:

aldersinterval	formel
-> 55	0,5488
55 -> 65	0,9778-0,0078 * alder
65 ->	0,4708

Kvinder

aldersinterval	formel
-> 45	0,5488
45 -> 60	0,8998-0,0078 * alder
60 ->	0,3928

- b. For invaliderenter, hvor forsikrede er i tilstand aktiv, ændres $S_x^{ai} = \bar{a}_{x:n-x}^{-i} = \bar{a}_{x:n-x}$ i bonusfremføringen til $\bar{a}_{x:n-x}^{-i} = R * \bar{a}_{x:n-x}$ hvor $\bar{a}_{x:n-x}$ er den almindelige livrente på G82, og R bestemmes som:

$$\min \{1; (\text{alder} + 5) / 65\}$$

Punkt b. udtrykker, at gevinster, opstået efter invaliditet ved reaktivering eller død, kapitaliseres til invaliditetstidspunktet.

De anførte satser er inkl. betaling for halv invalidepension.

Ved efterfølgende invaliditet afsættes sædvanlig reserve $\bar{a}_{x:n-x}$, der består af summen af på den ene side $\bar{a}_{x:n-x}^{-i}$, konteret ved tilstandsskift og på den anden side et risikobidrag, der finansieres af bestandsgevinsterne ved reaktivering og invalidedødelighed.

- c. For øvrige grundformer, 315 og 945, og præmiefritagelser finder der ingen ændring af S_x^{ai} sted.

3.5.3 2. ordens grundlag ved invaliditet for S99

Satserne fås af:

- a. μ_x^{ai} på 2. orden sættes til P% af intensiteten på 1. orden, hvor P% =

Mænd:

aldersinterval	formel
-> 55	0,4536
55 -> 65	0,8111-0,0065 * alder
65 ->	0,3886

Kvinder

aldersinterval	formel
-> 45	0,4536
45 -> 60	0,7461-0,0065 * alder
60 ->	0,3236

- b. For invaliderenter, hvor forsikrede er i tilstand aktiv, ændres $S_x^{ai} = \bar{a}_{x:n-x}^{-i} = \bar{a}_{x:n-x}$ i bonusfremføringen til $\bar{a}_{x:n-x}^{-i} = R * \bar{a}_{x:n-x}$ hvor $\bar{a}_{x:n-x}$ er den almindelige livrente på G82, og R bestemmes som:

$$R = \min \{1; \text{alder}/68\} \text{ ved prisfastsættelse}$$

og

$$R = \min \{1; (\text{alder} + 5) / 65\} \text{ ved skadesfastsættelse.}$$

Punkt b. udtrykker, at gevinster, opstået efter invaliditet ved reaktivering eller død, kapitaliseres til invaliditetstidspunktet.

De anførte satser er inkl. betaling for halv invalidepension.

Ved efterfølgende invaliditet afsættes sædvanlig reserve $\bar{a}_{x:n-x}$, der består af summen af på den ene side $\bar{a}_{x:n-x}^{-i}$, konteret ved tilstandsskift og på den anden side et risikobidrag, der finansieres af bestandsgevinsterne ved reaktivering og invalidedødelighed.

- c. For øvrige grundformer, 315, og præmiefritagelser finder der ingen ændring af S_x^{ai} sted.

3.5.4 2. ordens grundlag ved invaliditet for Dansk Handel & Service

Afsnittet udgør 1. januar 2012.

Satserne fås af:

μ_x^{ai} 2. orden sættes til P% af intensiteten på 1. orden, hvor P% =

aldersinterval	formel
-> 45	0,5488
45 -> 60	0,8998-0,0078 * alder
60 ->	0,3928

For invaliderenter, hvor forsikrede er i tilstand aktiv, ændres $S_x^{ai} = \bar{a}_{x:n-x}^{-i} = \bar{a}_{x:n-x}$ i bonusfremføringen til $\bar{a}_{x:n-x}^{-i} = R * \bar{a}_{x:n-x}$ hvor $\bar{a}_{x:n-x}$ er den almindelige livrente på Uni98, og R bestemmes som:

$$\min(1;(\text{alder}+5)/65)$$

Ved efterfølgende invaliditet afsættes sædvanlig reserve $\bar{a}_{x:n-x}$, der består af summen af på den ene side $\bar{a}_{x:n-x}^{-i}$, konteret ved tilstandsskift og på den anden side et risikobidrag, der finansieres af bestandsgevinsterne ved reaktivering og invalidedødelighed.

For øvrige grundformer, 315 og 945, og præmiefritagelser finder der ingen ændring af S_x^{ai} sted.

Punkt b. udtrykker, at gevinster, opstået efter invaliditet ved reaktivering eller død, kapitaliseres til invaliditetstidspunktet.

De anførte satser er inkl. betaling for halv invalidepension.

3.5.5 2. ordens grundlag ved invaliditet for U10

Satserne fås af:

a. μ_x^{ai} 2. orden sættes til P % af intensiteten på 1. orden, hvor P % =

aldersinterval	formel
-> 45	0,4313
45 -> 60	0,0803+0,0078 * alder
60 ->	0,5483

b. For invaliderenter, hvor forsikrede er i tilstand aktiv, ændres $S_x^{ai} = \bar{a}_{x:n-x}^{-i} = \bar{a}_{x:n-x}$ i bonusfremføringen til $\bar{a}_{x:n-x}^{-i} = R * \bar{a}_{x:n-x}$ hvor $\bar{a}_{x:n-x}$ er den almindelige livrente på U10, og R bestemmes som:

$$\min(1; (\text{alder}+5)/65).$$

Ved efterfølgende invaliditet afsættes sædvanlig reserve $\bar{a}_{x:n-x}$, der består af summen af på den ene side $\bar{a}_{x:n-x}^{-i}$, konteret ved tilstandsskift og på den anden side et risikobidrag, der finansieres af bestandsgevinsterne ved reaktivering og invalidedødelighed.

c. For øvrige grundformer, 315 og 945, og præmiefritagelser finder der ingen ændring af S_x^{ai} sted.

Punkt b. udtrykker, at gevinster, opstået efter invaliditet ved reaktivering eller død, kapitaliseres til invaliditetstidspunktet.

De anførte satser er inkl. betaling for halv invalidepension.

3.6 Særlig risikooverskud

3.6.1 Principper for selvstændige risikogrupper

Ved at indgå i en risikogruppe har en gruppe af forsikringstagere mulighed for at få del i et eventuelt risikooverskud. Risikoresultat for en risikogruppe udarbejdes for et kalenderår og eventuel risikooverskud fordeles det efterfølgende år senest den 1. juli.

Reglerne om risikogrupper kan anvendes for koncerner, hvor en del af koncernen har PFA Pension som pensionsleverandør, og resten af koncernen har en eller flere andre pensionsleverandører. Det samlede regnskab for koncernen kan i dette tilfælde bestå af delregnskaberne for hver af pensionsleverandørerne og udligning mellem risikogrupperne kan finde sted.

PFA Pension har flere modeller til opgørelse af særlig risikooverskud.

I det følgende angiver n antallet af forsikrede, der er med i hele året.

Risikoregnskab uden underskudsfræmføring

Det er en betingelse, at risikogruppen består af mindst 50 forsikrede.

Beregningen af gruppens risikooverskud tager udgangspunkt i årets resultat:

$$\begin{aligned} \text{Årets resultat} &= 2. \text{ ordens risikopræmie til dækning af døds- og invaliderisikoen} \\ &\quad \text{for eventuelle forsikringer} \\ &\quad - \text{ skader} \\ &\quad - \text{ underskudspræmie} \end{aligned}$$

Årets risikooverskud er maksimum af årets resultat og 0.

Ved beregning af årets resultat indgår alene risikopræmier og skader i eventuel bestand. For skader ved invaliditet gælder, at kun den del af skaden, der indgår i PFA Pensions regnskab for eventuel bestand, indgår i risikoregnskabet.

Dog gælder, at hvis den forsikrede reaktiveres eller dør inden for 2 år efter den dato, som invalidepensionen tilkendes pr., modregnes denne efterfølgende skade (oftest en gevinst) i den oprindelige invalideskade.

Der udarbejdes herefter et revideret regnskab for det oprindelige skadesår. I det reviderede regnskab vil underskudspræmien være uændret i forhold til det oprindelige regnskab. Forskellen mellem overskuddet til fordeling ifølge det oprindelige regnskab og det reviderede regnskab vil indgå i den førstkommende overskudsfordeling, forrentet med PFA Pensions depotrente efter afgift.

Opsiges en ordning, sker der ikke omregning og efterregulering efter ophøret, hvis personer med tilkendte invalidepensioner senere reaktiveres eller dør. Hvis hele risikogruppen ophører, vil vi dog udarbejde et endeligt regnskab for gruppen. Det forudsætter, at vi har beskrevet denne mulighed i en aftale med kunden. Det endelige regnskab vil dække den periode, som endnu ikke er opgjort på ophørstidspunktet.

Underskudspræmien fastsættes som en andel af årets 2. ordens risikopræmie til dækning af døds- og invaliderisikoen for ikke-pensionister (eventuelle forsikringer). Underskudspræmien skal dække underskud i årets risikoregnskab. Prisen for dette beregnes individuelt for den enkelte gruppe ud fra simulering af 30.000 skadesår og en forventet skadeprocent på 80%. Prisen udgør forholdet mellem den gennemsnitlige udgift hørende til underskudsdekningen og summen af årets risikopræmier. For grupper, der ved opgørelsen af 2005 blev regnet ud fra en forventet skadeprocent på under 80%, og som ved den nye beregningsmetode ville få en højere underskudspræmie i procent af risikopræmien end den tidligere beregnede, vil dog blive regnet ud fra en lavere forventet skadeprocent end 80 i de kommende år – indtil regnskabet et år giver underskud. Først efter et underskudsår vil vi for sådan en gruppe anvende 80% som forventet skadeprocent.

Underskudspræmien udgør minimum 9% af årets 2. ordens risikopræmie. Hvis risikogruppen er oprettet af én klart defineret aftalepart sammen med PFA – dette være sig én organisation eller ét firma – og omfatter mere end 10.000 personer, er der dog ikke nogen minimumsats.

Risikoregnskab med 20% eller 40% underskudsfremføring

Denne opgørelses-metode kan tilbydes, når antallet i gruppen overstiger 200 forsikrede med præmiebetaling.

Beregningen af gruppens risikooverskud tager udgangspunkt i årets resultat:

Årets resultat = 2. ordens risikopræmie til dækning af døds- og invaliderisikoen for eventuelle forsikringer

- skader
- underskudspræmie

Årets risikooverskud er maksimum af årets resultat og 0. Hvis årets resultat er negativt, fremføres det helt eller delvist i overensstemmelse med den valgte underskudsdekning. Den del af et års underskud, der fremføres vil blive lagt sammen med eventuelle underskud fra tidligere år, der endnu ikke er dækket, og det samlede beløb vil blive udlignet i fremtidige positive resultater, før der igen kan fordeles overskud til gruppen.

Ved beregning af årets resultat indgår alene risikopræmier og skader i eventuel bestand. For skader ved invaliditet gælder, at kun den del af skaden, der indgår i PFA Pensions regnskab for eventuel bestand, indgår i risikoregnskabet.

Dog gælder, at hvis den forsikrede reaktiveres eller dør inden for 2 år efter den dato, som invalidepensionen tilkendes pr., modregnes denne efterfølgende skade (oftest en gevinst) i den oprindelige invalideskade.

Der udarbejdes herefter et revideret regnskab for det oprindelige skadesår. Forskellen mellem overskuddet til fordeling ifølge det oprindelige regnskab og det reviderede regnskab vil indgå i den førstkomende overskudsfordeling, forrentet med PFA Pensions depotrente efter afgift.

Opsiges en ordning, sker der ikke omregning og efterregulering efter ophøret, hvis personer med tilkendte invalidepensioner senere reaktiveres eller dør. Hvis hele risikogruppen ophører, vil vi dog udarbejde et endeligt regnskab for gruppen. Det forudsætter, at vi har beskrevet denne mulighed i en aftale med kunden. Det endelige regnskab vil dække den periode, som endnu ikke er opgjort på ophørstidspunktet.

Underskudspræmien fastsættes som en andel af årets 2. ordens risikopræmie til dækning af døds- og invaliderisikoen for ikke-pensionister (eventuelle forsikringer). Underskudspræmien skal dække - dels den del af årets underskud, der overstiger 20% hhv. 40% af årets risikopræmier. Prisen for dette beregnes individuelt for den enkelte gruppe ud fra simulering af 30.000 skadesår og en forventet skadeprocent på 80%. Prisen udgør forholdet mellem den gennemsnitlige udgift hørende til underskudsdekningen og summen af årets risikopræmier. - samt et eventuelt underskud, der måtte være tilbage, ved eventuel ophør af en ordning. Prisen for dette udgør 1% eller 2% af 2. ordens risikopræmien afhængig af valg af underskudsdekning på 20% eller 40%.

Underskudspræmien udgør i alt minimum 6% eller minimum 3% af årets 2. ordens risikopræmie afhængig af valg af underskudsdekning på 20% eller 40%. Hvis risikogruppen er oprettet af én klart defineret aftalepart sammen med PFA – dette være sig én organisation eller ét firma – og omfatter mere end 10.000 personer, er der dog ikke nogen minimumsats.

Risikoregnskab uden underskudsfremføring men med reaktivering og dødsfaldsgevinst for invalidepensionister i en 3 års periode

Denne opgørelses-model tilbydes ikke længere, og de (få) bestående grupper der har denne opgørelses-model, forsøges omlagt til én af de øvrige modeller, så modellen her snarest vil udgå helt. Årsagen er alene regelforenkling, da der er få, der vælger/har valgt denne opgørelses-metode.

Det er en betingelse, at risikogruppen består af mindst 50 forsikrede.

Beregningen af gruppens risikooverskud tager udgangspunkt i årets resultat:

Årets resultat = 2. ordens risikopræmie til dækning af døds- og invaliderisikoen for eventuelle forsikringer

- Skader
- underskudspræmie

Årets risikooverskud er maksimum af årets resultat og 0.

Ved beregning af årets resultat indgår alene risikopræmier og skader i eventuel bestand. Den skade, der indgår i risikoregnskabet, er den fulde skade, det vil sige summen af den skade der indgår i PFA Pensions risikoregnskab for eventuelle og aktuelle. Dog gælder, at hvis den forsikrede reaktiveres eller dør inden 3 år efter tilkendelsesdatoen omregnes den oprindelige invalideskade. Skaden udgør herefter i stedet:

Den udbetalte invalidepension i alt (fra tilkendelsesdato) + periodens tekniske præmie (jf. PFA Pensions Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat)

Der udarbejdes herefter et revideret regnskab for det oprindelige skadesår. Forskellen mellem overskuddet til fordeling ifølge det oprindelige regnskab og det reviderede regnskab vil indgå i den førstkomende overskudsfordeling, forrentet med PFA Pensions depotrente efter afgift.

Dør den forsikrede inden 3 år efter tilkendelsesdatoen foretages der ud over ovennævnte omregning af det oprindelige regnskab også følgende: i regnskabet for dødsåret vil en skade indgå i risikooverskudsregnskabet. Denne skade opgøres som:

Nødvendig reserve efter skade ved død – ”Reaktiveringsreserven”

”Reaktiveringsreserven” skal forstås som reserven umiddelbart før dødsfaldet, regnet ved hjælp af den tekniske præmie.

Opsiges en ordning, sker der ikke omregning og efterregulering efter ophøret, hvis personer med tilkendte invalidepensioner senere reaktiveres eller dør. Hvis hele risikogruppen ophører, vil vi dog udarbejde et endeligt regnskab for gruppen. Det forudsætter, at vi har beskrevet denne mulighed i en aftale med kunden. Det endelige regnskab vil dække den periode, som endnu ikke er opgjort på ophørstidspunktet.

For ordninger med mindre end 200 deltagere fastsættes underskudspræmien R (målt som andel af den samlede risikopræmie), som:

$$R = 1,2 - 0,2 \frac{1}{1+0,006^n}$$

For ordninger med mere end 200 deltagere beregnes underskudspræmien med udgangspunkt i ordningens forventede fremtidige skadesniveau, og denne sættes til 80%. For grupper, der ved opgørelsen af 2005 blev regnet ud fra en forventet skadeprocent på under 80%, og som ved den nye beregningsmetode ville få en højere underskudspræmie i procent af risikopræmien end den tidligere beregnede, vil vi dog fortsætte med at anvende samme forventede skadeprocent som i 2005-opgørelsen i de kommende år – indtil regnskabet et år giver underskud. Først efter et underskudsår vil vi for sådan en gruppe anvende 80% som forventet skadeprocent.

Med det forventede skadesniveau vil underskudspræmien R (målt som andel af den samlede risikopræmie) blive beregnet ved følgende udtryk:

$$R = 1,13 - (1 - sp)^{\frac{1}{1+0,004^n}}, \text{ når } n \text{ er under } 20.000$$

$$R = 1,15 - 0,000001 * n - (1 - sp)^{\frac{1}{1+0,004^n}}, \text{ når } n \text{ ligger mellem } 20.000 \text{ og } 100.000$$

$$R = 1,05 - (1 - sp)^{\frac{1}{1+0,004^n}}, \text{ når } n \text{ er over } 100.000$$

sp angiver det forventede skadesniveau

Risikoregnskab med livsvarige reaktiverings- og dødsgevinster

Det er en betingelse, at antallet i gruppen overstiger 500 forsikrede med præmiebetaling. Det er endvidere et krav, at ordningen skal have en aftale med PFA Pension omkring underskudsfremføring og at denne aftale er med en klart defineret juridisk enhed – dette være sig én organisation eller ét firma.

Beregningen af gruppens risikooverskud tager udgangspunkt i årets resultat:

Årets resultat	=	2. ordens risikopræmie til dækning af døds- og invaliderisiko- en for eventuelle og aktuelle forsikringer
	-	skader for eventuelle og aktuelle forsikringer
	-	korrektioner af tidligere års risikooverskud
	+	PFA's dækning af den del af skaderne, der overstiger 140% af risikopræmierne
	-	underskudspræmie
	+	førrige års resultat med renter dog højst 0

Årets risikooverskud er maksimum af årets resultat og 0. Hvis årets resultat er negativt, fremføres det og vil blive udlignet i fremtidige positive resultater. Risikooverskud fordeles ikke til aktuelle forsikringer.

Risikogruppen omfatter både policer for erhvervsaktive medarbejdere og for de medlemmer af risikogruppen, der er gået på pension eller har fået invalidepension, efter at aftalen om risikogruppe er oprettet. Ligeledes indgår policer for efterladte (børne- og ægtefælledækning). Resultatet omfatter ikke policer for de medlemmer af risikogruppen, der allerede var gået på pension eller havde fået invalidepension, da aftalen om risikooverskud blev oprettet.

Ved beregning af årets resultat indgår den fulde skade, det vil sige summen af den skade, der indgår i PFA Pensions risikoregnskab for henholdsvis eventuelle og aktuelle. Overstiger summen af skaderne 140% af 2. ordens risikopræmierne, godskrives i regnskabet et beløb svarende til den værdi som summen overstiger 140% af 2. ordens risikopræmierne.

I forbindelse med dødsfald eller reaktivering af invalidepensionister inden for 3 år efter tilkendelsesdatoen omregnes den oprindelige invalideskade og der udarbejdes reviderede resultater for året og de efterfølgende år. Principperne for omregning er beskrevet under "den 3-årige reaktiveringsmodel". Giver korrektionen anledning til ændring af tidligere års risikooverskud indgår dette beløb i årets resultat.

Underskudspræmien fastsættes som en andel af årets 2. ordens risikopræmie til dækning af døds- og invaliderisikoen for ikke-pensionister (eventuelle forsikringer) og pensionister (aktuelle). Underskudspræmien skal dække

- dels den del af årets skader, der overstiger 140% af årets risikopræmier. Prisen for dette beregnes individuelt for den enkelte gruppe ud fra simulering af 30.000 skadesår og en forventet skadeprocent på 80%. Prisen udgør forholdet mellem den gennemsnitlige udgift hørende til underskuds-dækningen og summen af årets risikopræmier for eventuelle og aktuelle forsikringer.

- samt et eventuelt underskud, der måtte være tilbage, ved en eventuel opsigelse af en ordning. Prisen for dette er 2% af 2. ordens risikopræmien for eventuelle og aktuelle forsikringer.

For grupper, der ved opgørelsen af 2005 blev regnet ud fra en forventet skadeprocent på under 80%, og som ved den nye beregningsmetode ville få en højere underskudspræmie i procent af risikopræmien end den tidligere beregnede, vil dog blive regnet ud fra en lavere forventet skadeprocent end 80 i de kommende år – indtil regnskabet et år giver underskud. Først efter et underskudsår vil vi for sådan en gruppe anvende 80% som forventet skadeprocent.

Underskudspræmien udgør i alt minimum 3% af årets 2. ordens risikopræmier for eventuelle og aktuelle forsikringer. Hvis risikogruppen er oprettet af én klart defineret aftalepart sammen med PFA – dette være sig én organisation eller ét firma – og omfatter mere end 10.000 personer, er der dog ikke nogen minimumsats.

3.6.2 Regler for risikogrupper for koncerner med medarbejdere omfattet af pensionsordning i andre danske pensionsforsikringsselskaber uden for PFA Pension Koncernen

Det er muligt, at oprette en risikogruppe, der omfatter risikoresultatet fra flere leverandører. Regnskabet i PFA udarbejdes som et delregnskab ud fra de risikopræmier og skader, der er observeret i PFA's del af den samlede ordning, men ved fastsættelse af underskudspræmien indregnes i stedet den samlede gruppes erfaringer med den samlede gruppes størrelse, skadeforløb mv., derved forventes det samlede fradrag i kundens regnskab at blive mindre end ved en selvstændig beregning for hver enkelt gruppe. Samtidig sker der udligning af underskud mellem PFA Pension Koncernen og de øvrige pensionselskaber. Se aftalen, som underskrives af den faktiske kunde (selskab, koncern eller lignende) og alle de omfattede pensionselskaber.

3.6.3 Regler for anvendelse af optjent risikooverskud

Det risikooverskud, der er til fordeling, fordeles til personerne i risikogruppen. Fordelingen sker ud fra, hvor meget den enkelte har betalt for forsikring, og der sker en fordeling af eventuelt overskud den 1. juli hvert år. Det er en betingelse, at personen fortsat, på fordelings-tidspunktet, er omfattet af risikogruppen. Det betyder bl.a. at personer, der har skiftet job, er døde eller gået på pension ikke får en andel af det fordelte beløb.

Fordelingen placeres, så vidt det er muligt, på depoterne på de policer, der har været med til at skabe overskuddet i risikogruppen. For at kunne placere opsparing i markedsrentemiljø, er en del pensionsordninger dog i dag opdelt på flere policer, hvor forsikringsdækningen placeres på en police for sig. Hvis denne police – på fordelings-tidspunktet – ikke har et depot, der er større end 0, placeres det optjente overskud på samme persons markedsrentepolice-opsparing i stedet.

Det kan alternativt til den ovenfor beskrevne fordeling aftales, at Risikooverskud til fordeling helt eller delvist placeres i en pulje, der anvendes til betaling af fremtidig pris for forsikringsdækning for alle gruppens medlemmer.

3.6.4 Regler for anvendelse af optjent risikooverskud ved ophør af risikooverskuds-aftalen

Ophører en aftale om risikooverskud, vil vi udarbejde et endeligt regnskab. Som udgangspunkt vil vi udarbejde dette regnskab 2 år efter ophørsåret, men der kan være aftalt en kortere periode.

Hvis det endelige regnskab giver et risikooverskud til fordeling, vil vi udbetale beløbet kontant til arbejdsgiveren, der efterfølgende kan viderformidle beløbet til de forsikrede medarbejdere. Det skyldes, at arbejdsgiveren typisk vil have skiftet pensionsleverandør, og en del af de forsikrede i den forbindelse vil have flyttet deres PFA-policer til den nye leverandør. PFA har således ingen relevante data for de pågældende personer, ingen pensionsordning at placere overskuddet på, ligesom vi ved leverandørskift heller ikke får oplysninger om fratrædelse.

3.7 Teknisk præmie

På visse ordninger er størrelsen af såvel alle dækninger som præmiebetalingen som udgangspunkt givet.

De aftalte / tilstræbte dækninger forhøjes med faktoren (reserver + garantitillæg) / passiv såfremt

$$\text{reserver} + \text{garantitillæg} > \text{passiv},$$

hvor

- garantitillæg er bestemt i overensstemmelse med afsnit 3.2.6
- passiv er passivet af de aftalte / tilstræbte ydelser opgjort på G82 2 %, U10 1 % eller uni98 2 % – afhængig af sagens grundlag

De aftalte / tilstræbte dækninger nedsættes, såfremt FAKTOR er mindre end 1, hvor

$$\text{FAKTOR} = \max \{ \text{FAKTOR3}; \min \{ \text{FAKTOR1}; \text{FAKTOR2} \} \}$$

$$\text{FAKTOR1} = [\text{reserve} + \text{præmie} * a^a + \text{garantitillæg}] / \text{risikopassiv}$$

hvor

- præmie er den betalte årlige præmie excl. amb
- garantitillæg er bestemt som anført i afsnit 3.2.6. Er kun forskellig fra 0, såfremt der er mere end én grundlagsrente
- risikopassiv = $\sum_i yd_x(i) * (K_x(i) - K_x(E) * K_{\text{udløb}}(i))$ – opgjort på G82 2 %, uni98 2 % eller U10 1 % – afhængig af sagens grundlag ved forhøjelse

$$\text{FAKTOR2} = [K1 * n * \text{gsnprm} * (1 + r)^{n/2} + K2 * \text{reserve} * (1 + r)^n + \text{udløbsgarantitillæg}] / \text{udløbspassiv}$$

hvor

- $\text{udløbsgarantitillæg} = \sum_{\text{grl, funderingsgrundlag, yd-nr}} \text{nuværende HR-yd}(\text{yd-nr}; \text{grl}; \text{funderings-grl}) * (K_{\text{udløb}}(\text{forhøjelsesgrundlag}) - K_{\text{udløb}}(\text{funderings-grl}))$. Med betegnelser i overensstemmelse med afsnit 3.2.6. Er kun forskellig fra 0, såfremt der er mere end ét grundlag
- n: restvarighed i år og brøkdele af år
- r: er årlig prognosedepotrenter (efter afgift) i hvert af årene indtil pensionerings-dato. Også for §53A-policer anvendes depotrenter efter afgift.

På beregningsdatoer tilbage i tiden anvendes ikke de nugældende prognosedepotrenter, men derimod de prognosedepotrenter, der var gældende på det pågældende tidspunkt.

Er prognosedepotrenten ikke konstant fra beregningsdato til pensioneringsdato beregnes $(1 + r)^n$ i småbidder:

$$(1 + r_1)^{n_1} * (1 + r_2)^{n_2} * \dots * (1 + r_j)^{n_j},$$

hvor n_1, n_2 hhv. n_j er antal år og brøkdele af år som prognosedepoterente r_1, r_2 hhv. r_j er gældende i; ($n = n_1 + n_2 + \dots + n_j$)

- gsnprm: vægtet gennemsnitspræmie excl. arbejdsmarkedsbidrag - regnet ud fra den gældende gage med en gennemsnitspræmie-procent:

$$((a * p1\% + b * p2\% + \dots + m * px\%) / n) * \text{gage}$$

hvor

- gage er gældende årlige gage

- $p1\%, p2\%, \dots, px\%$ er de forskellige præmie-%-er

- a er perioden i år og brøkdele af år, som præmie-% $p1\%$ er gældende

- b er perioden i år og brøkdele af år, som præmie-% $p2\%$ er gældende

::

- m er perioden i år og brøkdele af år, som præmie-% $px\%$ er gældende

- n fortsat er restvarighed i år og brøkdele af år: $n = a + b + \dots + m$

- udløbspassiv: $\sum y_{d_x(i)} * K_{(udløb)}(i)$

	0,50	for alder < 20
K1:	$0,80 - (60 - \text{alder}) * 0,0075$	for $20 \leq \text{alder} \leq 60$
	0,80	for $60 < \text{alder}$

	0,40	for alder < 30
K2:	$0,40 + (\text{alder} - 30) * 0,02$	for $30 \leq \text{alder} \leq 60$
	1,00	for $60 < \text{alder}$

FAKTOR2 foretager en meget summarisk fremregning af præmie og reserve til udløb - og sørger for, at ydelserne ikke bliver større end, at de ved udløb ville kunne købes for det summarisk beregnede beløb.

$$\text{FAKTOR3} = [\text{depot} + \text{nettosol-præmie} * a_{x:n}^a + \text{garantitillæg}] / \text{passiv}$$

FAKTOR3 stopper nedtrapning, hvis ydelser kan købes i henhold til beregningsgrundlaget for den betalte præmie.

3.8 Omkostninger

Omkostningsbidrag gældende fra 1/1 2014 og indtil videre:

Den følgende beskrivelse af regler for beregning af omkostningsbidrag er delt op i 6 hovedpunkter:

3.8.1 Præmie

3.8.2 Indskud

3.8.3 Arbejdsmarkedspension

3.8.4 Kartoffelkonto

3.8.5 Gebyr

3.8.6 Mæglervederlag

Omkostningsbidrag for arbejdsmarkedspension beregnes efter 3.8.3, 3.8.5 og 3.8.6, for kartoffelkonto efter 3.8.4 og 3.8.5, og for alle øvrige forsikringer efter 3.8.1, 3.8.2, 3.8.5 og 3.8.6.

Fra 1.7. 2011 udgør vederlaget til mæglerne ikke længere en andel af omkostningsfradraget. Se nærmere beskrivelse af mæglervederlag i afsnit 3.8.6.

PFA Pension kan aftale priser for omkostninger med den enkelte virksomheds- eller organisationskunde, der er forskellig fra, hvad der fastsættes ud fra reglerne i øvrigt i dette afsnit. Vi kan endvidere aftale med den enkelte virksomheds- eller organisationskunde, at de aftalte priser for omkostninger vil være gældende længere end et kalenderår. De aftalte priser skal være rimelige og må ikke give anledning til omfordeling af betydelig økonomisk størrelse.

3.8.1 Præmie

Omkostningsbidrag til PFA beregnes ved den månedlige fremregning af den månedlige bruttopræmie som beskrevet under punkterne 3.8.1.3 - 3.8.1.8. Dette omkostningsbidrag forøges med et omkostningsbidrag, der beregnes som beskrevet under punkt 3.8.1.2. For præmieandele over 54.000 kr. årligt (⌘) anvendes dog i alle tilfælde 3.8.1.8. For plejesikring anvendes 3.8.1.9.

(⌘): som gældende årlige præmie medregnes præmie til gennemsnitsrente, solidariske livdækninger og solidarisk kritisk sygdom.

3.8.1.1 Teknisk præmie

Udgået.

3.8.1.2 Styktillæg

For forsikringer, som er udstedt med styktillæg, og hvor den årlige bruttopræmie er under 9.900 kr. årligt, beregnes et omkostningstillæg som 4 % af forskellen mellem 9.900 kr. og den faktiske årlige præmie. Dette tillæg må dog højst udgøre 89 % af det faktiske styktillæg.

For SPARop-PENSION med årlig bruttopræmie under 9.900 kr. beregnes et omkostningstillæg på 4 % af forskellen mellem 9.900 kr. og den faktiske årlige præmie. Dette tillæg må dog højst udgøre 89 % af det ved nytegning i beregningsåret gældende styktillæg for privattegnede forsikringer.

Grænsen på 9.900 kr. vil fremadrettet blive reguleret hver 1. januar, så det for år n svarer til grænsen for år n for Livsforsikringsafgift i pensionsbeskatning (§ 50) gældende for forsikringer oprettet før 18. feb. 1992.

3.8.1.3 Firmaordninger

Specielt for puljeordninger

For PFA Pension Pulje-ordninger sættes omkostningsbidraget til:

- 3,0 % for direkte betjente puljeordninger
- 1,0 % for mæglerbetjente puljeordninger

Specielt for ikke-puljeordninger

For koncerner kan der medregnes personer i alle selskaber i koncernen - selvom de ikke nødvendigvis er omfattet af den samme overenskomst.

Direkte betjente ordninger:

For direkte betjente obligatoriske ordninger fastsættes omkostningssatsen således:

Mæglerordninger:

For mæglerordninger fastsættes omkostningsraten således:

Antal omfattede medarbejdere	5 – 99	100 - 499	Mindst 500
Årlige præmieandele op til 54.000 kr.	1,00 %	0,75 %	0,50 %
Årlige præmieandele fra 54.000 kr. op til 269.000 kr.	1,00 %	0,75 %	0,50 %
Årlige præmieandele fra 269.000 kr. op til 1.720.000 kr.	0,75 %	0,50 %	0,25 %

Antal omfattede medarbejdere	5 – 99	100 - 499	500-999	1000-4999	Mindst 5000
Årlige præmieandele op til 54.000 kr.	4,00 %	3,00 %	2,50 %	2,00 %	1,50 %
Årlige præmieandele fra 54.000 kr. op til 269.000 kr.	4,00 %	3,00 %	2,50 %	2,00 %	1,50 %
Årlige præmieandele fra 269.000 kr. op til 1.720.000 kr.	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	1,50 %
Årlige præmieandele fra 1.720.000 kr.	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Årlige præmieandele fra 1.720.000 kr.	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Knækgrænsen på 54.000 kr. i hele afsnit 3.8 reguleres hver 1. januar i takt med det månedlige gebyr (jævnfør afsnit 3.8.5), og det beregnes som $944 \cdot \text{det månedlige gebyr}$ – afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Knækgrænsen på 269.000 kr. i hele afsnit 3.8 reguleres hver 1. januar i takt med det månedlige gebyr (jævnfør afsnit 3.8.5), og det beregnes som $4.722 \cdot \text{det månedlige gebyr}$ – afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Knækgrænsen på 1.720.000 kr. i hele afsnit 3.8 reguleres hver 1. januar i takt med det månedlige gebyr (jævnfør afsnit 3.8.5), og det beregnes som $30.185 \cdot \text{det månedlige gebyr}$ – afrundet til nærmeste 10.000 kr.

For alle ordninger

Tillæg for svær administration:

Er ordningen svær at administrere for PFA Pension kan tillægges et omkostningstillæg til præmieandele under 1.720.000 kr. fra 0,5 % og op til 1,0 % point.

Tillæg for ekstra service:

Som standardservice anvendes PFA-Servicekoncept.

Kræver firmaet udvidet service eller specielle produkttilpasninger, som vil kræve en øget administration i PFA Pension, tillægges et omkostningstillæg på 1,0 % point til præmieandele under 1.720.000 kr..

Mulige tilpasninger som kræver ekstra systemmæssig administration er:

- ekstraordinære produkttilpasninger
- ekstra beregninger på eksempelvis indbetalinger
- særlige prognoseberegninger
- opdeling af produktet på forskellige policer
- indregning af offentlige ydelser

Tillæg for frivillighed

Firmaforsikringer med frivillig indmeldelse får et yderligere omkostningstillæg på 1 % på præmieandele under 1.720.000 kr..

De samlede omkostningssatser er dog maksimeret af reglerne i afsnit 3.8.1.8.

For store ordninger med såvel frivillige som med obligatoriske forsikringer kan der beregnes omkostninger, som om hele ordningen var obligatorisk

3.8.1.4 Forsikringer uden firmaaftale

For forsikringer uden firmaaftale og uden organisationsaftale udgør omkostningssatsen 6 %. Se dog afsnit 3.8.1.8 for præmie ud over 54.000 kr. årligt.

3.8.1.5 SPARop-PENSION

SPARop-PENSION får en omkostningssats på 6 % . Dog max den sats, som fremgår af afsnit 3.8.1.3, hvis det er en firmaforsikring eller en organisationsordning.

3.8.1.6 SPARop-Konto

SPARop-KONTO får en omkostningssats på 4 %. Dog max den sats, som fremgår af afsnit 3.8.1.3, hvis det er en firmaforsikring eller en organisationsordning.

Der regnes med gebyr (jf. 3.8.5) uden reduktion for omkostninger beregnet af præmie. Såfremt omkostningsbidraget i henhold til punkt 3.8.1.3 udgør 5 % eller derunder, kan gebyr reduceres med omkostninger beregnet af præmie.

3.8.1.7 PFA-Konto

PFA-Konto får en omkostningssats på 4 %. Dog max den sats, som fremgår af afsnit 3.8.1.3, hvis det er en firmaforsikring eller en organisationsordning.

For PFA-Konto med opsparingsgaranti regnes der med gebyr (jf. 3.8.5) uden reduktion for omkostninger beregnet af præmie. Såfremt omkostningsbidraget i henhold til punkterne 3.8.1.3 udgør 5 % eller derunder, kan gebyr reduceres med omkostninger beregnet af præmie.

3.8.1.8 Præmie ud over 54.000 kr. årligt

Forsikringer med en årlig præmie (⌘) på over 54.000 kr. hhv. 269.000kr. årligt udgør omkostnings-satsen dog højst 4 % hhv. 2 % for den del af præmien, der overstiger 54.000 kr. hhv. 269.000 kr. årligt.

Såfremt omkostningsbidraget i henhold til punkt 3.8.1.3 er større end 3 % og mindre end 4 % udgør omkostningssatsen dog højst 3 % for præmieandele fra 54.000 kr. til 269.000 kr.

For præmieandele over 1.720.000 kr. er omkostningsbidraget i alle tilfælde 0 %.

Grænserne på 54.000 kr., 269.000 kr. og 1.720.000 kr. vil i prognoser blive reguleret med inflations-satserne - første gang den 1. januar 2015, hvor der reguleres med den forudsatte inflation for 2014.

(⌘): som årlig præmie medregnes præmie til gennemsnitsrente, solidariske liv-dækninger og solidarisk kritisk sygdom. Udgør den årlige præmie til solidariske livdækninger og solidarisk kritisk sygdom mere end 54.000 kr., erstattes 54.000 kr. af den årlige præmie til solidariske livdækninger og solidarisk kritisk sygdom.

3.8.1.9 Plejesikring

Der anvendes i alle tilfælde 6 %.

3.8.2 Indskud

Omkostningsbidraget for enkelt indskud er 4 % for andele mellem 0 og $\max\{0; (269.000 \text{ kr.} - \text{den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie}(\varpi))\}$ og 2 % for andele mellem $\max\{0; (269.000 \text{ kr.} - \text{den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie}(\varpi))\}$ og $\max\{0; (1.720.000 \text{ kr.} - \text{den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie}(\varpi))\}$ og 0 % for den resterende del.

(⌘): som gældende årlige præmie medregnes præmie til gennemsnitsrente, solidariske liv-dækninger og solidarisk kritisk sygdom.

Direkte betjente ordninger:

For direkte betjente obligatoriske ordninger fastsættes omkostningssatsen således:

Antal omfattede medarbejdere	5 – 99	100 - 499	500-999	1000-4999	Mindst 5000
Årlige præmieandele op til max{0; 54.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(α)}	4,00 %	3,00 %	2,50 %	2,00 %	1,50 %
Årlige præmieandele fra max{0; 54.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(α)} op til max{0; 269.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(α)}	4,00 %	3,00 %	2,50 %	2,00 %	1,50 %
Årlige præmieandele fra max{0; 269.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(α)} op til max{0; 1.720.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(α)}	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	1,50 %
Årlige præmieandele fra max{0; 1.720.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(α)}	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Mæglerordninger:

For mæglerordninger fastsættes omkostningssatsen således

Antal omfattede medarbejdere	5 – 99	100 - 499	Mindst 500
Årlige præmieandele op til max{0; 54.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(⌘)}	1,00 %	0,75 %	0,50 %
Årlige præmieandele fra max{0; 54.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(⌘)} op til max{0; 269.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(⌘)}	1,00 %	0,75 %	0,50 %
Årlige præmieandele fra max{0; 269.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(⌘)} op til max{0; 1.720.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(⌘)}	0,75 %	0,50 %	0,25 %
Årlige præmieandele fra max{0; 1.720.000 kr. - den på indskudstidspunktet gældende årlige præmie(⌘)}	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Knækgrænsen på 54.000 kr. i hele afsnit 3.8 reguleres hver 1. januar i takt med det månedlige gebyr (jævnfør afsnit 3.8.5), og det beregnes som $944 * \text{det månedlige gebyr}$ – afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Knækgrænsen på 269.000 kr. i hele afsnit 3.8 reguleres hver 1. januar i takt med det månedlige gebyr (jævnfør afsnit 3.8.5), og det beregnes som $4.722 * \text{det månedlige gebyr}$ – afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Knækgrænsen på 1.720.000 kr. i hele afsnit 3.8 reguleres hver 1. januar i takt med det månedlige gebyr (jævnfør afsnit 3.8.5), og det beregnes som $30.185 * \text{det månedlige gebyr}$ – afrundet til nærmeste 10.000 kr.

Er der tillæg på præmieomkostningerne pga. svær administration, ekstra service eller frivillighed, tillægges de samme tillæg til satserne for indskudsomkostninger.

For plejesikring anvendes altid 6 %.

Såfremt omkostningsbidraget i henhold til punkterne 3.8.1.3 - 3.8.1.4 er større end 4 %, vil der ved nyttegning uden præmiebetaling mindst blive beregnet et omkostningsbidrag på 1.368 kr., og ved gentagelsesindskud (og ved nyttegning med præmiebetaling) vil der mindst blive beregnet et omkostningsbidrag på minimum (342 kr.; 6 % af indskuddet).

Omkostningsbidraget af indskud til nytegning uden præmiebetaling på en PFA-konto er mindst (684 kr.; 6 % af indskuddet), såfremt omkostningsbidraget i henhold til punkt 3.8.1.3 er større end 4 %.

Minimumsgrænsen på 342 kr. reguleres hver 1. januar i takt med det månedlige gebyr (jævnfør afsnit 3.8.5), og det beregnes som 6 * det månedlige gebyr.

Minimumsgrænsen på 684 kr. reguleres hver 1. januar i takt med det månedlige gebyr (jævnfør afsnit 3.8.5), og det beregnes som 12 * det månedlige gebyr.

Minimumsgrænsen på 1.368 kr. reguleres hver 1. januar i takt med det månedlige gebyr (jævnfør afsnit 3.8.5), og det beregnes som 24 * det månedlige gebyr.

Omkostningsbidraget af indskud, tegnet i forbindelse med samarbejdet med Letpension, er på 6 %. Der beregnes ikke et minimumsbidrag. Den anførte sats gælder for hele indskuddet excl. evt. arbejdsmarkedsbidrag.

Overførsel af bestående pensionsopsparing sker omkostningsfrit i PFA fra 1. januar 2005.

Omkostningsfritagelsen gælder, hvis

- forsikrede er omfattet af en frivillig eller obligatorisk pensionsoverenskomst i PFA,
- der for den forsikrede er aftalt en præmiebetaling til forsikring i PFA,
- der ikke betales provision af overførslen.

Reglerne kan ikke anvendes ved interne overførsler.

Hvis der er aftale om KundeKapital på den forsikring, som pengene overføres til, og der ikke er tale om en intern depotoverførsel i PFA-koncernen, vil overførslen bidrage til opbygning af individuel KundeKapital efter reglerne i afsnit 3.16.2.1 i det tekniske grundlag.

Omkostningsbidraget for øvrige store samlede (samtidige) indskud - typisk i forbindelse med overtagelse af pensionskasser - vil blive bestemt ud fra en omkostningsprocent som bestemmes ud fra formlen:

$$\frac{2 \% * \Sigma \text{indskud} / n + 2 \% * \min \{ \Sigma \text{indskud} / n; 269.000 * [54.000 - \min (\Sigma \text{prm} * (1 + \log(n)) / n; 54.000)] / 54.000 \}}{\Sigma \text{indskud} / n}$$

Der rundes af til omkostningsprocent med 1 decimal.

“n” er antallet af personer, som er omfattet af det samlede indskud. “n” skal mindst være 25 for at formlen vil blive anvendt.

I “Σprm” kan der ved etablering af ordning medregnes aftalte præmie-%-stigninger i de første 2 år efter ordningens etablering.

Ovenstående formel for fastsættelse af omkostningsprocent kan anvendes i den særlige situation, hvor en gruppe i en virksomhed, som i forvejen er kunde i PFA, i henhold til Finanstilsynets retningslinier skal have afdækket et pensionstilsagn i et forsikringselskab. “n” og “Σprm” er i denne situation det totale antal i hele ordningen og den tilsvarende totale præmie.

3.8.3 Arbejdsmarkedspension

Vil blive fastsat i overensstemmelse med 3.8.1.3 og 3.8.1.5, hhv. 3.8.1.3 og 3.8.1.6 ved SPARop-PENSION, hhv. SPARop-KONTO-model.

3.8.4 Kartoffelkonto

Kan ikke nytegnes længere. Løbende omkostninger i form af gebyr fremgår af afsnit 3.8.5.

3.8.5 Gebyr

3.8.5.1 Løbende gebyr

Det månedlige gebyr udgør fra 1/1 2014 57 kr. pr. måned.

Det månedlige gebyr forhøjes fremadrettet hver 1. januar med 1 kr. – første gang 1/1 2015 til 58 kr.

Det månedlige gebyr for aktuelle policer er maksimeret - jf. afsnit 3.8.5.1.1 og 3.8.5.1.2.

Det månedlige gebyr for aktuelle policer skal altid mindst udgøre 29 kr. pr. måned.

Det månedlige minimumsgebyr for aktuelle reguleres i takt med det månedlige gebyr, og det beregnes som halvdelen af det månedlige gebyr – rundet op til nærmeste hele kronebeløb.

For SPARop-KONTO og PFA-Konto med opsparingsgaranti reduceres gebyr ikke med omkostninger beregnet af præmie - medmindre omkostninger beregnet i henhold til 3.8.1.3 er mindre end eller lig med 5 %.

For obligatoriske ordninger med mindst 2.500 personer, som i henhold til afsnit 3.8.1 har en omkostningsrate på højst 3 %, og som ikke er svære at administrere, kan gebyret på p.t. 57 kr. pr. måned bortfalde.

Der kan fritages for månedligt gebyr, såfremt begrænsninger i de tekniske systemer nødvendiggør en deling af en forsikring i 2 policer, og den ene police derved skal fortsætte som fripolice. Det er en forudsætning for fritagelsen for månedligt gebyr, at der på den anden police fortsat er præmiebetaling.

Regler for størrelsen af månedligt gebyr er:

3.8.5.1.1 Eventuelle forsikringer

- forsikringer oprettet mod engangsindskud i perioden 1. januar 1983 til 31. marts 1989; forudsat der ikke er eller har været præmiebetaling:

min (57 kr.; 0,02 % af summen af bruttoindskud efter 31. marts 1989)

- SPARop-KONTO og PFA-Konto med opsparingsgaranti:

57 kr.

- øvrige eventuelle forsikringer:

max (0 kr.; 57 kr. - omkostninger if. afsnit 3.8.1)

3.8.5.1.2 Aktuelle forsikringer

- forsikringer oprettet mod engangsindskud i perioden 1. januar 1983 til 31. marts 1989, forudsat at der ikke har været præmiebetaling samt forudsat, at der er sket tilstandsovergang fra 1. april 1989 eller senere:

min (0,02 % af summen af bruttoindskud efter 31. marts 1989;
min (57 kr.; (min (n;100) / 100) * 1/6% af årlig udbetalt pension)),

hvor "n" er antallet af hele måneder fra 1. marts 1989 til seneste tilstandsovergang.

- øvrige aktuelle forsikringer tegnet før 1. april 1989, hvor der er sket tilstandsovergang fra 1. april 1989 eller senere:

max (29 kr.*); min (57 kr.; (min (n;100) / 100) * 1/6 % af årlig udbetalt pension)),

hvor n er antallet af hele måneder fra 1. marts 1989 til seneste tilstandsovergang.

- øvrige aktuelle forsikringer tegnet efter 31. marts 1989:

min (57 kr.; max (29 kr.; 1/6 % af årlig udbetalt pension))

I prognoser vil gebyrsatserne blive reguleret med prognose-inflationen.:

3.8.5.2 Engangsgebyr

I henhold til § 7 i "Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til forsikringsaftalerne for forsikringer tegnet på beregningsgrundlagene G82 5%, G82 3%, G82 3,7%, G82 2%, uni98 2%, L99 og U10" kan der beregnes et gebyr ved særligt omkostningskrævende beregninger eller ændringer.

Der beregnes engangsgebyr på 1.400 kr. for følgende:

- ophør af igangsat alderspension efter ønske fra forsikrede
- ændring af ydelsessammensætning på en forsikring, hvorfra der sker løbende udbetaling.

Regler for gebyrberegning i forbindelse med koncerninterne overførsler og tilbagekøb er beskrevet i afsnit 6.2. Regler for gebyrberegning i forbindelse med jobskifteoverførsel er beskrevet i afsnit 7.

3.8.6 Mæglervederlag

PFA trækker vederlag til mægler i henhold til det aftalte mellem forsikringstager og mægler. PFA fastsætter hvilke metoder for omkostningsberegning, som mægler kan aftale for ordninger, som skal etableres og administreres i PFA.

PFA trækker fra 1. juli 2011 servicevederlag, som er aftalt mellem mægler og forsikringstager. Servicevederlag kan angives i % af indbetalingen. Servicevederlag til mægler, omkostninger i % af indbetalingen til PFA og overførsel til individuel KundeKapital skal samlet holde sig inden for 11 % af indbetalingen eksklusiv arbejdsmarkedsbidrag.

Fra 1.1.2012 trækker PFA servicevederlag, etableringsvederlag og hændelsesvederlag, som er aftalt mellem mægler og forsikringstager.

Servicevederlag kan angives i % af indbetalingen eller som fast beløb per periode.

Etableringsvederlag kan angives i % af indbetalingen eller som fast beløb.

Hændelsesvederlag kan angives som et fast beløb.

Servicevederlag til mægler i %, servicevederlag til mægler i kroner, etableringsvederlag til mægler i %, omkostninger i % af indbetalingen til PFA og overførsel til individuel KundeKapital skal samlet holde sig inden for 11 % af indbetalingen eksklusiv arbejdsmarkedsbidrag.

Etableringsvederlag i kroner er alene underlagt begrænsningen, at beløbet sammen med betalingen til PFA for administrationen og forsikringsdækningerne skal kunne finansieres af indbetalingen eksklusiv arbejdsmarkedsbidrag og / eller opsparingen inden for den aftalte periode på maksimalt 36 måneder.

Det er vederlag til mægler, som bliver reduceret, hvis mægler har aftalt vederlag, som bringer de samlede fradrag over de ovenfor anførte 11 % af indbetalingen..

Mæglervederlag tillægges de omkostninger, som er beskrevet ovenfor i afsnit 3.8.

3.8.7 [Udgået]

3.9 Aktuelle forsikringer

3.9.1 Pensioner under udbetaling på G82 5 %, G82 3 %, G82 2 %, Uni98 2 %, L99 2 % og U10 1 %

Det gælder generelt for alle nedenfor anførte formler, at policer, som samtidigt har andele på G82 2%, G82 3% og G82 5%, vil blive behandlet, som om de kun bestod af andele på G82 2% og G82 5%, idet andelene på G82 3% er konverteret til andele på G82 2% og G82 5%, jf. afsnit 3.2.6.

3.9.1.1 Definition af overrentebonusteknik

Anvendes normalt ikke på pensionsudbetalinger, der påbegyndes efter 1. juli 1999.

Den samlede årlige udbetalte pension (de aktuelle sol-ydelser) bestemt ved hjælp af overrentebonusteknik er - ved månedlig pensionsudbetaling - summen af de aktuelle grundydelse (de aktuelle skygge-ydelser) og overrenten, hvor overrenten er bestemt ved

$$\begin{aligned}
 & 12 * \varphi * ([\max\{0,0008; d\} - 0,0008] * D_{1\%} \\
 & + [d_0 - \max\{0,0008;d\}] * \min\{\max\{0; D_0 - D_{2\%} - D_{3\%} - D_{5\%}\}; D_{1\%}\} \\
 & + [\max\{0,0017; d\} - 0,0017] * D_{2\%} \\
 & + [d_0 - \max\{0,0017;d\}] * \min\{\max\{0; D_0 - D_{3\%} - D_{5\%}\}; D_{2\%}\} \\
 & + [\max\{0,0025; d\} - 0,0025] * D_{3\%} \\
 & + [d_0 - \max\{0,0025;d\}] * \min\{\max\{0; D_0 - D_{5\%}\}; D_{3\%}\} \\
 & + [\max\{0,0040;d\} - 0,0040] * D_{5\%} \\
 & + [d_0 - \max\{0,0040;d\}] * \min\{D_{0\%}; D_{5\%}\}
 \end{aligned}$$

hvor d og d₀ er de månedlige aktuelle satser efter henholdsvis før realrenteafgift, D_{1%}, D_{2%}, D_{3%} hhv. D_{5%} er depotet på beregningstidspunktet svarende til ydelser funderet på 1 % grundlag, 2 % grundlag, 3 % grundlag hhv. 5 % grundlag, og D₀ er reserven 1. januar 1983. φ anvendes til at regulere, hvor meget af renten - ud over grundlagsrenten - der kan udbetales som pension.

Udbetaling af eventuel tilknyttet kapital vil altid ske på grundlag af skyggydelserne (reserveydelserne på opgørelsesgrundlaget).

Der udbetales altid mindst skygge-ydelser (eventuel reduceret med forfaldsfaktor).

3.9.1.2 Udbetalingsprincipper

Generelt:

Pensionen bliver reguleret, blot reguleringen mindst udgør 1 kr.

Depotpension:

Tilbydes normalt ikke på pensionsudbetalinger, der påbegyndes efter 1. juli 1999.

Depotpension bestemmes med overrentebonusteknik som ovenfor beskrevet med:

$$\varphi = 0,9$$

$$d_0 = 0,002871 \text{ (svarer til aktuel sats før PAL for beregningsåret)}$$

$$d = 0,002466 \text{ (svarer til aktuel sats reguleret for PAL)}$$

Depotpension kan være bestemt ved andre φ -er - dog aldrig φ -er, der er større end 0,9.

Eventuelt skyggeindskud behandles som beskrevet i pkt. 3.9.1.8.

Ved beregningen af pensionen vil den ved månedlig pensionsudbetaling mindst udgøre den funderede pension.

Forhøjet pension:

Beregning af forhøjet pension ved pensionering:

Tilbydes ikke på pensionsudbetalinger, der påbegyndes efter 31. december 2005.

Forhøjelse:

Forhøjelse vil først ske, når pensionen er funderet fuldt ud - og pensionen vil derefter blive reguleret som ved grundpension.

Nedsættelse:

Er grundpensionen mindre end den udbetalte pension, kan der evt. blive tale om en nedsættelse. Nedsættelsen er maksimeret til pensionen bestemt som depotpension, og nedsættelsen er endvidere maksimeret til:

Pensionen må ikke nedsættes til mindre end pensionen bestemt i henhold til formlen anført under "Beregning af forhøjet pension ved pensionering", hvor der anvendes alder og ydelser på regulerings tidspunktet.

Forsikringer på alle grundlag:

Endvidere er nedsættelsen begrænset af:

$P(x)$	er sol-ydelsen lige før reguleringen 1. januar år $x + 1$.
i_{omr}	er den ved pensioneringen (eller senere omvalg) anvendte omregningsrente.
$i_{depot}(x+1, x)$	er den forventede årlige depotrente i år $x+1$ - vægtet ud fra den nuværende friholdelsesprocent)

$i_{\text{depot}}(x, n)$ er den ved pensioneringen - dog tidligst 14. januar 1991 - forudsatte årlige depotrente i år x (vægtet ud fra den nuværende friholdelsesprocent).

Livrenter omregnet til G82 10%:

Pensionen kan ikke nedsættes under:

$$P(x) * \min(1; 1 + i_{\text{depot}}(x+1, x) - i_{\text{omr}})$$

Øvrige forhøjede pensioner:

Pensionen kan ikke nedsættes under:

$$P(x) * \min(1; 1 + i_{\text{depot}}(x+1, x) - i_{\text{depot}}(x, n))$$

Forhøjede pensioner, der er påbegyndt udbetalt i 1993 i henhold til forudsætninger af 01/11-1991, kan maksimalt nedsættes til:

$$0,995 * P(x) * \min(1; 1 + i_{\text{depot}}(x+1, x) - i_{\text{depot}}(x, n))$$

Grundpension:

Pension udbetalt med grundpension bestemmes som skygge-ydelser multipliceret med en faktor, som ikke er større end 1. Se afsnit 3.9.1.9 for eksempel på faktorer mindre end 1.

3.9.1.3 Forløb af eventuelle ydelser/risikobetaling

Skyggydelserne indgår direkte i risikoberegningen.

Forhøjet pension og depotpension:

Efter en skade fastsættes φ på ny, således at de afsatte skygge-ydelser, og den afsatte reserve kan producere de lige før skaden gældende sol-skygge-ydelser (for forhøjet pension dog mindst de lige før skaden gældende solydelser). Den nye φ skal mindst være 0. For depotpension anvendes sædvanligvis samme φ efter skaden som før skaden.

3.9.1.4 Ophørende forsikringer

En ren ophørende pension er en pension, der ophører senest på et i policen angivet tidspunkt, uanset om pensionsmodtageren er i live. Er der til en ophørende pension tilknyttet en livsbetinget kapital på mindst 2 gange den ophørende pension, behandles pensionen ikke som rent ophørende; forholdet beregnes på skygge-ydelserne.

I det sidste hele kalenderår bestemmes den udbetalte pension uanset bonussystem som

$$5\%-ydelse * A_{4,5\%}(\wedge d, 12) + 3\%-ydelse * A_{2,5\%}(\wedge d, 12) + 2\%-ydelse_{1,8\%} * A_{1,8\%}(\wedge d, 12) + 2\%-ydelse_{1,5\%} * A_{1,5\%}(\wedge d, 12) + 1\%-ydelse_{0,5\%} * A_{0,5\%}(\wedge d, 12)$$

og i den eventuelle efterfølgende del af et kalenderår som

$$5\%-ydelse * A_{4,5\%}(\wedge d, m) + 3\%-ydelse * A_{2,5\%}(\wedge d, m) + 2\%-ydelse_{1,8\%} * A_{1,8\%}(\wedge d, m) + 2\%-ydelse_{1,5\%} * A_{1,5\%}(\wedge d, m) + 1\%-ydelse_{0,5\%} * A_{0,5\%}(\wedge d, m),$$

hvor

$$- A_{4,5\%}(\Delta d, m) = (1 - \Delta d) * (1 + (m / 2 * (\max\{\Delta d; 0,0037\} - 0,0037))) * (0,9784 + (0,0018 * m))$$

$$- A_{2,5\%}(\Delta d, m) = (1 - \Delta d) * (1 + (m / 2 * (\Delta d - 0,0021))) * (0,9880 + (0,0010 * m))$$

$$- A_{1,8\%}(\Delta d, m) = (1 - \Delta d) * (1 + (m / 2 * (\Delta d - 0,0015))) * (0,9916 + (0,0007 * m))$$

$$- A_{1,5\%}(\Delta d, m) = (1 - \Delta d) * (1 + (m / 2 * (\Delta d - 0,0012))) * (0,9928 + (0,0006 * m))$$

$$- A_{0,5\%}(\Delta d, m) = (1 - \Delta d) * (1 + (m / 2 * (\Delta d - 0,0004))) * (0,9976 + (0,0002 * m))$$

- m er restløbetid i antal måneder

- Δd er vægтет rente af den gældende månedlige depotrente efter afgift og depotrente før afgift.

[I sidste faktor i ovenstående formler " $(x + (y * m))$ " er faktorerne x og y bestemt således:

x: $1/12 * 12$ års annuitet med en rente på $1/12$ af opgørelsesrenten og derefter afrundet, så y kan bestemmes med 4 decimaler

y: fastsat så $(x + (y * 12)) = 1$]

Når ovenstående teknik anvendes gælder ingen øvre grænse for den årlige regulering af pensionen.

Pensionen kan ikke nedsættes det sidste år før pensionsophør.

Ved depotpension anvendes for rene ophørende forsikringer i det 3. og 2. sidste hele kalenderår teknik for depotpension med $\varphi = 0,9$ erstattet af 0,8 hhv. 0,7 - er der anvendt $\varphi < 0,9$ i det 4. sidste hele kalenderår, reduceres φ ligeledes i de efterfølgende år med 0,1 hhv. 0,2 - dog regnes i alle tilfælde mindst med $\varphi = 0,1$.

Af hensyn til udsendelser af depotoversigter på ophørende forsikringer korrigeres de beregningsmæssige aldre på alle ophørende forsikringer ved overgang til aktuel bestand således, at passivet netop er 0 ved ophør af udbetalingen.

3.9.1.5 Særlig aktuel kollektiv ægtefællepension

Fra 1. januar 1987 er alle nye pensionsudbetalinger fra kollektive ægtefællepensioner beregnet kollektivt.

Ved start af kollektive ægtefælle- og børnepensioner sker der kun individualisering med hensyn til varighed af ophørende ægtefælle- og børnepensioner. Derimod regnes dødeligheden kollektivt,

- idet a_{y_x} baseres på dødeligheden PFA86M

$$\mu_{y_x} = 0,000500 + 10^{5,88 + 0,034 * x - 10}$$

- og a_{x_y} baseres på dødeligheden PFA86K

$$\mu_{x_y} = 0,000500 + 10^{6,20 + 0,034 * y - 10}$$

for kønsspecifikt grundlag G82 eller L99 og

- idet a_{y_x} og a_{x_y} baseres på dødeligheden PFA98U

$$\mu_{x_y} = \mu_{y_x} = 0,000500 + 10^{5,985 + 0,034 * x - 10}$$

for unisex grundlag.

Som 2. ordens grundlag i månedsfremregningen anvendes:

PFA86M / PFA86K:

For enker:

$(0,15 + 0,009 * \text{alder}) * \mu_{x_y} (\mu_{y_x})$ til (forsikredes) alder 65, fra 31. december 2013

$(0,1875 + 0,0113 * \text{alder}) * \mu_{x_y} (\mu_{y_x})$ fra (forsikredes) alder 65, fra 31. december 2013

For enkemænd:

$(0,15 + 0,009 * \text{alder}) * \mu_{y_x} (\mu_{x_y})$ til (forsikredes) alder 65, fra 31. december 2013

$(0,1875 + 0,0113 * \text{alder}) * \mu_{y_x} (\mu_{x_y})$ fra (forsikredes) alder 65, fra 31. december 2013

PFA98U:

$(0,15 + 0,009 * \text{alder}) * \mu_{x_y} (\mu_{y_x})$ til alder 65, fra 31. december 2013

$(0,1875 + 0,0113 * \text{alder}) * \mu_{x_y} (\mu_{y_x})$ fra alder 65, fra 31. december 2013

3.9.1.6 Særlig eventuel individuel ægtefællepension i aktuel bestand

Kapitalværdier og de 2. ordens S^{ad} -er, der anvendes i bonusfremregningen, multipliceres med sandsynligheden for, at den y -årige ægtefælle lever t år senere (på beregningstidspunktet) i alder $y + t$:

Ved pensionering før 1/1 1992:

$$L(y, t', t) = \min (1, [l_{y+t'}(gl) / l_{y_0}(gl)] * [l_{y+t'}(\text{mellem}) / l_{y+t'}(\text{mellem})] * [l_{y+t'}(ny) / l_{y+t'}(ny)])$$

Ved pensionering fra 1/1 1992 til 1/1 2014:

$$L(y, t', t) = \min (1, [l_{y+t'}(\text{mellem}) / l_{y_0}(\text{mellem})] * [l_{y+t'}(ny) / l_{y+t'}(ny)])$$

Ved pensionering fra 1/1 2014:

$$L(y, t', t) = \min (1, [l_{y+t'}(ny) / l_{y_0}(ny)])$$

hvor

- y_0 er nærmeste hel alder, der er større end eller lig med y ,
- $y+t'$ er nærmeste hel alder større end eller lig med beregningsmæssig alder pr. 1. januar 1992,
- $y+t''$ er nærmeste hel alder større end eller lig med beregningsmæssig alder pr. 1. januar 2014,
- $l_y(gl)$ og $\mu_y(gl)$ er baseret på det ved bonusberegningen i årene 1983 til 1991 gældende 2. ordens grundlag,
- $l_y(\text{mellem})$ og $\mu_y'(\text{mellem})$ for kønsspecifikt grundlag er baseret på 2. ordens grundlaget:

$$\mu^{ad*} = \mu^{ad} * 0,3 \quad \text{for kvindelig begunstigede indtil alder 30 alder} \\ * \text{alder} * 0,01 \quad \text{for kvindelig begunstigede fra alder 30}$$

$$\mu^{ad*} = \mu^{ad} * 0,6 \quad \text{for mandlig begunstigede indtil alder 60} \\ * \text{alder} * 0,01 \quad \text{for mandlig begunstigede fra alder 60}$$

hvor μ^{ad} er dødsintensiteten på 1. ordens grundlaget G82 eller L99

- $l_y(\text{mellem})$ og $\mu_y'(\text{mellem})$ for unisex grundlag er baseret på 2. ordens grundlaget:

$$\mu^{ad*} = \mu^{ad} * 0,45 \quad \text{for begunstigede indtil alder 45 alder} \\ * \text{alder} * 0,01 \quad \text{for begunstigede fra alder 45}$$

hvor μ^{ad} er dødsintensiteten på 1. ordens grundlaget uni98.

- $l_y(ny)$ og $\mu_y''(ny)$ for kønsspecifikt grundlag er baseret på 2. ordens grundlaget:

$$\mu^{ad*} = \mu^{ad} * 0,3 \quad \text{for kvindelig begunstigede indtil alder 30 alder} \\ * \text{alder} * 0,01 \quad \text{for kvindelig begunstigede fra alder 30}$$

$$\mu^{ad*} = \mu^{ad} * 0,6 \quad \text{for mandlig begunstigede indtil alder 60} \\ * \text{alder} * 0,01 \quad \text{for mandlig begunstigede fra alder 60}$$

hvor μ^{ad} er dødsintensiteten på 1. ordens grundlaget G82 eller L99

- $l_y(ny)$ og $\mu_y''(ny)$ for unisex grundlag er baseret på 2. ordens grundlaget:

$$\mu^{\text{ad}*} = \mu^{\text{ad}} * 0,45 \quad \text{for begunstigede indtil alder 45} \\ * \text{alder} * 0,01 \quad \text{for begunstigede fra alder 45}$$

hvor μ^{ad} er dødsintensiteten på 1. ordens grundlaget uni98.

- $l_y(\text{ny})$ og $\mu_y(\text{ny})$ for unisex grundlag er baseret på 2. ordens grundlaget:

$$\mu^{\text{ad}*} = \mu^{\text{ad}} * 0,45 \quad \text{for begunstigede indtil alder 45} \\ * \text{alder} * 0,01 \quad \text{for begunstigede fra alder 45}$$

hvor μ^{ad} er dødsintensiteten på 1. ordens grundlaget U10.

Der anvendes i alle tilfælde en enkeltlivs differentialligning ved fremregning. De anvendte værdier kan skrives på formen:

$$K_x = L(y, t', t) * K_x + (1 - L(y, t', t)) * S_x^{\text{yd}}$$

$$S_x^{\text{ad}} = L(y, t', t) * S_x^{\text{ad}} + (1 - L(y, t', t)) * S_x^{\text{yd}} \text{ for konc-nr} \neq 655$$

$$S_x^{\text{ad}} = L(y, t', t) * S_x^{\text{ad}} + (1 - L(y, t', t)) * a_n \text{ for konc-nr} = 655$$

3.9.1.7 Omvalg

Ved omvalg til grundpension udbetales pension svarende til skygge-ydelser. Er der flere ydelser, der udbetales, anvendes ydelsesforholdet lige før pensioneringen. Ved skygge-indskud (jf. pkt. 3.9.1.8.) vil skygge-ydelser blive reduceret til skyggeydelser * depot / (depot + skyggeindskud) efter fastsættelse af den udbetalte pension. Pensionen vil først blive reguleret, når skyggeydelser > solydelse.

Omvalg til depotpension vil ikke blive tilbudt.

Ved omvalg til forhøjet pension bestemmes den udbetalte pension på samme måde som ved ny-pensionering.

Eventuel skygge-indskud bevares.

3.9.1.8 Skygge-indskud

I månedsfremregningen må der ikke ske nedsættelse af skyggeydelserne. Evt. nødvendigt reser- vetilskud for at undgå nedsættelse af skyggeydelserne vil blive modregnet i en negativ livsbetinget (*) ydelse ("skygge-indskud"). Ved beregning af ny pension (solydelser) efter overrentebonus- tek- nikken anvendes ved skygge-indskud.

Skyggeydelser * depot / (depot + skygge-indskud) i stedet for skyggeydelser - jf. pkt. 3.9.1.1 og 3.9.1.4.

Også ved grundpension korrigeres der fra og med 1/1-1999 for skygge-indskud, idet den nye pen- sion (solydelser) bestemmes som:

max {gl. sol-ydelser; skyggeydelser * depot / (depot + skygge-indskud)} i stedet for skyggeydelser.

Ved depotpension med restvarighed på mindst 2 år vil den bestemte pension blive reduceret med skygge-indskud / 5.

Skygge-indskud bortfalder ved reaktivering.

(*):Ratepensionens (koncession nr. 165, 175, 185, 186, 765 hhv. 775) andel af skyggeindskuddet nulstilles ikke ved forsikredes dødsfald, da udbetalingerne herfra fortsætter uændret efter død. Skyggeindskud forudsættes fordelt proportionalt på skattekodernes reserver ved beregning af ratepensionens andel.

3.9.1.9 Ikke månedlig pensionsforfald

Udbetales pensionerne kvart-, halv- eller helårligt, skal de i denne beskrivelse angivne solydelse multipliceres med 0,99; 0,98 hhv. 0,96.

Når der skal tages betaling til opnåelse af proportionale ydelser omregnes altid til månedlig.

Der tilbydes kun pensionsudbetaling med forfald 1. januar.

3.9.2 [Udgået]

3.9.3 Udbetaling af aktuelle G82 16% livrenter med friholdt reserve

Den udbetalte pension på G82 16% livrenter med friholdt reserve bestemmes ved omregning af den friholdte reserve til G82 16% og den resterende del af reserven til G82 8%.

Den årlige udbetalte pension vil med månedlig pensionsudbetaling blive bestemt som:

$$\min \left\{ \min \{D; D_0\} / \sum K_x^{16\%} + (D - \min \{D; D_0\}) / \sum K_x^{8\%}; \text{policepension} \right\}$$

hvor

D_0 = reserve ultimo 1982

D = reserve på pensioneringstidsunktet

$\sum K_x^{b\%}$ = er passiv iflg. G82 b% for den samlede tarif ekskl. evt. nulstillede ydelser pga. tilstandsændring mv.

Policepensionen er pensionen kendt af forsikrede fra dennes police. Ved udsættelse multipliceres pensionen med de til enhver tid gældende udsættelsesfaktorer for U74- og G82 16% livrenter.

3.9.4 Præmiefritagelse og invalidepension.

Når der ved overgang til tilstand invalid opnås ret til præmiefritagelse, ret til invalidesum og / eller ret til helbredsbetaget pension kan der anvendes 2 forskellige modeller:

- Model 1: Depotet forøges i forbindelse med tilstandsovergangen, således at depotet svarer til forsikringens nettopassiv i tilstand invalid.
- Model 2: Depotet ændres ikke ved overgang til tilstand invalid – i stedet overtager PFA den løbende præmiebetaling til forsikringen. Eventuelle tillæg inkluderet i den aftalte præmie som følge af skatter og afgifter (f. eks. arbejdsmarkedsbidrag) indgå ikke i den præmie, som PFA betaler.

For forsikringer tegnet i henhold til PBL §53A med gennemsnitsrente vil eventuel invalidepension, børnepension ved invaliditet og / eller invalidesum blive udskilt på særskilt police. På den særskilte police anvendes model 1. På den resterende del af forsikringen anvendes model 2, hvor præmien vil blive betalt med samme forfald som før præmiefritagelsen.

For øvrige forsikringer anvendes som udgangspunkt model 1.

Ved ret til ½ dækning som følge af nedsat erhvervsevne deles forsikringen i 2 lige store dele, hvor der udbetales pension fra den ene del; denne del behandles som anført i dette afsnit 3.9.4; mens den anden halvdel behandles som om, forsikrede fortsat er i aktiv tilstand (dog uden ret til ½ dækning).

3.9.4.1 Andel af præmie der vedrører konc. nr. 315 hhv. 415.

Andel af et-livs-rente-præmie til reserveopbyggende renteydelser, der hidrører fra invalidedækning, vil blive fastsat ved proportional fordeling ud fra passivet for de reserveopbyggende renteydelser:

- prm. vedrørende reserveopbyggende et-livs-invaliderente-ydelser =
et-livs-rente-præmie for reserveopbyggende ydelser * $\sum_{i \in x} ydelse_i$ * $passiv_i$ / $\sum_{i \in y} ydelse_i$ * $passiv_i$

hvor

- $passiv_i$ beregnes på samme grundlag, som anvendes ved bonusforhøjelse
- x er invalidebetingede reserveopbyggende ydelser, som ville være tegnet med skattekode1, hvis de var tegnet i henhold til PBL's regler for fradragsberetigede dækninger
- y er alle reserveopbyggende ydelser, som ville være tegnet med skattekode 1, hvis de var tegnet i henhold til PBL's regler for fradragsberetigede dækninger

Andel af et-livs-sum-præmie til reserveopbyggende sumydelser, der hidrører fra invalidedækning, vil blive fastsat ved proportional fordeling ud fra passivet for de reserveopbyggende sumydelser:

- prm. vedrørende reserveopbyggende et-livs-invalidesum-ydelser =
et-livs-sum-præmie for reserveopbyggende ydelser * $\sum_{i \in x} ydelse_i$ * $passiv_i$ / $\sum_{i \in y} ydelse_i$ * $passiv_i$

hvor

- $passiv_i$ beregnes på samme grundlag, som anvendes ved bonudsforhøjelse
- x er invalidebetingede reserveopbyggende ydelser, som ville være tegnet med skattekode3, hvis de var tegnet i henhold til PBL's regler for fradragsberetigede dækninger
- y er alle reserveopbyggende ydelser, som ville være tegnet med skattekode 3, hvis de var tegnet i henhold til PBL's regler for fradragsberetigede dækninger

3.9.4.2 Omkostningsberegning

Omkostningssatser for forsikringer med gennemsnitsrente og efter model 1 følger de anførte regler i afsnit 3.8.5.1.

Omkostningssatser for forsikringer med gennemsnitsrente og efter model 2 følger de anførte regler i afsnit 3.8.1.

For policer hvor tilstandsovergang til tilstand invalid er sket før 1/1-2005, er der ikke rabat i henhold til afsnit 3.8.1.4.

For policer hvor tilstandsovergang til tilstand invalid er sket fra 1/1-2005, gives der også rabat i henhold til afsnit 3.8.1.4. Der tages udgangspunkt i indholdet af eventuel firmaaftale på datoen for tilstandsovergang.

3.9.4.3 Indberetning vedrørende forsikringer tegnet i henhold til PBL §53A

For den del af forsikringen, hvor der er anvendt model 1, vil der ikke ske indberetning af afkast.

For den del af forsikringen, hvor der er anvendt model 2, vil det indberettede afkast bestå af rente – omkostninger – risikopræmie.

3.9.4.4 Reaktiveringspræmie / forsikredes andel af depotet

Ved overgang til tilstand invalid registreres den forud for tilstandsovergangen gældende tekniske præmie.

Ved anvendelse af model 1 (jf. afsnit 3.9.4) opskrives den registrerede præmie løbende med samme sats som grundydelse.

Ved reaktivering fastsættes reaktiveringsdepotet ud fra de grundydelse der er opnået i tilstand invalid og de regulerede registrerede præmie.

Hvis der skal udsendes depotregnskab for en forsikret i tilstand invalid, sker det på baggrund af det samlede depot – men der anføres som en særskilt oplysning størrelse af forsikredes andel af det anførte depot. Forsikredes andel af depotet svarer til reaktiveringsdepotet.

På produkter med depotsikring vil dødsdækningen i tilstand invalid mindst skulle svare til reaktiveringsdepotet.

3.9.4.5 Reservehensættelse

Ved opgørelse af livsforsikringshensættelser til markedsværdi jf.

- afsnit 1.20
- afsnit 1.21
- afsnit 1.22

vil der uanset hvilken metode, der anvendes ved invaliditet, blive forudsat, at den aftalte præmie P_x er 0.

3.10 Arbejdsmarkedsbidrag

Eventuelt arbejdsmarkedsbidrag fratrækkes indbetalinger (præmie og indskud) inden der købes dækninger i henhold til de anmeldte beregningsgrundlag.

3.11 Koncerninterne policeflytninger

3.11.1 Overførsel af invalideforsikringer etableret iht. koncession for skadesforsikring klasse 1&2 til invalideforsikring etableret som livsforsikring:

I visse situationer tilbyder PFA Pension invalidedækninger etableret som skadelivsforsikring i skadesforsikringsklasse 1 og 2. I forbindelse med udtræden af en ordning med en sådan skadeforsikringsdækning har PFA Pension mulighed for at tilbyde en fortsættelsesforsikring, hvor invalidedækning er etableret som livsforsikring, uden der dermed skal afleveres yderligere helbredsoplysninger.

Invalidedækningen som livsforsikring, der tilbydes som fortsættelsesforsikring, etableres som ugaranterede invalideydelser på det på ændringstidspunktet gældende nytegningsgrundlag og forsikringen skal som hele overholde PFA Pensions anmeldte tekniske grundlag og regler for fortsættelsesforsikringer.

3.11.2 Regler ved reserveoverførsel mellem PFA Pension og PFA Pension Luxembourg:

- Overførsel af en risikodækning vil kunne ske uden afgivelse af helbredsoplysninger.
- Såfremt der sker en risikoforøgelse i forbindelse med overflytningen skal der afgives nye helbredsoplysninger.
- Ved genkøbet vil der ikke blive trukket fradrag til transaktionsomkostninger eller fradrag for uamortiserede erhvervsomkostninger.
  - Der beregnes fradrag for kursværn efter de til enhver tid gældende regler for kursværn i det afgivende selskab, i forbindelse med genkøbet.

3.12 Børnepasningsorlov

For lønmodtagere, der har etableret en obligatorisk forsikring, kan forsikringsdækningen opretholdes i de første 26 uger af en børnepasningsorlov, uden at der indbetales præmie på forsikringen.

3.13 Fremføring af underskud

Såfremt den i bonusregulativets §2 beskrevne bonus bliver negativ for en eventuel police, vil der blive givet et reservetilskud. Dette tilskud vil blive opsummeret og summationen betegnes eventuel skygge-indskud.

Eventuel skyggeindskud = - bonus

En periodes reservetilskud på grund af bonusunderskud opgøres som:

reservetilskud = nyt eventuelt skygge-indskud – gl. eventuel skyggeindskud

D. v. s. efter en fremregning fra tidspunkt n til tidspunkt $n+1$ fastsættes ydelserne ud fra passiv = aktiv + garantitillæg + reserve, hvor reserve = $\max \{(1); (2)\}$, og hvor

(1) = 1. ordens reserve ^{$n+1$}

= $\Sigma ydelse^n * K_x(n+1) - garantitillæg^{n+1} - skygge-prm^n * p^m \rightarrow \pi^n * prm - rnt_x(n+1)$

(2) = 2. ordens reserve ^{$n+1$}

= reserve ^{n} – evt. skygge-indskud ^{n} + rente + indbetaling – amb – omkostninger – udbetaling +/- risiko

Eventuel skyggeindskud efter fremregning til tidspunkt $n+1$ er bestemt som

evt. skygge-indskud ^{$n+1$} = $\max \{0; (1) - (2)\}$

Ovenstående 1. ordens reserve (1) bygger på en forudsætning om, at pensioner udbetales fra det aftalte alderspensioneringstidspunkt.

Nedenstående regler anvendes, såfremt tidspunktet for alderspensionering løbende udskydes med netop den periode, der regnes bonus for.

For at kunderne skal få noget ud af at undlade at få pensionen udbetalt fra det aftalte tidspunkt foretages fra 1/1-2003 nedenstående korrektion til "1. ordens reserve", når der foretages fremregninger efter aftalt alderspensioneringstidspunkt – og pensionen ikke udbetales:

- den ikke udbetalte alderspension skal tillægges
- den betalte præmie excl. amb. og grundlagsomkostninger (11%) tillægges
- en forrentning af sumreserven svarende til den opgørelsesrente, der på pågældende police anvendes ved køb af bonusydelse tillægges.
- alderspension skal ikke indeholde BIU (konc. nr. 945)
- sumreserve skal ikke reduceres med andel af eventuelt skyggeindskud, da sumreserve er udtryk for det engangsbeløb, som kunden kunne have fået udbetalt.
- sumreserve antages alene at indeholde hensættelse vedrørende summer, der er aftalt udbetalt ved pensioneringsdato.

Idet $pr_m - rnt$ er 0 efter vs-dato bliver (1) ved udsættelser:

$$(1) = 1. \text{ ordens reserve}^{n+1}$$

$$= \Sigma ydelse^n * K_x(n+1) - \text{garantitillæg}^{n+1} - \text{skyggepr}_m^n * "p^m \rightarrow \pi" * pr_m - rnt_x(n+1) \\ + 1/12 * \text{årlig pension} + 1/12 * \text{årlig præmie} * (1 - \text{amb}\%) * (1 - 11\%) \\ + \text{sumreserve} * [(1 + \text{opgørelsesrente})^{1/12} - 1],$$

$$= \Sigma ydelse^n * K_x(n+1) - \text{garantitillæg}^{n+1} \\ + 1/12 * \text{årlig pension} + 1/12 * \text{årlig præmie} * (1 - \text{amb}\%) * (1 - 11\%) \\ + \text{sumreserve} * [(1 + \text{opgørelsesrente})^{1/12} - 1],$$

hvor

- "amb%" er 0, hvis der ikke betales amb
- " $p^m \rightarrow \pi$ " er omregningsfaktor fra brutto- til nettopræmie – jf. afsnit 1.1.4.2.
- værdier med anført "potens" n eller n+1 er værdier gældende pr. tidspunkt n hhv n+1.
- "opgørelsesrente" er den opgørelsesrente, der anvendes ved køb af ydelser for bonus på pågældende police
- årlig pension er den pension der i henhold til policen kunne have været udbetalt, som følge af opnået alder – dog indregnes der ikke noget vedr. konc. nr. 945.
- sumreserve skal ikke reduceres med andel af eventuelt skyggeindskud
- den anførte formel forudsætter, at der er en måned mellem tidspunkter n og n+1 – regnes der generelt over en periode på x dage erstattes "1/12" af "x/360".

Over for de forsikrede (i depotregnskaber m. v.) vil der blive kommunikeret med et depot, der er reduceret med skyggeindskuddet.

Ved overgang til aktuel på grund af alderspensionering vil det eventuelle skyggeindskud blive overført til det aktuelle skyggeindskud – og reserven vil blive reduceret – jf. i øvrigt afsnit 3.9.

Ved overgang til aktuel på grund af skade falder skyggeindskuddet bort – svarende til den risiko, der er taget betaling for.

Depotentitelsskrivningen og beregning af risikogevinst vil ske på et beløb, der er reduceret med skyggeindskuddet.

Ved fripolicy samt anden ændring af forsikringsaftalen end

- ændring af præmiebetalingens størrelse
- indskud, eller
- (delvis) udbetaling af kapitalpension fra og med det aftalte pensioneringstidspunkt
- pensionering før det aftalte tidspunkt i henhold til policen

vil ydelser blive beregnet ud fra et depot, der er reduceret med skyggeindskuddet.

Skal der oplyses deldepoter, som er reduceret med skyggeindskud, vil skyggeindskud blive fordelt forholdsmæssigt i forhold til de ikke reducerede deldepoter.

3.14 [Udgået]

3.15 Regler for egenkapitalforrentning mv.

Reglerne gælder indtil andet anmeldes.

3.15.1 Fordeling af realiseret resultat

Det realiserede resultat for forsikringer efter kontributionsprincippet beregnes og fordeles i overensstemmelse med kontributionsbekendtgørelsen og lov om finansiel virksomhed.

Nedenfor følger en procesbeskrivelse af fordelingen af det realiserede resultat for forsikringer efter kontributionsprincippet.

Egenkapital og KundeKapital (særlige bonushensættelser af type B) tildeles en andel af det realiserede resultat svarende til resultatet af investeringsvirksomheden vedrørende de aktiver, der er allokeret hertil, jf. kontributionsbekendtgørelsen § 2, stk. 6.

Forsikringer efter kontributionsprincippet tildeles samlet set en andel af det realiserede resultat svarende til det realiserede resultat med fradrag af resultatet af investeringsvirksomheden vedrørende de aktiver, der er allokeret til egenkapitalen og KundeKapital.

Den samlede andel tildelt til forsikringer efter kontributionsprincippet fordeles mellem de anmeldte rente-, risiko- og omkostningsgrupper ud fra de enkelte gruppers realiserede delresultater som beskrevet herunder:

- En rentegruppens realiserede delresultat opgøres som forskellen mellem på den ene side summen af resultatet af investeringsvirksomheden vedrørende de aktiver, der særskilt er allokeret til gruppen, og den forholdsmæssige andel af resultatet af investeringsvirksomheden for fællesporteføljen, jf. afsnit 3.1.5, samt gruppens andel af eventuelle reguleringer direkte over balancen i henhold til § 83, stk. 1 i regnskabsbekendtgørelsen, og på den anden side summen af tilskrevet rente i gruppen i henhold til forsikringernes grundlagsrenter, ændringer i hensættelserne til aktuelle invalidepensioner som følge af ændringer i diskonteringsrentekurven samt ændringer i gruppens akkumulerede markedsværdiregulering eksklusiv ændringer foretaget i medfør af kontributionsbekendtgørelsen.
- En risikogruppens realiserede delresultat opgøres som summen af gruppens risikoresultat og en forholdsmæssig andel af resultatet af investeringsvirksomheden vedrørende de aktiver, der er allokeret til kollektive bonuspotentialer hørende til risiko- og omkostningsgrupper. Gruppens risikoresultat opgøres som forskellen mellem på den ene side de betalte risikopræmier i gruppen i henhold til forsikringernes tekniske beregningsgrundlag og på den anden side de faktiske risikoudgifter i gruppen efter gruppens andel af resultater af genforsikring. Resultater af genforsikring og indirekte forsikring fordeles på følgende måde: Resultatet af pooling, jf. afsnit 4.3, tilfalder Gruppe 1. Det resterende samlede resultat af genforsikring og indirekte forsikring fordeles proportionalt mellem grupperne 1 og 2 ud fra de betalte risikopræmier på 2. orden i grupperne. Dog vil en eventuel modtagen katastrofedækning, der kommer til udbetaling som følge af en katastrofeskade, blive fordelt ud fra de faktiske risikoudgifter som følge af katastrofen i de enkelte grupper, så vidt en opgørelse heraf er mulig. PFA forbeholder sig ret til i en sådan situation at foretage en konkret fordeling, som er rimelig.
- En omkostningsgruppens realiserede delresultat opgøres som summen af gruppens omkostningsresultat og en forholdsmæssig andel af resultatet af investeringsvirksomheden vedrørende de aktiver, der er allokeret til kollektive bonuspotentialer hørende til risiko- og omkostningsgrupper. Gruppens omkostningsresultat opgøres som forskellen mellem på den ene side de betalte omkostningsbidrag i gruppen i henhold til forsikringernes tekniske beregningsgrundlag og på den anden side de faktiske administrationsomkostninger opgjort for gruppen.

For alle rentegrupper:

Hvis en rentegrupperes realiserede delresultat er positivt, udlignes eventuelle fremførte tab. Fremførte tab dækker både træk på bonuspotentialer på fripolicydelser i gruppen samt beløb ført på skyggekonti hørende til gruppen som følge af tab i gruppen. Udligningen for forsikringerne i gruppen på den ene side og egenkapital og KundeKapital på den anden side sker med udgangspunkt i, hvorledes disse har bidraget til dækning af tabene. Når der sker ændring i bonuspotentiale på fripolicydelser, vil fordelingen af det fremførte tab dog alt andet lige omfordeles mellem forsikringerne på den ene side og egenkapital og KundeKapital på den anden side.

Hvis rentegruppens tilbageværende realiserede delresultat herefter er positivt, reduceres det med værdien af gruppens tilbageværende skyggekonti pga. manglende driftsherretillæg i tidligere år. Udligningen af skyggekontiene sker forholdsmæssigt i forhold til størrelsen på skyggekontiene, idet gruppens tilbageværende realiserede delresultat herefter ikke kan blive negativt.

Herefter reduceres gruppens tilbageværende realiserede delresultat med dens beregnede tilstræbte driftsherretillæg, jf. afsnit 3.1, idet gruppens tilbageværende realiserede delresultat hermed dog ikke kan blive negativt. Driftsherretillægget tildeles forholdsmæssigt til egenkapitalen og KundeKapital. Tilgodehavende driftsherretillæg føres på gruppens skyggekonti.

Herefter reduceres gruppens tilbageværende realiserede delresultat med beløb der forlods er tilskrevet forsikringstagernes depoter som rentebonus i form af bonus, styrkelser samt overførelstillæg.

Der opbygges Individuel KundeKapital og individuelle styrkelser samt tilskrives rentebonus uafhængigt af, om de individuelle bonuspotentialer ved årets begyndelse har været benyttet til at dække tab udover kollektivt bonuspotentiale, forudsat at betingelserne herfor i kontributionsbekendtgørelsen er opfyldt.

Herefter reduceres gruppens tilbageværende realiserede delresultat med den individuelt afregnede PAL-skat for forsikringerne i gruppen samt gruppens andel af den selskabspligtige PAL-skat. Denne andel beregnes i overensstemmelse med PAL § 8, idet kun beløb hørende til gruppen indgår. Er gruppens beregnede andel af PAL-skatten negativ, sættes gruppens PAL-skat for året til 0, og det negative beløb fremføres til modregning i PAL-skat for gruppen i efterfølgende år.

Er gruppens tilbageværende realiserede delresultat efter PAL positivt, overføres det til gruppens kollektive bonuspotentiale.

Er gruppens tilbageværende realiserede delresultat efter PAL negativt, trækkes beløbet i gruppens kollektive bonuspotentiale. Såfremt gruppens kollektive bonuspotentiale ikke fuldt ud kan dække det negative beløb, reduceres forsikringernes samlede bonuspotentiale på fripolicydelser i gruppen med det resterende negative beløb. Såfremt forsikringstagernes samlede bonuspotentiale på fripolicydelser ikke er tilstrækkeligt, dækkes det manglende beløb forholdsmæssigt af egenkapitalen og KundeKapital. Når egenkapitalen og KundeKapital dækker en andel af gruppens negative delresultat, føres beløbet på de respektive skyggekonti, jf. dog afsnit 3.15.2.

For risikogrupperne 2 og 6 og alle omkostningsgrupper:

En risiko- eller omkostningsgrupperes realiserede delresultat reduceres først med beløb der forlods er tilskrevet forsikringstagernes depoter som risiko- hhv. omkostningsbonus i form af bonus, styrkelser samt beløb, der forlods er brugt til opbygning af Individuel KundeKapital.

Hvis gruppens tilbageværende realiserede delresultat er positivt, og hvis gruppens realiserede delresultat (før ovennævnte reduktion) er positivt, reduceres det med dens beregnede tilstræbte driftsherretillæg, jf. afsnit 3.1, som udgør det tilbageværende realiserede delresultat, dog højst den i afsnit 3.1 nævnte beløbsgrænse og højst gruppens realiserede delresultat (før ovennævnte reduktion). Driftsherretillægget tildes forholds-mæssigt til egenkapitalen og KundeKapital.

Gruppens tilbageværende realiserede delresultat reduceres med gruppens andel af den selskabspligtige PAL-skat. Denne andel beregnes i overensstemmelse med PAL § 8, idet kun beløb hørende til gruppen indgår. Er gruppens beregnede andel af PAL-skatten negativ, sættes gruppens PAL-skat for året til 0, og det negative beløb fremføres til modregning i PAL-skat for gruppen i efterfølgende år.

Er gruppens tilbageværende realiserede delresultat positivt, tilføres det til gruppens kollektive bonuspotentiale.

Er gruppens tilbageværende realiserede delresultat negativt, trækkes beløbet i gruppens kollektive bonuspotentiale. Såfremt gruppens kollektive bonuspotentiale ikke fuldt ud kan dække det negative beløb, dækkes det manglende beløb forholds-mæssigt af egenkapitalen og KundeKapital. Der føres ikke skyggekonti for beløb dækket af egenkapitalen og KundeKapital.

Det er en konsekvens af den beskrevne proces, at det faktiske driftsherretillæg kun svarer til det tilstræbte driftsherretillæg (jf. afsnit 3.1), enten hvis det realiserede delresultat er positivt, og den nævnte indledende reduktion med forlodsbonus mv. ikke er negativ (negativ bonus), eller hvis det realiserede delresultat er negativt, og den nævnte indledende reduktion med forlodsbonus mv. ikke resulterer i, at det tilbageværende realiserede resultat bliver positivt (negativ bonus).

For risikogruppe 1:

Denne risikogrupperes realiserede delresultat reduceres først med beløb der enten forlods er tilskrevet forsikringstagernes depoter eller er hensat til fordeling til forsikringstagernes depoter som risikobonus i form af bonus og styrkelser.

Hvis gruppens tilbageværende realiserede delresultat er positivt, og hvis gruppens realiserede delresultat (før ovennævnte reduktion) er positivt, reduceres det med dens beregnede tilstræbte driftsherretillæg, jf. afsnit 3.1, som udgør det tilbageværende realiserede delresultat, dog højst gruppens realiserede delresultat (før ovennævnte reduktion). Driftsherretillægget tildes forholds-mæssigt til egenkapitalen og KundeKapital.

Gruppens tilbageværende realiserede delresultat reduceres med gruppens andel af den selskabspligtige PAL-skat. Denne andel beregnes i overensstemmelse med PAL § 8, idet kun beløb hørende til gruppen indgår. Er gruppens beregnede andel af PAL-skatten negativ, sættes gruppens PAL-skat for året til 0, og det negative beløb fremføres til modregning i PAL-skat for gruppen i efterfølgende år.

Er gruppens tilbageværende realiserede delresultat negativt, trækkes beløbet i gruppens kollektive bonuspotentiale. Såfremt gruppens kollektive bonuspotentiale ikke fuldt ud kan dække det negative beløb, dækkes det manglende beløb forholds-mæssigt af egenkapitalen og KundeKapital. Der føres ikke skyggekonti for beløb dækket af egenkapitalen og KundeKapital.

Det er en konsekvens af den beskrevne proces, at det faktiske driftsherretillæg kun svarer til det tilstræbte driftsherretillæg (jf. afsnit 3.1), enten hvis det realiserede delresultat er positivt, og den nævnte indledende reduktion med forlodsbonus mv. ikke er negativ (negativ bonus), eller hvis det realiserede delresultat er negativt, og den nævnte indledende reduktion med forlodsbonus mv. ikke resulterer i, at det tilbageværende realiserede resultat bliver positivt (negativ bonus).

3.15.2 Afkast af egenkapital og KundeKapital mv.

KundeKapital (særlige bonushensættelser af type B) tildeles samme forholdsmæssige afkast som det afkast, egenkapitalen får før skat, hvad enten dette afkast er negativt eller positivt, jf. Bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital, § 35, stk. 1, nr. 5.

Egenkapital og KundeKapital (særlige bonushensættelser af type B) tildeles resultatet af investeringsvirksomheden vedrørende de aktiver, der er allokeret hertil.

Det tilstræbes, at forsikringer under kontributionsprincippet ved fordelingen af det realiserede resultat yder driftsherretillæg til egenkapital og KundeKapital gennem de enkelte kontributionsgrupper. Driftsherretillæggene beregnes pr. kontributionsgruppe som beskrevet i afsnit 3.1 og fordeles til egenkapital og KundeKapital ved fordelingen af det realiserede resultat for forsikringer under kontributionsprincippet som beskrevet i afsnit 3.15.1.

Det tilstræbes endvidere, at pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente ved fordelingen af det realiserede resultat for disse ordninger yder driftsherretillæg til egenkapital og KundeKapital. Driftsherretillægget for disse ordninger fordeles til egenkapital og KundeKapital ved fordelingen af det realiserede resultat for disse ordninger som beskrevet i Teknisk grundlag for PFA Plus.

Ud over den tildelte andel af det realiserede resultat fra forsikringer under kontributionsprincippet og den tildelte andel af det realiserede resultat fra pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente udgøres det samlede afkast af egenkapitalen og KundeKapital af en række delresultater som angivet nedenfor.

Andre resultater, som på nuværende tidspunkt udgør summen af resultatet af syge- og ulykkesforsikring, resultatet for forsikringer uden ret til bonus og resultatet for andre ordinære indtægter, fordeles forholdsmæssigt mellem egenkapital og KundeKapital. Hvis andre resultater er negativt, dækker Kollektiv KundeKapital for Individuel KundeKapital, såfremt andre resultater kan indeholdes i Kollektiv KundeKapital.

Derudover dækker egenkapital og KundeKapital forholdsmæssigt eventuelle tab pga. overførseltillæg samt øvrige negative poster vedr. pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente og forsikringer efter kontribution, herunder pris- og omkostningsreduktioner som omtalt i afsnit 3.18. Disse tab og øvrige negative poster dækkes ved, at beløbene overføres fra egenkapital og KundeKapital til kollektivt bonuspotentiale og/eller bonuspotentialet på fripolicydelser. Kollektiv KundeKapital dækker for Individuel KundeKapital, såfremt beløbene, der overføres fra KundeKapital, kan indeholdes i Kollektiv KundeKapital. Egenkapitalens og KundeKapitals skyggekonti reduceres (nedskrives) med de nævnte tab og øvrige negative poster i det omfang, disse allerede er ført på skyggekonto, jf. afsnit 3.15.1.

Den relevante del af afkastet af KundeKapital belastes med pensionsafkastskat i overensstemmelse med pensionsafkastbeskatningsloven, mens den selskabsskattepligtige del af afkastet af egenkapitalen belastes med selskabsskat.

Hvis der er ført beløb på skyggekonto for egenkapital og skyggekonto for KundeKapital, forrentes disse med samme afkast, som tildeles egenkapitalen og KundeKapital.

3.16 Særlige bonushensættelser / KundeKapital®

Særlige bonushensættelser, i henhold til § 134 i Lov om finansiel virksomhed, i PFA Pension består af individuelle særlige bonushensættelser og kollektive særlige bonushensættelser.

I PFA Pensions markedsføring vil særlige bonushensættelser blive omtalt som KundeKapital.

KundeKapital indgår på lige fod med egenkapital i basiskapitalen, som er den ansvarlige kapital et forsikringsselskab skal have ifølge lovgivningen. KundeKapital skal dække dels de samme positive og negative poster, som PFA Pension til enhver tid beslutter, at egenkapitalen skal dække, og dels de samme tab, som egenkapitalen skal dække. KundeKapital kan derfor blive reduceret blandt andet ved dækning af tab på forsikringsdriften og andre negative poster. Risikoen for reduktion af Individuel KundeKapital er begrænset, så længe Kollektiv KundeKapital eksisterer, som nævnt nedenfor i afsnit 3.16.3.

Fra 1. januar 2004 opbygges særlige bonushensættelser, herefter Individuel KundeKapital - IKK, af midler fra forsikrernes andel af det realiserede resultat – eller positive delelementer heraf. IKK er særlige bonushensættelser af type B. Dette vil ske ved i månedsfremføringen af den enkelte forsikring at overføre et beløb til en for kunden individuel særskilt konto for IKK. IKK tildeles mindst samme afkast som egenkapitalen, dog forrentes IKK med en foreløbig rente, som fastsættes månedligt forud. Kollektive særlige bonushensættelse, herefter Kollektiv KundeKapital – KKK, hæfter for denne forlodsforrentning.

Nedenfor beskrives principperne for overførsel til og udbetaling fra IKK og anvendelse af KKK.

PFA Pension kan til enhver tid ændre reglerne, og herunder principper og satser, for særlige bonushensættelser/KundeKapital ved en fornyet anmeldelse til Finanstilsynet.

3.16.1 Regulativ for KundeKapital®

Regler om KundeKapital i regulativ for forsikringer med depotrente (gennemsnitsrenteforsikringer) indgår som en del af afsnit 3.1. Reglerne om KundeKapital i regulativ for PFA Plus indgår som bilag i Teknisk grundlag for PFA Plus.

3.16.2 IKK

Med den enkelte arbejdsgiver / organisation aftales det, om de tilhørende individuelle forsikringer skal være omfattet af IKK.

Aftalen med arbejdsgiver / organisation kan indeholde bestemmelse om, at

- alle nuværende og kommende individuelle forsikringsaftaler skal være omfattet af IKK
- alle nuværende og kommende individuelle forsikringsaftaler skal være omfattet af IKK – de nuværende og kommende forsikrede kan indenfor en angivet tidsfrist give afkald på at være omfattet af IKK
- ingen af de individuelle forsikringsaftaler vil være omfattet af IKK.

Arbejdsgiver / organisation kan opsige aftale om IKK med et angivet varsel. Opsigelsen får alene virkning for fremtidige overførsler til IKK.

For individuelt tegnede policer uden tilknytning til arbejdsgiver eller organisation vil der blive orienteret om indførelse af KundeKapital – og der vil være mulighed for at tilmelde sig IKK inden for en angivet tidsfrist. For nye individuelt tegnede policer, vil deltagelse i IKK være indeholdt i aftalegrundlaget med PFA Pension.

For individuelt tegnede policer, der én gang er omfattet af IKK, vil der ikke være mulighed for at fravælge fremtidige overførsler til IKK. Dette gælder dog ikke forsikringer i PFA Plus.

3.16.2.1 Princip for opsparing:

Præmie- eller indskudsbetalte forsikringer i PFA Pension kan fra 1. januar 2004 deltage i opbygningen af IKK i det omfang, de ikke er eksplicit undtaget, jf. afsnit 3.16.2.1.1. Opbygningen sker ved overførsel af en andel af forsikringernes realiserede resultat til IKK. Andelen anmeldes til Finanstilsynet og kan løbende ændres. Andelen kan variere for delbestande. Beregningen af det realiserede resultat og andelen heraf kan endvidere variere mellem på den ene side forsikringer med depotrente (gennemsnitsrenteforsikringer) og på den anden side forsikringer i PFA Plus.

En intern depotoverførsel i PFA-koncernen vil ikke kunne bidrage til opbygning af Individuel KundeKapital.

Fra 1. januar 2004 vil andelen af det realiserede resultat for forsikringer med depotrente (gennemsnitsrenteforsikringer) uden for PFA Plus, der anvendes til IKK, svare til 5% af indbetalinger, efter fradrag til de i afsnit 3.16.2.1.1 nævnte dækninger. Satsen anvendes på løbende præmier samt indskud. Fra 1. januar 2006 fratrækkes der bidrag til IKK af overførsler via jobskifteaftalen. Satsen anvendes på løbende præmier og indskud samt overførsel af depot fra en anden pensionsleverandør.

Beregningen af det realiserede resultat for pensionsordninger i PFA Plus fremgår af det tekniske grundlag for PFA Plus. Det realiserede resultat overføres fuldt ud til IKK for hver forsikring med investeringskonceptet PFA Investerer, som er omfattet af Individuel KundeKapital, mens det indgår fuldt ud i depotet for forsikringer med investeringskonceptet PFA Investerer, som ikke er omfattet af Individuel KundeKapital.

IKK opspares pr. skattekode på en selvstændig konto. Kunden vil via depotregnskabet kunne se overførslen til den individuelle konto for IKK. Endvidere indregnes IKK-beløbet i prognoserne for pensioneringsydelse.

3.16.2.1.1 Undtagede dækninger:

Følgende policer/dækninger er undtaget i forbindelse med opsparing af IKK:

- Solidariske dækninger jf. afsnit 8.10 i det tekniske grundlag
- Gruppeliv jf. afsnit 8.10.9 i det tekniske grundlag
- Forsikringer uden ret til bonus - herunder Standard-Liv og U74-livrenter jf. afsnit 8.1 hhv. 8.4 i det tekniske grundlag.
- 5-års kontoen jf. afsnit 8.6 i det tekniske grundlag
- Plejesikring afsnit 8.5 i det tekniske grundlag
- Forsikringer med kontant bonus
- Tilsagnsordninger, hvor det er aftalt med arbejdsgiver, at forsikrede skal have et vist pensions-tilsagn og pensionsbidraget er den ubekendte størrelse.
- Andre ikke reserveopbyggende dækninger – herunder syge- og ulykkesforsikringer, som bl. a. dækker PFA Kritisk Sygdom, PFA Helbredssikring og PFA Ulykkesikring
- specielle forsikringer, der undtages af tekniske eller administrative årsager.

3.16.2.2 Princip for forrentning

IKK er særlige bonushensættelser af type B og opfylder betingelserne i § 130, stk. 1, nr. 3 i lov om finansiel virksomhed. Forrentningen af IKK-konti svarer mindst til forrentningen af egenkapitalen - jf. den af 31. januar 2003 til Finanstilsynet anmeldte Resultatdisponering for PFA Pension.

I praksis vil IKK blive forrentet med en foreløbigt fastsat rente. Forrentningen af IKK anmeldes til Finanstilsynet og kan løbende ændres.

Når den henover året tilskrevne foreløbige forrentning afviger fra den ved årets afslutning opgjorte forrentning af egenkapitalen, vil IKK-kontiene blive reguleret med denne rentekorrektion. Rentekorrektionen foretages efter selskabets generalforsamling året efter.

For forsikringer, hvor IKK er anvendt til køb af yderligere (løbende) udbetalinger ved pensionering, vil en eventuel rentekorrektion indgå direkte i depotopgørelsen – udbetalingen reguleres dog først i forbindelse med den førstkommende årlige regulering af udbetalingen.

Er det samlede depot udbetalt i forbindelse med en forsikringsbegivenhed eller genkøb vil en rentekorrektion af IKK-kontien ikke blive foretaget.

Uanset at forlodsrenten kan variere henover året – og uanset hvorledes overførslerne er fordelt hen over året på den enkelte police, vil rentekorrektionen for år t for gennemsnitsrentepolicer blive udregnet således, når den fordeles pr 1/y år t+1:

$IKK\text{-rente}(t) * EksRnt_t * \prod_{z=1}^{y-1} * (1+d_{z,t+1})$
hvor

$EksRnt_t = (e_t - [\prod_{z=1}^{12}(1+d_{z,t})-1]) / [\prod_{z=1}^{12}(1+d_{z,t})-1]$ er tillæg for rentekorrektion vedr. år t med valør ultimo år t

e_t er den konstaterede årlige egenkapitalforrentningssats for år t

$d_{z,t}$ er den månedlige forlodsrente i z'te måned i år t

IKK-rente(t) er den i år t tilskrevne forlodsforrentning på IKK.

Af rentekorrektionen " $IKK\text{-rente}(t) * EksRnt_t * \prod_{z=1}^{y-1} * (1+d_{z,t+1})$ " vil " $IKK\text{-rente}(t) * EksRnt_t * ([\prod_{z=1}^{y-1} * (1 - d_{z,t+1})] - 1)$ " indgå i IKK-rente(t+1), såfremt IKK ikke er udbetalt eller anvendt til køb af yderligere udbetaling.

KKK står dog som sikkerhed for den tilskrevne forrentning, se nedenfor i afsnit 3.16.3.

Hvis den henover året tilskrevne forrentning, med depotrenten plus et tillæg, er større end den ved årets afslutning opgjorte forrentning af egenkapitalen, vil der ikke ske nogen reduktion i den på de IKK-konti tilskrevne rente, så længe KKK står som sikkerhed for forrentningen.

Så længe KKK står som sikkerhed for forrentningen af IKK vil formelen for $EksRnt_t$ være

- $EksRnt_t = \max\{0; (e_t - [\prod_{z=1}^{12}(1+d_{z,t})-1]) / [\prod_{z=1}^{12}(1+d_{z,t})-1]\}$ er tillæg for rentekorrektion vedr. år t med valør ultimo år t

Den endelige forrentning for **pensionsbeviser i PFA Plus** vil blive beregnet ud fra primo saldoen og på de enkelte posteringer i løbet af året – og herfra trækkes årets foreløbige forrentning:

Endelig KkSaldo(ultimo t) =

$$\text{Endelig KkSaldo(primo t)} * \prod_{vd=1.1.t}^{31.12.t} (1 + fakrnt(vd))^{1/372}$$

$$+ \sum_{1.1.t \leq d \leq 31.12.t} \text{postering}(t, d) * \prod_{vd=d}^{31.12.t} (1 + fakrnt(vd))^{1/372}$$

Rentekorrektion (t) = Endelig KkSaldo(ultimo t) - Foreløbig KkSaldo(ultimo t)

Hvor

1. fakrnt(vd) er endelig årlig Individuel KundeKapital forrentning på dato vd (vil være ens for alle vd i år t).
2. postering (t,d) er postering på Individuel KundeKapital-kontoen i år t – renteposteringer undtaget. Posteringen har valør dato på dato d.
3. der regnes med 31 dage i alle måneder. For måneder med mindre end 31 kalenderdage placeres de overskydende dage mellem månedens sidste dag og første dag i den efterfølgende måned. I ikke-skudår er der altså 4 dage fra 28. februar til 1. marts.
4. Rentekorrektion (t) vil have valør dato primo år t+1

3.16.2.3 Princip for overlevelsesevinst

Dette afsnit gælder kun for pensionsordninger under nedsparring (efter alderspensionering) i PFA Plus.

Til Individuel KundeKapital knyttet til livsvarig eller tidsbegrænset (ophørende) livspension under udbetaling tilskrives løbende overlevelsesevinst. Denne beregnes ud fra en forlodssats for dødeligheden og den andel af den pågældende IKK-opsparring, der bortfalder ved pensionsmodtagerens eller dennes eventuelle begunstigedes død. Forlodssatsen er ugaranteret og fastsættes for en måned ad gangen. Med mindre andet er angivet i det tekniske grundlag for PFA Plus, anvendes samme sats som for den øvrige livspensionsopsparring.

PFA's bestyrelse kan i forbindelse med generalforsamlingens godkendelse af årsregnskabet beslutte, at overlevelsesevinsterne hørende til Individuel KundeKapital skal reguleres, hvis risikoregnskabet vedrørende Individuel KundeKapital som livspension tilsiger dette. I så fald vil der blive foretaget en regulering af de omfattede pensionsmodtageres individuelle KundeKapital efter årsregnskabet godkendelse. Nærmere principper for en sådan regulering anmeldes inden den tages i anvendelse.

3.16.2.4 Princip for udbetaling for forsikringer med depotrente (gennemsnitsrenteforsikringer)

Når IKK overføres til depotet, behandles overførslen som bonus. Ved skade sker overførslen af IKK umiddelbart efter skadesafsættelsen – og der anvendes aktuelle passiver.

Nedenfor beskrives metoden til køb af garanterede ydelser, som teknisk vil blive benyttet indtil anden løsning muliggøres:

Overordnet anvendes IKK-beløb efter reglerne i § 134, stk. 1, nr. 4 i lov om finansiel virksomhed ved pensionering, invaliditet og død til køb af garanterede ydelser på det til enhver tid gældende nyttegningsgrundlag. Ved tilbagekøb og overførsel ved jobskifte overføres KundeKapital sammen med det øvrige depot. IKK-beløbet behandles skattemæssigt som den del af forsikringen, som IKK-beløbet vedrører. Som beskrevet ovenfor underopdeles IKK-beløbet på skattekode.

Lovbestemmelsen tilsiger, at overførsel til den enkelte forsikring af den til forsikringen knyttede andel af de særlige bonushensættelser senest skal foretages samtidig med udbetaling af ydelserne under forsikringen.

3.16.2.4.1 Pensionering

Ved pensionering vil der på en kapitalpension blive udbetalt IKK-beløbet sammen med kapitalpensionsdepotet. På en rate- eller rentepension anvendes beløbet til køb af hhv. rate- og renteydelser. Beløbet fordeles på de forsikringsydelser, som er gældende på forsikringen ved pensionering.

Hvis der ikke findes pensioneringsydelser, udbetales IKK-beløbet som et engangsbeløb med den afgift, der måtte være gældende.

3.16.2.4.2 Dødsfald

IKK-beløbet udbetales ved dødsfald som tillæg til evt. øvrig dødsdækning. Ligesom ved pensionering købes ved død forsikringsydelser ud fra de forsikringsydelser, der er gældende på policen ved dødsfaldet. På policer uden dødsfaldsydelse vil der ved død ske en engangsudbetaling med den afgift, der måtte være gældende.

3.16.2.4.3 Invaliditet

Ved udbetaling i forbindelse med invaliditet benyttes hele det opsparede IKK-beløb som ved et indskud til køb af ydelser. Der er her to løsninger. Hvor invalidedækningerne er fastsat som en fast procentdel af gagen eller et fast kronebeløb, benyttes IKK-beløbet til køb af udløbsdækninger, dvs. på samme måde som bonus blev anvendt i eventuel bestand i henhold til aftalen med kunden.

Hvor der ikke er aftalt en dækning, som er en fast procentdel af gagen eller et fast kronebeløb, benyttes IKK-beløbet til køb af ydelser ud fra ydelsessammensætningen på policen.

Er policen tilknyttet præmiefritagelse, overføres det opsparede IKK-beløb til depotet, og der sker ingen yderligere overførsel til IKK-kontoen som følge af den manglende præmiebetaling. Ved reaktivering og genoptagelse af præmiebetaling genstartes overførsel til IKK-kontoen.

3.16.2.5 Princip for udbetaling for forsikringer i PFA Plus

Individuel KundeKapital udbetales fra pensionsordningen sammen med depotet.

Ved præmiefritagelse bevares Individuel KundeKapital og der overføres et beløb til Individuel KundeKapital svarende til 5 % af præmiefritagelsens indbetalinger til opsparingen.

Såvel ved død før alderspensionering som ved pensionering afhænger udbetalingen af Individuel KundeKapital af skattekode, jf. nedenfor. Udbetalingen er ugaranteret og justeres for skatter og eventuel afgift til staten.

Ved død før alderspensionering (før påbegyndt udbetaling):

- På skattekode 1 og 9 udbetales Individuel KundeKapital som et engangsbeløb.
- På skattekode 2 udbetales Individuel KundeKapital løbende hvis ratepensionen udbetales løbende og som et engangsbeløb hvis ratepensionen udbetales som et engangsbeløb.
- På skattekode 3 udbetales Individuel KundeKapital som et engangsbeløb.

Ved alderspensionering (og herefter):

- På skattekode 1 og 9 udbetales Individuel KundeKapital løbende sammen med den øvrige opsparing. Ved pensionsmodtagerens eller dennes eventuelle begunstigedes død bortfalder den andel af Individuel KundeKapital, hvortil der ikke er knyttet udbetaling ved den pågældendes død.
- På skattekode 2 udbetales Individuel KundeKapital løbende.
- På skattekode 3 udbetales Individuel KundeKapital som et engangsbeløb.

Reglerne for udbetaling af KundeKapital kan til enhver tid ændres ved anmeldelse til Finanstilsynet.

3.16.2.6 Genkøb

Ved genkøb indgår IKK-beløbet i depotet, hvis PFA Pension opfylder solvenskravet i § 248, stk. 3, nr. 3 i lov om finansiel virksomhed. Det gælder både ved udbetaling og ved beregning af genkøbsomkostninger, svarende til de til enhver tid anmeldte regler herfor. Ved delvist genkøb udbetales det opsparede IKK-beløb som det sidste, dog således at IKK-beløbet efter et delvist genkøb ikke kan udgøre mere end 10% af depotet og et overskydende IKK-beløb overføres til depotet.

3.16.2.7 Jobskifte

Ved jobskifte overføres IKK-beløbet sammen med depotet, hvis PFA Pension opfylder solvenskravet i § 248, stk. 3, nr. 3 i lov om finansiel virksomhed. Dette gælder også ved jobskifte, hvor der skal overføres internt fra PFA Pension til et andet selskab i PFA-koncernen. Ved jobskifte uden skift af pensionsleverandør bibeholdes IKK-kontoen.

3.16.2.8 Virksomhedsomdannelse

Ved overførsel af depot til anden leverandør i henhold til aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelse – jf. afsnit 7.3 - overføres IKK-beløbet sammen med det øvrige depot, hvis PFA Pension opfylder solvenskravet i § 248, stk. 3, nr. 3 i lov om finansiel virksomhed.

3.16.3 Kollektiv KundeKapital®

Udbetaling af midler fra Kollektiv KundeKapital (KKK) kan foretages til Individuel KundeKapital (IKK) efter de principper, der følger nedenfor.

KKK er særlige bonushensættelser af type B, og den samlede KundeKapital vil blive forrentet som egenkapitalen.

IKK forøges løbende ved en overførsel fra KKK. Overførslen sker ved at give IKK en foreløbig forlodsrente. Så længe KKK eksisterer, tilskrives IKK det maksimale af forrentningen af egenkapitalen og forlodsrenten, idet en eventuel ekstra tilskrivning sker umiddelbart efter årsregnskabet's godkendelse ved generalforsamlingen.

Forlodsrenten er ugaranteret og fastsættes for en måned ad gangen.

Ud over forlodsrenten til IKK-opsparring tilskrives IKK-opsparring tilknyttet livsvarig eller tidsbegrænset (ophørende) livspension i PFA Plus (skattekode 1 eller 9) under udbetaling løbende overlevelsesgevinst. Denne beregnes ud fra en forlodssats for dødeligheden og den andel af den pågældende IKK-opsparring, der bortfalder ved pensionsmodtagerens eller dennes eventuelle begunstigedes død. Omvendt tilfalder denne andel KKK ved den pågældendes død. Forlodssatsen er ugaranteret og fastsættes for en måned ad gangen. PFA's bestyrelse kan i forbindelse med generalforsamlingens godkendelse af årsregnskabet beslutte, at overlevelsesgevinsterne hørende til Individuel KundeKapital skal reguleres, hvis risikoregnskabet vedrørende Individuel KundeKapital som livspension tilsiger dette. I så fald vil der blive foretaget en regulering af de omfattede pensionsmodtageres individuelle KundeKapital efter årsregnskabet's godkendelse.

Midler fra KKK udloddes således til IKK via

1. sikring af at Individuel KundeKapital mindst forrentes med den rente, der tilskrives i løbet af året,
2. overlevelsesgevinst til IKK-opsparring tilknyttet livsvarige eller tidsbegrænsede livspensioner i PFA Plus (skattekode 1 eller 9) under udbetaling, og
3. dækning af Individuel KundeKapitals forholdsmæssige andel dels af de samme positive og negative poster, som PFA Pension til enhver tid beslutter, at egenkapitalen skal dække, og dels af de samme tab, som egenkapitalen skal dække, som nævnt ovenfor i indledningen til afsnit 3.16.

Ad 1) IKK tilskrives det maksimale af forrentningen af egenkapitalen og forlodsrenten, og IKK tilskrives dermed aldrig mindre end forudsat i lov om finansiel virksomhed, § 134, stk. 1, nr. 5.

Ad 2) Forlodssatserne til beregning af overlevelsesgevinst er sammenfaldende med satserne, der anvendes for den øvrige opsparing.

Ad 3) KKK vil, så længe det er muligt, samtidig lægge ud for de negative poster og tab, som IKK skal dække.

Forlodsrenten fastsættes således, at eksisterende KKK forventeligt vil blive udloddet over en år-række. Senest når der ikke længere er KKK, overgår IKK til udelukkende at opnå en forrentning som egenkapitalen.

PFA Pension kan ved begrundet anmeldelse til Finanstilsynet ændre modellen for udlodning af KKK, inden alle midler i KKK er overført til IKK.

3.17 Regler for betaling af visse omkostninger

Regler for etableringsomkostninger og løbende omkostninger, jævnfør Bekendtgørelse om betaling af visse omkostninger for livsforsikringsvirksomhed.

PFA Pension betaler ikke omkostninger til forsikringsmæglere i forbindelse med etablering af forsikringsaftaler, jævnfør bekendtgørelsens § 2, ligesom PFA Pension ikke har særskilte omkostninger i forbindelse med etablering af ny forsikringsaftale gennem det direkte salgspersonale.

PFA Pension formidler beløb fra forsikringstagere til forsikringsmæglere, der skal dække forsikringsmæglerens løbende omkostninger, jævnfør bekendtgørelsens § 3, nr. 1.

Løbende omkostninger for ydelser under forsikringens løbetid, jævnfør bekendtgørelsens § 3, nr. 2 bliver opkrævet hos forsikringstageren i det år, PFA Pension afholder disse.

3.18 Pris- og omkostningsreduktion

Der kan for den enkelte kundeaftale (ordning) eller forsikrede fastsættes priser eller administrationsomkostninger, der ligger under de satser der er anmeldt i teknisk grundlag afsnit 3.

Dette skal ses i sammenhæng med reglerne for egenkapitalforrentning, kapitel 3.15 i teknisk grundlag, hvor eventuelle negative omkostnings- og risikoresultater dækkes af egenkapital og KundeKapital.

3.19 Regulativ for krigsrisiko

§1

Krigsregulativet finder anvendelse for krig og krigslignende tilstand eller anden fareforøgelse af tilsvarende art på dansk område eller hvor følgerne af en fareforøgelse rammer dansk område. I det følgende anvendes betegnelsen "krig" for krig og krigslignende tilstand eller anden fareforøgelse af tilsvarende art. Herved forstås væbnede konflikter eller andre handlinger, der beror på anvendelse af magt mellem Danmark og en fremmed magt eller mellem fremmede magter indbyrdes samt borgerkrige, oprør eller borgerlige uroligheder. Betegnelserne "dansk område", "her i landet" o.l. omfatter Danmark inkl. Grønland og Færøerne.

§2

Krigsregulativet finder anvendelse for følgende personer:

- a. Civile forsikrede.
- b. Forsikrede, der under krigen deltager i Hæren, Søværnet, Flyvevåbenet, Hjemmeværnet, Beredskabskorpset o. lign., herefter betegnet Forsvaret.

§3

I forbindelse med krig på dansk område, er forsikringsdækningen som følger:

- a. For civile omfattes krigsrisikoen obligatorisk under forsikringen.
- b. For personer, der deltager i Forsvaret, omfattes krigsrisikoen ligeledes obligatorisk under forsikringen, dog forudsat at forsikringen ved krigens indtræden har været uafbrudt i kraft i mindst 1 år.

§4

For alle forsikrede omfattet af krigsregulativet, jf. § 2, kan selskabet fra krigens indtræden forlange betaling af en ekstrapræmie. Ekstrapræmien fastsættes som en forhøjelse af risikobetalingen for forsikringsdækningerne. Ekstrapræmien opkræves for at tage højde for ekstra udbetalinger forårsaget af krigen. Den forhøjede risikobetaling fastsættes som en procentvis forhøjelse af risikobetalingen for hvert produkt, hvor forhøjelsen afhænger af produktet. Satserne vil endvidere afhænge af om risikoen er positiv eller negativ. Satserne for de forhøjede risikobetalingen anmeldes til Finanstilsynet ved krigens indtræden. Satserne kan løbende justeres. De nye satser vil i givet fald blive anmeldt.

Stk. 2. Hvis et forsikringsprodukt bortfalder ved krigens indtræden, fremgår det af selskabets forsikringsbetingelser for forsikringer.

Stk. 3. For de forsikringer, hvor der opkræves ekstrapræmie i henhold til stk. 1, vil der for forsikringer med månedlig præmiebetaling gælde, at den forhøjede risikobetaling trækkes i betalingspræmien.

For forsikringer, der ikke har månedlig betaling, vil ekstrapræmien indtil næste forfald blive trukket med det samme i forsikringens depot. Hvis dette ikke er muligt, vil ekstrapræmien blive opkrævet hos forsikringstageren. Herefter vil den forhøjede risikobetaling blive trukket i betalingspræmien. En evt. ændring af ekstrapræmien vil blive behandlet tilsvarende.

Såfremt betalingspræmien ikke kan indeholde ekstrapræmien, hæves betalingspræmien eller det manglende beløb fratrækkes i depotet.

Betaling af ekstrapræmie fortsætter, indtil selskabet ikke længere vurderer, at den er nødvendig til at dække merudbetalinger i forbindelse med krigen. Betalingen ophører dog senest ved forsikredes død eller ved forsikringens ophør.

Stk. 4. Hvis ikke andet meddeles aftaleparterne ved krigens indtræden, suspenderes selskabets risikoaftaler vedr. beregning af risikooverskud. Dette indebærer, at der ikke vil blive udarbejdet risikoregnskaber, så længe der er krig.

Stk. 5. Hvis ikke andet meddeles aftaleparterne ved krigens indtræden, suspenderes selskabets regler for ophævelse af pensionsordninger, regler for ændring til indbetalingsfrie pensionsordninger samt regler for omregning i forbindelse med udbetaling ved førtidspension. Nye regler vil blive anmeldt til Finanstilsynet.

Stk. 6. Ved krigens indtræden kan selskabet vælge, at det ikke er muligt at forøge risikoen ved død og invaliditet. Dette betyder, at der ikke kan ske nytegning og forhøjelse af forsikringsdækninger ved død og tab er erhvervsevne. Selskabet anmelder regler herfor til Finanstilsynet.

Stk. 7. Der foretages løbende opgørelse over døds- og invaliditetsskader blandt de forsikrede, hvor der betales ekstrapræmie, jf. stk. 1. Efter krigens afslutning tages stilling til, hvorledes et evt. overskud skal indgå i selskabets overskudsudlodning.

§5

Forsikrede, der under krigen deltager i Forsvaret og for hvem krigsrisikoen i henhold til §3, litra b, ikke obligatorisk er omfattet af forsikringen, skal straks gøre anmeldelse til selskabet om deltagelse i Forsvaret. Selskabet afgør i hvert enkelt tilfælde, hvorvidt og på hvilke vilkår, det vil overtage risikoen.

Stk. 2. I de tilfælde, hvor forsikrede under krigen deltager i Forsvaret og ikke har anmeldt dette, jf. stk. 1, udbetaler selskabet i tilfælde af forsikringsbegivenhedens indtræden som følge af krigen forsikringens indbetalingsfri ydelse, beregnet på tidspunktet umiddelbart forud for forsikringsbegivenhedens indtræden efter selskabets regler herfor. For produkter, hvor der ikke kan defineres en indbetalingsfri ydelse, vil der ikke være dækning.

4 Selskabets principper for genforsikring

4.1 Genforsikring af store summer

PFA Pension har ikke genforsikring, som dækker i tilfælde af store skader på enkeltpersoner.

PFA Pension dækker normalt risikosummer op til 40 mio. kr. Der etableres ikke ydelser, hvor risikosummen overstiger 40 mio. kr., uden direktionens godkendelse.

4.2 Katastrofedækning

PFA Pension har tegnet katastrofedækning. Dækningen er på 700 mio. kr. med et egetbehold på 100 mio. kr.

Katastrofedækningen kan genkraftsættes én gang efter en katastrofe. Herefter skal kontrakten genforhandles.

4.3 Pooling

PFA Pension har indgået to poolingkontrakter. For begge kontrakter gælder, at skader i PFA pension dækkes i det omfang, der er overskud i den enkelte kundes samlede internationale regnskab.

5 Regler for oplysninger, som de forsikringsøgende skal afgive til bedømmelse af risikoforholdene

5.1 Generelle regler

Reglerne gælder forsikringer, der tegnes, reguleres eller ændres efter reglernes ikrafttræden den 1.12.2005.

5.1.1 Risikobeløb

Ved risikobeløbet forstås den største risiko, som selskabet har for den enkelte forsikrede hvad enten det er dødsrisiko eller invaliderisiko.

Ved en risikoberegning forstås en beregning af risikoen på opsparerens policer. Risikoberegning foretages i de situationer, hvor vi vil undersøge, om der er en stigning i risiko. Det er vigtigt at vide, om vi skal udbede helbredsoplysninger, og om vi kan tegne forsikringen til opsparereren, eller om grænserne, for hvor stor en risiko PFA vil påtage sig, overskrides.

For at kunne lave en hurtig og simpel beregning, regnes der stigning i risiko på følgende måde:

Der regnes på invaliderisiko (incl. præmiefritagelse) og dødsrisiko hver for sig.

Invaliderisiko - summen af:

løbende ydelser ved invaliditet x 10 og

rateydelser ved invaliditet x 10 og

sumydelser ved invaliditet x 1 og

den årlige præmie x 10, hvis der er præmiefritagelse

Dødsrisiko – summen af:

løbende ydelser ved død x 10 og

rateydelser ved død x 10 og

sumudbetaling ved død x 1

Den individuelle børnerente regnes for hvert barn, dog ikke for nye børn under 2 år i gruppe A – C (jf. 5.1.3) i den beregning, de tilknyttes.

Den kollektive børnerente regnes med 1 barn, da vi ikke kender antallet af børn.

5.1.2 Obligatorisk forsikringsordning

Ved en obligatorisk forsikringsordning forstås en ordning, hvor en arbejdsgiver efter faste kriterier tegner forsikringer for sine medarbejdere i henhold til kontrakt med et forsikringsselskab.

Det skal være aftalt, hvilke grupper af medarbejdere der skal med i ordningen.

For hver gruppe skal der være truffet aftale om ensartet regulering af præmien eller forsikringsdækningen.

Ordnningen kan også være baseret på en aftale, som indgås mellem et forsikringsselskab, en arbejdsgiverorganisation og/eller en arbejdstagerorganisation.

5.1.3 Inddeling

Forsikringerne er inddelt i 4 grupper.

Gruppe A: Obligatoriske forsikringsordninger med mere end 9 forsikrede og arbejdsmarkedspensionsordninger

Gruppe B: Frivillige forsikringsordninger med firmaaftaler og små obligatoriske forsikringsordninger med under 10 forsikrede

Gruppe C: Forsikringsordninger, der har deres egne antagelsesvilkår, som ikke harmonerer med antagelsesvilkårene i gruppe A eller B.

Gruppe E: Privattegnede forsikringer og frivillige firmaforsikringer uden firmaaftale.

Det er hensigten, at nye firmaaftaler skal placeres i gruppe A eller B.

Ud over ovenstående findes Kundegruppeforsikringer tegnet via nogle pengeinstitutter. Deres regler for afgivelse af helbredsoplysninger fremgår af kapitel 8.11.5 i det tekniske grundlag.

5.1.4 Overførsler

Der kan ske undtagelser fra reglerne om helbredsoplysninger som følge af overførselsregler anmeldt til Finanstilsynet (Jobskifteaftalen og aftale om virksomheds-overdragelse).

5.1.5 Udsættelser

Der forlanges ikke helbredsoplysning ved udsættelse i et år af udbetaling af en pensionsforsikring eller en livsforsikring.

5.1.6 Undersøgelse for HIV-antistof

Der kræves kun undersøgelse for HIV-antistof på forsikrede, der bliver superrisiko, jf. punkt 5.7.

5.1.7 Genkøb

I forbindelse med genkøb i henhold til reglerne i afsnit 6.2 kan vi kræve tilfredsstillende helbredsoplysninger.

5.1.8 Ændring af forsikringsydelse i forbindelse med pensionering.

Hvis forsikringsydelse ændres i forbindelse med, at den forsikrede går på pension kan vi kræve tilfredsstillende helbredsoplysninger.

5.1.9 Nedsættelse/bortfald af individuel ægtefælle dækning.

Hvis den forsikrede ønsker at nedsætte/fjerne den individuelt valgte ægtefælledækning, kan vi kræve en helbredserklæring udfyldt af ægtefællen.

5.2 Gruppe A

Obligatoriske forsikringsordninger med mere end 9 forsikrede og arbejdsmarkedspensionsordninger

5.2.1 Nytegninger

Her anvendes der en erklæring, som er begrænset til spørgsmål om førtidspension og fleksjob, en såkaldt pensionserklæring. Erklæringen er vedlagt som bilag 5.4.

I de fleste pensionsordninger indhentes pensionserklæringen på følgende måde. Forsikredes police udstedes med en påtegning om, at forsikrede ikke er dækket ved invaliditet herunder præmiefritagelse, hvis han er omfattet af en række forhold om førtidspension eller fleksjob. I et følgebrev til policen gøres den forsikrede opmærksom på, at han skal indsende en vedlagt pensionserklæring, hvis han er omfattet af forhold om førtidspension eller fleksjob.

Indsender den forsikrede pensionserklæringen pga. ovennævnte, kan vi bede om yderligere helbredsoplysninger for at se, om vi i stedet for et afslag eventuelt kan tilbyde forsikrede bedre dækninger evt. på særlige vilkår.

5.2.2 Ændringer

Ændringer, der medfører en stigning i risikosummen, kan kun foretages mod afgivelse af helbredsoplysninger. Her anvendes en kort helbredserklæring (vedlagt som bilag 5.1).

Der kan dog forlanges en helbredsattest og udfyldelse af diverse spørgeskemaer, hvis der er behov for supplerende oplysninger ud over, hvad der er oplyst på den korte helbredserklæring.

Undtagelser:

Der kan ses bort fra helbredsoplysninger i følgende situationer:

- ved gageforhøjelser samt stigning i obligatorisk præmieprocent.
- ved tilknytning/forhøjelse af børnerente, hvis barnet er under 2 år
- hvis frivillig præmieprocent ikke overstiger 10% på gagerelaterede ordninger henholdsvis årets kapitalmax (det maksimale fradragsberettigede beløb, der på et år kan indbetales til en kapitalpension) for ikke gagerelaterede ordninger
- ved indskud uanset størrelse, der ikke medfører risikostigning
- ved indskud, der medfører risikostigning, men hvor indskuddet er under årets kapitalmax

Desuden kan det aftales i firmaaftalen, at der uden afgivelse af helbredsoplysninger kan foretages objektive omvalg i forbindelse med indgåelse af ægteskab, skilsmisse, ægtefælles død, barns fødsel eller død. Det er dog en betingelse, at forhøjelsen af invaliderenten og børnerenten hhv. engangsbeløb ved død i procent ikke overstiger den gældende præmieprocent multipliceret med 1 hhv. 10, samt at anmodningen om forhøjelsen fremsættes senest 3 måneder efter en af de ovennævnte begivenheder.

Ved generelle ensartede ændringer kan man nøjes med en erklæring fra arbejdsgiveren om, at alle forsikrede i ordningen er fuldt arbejdsdygtige, ikke søger/modtager offentlig førtidspension og ikke søger/er ansat i fleksjob.

5.3 Gruppe B

Frivillige forsikringsordninger med firmaaftaler og små obligatoriske forsikringsordninger med under 10 forsikrede

5.3.1 Nytegninger.

Ved nytegning tegnes forsikringen på grundlag af en kort helbredserklæring (bilag 5.1) fra den forsikrede.

Der kan dog forlanges en helbredsattest og udfyldelse af diverse spørgeskemaer, hvis der er behov for supplerende oplysninger ud over, hvad der er oplyst på den korte helbredserklæring.

5.3.2 Ændringer

Følger de samme regler som under punkt 5.2.2.

5.4 Gruppe C

Forsikringsordninger, der har deres egne antagelsesvilkår

Gruppe C er for firmaer med egne specifikke helbredsregler, som fremgår af firmaaftalerne. Det vil typisk være ordninger med over 500 medarbejdere eller poolede ordninger, der har lempeligere antagelsesvilkår end i gruppe A eller B, f.eks. hvor ingen helbredsoplysninger kræves.

Det kan også være ordninger, der ønsker skrappe antagelsesvilkår end i gruppe A eller B.

5.5 Gruppe E

Privattegnede forsikringer og frivillige firmaforsikringer uden firmaaftale.

5.5.1 Nytegninger.

Ved nytegning tegnes forsikringen på grundlag af en udvidet helbredserklæring fra den forsikrede. Der kan dog forlanges en helbredsattest og udfyldelse af diverse spørgeskemaer, hvis der er behov for supplerende oplysninger ud over, hvad der er oplyst på den udvidede helbredserklæring.

Hvis risikobeløbet overstiger 1.500.000 kr. skal der yderligere afleveres en helbredsattest .

5.5.2 Ændringer

Ændringer, der medfører en stigning i risikobeløbet, kan kun foretages mod afgivelse af helbredsoplysninger. Her anvendes en udvidet helbredserklæring.

Der kan dog forlanges en helbredsattest og udfyldelse af diverse spørgeskemaer, hvis der er behov for supplerende oplysninger ud over, hvad der er oplyst på den udvidede helbredserklæring.

Hvis risikobeløbet ved en ændring overstiger 1.500.000 kr. skal der både afleveres en udvidet helbredserklæring og en helbredsattest.

Består ændringen i, at forsikringen flyttes fra en af grupperne A-C til E, er det dog tilladt, at præmien ved flytningen forhøjes med max 12.000 kr. årligt uden afgivelse af helbredsoplysninger. Vi tillader også en risikostigning ved flytningen på op til 1.500.000. kr., før vi forlanger en helbredsattest.

Særregel der gælder for forsikrede, der er kommet i gruppe E før 1.3.2009 og for forsikrede med kollektive policer:

Skyldes ændringen en forhøjelse af gage eller præmie, kan der dog forhøjes med 25 % pr. år uden afgivelse af helbredsoplysninger. Der ses hele tiden 12 måneder tilbage, når det checkes, om der skal udbedes helbredsoplysninger. Når helbredsoplysninger er afleveret, starter man på nye 25 %.

5.6 Overtagelse af hel ordning fra et andet pensionselskab

Overtagelse af en hel pensionsordning fra et andet pensionselskab betragtes som nytegning i relation til reglerne.

5.7 Særlige regler for store risikobeløb.

Uanset hvad der står i ovenstående vedrørende helbredsoplysninger, kan vi altid kræve udvidede helbredsoplysninger og helbredsundersøgelser (herunder undersøgelse for HIV-antistof), når en forsikret bliver en superrisiko.

Risikobeløbet ved afgørelse af superrisiko beregnes anderledes end beskrevet i kap. 5.1.1., som benyttes ved beregning af stigning i risikobeløbet.

Risikobeløbet ved invaliditet beregnes som summen af:

løbende ydelser ved invaliditet x 0,75 x risikoens restvarighed og

rateydelser ved invaliditet x 10 og

sumudbetaling ved invaliditet x 1 og

den årlige præmie x 0,75 x præmieperiodens restvarighed, hvis der er præmiefritagelse

Den løbende invalideydelses restvarighed beregnes som forsikredes hele fyldt alder ved udløb fratrukket forsikredes hele fyldt alder på beregningstidspunktet.

Præmieperiodens restvarighed beregnes som forsikredes hele fyldt alder ved præmieophør fratrukket forsikredes hele fyldt alder på beregningstidspunktet.

Risikobeløbet ved død beregnes som summen af:

løbende ydelser ved død x 0,75 x risikoens restvarighed og

rateydelser ved død x 10 og

sumudbetaling ved død x 1

minus den opsparede reserve på beregningstidspunktet.

Restvarigheden beregnes som et helt antal år, ydelsen skal udbetales.

For visse løbende ydelser kendes restvarigheden ikke f.eks. ved kollektiv ægtefællepension/ børnepension, her regnes risikobeløbet som ydelsen x 10.

Den kollektive børnepension regnes med 1 barn, da vi ikke kender antallet af børn.

Hvornår kræver vi omfattende helbredsoplysninger (super helbredsoplysninger)

a) Ny superrisiko

Antagelsesgruppe A-C:

Hvis risikobeløbet ved nytegning eller ved ændring overstiger 40 mio. kr. ved død eller invaliditet (inkl. præmiefritagelse) kræves nye super helbredsoplysninger. Dette gælder også ved gagestigning.

Antagelsesgruppe E:

Hvis risikobeløbet ved nytegning eller ved ændring overstiger 20 mio. kr. ved død eller invaliditet (inkl. præmiefritagelse) kræves nye super helbredsoplysninger. Dette gælder også ved gagestigning.

b) Bestående superrisiko

Antagelsesgruppe A-C:

Ved forsikredes ønske om at forhøje forsikringsdækningen kræves nye super helbredsoplysninger hver gang.

Ved gagestigning kræves nye superhelbredsoplysninger, hvis risikobeløbet passerer de 50 mio., og næste gang de 60 mio. osv. med 10 mio. kr. mellem hver grænse.

Antagelsesgruppe E:

Ved forsikredes ønske om at forhøje forsikringsdækningen kræves nye super helbredsoplysninger hver gang

Ved gagestigning/præmiestigning kræves nye superhelbredsoplysninger, hvis risikobeløbet passerer de 25 mio., og næste gang de 30 mio. osv. med 5 mio. kr. mellem hver grænse.

Har forsikrede både forsikringer i gruppe E og gruppe A-C, benyttes grænsen i den gruppe, der ønskes forhøjet, men det er alle opsparerens forsikringer, der indgår i beregningen.

Godkendelse og dispensation

PFA Pensions direktion skal acceptere risikoens størrelse, inden vi beder den forsikrede om super helbredsoplysninger.

Direktionen kan dispensere fra reglerne om indhentning af super helbredsoplysninger.

5.8 Erklæringer

Til bedømmelse af risikoforholdene afgiver de forsikringssøgende følgende erklæringer:

- a) Kort helbredserklæring, anvendes ved nytegning i gruppe B og ved ændring i gruppe A og B (BX0610), bilag 5.1.
- b) Udvidet helbredserklæring, anvendes i gruppe E (BX0316), bilag 5.2.
Den anvendes også for alle grupper ved genkøb, ændring af forsikringsydelser i forbindelse med alderspensionering og nedsættelse/bortfald af individuel ægtefælle dækning.
- c) "Helbredsattesten" anvendes, når der skal afgives lægeattest (BX0093), bilag 5.3.
- d) Pensionserklæring anvendes ved nytegning i gruppe A (BX0465), bilag 5.4.
- e) Ved opfølgning af tidligere afgivne helbredsoplysninger anvendes kontinuitetserklæring (BX0009), bilag 5.5.
- f) I gruppe C kan der muligvis blive behov for at anvende "Rask- og arbejdsdygtigheds-erklæringen" (BX0377), bilag 5.6.

g) Helbredsspørgeskemaerne anvendes i forbindelse med supplerende oplysninger, vedlagt som bilag 5.8 - 5.31

- 5.8 Astma, bronkitis og høfeber (ABS) (BX0311)
- 5.9 Generelt vedrørende lidelse (ALM) (BX0643)
- 5.10 Basedow's sygdom og struma (BAS) (BX0385)
- 5.11 Epilepsi og besvimelsesanfald (EPS) (BX0387)
- 5.12 Galdesten, galdeblærebetændelse og gulsot (GAS) (BX0475)
- 5.13 Hjertesygdomme (HJS) (BX0476)
- 5.14 Hovedpine og svimmelhed (HPS) (BX0487)
- 5.15 Hudsygdomme (HUS) (BX0353)
- 5.16 Knælidelser (KNS) (BX0493)
- 5.17 Gigt, led- og bløddelsgener (LES) (BX0322)
- 5.18 Mave- og tarmsygdomme (MAS) (BX0300)
- 5.19 Malaria (MLS) (BX0496)
- 5.20 Nyrekolik (nyresten) (NYS) (BX0396)
- 5.21 Polio (børnelammelse) (POS) (BX0490)
- 5.22 Nervøsitet, stress, angst, depression samt psykiske sygdomme (PYS) (BX0486)
- 5.23 Nakke og ryglidelser (RYS) (BX0313)
- 5.24 Sukkersyge (SUS) (BX0485)
- 5.25 Øjenlidelser (ØJS) (BX0489)
- 5.26 Ørelidelser (ØRS) (BX0495)
- 5.27 Årelidelser (ÅRS) (BX0491)
- 5.28 Rygeskema (BX0055)
- 5.29 Bløddelsgener eller skader på skulder, arm og håndled (SAS) (BX0498)
- 5.30 Brug af euforiserende stoffer (EUS) (BX0488)
- 5.31 Blodtryksforhøjelse (BT) (BX0518)

h) Bilag 5.32. Albumenattest (ABA) anvendes i forbindelse med supplerende oplysninger om æggehvide i urinen. (BX0510).

i) Bilag 5.33. Blodtryksattest (BTA) anvendes i forbindelse med supplerende oplysninger om forhøjet blodtryk, vægt og urin (BX0497).

j) Bilag 5.34. Lipidattest (LIA) anvendes i forbindelse med supplerende oplysninger om fedt (lipider) i blodet (BX0492).

k) Bilag 5.35. "Kiropraktorattest" (KIR) anvendes i forbindelse med indhentning af oplysninger fra kiropraktor (BX0521).

l) Bilag 5.36. "HIV-antistof" attesten anvendes, når der skal afgives HIV-antistofattest (BX0337)

m) Helbredserklæringer ved indtræden i frivillige gruppeordninger herunder Kundegruppeliv. (BX0610, BX0817, BECPFA07 BECPFA08), bilag 5.44.

n) "Helbredsattest Gruppeforsikring" anvendes i forbindelse med supplerende oplysninger for PFA-Gruppeforsikring, (BX0433), bilag 5.45.

6 Regler for beregning af tilbagekøbsværdier og fripolicer

6.1 Fripoliceregler

Fripolicer beregnes efter de til enhver tid gældende regler.

6.1.1 Fripoliceregler

Forsikringsdækningen efter omskrivning til fripolice vil blive beregnet med udgangspunkt i depotet efter fradrag af skyggeindskud, hvor skyggeindskud er omtalt i afsnit 3.13. Dog vil der ikke blive anlagt forsikringsdækning, såfremt genkøbsværdien ikke er positiv.

Ved omskrivninger til fripolice, vil policeindlægget, der oplyser dækningen efter omskrivning til fripolice, oplyse, at forsikringsdækningen ophører, når forsikringen ikke længere har genkøbsværdi.

Reglerne vil kun blive anvendt efter omskrivning til fripolice (gælder kun ophør af præmiebetaling før det i henhold til forsikringsaftalen aftalte tidspunkt). Reglerne vil ikke blive anvendt på forsikringer med fortsat præmiebetaling. Reglerne vil heller ikke blive anvendt på andre præmiefri forsikringer, som ikke giver nogen genkøbsværdi. Det kan eksempelvis forekomme op til risikophør på en risikoforsikring, hvor præmiebetaling i henhold til policen ophører før det aftalte risikoophør.

6.1.1.1 Fripolice efter depotsikring

Ved omskrivning til fripolice for forsikringer med depotsikring kan der ske afvigelse fra regler om minimum for risiko – jf. afsnit 1.1.11.3.

Forsikringen vil også efter omskrivning til fripolice have depotsikring, hvor depotsikring sikrer, at "udbetalingen ved død" mindst svarer til det opsparede depot. I "udbetalingen ved død" indgår engangsbeløb ved død, rate ved død omregnet til engangsbeløb, samt koncessionsnr. 265 omregnet til engangsbeløb.

Bevarelse af depotsikring forudsætter dog, at der er opbygget rate- og/eller sum-depot af tilstrækkelig størrelse.

Reglerne for minimum for risiko vil typisk blive fraveget.

6.1.1.2 Gebyrfri fripolice

Der kan fritages for månedligt gebyr, såfremt begrænsninger i de tekniske systemer nødvendiggør en deling af en forsikring i 2 policer, og den ene police derved skal fortsætte som fripolice. Det er en forudsætning for fritagelsen for månedligt gebyr, at der på den anden police fortsat er præmiebetaling.

6.1.2 [Udgået]

6.2 Genkøbsregler

Genkøb finder sted efter de til enhver tid gældende regler.

6.2.1 Genkøbsfradrag

Genkøbsfradraget er opdelt i 2 elementer.

6.2.1.1 Fradrag for transaktionsomkostninger

Fradraget for transaktionsomkostninger Fradrag_{trans} udgør 1.400 kr. Anvendes ikke ved

- hel eller delvis overførsel internt i PFA mellem skattekode-7 og øvrige skattekode.
- hel eller delvis PFA-intern overførsel, hvis overførslen på modtagende police med hensyn til beregningsgrundlag kan behandles som ”nye penge”. Der indregnes evt. kursværn – jf. afsnit 6.2.1.2. Der kan være tale om omkostninger på den modtagende police, hvis den ikke er omfattet af omkostningsfri overførsel af bestående pensionsordning.
- hel eller delvis overførsel til PFA Soraarneq. Der indregnes evt. kursværn – jf. afsnit 6.2.1.2.

6.2.1.2 Fradrag for kursværn / Overførselstillæg

Ved beregning af

- overførselstillæg i forbindelse med hel eller delvis overførsel af en police i PFA gennemsnitsrente under kontribution til PFA Plus og
- kursværn i forbindelse med helt eller delvist genkøb af eller overførsel ud af PFA for en police

indgår en individuel Sats_{ovf_i} og en rentegruppeafhængig sats Sats_{KV_{rnt-grp}}, der beregnes som

$$\text{Sats}_{\text{ovf}_i} = \text{maks} (0; [\text{AMV}_i + \text{KB}_{\text{rnt-grp},i}] / \text{Depot}_i - S),$$

$$\text{Sats}_{\text{KV}_{\text{rnt-grp}}} = (\text{ABF}_{\text{rnt-grp}} + \text{Sk}_{\text{g}_{\text{rnt-grp}}}) / (\text{V}_{\text{rnt-grp}} + \text{ABF}_{\text{rnt-grp}}),$$

hvor

- AMV_i er policens regnskabsmæssigt opgjorte akkumulerede værdiregulering, for unisex-policer opgjort med unisex-forudsætninger, for PAL-pligtige policer korrigeret for PAL ved division med (1 – PAL_{sats}), hvor PAL_{sats} er den gældende sats for pensionsafkastskat
- KB_{rnt-grp,i} er policens kontributionsmæssige andel af det til policens rentegruppe hørende kollektive bonuspotentiale, jf. nedenfor,
- Depot_i er policens depot,
- S er et sikkerhedsfradrag, der pt. udgør 1 pct.,
- ABF_{rnt-grp} er anvendt bonuspotentiale i policens rentegruppe,
- Sk_{g_{rnt-grp}} er skyggekontoen vedrørende tab hørende til policens rentegruppe,
- V_{rnt-grp} er livsforsikringshensættelsen i policens rentegruppe, evt. nedsat med ABF_{rnt-grp}.

Beregningen af satserne foretages primo den måned, hvori policen valørmæssigt overføres eller genkøbes. Ved beregningen af de to satser indgår skønsmæssige opgørelser af rentegruppens kollektive bonuspotentiale, $KB_{\text{rnt-grp}}$, samt $Sk_{\text{rnt-grp}}$, $ABF_{\text{rnt-grp}}$ og $V_{\text{rnt-grp}}$. Beregningen af overførselstillæg og kursværn foretages på samme tidspunkt og grundlag for at sikre konsistens og rimelighed.

I den skønsmæssige opgørelse af $KB_{\text{rnt-grp}}$, korrigeres for opgørelsen af unisex policer med unisex forudsætninger. Endvidere korrigeres der for PAL ved division med $(1 - \text{PAL\_sats})$.

Policens kontributionsmæssige andel af det til policens rentegruppe hørende kollektive bonuspotentiale, $KB_{\text{rnt-grp},i}$, beregnes herefter ud fra en simultan beregning for alle gruppens policer, hvor der tages udgangspunkt i hver policies *kapitalpensionskorrigerede* depot, Depot_KapKor_i , bestemt som

$$\text{Depot\_KapKor}_i = \text{Depot}_i - \text{Depot\_Kap}_i * \min[\max((\text{Alder}_i - 55) / 10; 0); 1],$$

hvor Depot_Kap_i er andelen af depotet hørende til kapitalpension, og hvor Alder_i er forsikringstagerens alder. Ved erstatning af policens depot med policens kapitalpensionskorrigerede depot i formelen for Sats_ovf_i fås tilsvarende en kapitalpensionskorrigeret sats, Sats_ovf_KapKor_i . Herefter beregnes $KB_{\text{rnt-grp},i}$ ud fra et "vandstandsprincip":

Der tilstræbes en fordeling af (den korrigerede værdi af) $KB_{\text{rnt-grp}}$, som bevirker, at Sats_ovf_KapKor_i er ens for alle policer i rentegruppen. Hvis dette ikke er muligt, fordeles $KB_{\text{rnt-grp}}$ på den del af policerne i rentegruppen, for hvilke $\text{AMV}_i / \text{Depot\_KapKor}_i$ er lavest, således at

- Sats_ovf_KapKor_i er ens for alle disse policer og
- for alle andre policer i gruppen er $\text{AMV}_i / \text{Depot\_KapKor}_i > \text{Fællessats\_ovf}_{\text{rnt-grp}}$, hvor $\text{Fællessats\_ovf}_{\text{rnt-grp}}$ er den fælles Sats_ovf_KapKor_i for den ovennævnte gruppe

Denne beregning foretages med sikkerhedsfradrag $S = 0$. Slutteligt beregnes Sats_ovf_i ud fra formelen med anvendelse af ovenstående værdi af S .

Ovenstående betyder, at den del af overførselstillægget, der vedrører kapitalpensionsdelen og stammer fra rentegruppens kollektive bonuspotentiale, så at sige nedskrives lineært fra fuldt tillæg op til alder 55 til nul fra og med alder 65. Indgår kapitalpension som en del af en pensionsordning med andre ydelser ved alderspension, er det kun overførselstillægget for kapitalpensionen, der reduceres.

Frdrag for kursværn ved genkøb, PFA-interne overførsler, jf. afsnit 6.2.1.1, overførsler til PFA Soraarnej, jf. afsnit 6.2.1.1, overførsler til PFA Plus samt ved overførsel til andet selskab, både udenfor og i henhold til jobskifteaftalen udgør

$$\text{Frdrag\_kurs} = [\text{Sats\_KV}_{\text{rnt-grp}} / (1 - \text{PAL\_sats})] * \text{Depot}_i.$$

Frdraget for kursværn betragtes som et bruttofradrag før PAL, således at $\text{Sats\_KV}_{\text{rnt-grp}}$ udtrykker, hvad der trækkes efter PAL for forsikringer, der er fuldt PAL-pligtige. Der foretages ikke frdrag for kursværn ved skift mellem rentegrupper, jf. afsnit 3.1.1. Endvidere foretages ikke frdrag for kursværn for Individuel KundeKapital®.

Frdrag_kurs sættes altid til 0 ved hel eller delvis udbetaling af kapitalpension fra og med den af-talte pensioneringsdato.

Det samlede fradrag ved genkøb fastsættes som summen af Fradrag_trans og Fradrag_kurs, jf. pkt. 6.2.1.1.

Overførelstillægget ved overførelse fra gennemsnitsrente under kontribution til PFA Plus udgør

$$\text{Overførelstillæg} = \text{Sats}_{\text{ovf}_i} * \text{Depot}_i * [1 - \text{Sats}_{\text{KV}_{\text{mt-grp}}} / (1 - \text{PAL}_{\text{sats}})].$$

Her indgår PAL_sats med 0, hvis policen er friholdt.

Ved delvis overførelse beregnes gives alene overførelstillæg hørende til den overførte del af policen.

For kollektive ordninger gælder der fortsat, at reserven skal individualiseres (jævnfør afsnit 6.2.1.4), hvis opspareren er fyldt 54, når der overføres til markedsrente – og tillægget beregnes af depotet efter individualisering.

Overførelstillæg tilbydes alene til kunder med opsparing i form af en fripolice i PFA gennemsnitsrente under kontribution, som samtidig har en opsparing med løbende indbetalinger i PFA Plus og/eller ønsker at afgiftsberigtige depotet hørende til kapitalpension. Der gives ikke tillæg til overførsler ud af PFA eller tillæg for overførsler til andre dele af PFA Pension.

Flyttes de samme penge frem og tilbage mellem gennemsnitsrente og markedsrente vil der kun blive givet tillæg én gang.

PFA forbeholder sig retten til at annullere de overførsler, der er anmodet om, hvis udefrakommende forhold medfører ændringer i det grundlag, som overførslerne eller beregningen af overførelstillæggene er baseret på, fx ved ændringer i de regler, som myndighederne fastsætter, eller ved beslutninger, som myndighederne træffer.

For at værne mod spekulation mod kollektivet gælder følgende generelle bestemmelser vedrørende spekulation:

- Kunder har ikke ret til overførelstillæg ved overførelse fra gennemsnitsrente til PFA Plus, hvis der er foretaget overførsler eller indskud til gennemsnitsrente i PFA på et tidspunkt, hvor kunden har haft mulighed for eller udsigt til mulighed for efterfølgende at overføre policen til PFA Plus. Overførsler til gennemsnitsrente foretaget i henhold til jobskifteaftalen er dog ikke omfattet heraf.
- Ved ophævelse af eller overførelse fra en PFA Plus-ordning kan der ske modregning af et allerede tildelt tillæg, hvis formålet med overførslen til PFA Plus helt eller delvist har været at opnå et overførelstillæg inden overførslen/ophævelsen af ordningen. Overførsler fra PFA Plus foretaget i henhold til jobskifteaftalen er dog ikke omfattet heraf.

Der tillægges ikke overførelstillæg for den del af overførslen, der sker fra Individuel KundeKapital. Ved delvis overførelse gælder reglen om, at KundeKapital maksimalt må udgøre 10 % af det tilbageværende depot på policen uændret – jævnfør afsnit 3.16.2.6.

6.2.1.3 Delvist tilbagekøb

Det er muligt at foretage et delvist tilbagekøb. I denne situation fratrækkes Fradrag_trans i transaktionsomkostninger. Fradrag for kursværn beregnes forholdsmæssigt.

$$\text{Fradrag}_{\text{delvis}} = (\text{Udbetaling} - \text{udbetaling fra Individuel KundeKapital}^{\text{®}}) / \text{depot} * \text{Fradrag}_{\text{kurs}} + \text{Fradrag}_{\text{trans}}.$$

6.2.1.4 Individualisering af kollektive ordninger

Hovedreglen er, at reserven ved

- tilbagekøb,
- jobskifteoverførsler til individuelt grundlag,
- koncerninterne ændringer til individuelt grundlag,

individualiseres, når den forsikrede fylder 54 år. Ved beregning efter fyldt alder 54 får den forsikrede dog altid mindst det beløb, han ville have fået ved beregning ved alder 53 år og 11 måneder. Dette sidste beløb afregnes uden tilskrivning af renter.

Dersom forsikrede på tilbagekøbstidspunktet er fyldt 54 år, tages der ved beregning af tilbagekøbsværdien af kollektiv ægtefællepension, kollektiv ægtefællesum og kollektiv livsforsikring således hensyn til forsikredes ægteskabelige stilling på tilbagekøbstidspunktet.

Udgangspunktet for tilbagekøbsberegningen er i disse tilfælde forsikringens fripolice, hvis størrelse for præmiebetalende forsikringer beregnes efter reglerne i pkt. 1.1.4.3 med anvendelse af de sædvanlige kollektivt beregnede nettopassiver. Tilbagekøbsværdien af fripolicens kollektive ægtefællepension, kollektive ægtefællesum og kollektive livsforsikring beregnes individuelt, idet det ved beregningen forudsættes, at forsikrede hverken kan blive skilt eller gift efter tilbagekøbstidspunktet.

Tilbagekøbsværdien af fripolicens kollektive ægtefællepension og kollektive ægtefællesum er derfor i disse tilfælde 0 (nul), dersom forsikrede er ugift på tilbagekøbstidspunktet, mens den for gifte forsikrede beregnes som tilbagekøbsværdien af en overlevelsesrente/overlevelsessum til forsikredes ægtefælle. Omvendt er tilbagekøbsværdien af fripolicens kollektive livsforsikring 0 (nul) for gifte forsikrede, mens den for ugifte forsikrede beregnes som tilbagekøbsværdien af en livsforsikring.

Dog præciseres det, at der fra og med alder 60 gælder:

- dækning 715 individualiseres ikke ved førtidsudbetaling / tilbagekøb af opsparing knyttet til policens sumforsikringer
- dækning 765 individualiseres ikke ved tilbagekøb af opsparing knyttet til policens rateforsikringer
- dækning 765 individualiseres ikke ved løbende førtidsudbetaling af policens rateforsikringer

I alle 3 tilfælde indgår opsparingen knyttet til dækning 715 hhv. 765 med deres kollektive værdi i beregningerne.

6.2.1.5 Små fripolicer

For små forsikringer vil depotet kunne udbetales uden omkostningsfradrag.

Kravet, for at et depot kan udbetales uden omkostningsfradrag, er, - at depotet med tillæg af Individuel KundeKapital® er mindre end 5.000 kr.

Genkøbet efter ovenstående regler vil altid kunne ske uden afgivelse af helbredsoplysninger.

Fradrag for kursværn (jf. afsnit 6.2.1.2) vil ske efter de anmeldte regler.

Er forsikringen tegnet via arbejdsgiver, er det en forudsætning for tilbagekøbet, at forsikringen kan genkøbes i henhold til arbejdsgiverens aftale/overenskomst med PFA.

Er forsikringen ikke genkøbt 21 måneder efter, at præmiebetalingen er indstillet, vil PFA henvende sig til forsikrede og tilbyde genkøb, hvis forsikringen indeholder ydelser, hvis udbetaling ikke er betinget af, at forsikrede dør eller bliver invalid.

6.2.1.6 Lavprisprodukter, hvor forsikrede er invalid.

Ved produkterne Pensions-konto (med 80% depotsikring), SPARop-Pension og SPARop-Konto vil der efter invaliditet være en reserve, der er større end nettopassivet ved død.

Hvis forsikrede som invalid ønsker at genkøbe en sådan forsikring, er det under visse betingelser rimeligt at udbetale en del af forskellen mellem reserve og nettopassiv ved død. Disse betingelser, som skal være opfyldt på genkøbstidspunktet, er:

- Forsikrede er varig invalid
- Forsikredes dødelighed bedømmes højst til D8
- En bedømmelse på tegningstidspunktet på grundlag af det fuldstændige helbreds billede ville ikke have resulteret i afslag på dækning ved invaliditet.

Lad følgende betegnelser være gældende:

x	alder på genkøbstidspunktet
u	udløbsalder
V	reserve ved alder x (skygge-depot). Ved SPARop-produkterne er reservespringet ved invaliditetens indtræden indeholdt heri.
T	Nettopassiv ved død i alder x (sol-depot). Dette består af T(115) / TR(165), ændres ikke ved invaliditetens indtræden og reguleres efter det enkelte produkts aftaleindhold
α	$E_{x:u-x }$ (tavle D8) / $E_{x:u-x }$ (tavle D0)

Ved genkøb efter invaliditet, hvor de 3 ovenfor nævnte betingelser ikke er opfyldt, udgør genkøbsværdien $G = T$.

Hvis betingelserne er opfyldt, udgør genkøbsværdien

$$G = \max \{T; T + \alpha * (V - T) - \text{Fradrag}_{\text{trans}} - \text{Fradrag for kurs}\}$$

6.2.1.7 Forsikringsbegivenhed er indtrådt

Ved tilbagekøb af forsikringer, hvor forsikringsbegivenheden er indtrådt ved dødsfald, og hvor forsikringen kun indeholder ydelser, hvis udbetaling ikke er betinget af, at nogen personer er i live, er tilbagekøbsværdien lig forsikringens nettoreserve.

6.2.1.8 Forsikrede ≥ 60 år

For forsikrede ≥ 60 år eller lavere pensionsalder godkendt af Ligningsrådet gælder følgende omkring genkøbsfradrag:

Afhængig af skattekode og ydelsesstørrelse fratrækkes evt. Fradrag_{trans}:

Skattekode 1: Er ydelsen ≤ 9.900 udbetales uden Fradrag_{trans}.

Skattekode 2 : En ren rateforsikring udbetales mod Fradrag_{trans}.

Skattekode 3 : Udbetales uden Fradrag_trans. Ved delvis udbetalinger af kapitalpensionen er Fradrag_trans = 1.400 kr. Den sidste udbetaling er gebyrfri, da der ikke er tale om en delvis udbetaling. Der tilbydes kun delvise udbetaling af kapitalpension, hvis den delvise udbetaling udgør mindst 100.000 kr.

Skattekode 2 og 3 på samme police : Udbetales altid uden Fradrag_trans.

Skattekode 1, 2 og 3 på samme police : Udbetales uden Fradrag_trans, hvis skattekode 1 ydelsen er < 9.900 (2014-tal). På forsikringer, hvor der ikke i forvejen findes alderspension, omregnes eventuelle skattekode-1 risikoydelser til alderspension, inden der kontrolleres for størrelse af skattekode 1 ydelsen. Omregning sker til ophørende / livsvarig alderspension efter samme regler, som ville have været anvendt ved skattekode-3-overløb til skattekode-1., d. v. s. afhængigt af indholdet i den enkelte aftale. For produkter, hvor der i forvejen findes alderspension, sker omregningen til den eksisterende alderspension.

6.2.1.9 Tilbagekøb af en PFA-Konto, hvor forsikrede er invalid

Depotet på invaliditetstidspunktet kan udbetales uden tilbagekøbsomkostninger, hvis den generelle erhvervsevne - efter selskabets skøn og uafhængigt af offentlige myndigheders vurdering - varigt nedsættes til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne alene på grund af helbredsmæssige forhold.

6.2.1.10 KundeKapital

Individuel KundeKapital kan kun indgå i tilbagekøbsværdi, såfremt PFA Pension opfylder solvenskravet i § 248, stk. 3, nr. 3 i lov om finansiel virksomhed.

6.2.2 [Udgået]

7 Regler, hvorefter pensionsordninger med løbende udbetalinger tegnet eller aftalt som obligatoriske ordninger i et forsikringsselskab eller en pensionskasse kan overføres fra eller til selskabet i forbindelse med overgang til anden ansættelse eller i forbindelse med virksomhedsoverdragelse eller virksomhedsomdannelse.

Gebyr i henhold til

- §13, stk. 8 i jobskifteaftalen – jf. afsnit 7.1
- §4 i generelle overførselsregler – jf. afsnit 7.2
- i henhold til pkt. 11.8 i ”aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelse m.v.” – jf. afsnit 7.3

fastsættes fra 1. januar 2011 til 1.400 kr. pr. police.

7.1 Jobskifteaftalen

PFA Pension har tilsluttet sig jobskifteaftalen ”Aftale om overførsel af pensionsmidler mellem selskaber i forbindelse med forsikredes overgang til anden ansættelse (obligatoriske og frivillige ordninger)”.

Aftale af 1. december 2011

Aftale
om
overførsel af pensionsmidler
mellem selskaber i forbindelse med
forsikredes overgang til anden ansættelse
(obligatoriske og frivillige ordninger)
Jobskifteaftalen¹

§ 1

Anvendelsesområde

Denne aftale finder anvendelse ved overførsel af pensionsmidler som følge af selskabsskifte i forbindelse med forsikredes individuelle overgang til anden ansættelse (jobskifte).

Stk. 2. Aftalen finder ikke anvendelse, hvis forsikredes jobskifte sker i forbindelse med virksomhedsomdannelse eller virksomhedsoverdragelse m.v.

Stk. 3. Pensionsordningen skal enten såvel i det afgivende som i det modtagende selskab være obligatorisk, jf. § 2, stk. 5, eller såvel i det afgivende som i det modtagende selskab være frivillig, jf. § 2, stk. 6 og 9.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 3 er det muligt ved overførsel af pensionsmidler mellem livs- og pensionsforsikringsselskaber at overføre fra en obligatorisk til en frivillig ordning og vice versa.

---

¹ Jobskifteaftalen består desuden af bilag A og bilag 1 til 3.

§ 2

Definitioner

Ved "selskaber" forstås livs- og pensionsforsikringsselskaber, tværgående pensionskasser og firma-pensionskasser.

Stk. 2. Ved "forsikrede" forstås ejeren af en pensionsordning.

Stk. 3. Ved "pensionsordninger" forstås pensionsforsikringer og pensionskasseordninger.

Stk. 4. Ved "pensionsmidler" forstås det beløb, som overføres fra det afgivende til det modtagende selskab.

Stk. 5. Ved en "obligatorisk pensionsordning" forstås en ordning, hvor en arbejdsgiver efter fastsatte kriterier skal pensionsforsikre sine medarbejdere eller bestemte grupper af medarbejdere i henhold til en lønoverenskomst eller en aftale med et selskab.

Stk. 6. Ved en "frivillig pensionsordning" forstås en ordning, hvor en arbejdsgiver har truffet aftale med et selskab om, at medarbejderne kan blive omfattet af en pensionsordning efter nærmere retningslinjer, der typisk bestemmer og definerer rammerne for forsikringsform, pensionsbidragets størrelse og helbredsoplysninger.

Stk. 7. Ved "opgørelsesdato" forstås den dato pr. hvilken værdien af pensionsordningen opgøres. Ved "overførselsdato" forstås den dato, hvor pensionsmidlerne overføres.

Stk. 8. Ved "særlige bonushensættelser" forstås særlige bonushensættelser som nævnt i FIL §§ 134 og 138 samt medlemskonti som nævnt i FIL § 133.

Stk. 9. Om den frivillige ordning skal for så vidt angår det modtagende selskab gælde:

- Omfatter potentialet af pensionsordningen mere end 500 personer, skal mindst 40 pct. deraf være præmiebetalende.
- Omfatter potentialet af pensionsordningen fra 400 og op til 500 personer, skal mindst 200 deraf være præmiebetalende.
- Omfatter potentialet af pensionsordningen mindre end 400 personer, skal mindst 50 pct. deraf være præmiebetalende. Antal præmiebetalende personer skal dog altid være større end 10.

§ 3

Betingelser for overførsler

Et selskab har pligt til at modtage pensionsmidler fra et andet selskab, hvis samtlige nedennævnte betingelser i 1-4 er opfyldt:

1. Forsikrede ansættes på grund af jobskifte hos en arbejdsgiver, hvor der stilles krav om, at en eventuel ordning skal tegnes i et bestemt selskab i henhold til en bestående pensionsaftale mellem arbejdsgiveren og det pågældende selskab eller i henhold til en lønoverenskomst. De overførte pensionsmidler skal indgå som en del af pensionsordningen i det modtagende selskab.
2. Det modtagende selskabs ordning afviger ikke væsentligt, jf. stk. 3, nr. 1, fra det afgivende selskabs ordning med hensyn til risiko.
3. Helbredsoplysningerne, som forsikrede eventuelt har afgivet i henhold til stk. 3, er tilfredsstillende.
4. Forsikrede har underskrevet en erklæring, der indeholder en accept af overførslen af pensionsmidlerne.

Stk. 2. Det modtagende selskab kan gøre overførslen af frivillige ordninger betinget af afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Stk. 3. Det modtagende selskab kan kræve fornyet helbredsbedømmelse, hvis den nye pensionsordning afviger fra den gamle ordning på et af følgende 2 punkter:

1. Risikosummen² forøges med mindst 25 pct.

---

² Vedr. beregning af risikosum, se bilag A til aftalen.

2. Der stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger ved optagelse i den nye ordning, end ved optagelsen i den tidligere ordning. Til dette formål inddeles helbredsoplysningerne i 4 former: 1) helbredsattest, 2) helbredserklæring, 3) kortfattet erklæring, 4) ingen helbredsoplysninger. Helbredsattest indeholder de mest omfattende helbredsoplysninger, herefter helbredserklæring osv.

En eventuel overstået karenperiode kan ikke sidestilles med afgivelse af helbredsoplysninger.

Stk. 4. Det modtagende selskab er i den af § 8, stk. 2, omfattede situation berettiget til at afkræve forsikrede nye helbredsoplysninger. Selskabet kan på baggrund af helbredsoplysningerne afslå modtagelse af pensionsmidler. Såfremt det modtagende selskab anvender karenstidsbestemmelser, kan selskabet beslutte at anvende disse på det modtagne beløb.

Stk. 5. Den i stk. 3 nævnte forøgelse af risikosummen beregnes som differencen mellem på den ene side risikosummen i det modtagende selskab efter modtagelsen af overførselsbeløbet og på den anden side risikosummen i det afgivende selskab. Risikosummerne beregnes i henhold til principperne i bilag A til aftalen.

§ 4

Et modtagende selskab, der anvender karenstidsbestemmelser, har pligt til at medregne den seneste periode, hvor forsikrede i det afgivende selskab har været fuldt erhvervsdygtig med uafbrudt bidragsbetaling ved opgørelse af, om karenstid er udstået, efter det modtagende selskabs almindelige regler om udståelse af karens.

§ 5

Kan forsikrede ikke overføre pensionsmidler til det modtagende selskab uden at blive antaget på helbredsmæssigt dårligere vilkår, er det afgivende selskab forpligtet til at videreføre pensionsordningen på individuelle vilkår, hvis forsikrede ønsker at opretholde sin pensionsordning der.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 kan dog ikke tilsidesætte det afgivende selskabs forsikringsbetingelser eller andre vilkår for pensionsordningen i det afgivende selskab.

§ 6

Det påhviler det afgivende selskab at meddele det modtagende selskab alle nødvendige tekniske og aftalemæssige oplysninger om den pågældende ordning, herunder tidligere afgivne helbredsoplysninger, hvis forsikrede har afgivet et samtykke.

§ 7

Overførslen af pensionsmidlerne sker uanset, at den forsikrede igen er fratrådt det ansættelsesforhold, der er knyttet til den pensionsordning, hvortil pensionsmidlerne skal overføres. Dette er dog under forudsætning af, at anmodning om overførsel er fremsat inden fratrædelsen.

§ 8

Procedure for overførslen

Det modtagende selskab skal til det afgivende selskab fremsende forsikredes anmodning om overførsel af dennes pensionsmidler. Anmodningen må tidligst fremsendes på det tidspunkt, hvor forsikrede er optaget i pensionsordningen i det modtagende selskab. Anmodningen skal være modtaget af det afgivende selskab senest 36 måneder efter forsikredes fratrædelse af det job, hvortil pensionsordningen i det afgivende selskab var knyttet.

Stk. 2. Fristen i stk. 1 gælder ikke, såfremt en pensionsordning repræsenterer en mindre værdi, og såfremt der ikke derved spekuleres mod det modtagende selskab. Værdien af den enkelte pensionsordning opgøres i overensstemmelse med § 13 stk. 1 eller 2, og ved en mindre værdi forstås et beløb på 46.000 kr. eller derunder. Beløbet reguleres årligt i overensstemmelse med § 20 i lov om indkomstskat af personer (personskatteloven).

§ 9

Det afgivende selskab skal opgøre pensionsordningen og overføre pensionsmidlerne hurtigst muligt efter, at selskabet har modtaget forsikredes anmodning om overførsel.

Stk. 2. Det afgivende selskab skal overføre pensionsmidlerne til det modtagende selskab umiddelbart efter, at pensionsordningen er opgjort. Overførslen skal dog være foretaget allersenenest 5 bankdage efter opgørelsesdatoen. Overtrædes fristen som nævnt i 2. punktum, skal der foretages en ny opgørelse af pensionsordningen.

Stk. 3. Uanset stk. 1 skal pensionsmidlerne overføres allersenenest inden for løbende måned samt én måned efter det tidspunkt, hvor det afgivende selskab har modtaget forsikredes anmodning om overførsel.

§ 10

I forbindelse med overførslen skal alle relevante oplysninger afgives, jf. aftalens bilag 1-3.

§ 11

Ved for sen overførsel af pensionsmidler, jf. § 9, stk. 3, skal der tillægges morarente. Det afgivende selskab er dog alene forpligtet til at tillægge morarente, såfremt renten udgør 100 kr. eller mere.

Stk. 2. Rentesatsen fastsættes efter reglerne i renteloven³.

Stk. 3. Ligger overførselsdatoen uden for den i § 9, stk. 3, nævnte tidsfrist plus 5 bankdage, beregnes morarente med virkning fra udløb af fristen i § 9, stk. 3, til og med overførselsdatoen.

§ 12

Morarente efter § 11 skal som udgangspunkt tilskrives den forsikredes pensionsordning, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Har det modtagende selskab forrentet de overførte pensionsmidler fra et tidspunkt før overførselsdatoen, er det modtagende selskab berettiget til helt eller delvist at oppebære morarenten som kompensation for renteudgiften.

Stk. 3. Giver det modtagende selskab tidligst forrentning fra overførselsdagen, skal forsikredes pensionsordning altid have tilført morarenten.

---

³ Jf. § 5 i lovbekendtgørelse nr. 743 af 4. september 2002 om renter ved forsinket betaling m.v.

§ 13

Ved overførsel af pensionsmidler efter denne aftale har det afgivende selskab pligt til som minimum at overdrage værdien af den pågældende ordning⁴, dog mindst den pågældende ordnings genkøbsværdi og maksimalt ordningens retrospektive hensættelse med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

Stk. 2. Ved overførsel af pensionsmidler fra en markedsrente-ordning har det afgivende selskab pligt til at overdrage realisationsværdien fratrukket handelsomkostninger⁵ med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

Stk. 3. De overførte pensionsmidler, jf. stk. 1 og stk. 2, indgår fuldt ud som retrospektiv hensættelse eller opsparingsværdi i det modtagende selskab jf. dog stk. 4. Dog kan der i modtagne midler vedrørende en markedsrente-ordning fratrækkes de handelsomkostninger⁶, der knytter sig til etableringen af ordningen i det modtagende selskab.

Stk. 4. Anvender det modtagende selskab særlige bonushensættelser, er selskabet uanset stk. 3, 1. punktum, berettiget til at anvende en del af de overførte pensionsmidler som indskud på særlige bonushensættelser efter regler anmeldt til Finanstilsynet i medfør af FIL § 20, stk. 1, nr. 7.

Stk. 5. Sker der overførsel af pensionsmidler mellem grønlandske og danske selskaber, og skal der fratrækkes statsafgift af beløbet, er det hensættelsen eller opsparingsværdien efter fradrag af statsafgift, som indgår i det modtagende selskab.

Stk. 6. Ved overførsel af pensionsmidler fra et kollektivt grundlag til et individuelt grundlag kan beregning af den overførte hensættelse ske analogt med reglerne i pkt. 8.3.5. i koncessionen G 82 (særlig vedrørende beregning af tilbagekøbsværdi af kollektiv ægtefællepension og kollektiv livsforsikring for ugifte).

Stk. 7. Ved overførsel af pensionsmidler er værdien af den forsikredes eventuelle frivillige bidrag og videreførelse af bidrag, såvel eget- som arbejdsgiverbidrag eller dele heraf, omfattet af aftalen, medmindre andet aftales.

Stk. 8. Uanset stk. 1-7, er det afgivende selskab berettiget til at opkræve et ekspeditionsgebyr.

§ 14

Risikoen i det afgivende selskab opretholdes uændret efter det afgivende selskabs almindelige regler indtil overførselsdatoen, medmindre andet er aftalt.

Stk. 2. Overførsel af pensionsmidler sker dog ikke, hvis den forsikrede inden overførselsdatoen afgår ved døden, bliver berettiget til invalidepension eller har påbegyndt udbetaling af aldersbetinget pension.

§ 15

Det modtagende selskab skal hurtigst muligt og senest pr. den 1. i måneden efter overførselsdatoen registrere de overførte pensionsmidler, eventuelt reduceret i overensstemmelse med Jobskifteaftalens regler herom, på forsikredes pensionsordning i det modtagende selskab. Uanset bestemmelsen i 1. punktum har det modtagende selskab dog altid indtil 5 arbejdsdage til gennemførelse af den fornødne registrering.

---

⁴ Værdien af den pågældende ordning kan opgøres som værdien af den retrospektive hensættelse jf. regnskabsbekendtgørelsens bilag 1, nr. 58 eller på baggrund af en gennemsnitligt fastlagt opgørelse af værdien af den retrospektive hensættelse. Opgørelsen skal være i overensstemmelse med det enkelte selskabs anmeldte regler herom.

⁵ De rene omkostninger ved handel med værdipapirer.

⁶ Jf. note 5.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, 1. punktum, kan dog ikke tilsidesætte det modtagende selskabs forsikringsbetingelser eller andre vilkår for pensionsordningen i det modtagende selskab.

§ 16

Bliver den forsikrede berettiget til ydelser efter pensionsordningen i det modtagende selskab efter, at selskabet har modtaget pensionsmidlerne fra det afgivende selskab, men inden at selskabet har registreret disse på forsikredes pensionsordning, hæfter selskabet som om, at de overførte pensionsmidler var registreret på berettigelsestidspunktet.

§ 17

Andre aftaler

Overførselsreglerne i denne aftale forhindrer ikke, at selskaberne kan fastsætte mere liberale regler eller indgå mere liberale aftaler indbyrdes.

§ 18

Aftalens indgåelse

Aftalen finder anvendelse for overførsler mellem selskaber, der har tilsluttet sig aftalen.

Stk. 2. Det enkelte selskabs tilslutning til aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation. Brancheorganisationen orienterer samtidig medlemsselskaberne om tilslutningen.

§ 19

Opsigelse af aftalen

Et selskab kan opsigte aftalen med 3 måneders varsel. Kortere varsel kan af det enkelte selskab opnås efter forelæggelse for Finanstilsynet.

Stk. 2. I tilfælde af at det modtagende selskab har opsagt aftalen, behandles anmodninger om overførsel fra den forsikrede, som er modtaget i det modtagende selskab inden opsigelsesvarslets udløb, efter reglerne i denne aftale. Anmodninger, som modtages efter dette tidspunkt, er ikke omfattet af aftalen.

Stk. 3. I tilfælde af at det afgivende selskab har opsagt aftalen, behandles anmodninger om overførsel fra den forsikrede, som er modtaget i det afgivende selskab inden opsigelsesvarslets udløb, efter reglerne i denne aftale. Anmodninger, som modtages efter dette tidspunkt, er ikke omfattet af aftalen.

Stk. 4. Opsigelse af aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation. Brancheorganisationen orienterer samtidig medlemsselskaberne om opsigelsen.

§ 20

Ikrafttrædelse og revision

Aftalen træder i kraft den 1. december 2011 for selskaber, der inden denne dato har tilsluttet sig aftalen. For selskaber, der senere tilslutter sig aftalen, træder den i kraft på den dato, hvor selskabets brancheorganisation modtager meddelelse om selskabets tilslutning til aftalen.

Stk. 2. Aftalen gælder for anmodninger om overførsel, der modtages i det afgivende selskab fra og med 1. december 2011.

Stk. 3. Den tidligere indgåede aftale af 1. januar 2010 om overførsel af pensionsordninger mellem selskaber i forbindelse med forsikredes overgang til anden ansættelse (obligatoriske og frivillige ordninger) Jobskifteaftalen ophæves pr. 1. december 2011.

7.1.1 Udvidet aftale med bortseelse fra 24 måneder frist

Med Lærernes Pension, AP Pension er jobskifteaftalen udvidet med

”Aftalens §3, stk. 1 udvides, således at anmodning om overførsel fra arbejdstagere senere end 24 måneder efter fratrædelsen imødekommes. Det modtagende selskab kan gøre modtagelsen betinget af afgivelse af tilfredsstillende helbdresoplysninger.”

Med Pensionskassen for Nærings- og Nydelsesmiddelområdet og Pensionskassen for Håndværk og Industri er der indgået følgende overførselsaftale:

- ”§1 I den i forsikringsbranchen aftalte overførselsaftale ”aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)” er der fastsat en frist på 24 måneder efter jobskifte indenfor hvilken anmodning om overførsel skal være sket. Der er ligeledes fastsat en frist på 12 måneder, indenfor hvilken anmodning skal ske, såfremt jobskifte sker til en virksomhed uden pensionsordning, hvor der efterfølgende etableres en pensionsordning.
Mellem ovennævnte selskaber er der indgået aftale om at se bort fra disse frister, således at overførsel af pensionsdepoter sker på samme vilkår i tilfælde, hvor anmodning om overførsel ligger mere end 24 måneder og 12 måneder efter jobskifte, såfremt overførselsaftalens øvrige betingelser er opfyldt.
- §2 Det modtagende selskab tager ikke gebyr for at modtage pensionsdepoter i henhold til nærværende aftale
- §3 Aftalen kan af begge parter opsiges med 1 måneds varsel.”

7.1.2 Organisationskift

Med B & A Pension, B & T Pension. HTS Pension og PKS Pension er indgået følgende overførselsaftale:

- ”§I Den brancheaftalte overførselsaftale ”aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)” finder anvendelse ved ændrede overenskomstforhold hos samme arbejdsgiver, som medfører omfattelse af en ny kollektiv pensionsordning.
- §II Ovennævnte overførsel finder sted under forudsætning af:
- a) at summen af depoterne for den samlede gruppe af lønmodtagere, der skifter overenskomst, ikke overstiger et beløb svarende til 1% af de senest opgjorte livsforsikrings-/pensionshensættelser i det afgivende selskab
  - b) at summen af depoterne for den samlede gruppe af lønmodtagere, der skifter overenskomst, ikke overstiger det mindste af
    - b1: 1% af livsforsikrings-/pensionshensættelserne i det modtagne pensionsinstitut eller
    - b2: 10% af forskellen mellem basiskapital og solvensmargen i det modtagne pensionsinstitut for så vidt angår B & A Pension, B & T Pension. HTS Pension og PKS Pension.
- som livsforsikring-/pensionshensættelser, basiskapital og solvensmargenskrav anvendes i alle tilfælde beløbene, som er opgjort i seneste halv- eller helårsregnskab.
- §III Det afgivende og modtagende pensionsinstitut kan nægte en overførsel af depoter efter nærværende aftale, såfremt specielle forhold, herunder aktuar-mæssige forhold, gør sig gældende.

§IV Aftalen træder i kraft, når alle parter har underskrevet den, og har virkning for overførsler, der begæres efter aftalens ikrafttræden.
Hver af parterne kan til hver tid opsiges aftalen skriftlig med øjeblikkelig varsel. Opsigelsen får virkning for såvel allerede modtagne, men endnu ikke effektuerede, som fremtidige overførselsanmodninger.”

Med Industriens Pension er indgået aftale

”.. om selskaberne imellem at foretage overførsel af reserver svarende til reglerne i §§3-7 i vedlagte ”aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)”.

Overførsel vil finde sted i forbindelse med ansættelsesskift hos samme eller en nu ny arbejdsgiver.

Aftalen finder anvendelse , hvis arbejdstageren i forbindelse med et ansættelsesskift overgår fra en stilling omfattet af en obligatorisk pensionsordning i Industriens Pension til en obligatorisk ordbibg i PFA Pension og vice versa. Obligatorisk pensionsordning er defineret i vedlagte generelle overførselsaftale §2, stk. 4. Overførsel mellem arbejdsmarkedspension i Industriens Pension og ordningen for medlemmer af Ledernes Hovedorganisation sker efter de i denne aftale angivne regler.

Nærværende aftale kan fra begge parter side opsiges med et varsel på 3 måneder. Reglerne i den vedlagte generelle overførselsaftale §8, stk. 1, finder i den forbindelse anvendelse.”

Med Lærernes Pension er indgået følgende overførselsaftale:

- I Den brancheaftalte overførselsaftale ”aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)” finder anvendelse ved ændrede overneskomstforhold hos samme arbejdsgiver:
  - a) hvis en lønmodtager i forbindelse med privatisering af en statslig, amtskommunal eller kommunal virksomhed overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.
  - b) hvis en lønmodtager i forbindelse med, at en statslig, amtskommunal eller kommunal virksomhed ændrer driftsform (fx til drift som selskab), overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.
  - c) hvis en lønmodtager i forbindelse med udlicitering af opgaver i statslig, amtskommunal eller kommunal regi overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.
  - d) hvis en lønmodtager i forbindelse med, at virksomheden tilsluttes anden arbejdsgiverforening, overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.
  - e) hvis en lønmodtager i forbindelse med indgåelse af ny overenskomst mellem de forhandlingsberettigede faglige organisationer overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.
- II Ovennævnte overførsel finder sted under forudsætning af:
  - a) at summen af depoterne for den samlede gruppe af lønmodtagere, der skifter overenskomst, ikke overstiger et beløb svarende til 1% af de senest opgjorte livsforsikrings-/pensionshensættelser i det afgivende pensionsinstitut
  - b) at summen af depoterne for den samlede gruppe af lønmodtagere, der skifter overenskomst, ikke overstiger minimum af
    - b1: 1% af livsforsikrings-/pensionshensættelserne i det modtagne pensionsinstitut eller

b2: 10% af forskellen mellem basiskapital og solvensmargen i det modtagende pensionsinstitut

Som livsforsikring-/pensionshensættelser, basiskapital og solvensmargenskrav anvendes i alle tilfælde beløbene, som er opgjort i seneste halv- eller helårsregnskab.

III Forbehold:

Det afgivende og modtagende pensionsinstitut kan nægte en overførsel af depoter efter nærværende aftale, såfremt specielle forhold gør sig gældende, særligt hvis aktuarmæssige forhold taler herfor.

Aftalen træder i kraft 1. marts 2001, og kan fra hver parts side skriftligt opsiges med 3 måneders varsel til den 1. i en måned.”

7.1.3 Overførsel til frivillig aftale

Med AP Pension er aftalt:

”Mellem nedennævnte selskaber er der aftalt følgende udvidelser af den gældende aftale om overførsel til anden ansættelse:

- 1) Aftalens §2, stk. 5 udvides til også at omfatte tilfælde, hvor der ikke er indgået en generel aftale mellem arbejdsgiveren og selskabet, men en frivillig forsikring blot er etableret via arbejdsgiveren. Udvidelsen gælder alene det afgivende selskab.
- 2) Aftalens §3, stk. 1 udvides, således at anmodning om overførsel fra arbejdstagere senere end 24 måneder efter fratrædelsen imødekommes. Det modtagende selskab kan gøre overførsel betinget af afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Nærværende tillæg kan fra hver parts side skriftlig opsiges med 3 måneders varsel til den 1. i en måned”

7.1.4 Bankoverførsel ved jobskifte

Med Danica Pension, Danica Pension I og Danica Pension II er indgået følgende overførselaftale:

- I De brancheaftalte overførselsaftaler ”aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)” og ”Aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelser m.v.” finder anvendelse således, at der kan ske omkostningsfri overførsel af den i en overenskomst integrerede bankdel.
- II Aftalen træder i kraft, når alle parter har underskrevet den, og har virkning for overførsler, der begæres efter aftalens ikrafttræden.
- III Hver af parterne kan til enhver tid opsige aftalen skriftlig med øjeblikkelig varsel. Opsigelsen får virkning for fremtidige overførselsanmodninger.”

7.2 Generelle overførselsregler

Såfremt overførsel af en obligatorisk pensionsordning sker fra et selskab som ikke er tilsluttet jobskifteaftalen, sker overførslen efter følgende regelsæt.

Regelsættet gælder for danske livsforsikringselskaber, generalagenturer for udenlandske forsikringselskaber, der driver livsforsikringsvirksomhed her i landet, og pensionskasser omfattet af lov om forsikringsvirksomhed.

Ved selskaber forstås i det følgende livs- og pensionsforsikringselskaber, generalagenturer og tværgående pensionskasser. Ved pensionsordninger forstås pensionsforsikringer og pensionskasseseordninger.

1. Overførselsreglerne finder anvendelse i forbindelse med individuel overgang til anden ansættelse (jobskifte) (overførselsreglerne gælder således ikke i forbindelse med fusion, fission og virksomhedsoverdragelse m.v. Tiltrædelse af det nye ansættelsesforhold behøver ikke ske i umiddelbar forlængelse af det hidtidige ansættelsesforhold, men anmodning om overførsel skal ske inden den i afsnit 6 anførte frist på 12 måneder), hvis pensionsordningen såvel i det afgivende som modtagende selskab opfylder følgende to betingelser:
  - 1.1. Pensionsordning med løbende udbetalinger, enten almindelig ordning omfattet af pensionsbeskatningslovens §2, nr. 4, litra a-d, ordning med garanterede ydelser, som opfylder betingelserne i pensionsbeskatningslovens §5 eller ordning, der er omfattet af overgangsreglerne i pensionsbeskatningslovens §7.
  - 1.2. Pensionsordningen er obligatorisk, dvs. ordningen er oprettet som led i et ansættelsesforhold, hvor en arbejdsgiver efter fastsatte kriterier skal pensionsforsikre sine medarbejdere i henhold til en aftale/kontrakt med et selskab eller i henhold til en overenskomst.
2. Et selskab har pligt til at overtage en pensionsordning fra et andet selskab, hvis samtlige nænnævnte betingelser i 2.1-2.3 er opfyldt:
  - 2.1. Arbejdstageren ansættes på grund af jobskifte hos en arbejdsgiver, der stiller krav om, at en eventuel pensionsordning skal tegnes i et bestemt selskab i henhold til en bestående pensionsaftale mellem arbejdsgiveren og det pågældende selskab eller i henhold til en overenskomst. Den overførte pensionsordning skal indgå som en del af pensionsordningen i det modtagende selskab.
  - 2.2. Det modtagende selskabs ordning afviger ikke væsentligt fra det afgivende selskabs ordning med hensyn til risiko, og helbredsoplysningerne, som arbejdstageren har afgivet til det modtagende selskab, ved overførslen er tilfredsstillende.

Der skal ske fornyet helbredsbedømmelse, hvis den nye pensionsordning afviger væsentligt fra den gamle pensionsordning på et af de følgende to punkter:

- 2.2.1. Risikosummen forøges med mindst 25 pct. Er der valgmuligheder i den nye pensionsordning, skal risikoforøgelsen vurderes i forhold til den maksimale dækning, der vil kunne opnås i den nye pensionsordning uden supplerende helbredsoplysninger. Der kan dog ikke stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger, end hvad der gælder for arbejdstagere uden tidligere pensionsordning, og som skal optages i den nye ordning.
- 2.2.2. Der stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger ved optagelse i den nye pensionsordning end ved optagelsen i den tidligere pensionsordning. Til dette formål indeles helbredsoplysningerne i fire former: 1) helbredsattest, 2) helbredserklæring, 3) kortfattet erklæring og 4) ingen helbredsoplysninger. Helbredsattesten indeholder de mest omfattende helbredsoplysninger, herefter helbredserklæringen osv. En eventuel overstået karenperiode kan ikke sidestilles med afgivelse af helbredsoplysninger.
- 2.3. Arbejdstageren har underskrevet en erklæring, der indeholder en accept af overførslen af pensionsordningen.

3. Det påhviler det afgivende selskab at meddele det modtagende selskab alle nødvendige og aftalemæssige oplysninger om den pågældende pensionsordning, herunder tidligere afgivende helbredsoplysninger.
4. Det afgivende selskab er berettiget til inden overførsel at foretage et fradrag i nettoreserven på 850 kr., dog højst 70 promille af nettoreserven. Fradraget reguleres svarende til det i beregningsgrundlaget (G82) fastsatte GEBYR.

Det modtagende selskab kan ikke fastsætte noget gebyr.

5. Ved overførsel af en pensionsordning har det afgivende selskab pligt til at overføre pensionsordningens nettoreserve beregnet på det tekniske grundlag, jf. §30, stk. 1 i lov om forsikringsvirksomhed, samt den bonus der er knyttet til pensionsordningen med fradrag som nævnt ovenfor i afsnit 4 (tarifordninger). Det modtagende selskab har pligt til at modtage nettoreserven beregnet på det tekniske grundlag, jf. §30, stk. 1 i lov om forsikringsvirksomhed, samt den bonus der er knyttet til pensionsordningen med fradrag som nævnt ovenfor i afsnit 4 (tarifordninger). Værdien af arbejdstagerens eventuelle frivillige bidrag til pensionsordningen er ikke omfattet af overførslen. For så vidt angår ikke-tarifordninger, er der pligt til at overføre en tilsvarende værdi (dvs. den til selskabets forpligtelse svarende nettopræmiereserve).
6. For at overførselsreglerne kan finde anvendelse, skal anmodning om overførsel være fremsat over for det afgivende selskab senest 12 måneder efter fratrædelsen.
7. Overførslen sker den 1. i måneden efter arbejdstagerens accept af overførslen, dog tidligst på tidspunktet for arbejdstagerens optagelse i det modtagende selskab. Beløbet overføres kontant på ovennævnte dato med en betalingsfrist på 14 dage. Risikoen i det afgivende selskab oprettholdes indtil overførselsdagen, med mindre andet er aftalt. Overførsel sker dog ikke, hvis arbejdstageren inden overførselstidspunktet afgår ved døden, blive berettiget til invalidepension eller aldersbetinget pension.
8. Overførselsreglerne forhindrer ikke selskaberne i med Finanstilsynets godkendelse at fastsætte mere liberale regler eller at indgå mere liberale aftaler indbyrdes.

7.3 Virksomhedsomdannelsesaftalen

PFA Pension har tilsluttet sig virksomhedsomdannelsesaftalen "Aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelse m.v."

Aftale af 1. december 2011

Aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelse m.v. Virksomhedsomdannelsesaftalen⁷

Anvendelsesområde

1.1.

For selskaber, der har tilsluttet sig denne aftale, finder aftalen anvendelse på overførsel af pensionsmidler mellem obligatoriske pensionsordninger i forbindelse med en virksomhedsomdannelse eller en virksomhedsoverdragelse.

1.2.

Det er en forudsætning for aftalens anvendelse, at virksomhedsomdannelsen eller virksomhedsoverdragelsen ikke har til hensigt at ændre virksomhedens pensionsordning.

1.3.

Aftalen finder anvendelse ved virksomhedsomdannelser og virksomhedsoverdragelser, der er omfattet af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse. Følgende situationer betragtes som virksomhedsomdannelser/virksomhedsoverdragelse:

1. To eller flere virksomheder sammensmeltes til en ny virksomhed. De sammensmeltede virksomheders aktiver og forpligtelser overdrages til den nye virksomhed. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at *en* af de sammensmeltede virksomheders pensionsordning anvendes.
2. To eller flere virksomheder sammensmeltes. De ophørende virksomheders aktiver og forpligtelser overdrages til en fortsættende virksomhed. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at *en* af de sammensmeltede virksomheders pensionsordning anvendes.
3. En bestående virksomhed spaltes. Ved spaltningen overdrages visse aktiver og forpligtelser fra en bestående til en bestående og en eller flere nystiftede virksomheder. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at den eller de nystiftede virksomheder er tvunget til at anvende en bestemt pensionsordning såfremt det følger af en gældende kollektiv lønoverenskomst på området.

---

⁷ Virksomhedsomdannelsesaftalen består desuden af bilag A og bilag 1 til 3.

4. En bestående virksomhed spaltes. Ved spaltningen overdrages aktiver og forpligtelser til to eller flere nystiftede virksomheder. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at de nystiftede virksomheder er tvunget til at anvende en bestemt pensionsordning såfremt det følger af en gældende kollektiv lønoverenskomst på området. Aftalen finder *ikke* anvendelse dersom de nystiftede virksomheder frit kan vælge nyt pensionselskab.
5. Der sker et helt eller delvist salg af en virksomhed til en anden virksomhed og de berørte medarbejdere skal optages i den eksisterende pensionsordning i den nye virksomhed.
6. Når en offentlig virksomhed eller dele heraf privatiseres eller udliciteres, og de berørte medarbejdere som følge heraf skifter arbejdsgiver og såfremt det følger af en gældende kollektiv lønoverenskomst på området eller af en virksomhedsoverenskomst, at de berørte medarbejdere skal optages i den eksisterende pensionsordning.
7. Når dele af en virksomhed, offentlig eller privat, outsources eller bortforpagtes og de berørte medarbejdere som følge heraf skifter arbejdsgiver og dermed pensionsordning. Såfremt der i det nye ansættelsesforhold er en eksisterende pensionsordning, er det en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at de outsourcete medarbejdere skal optages i denne ordning.
8. Når en koncern ændrer på medarbejdernes ansættelsesforhold, således at medarbejderne kollektivt overgår til ansættelse i en anden af koncernens virksomheder og medarbejderne dermed skal indtræde i den modtagende virksomheds eksisterende pensionsordning i henhold til gældende kollektiv lønoverenskomst på området eller i henhold til en virksomhedsoverenskomst.

Afgrænsning af anvendelsesområde

2.1.

Omdannelse til anden selskabsform betragtes ikke som virksomhedsomdannelse i relation til denne aftale.

2.2.

Aftalen finder ikke anvendelse ved overdragelse af aktier og anparter i aktie- eller anpartsselskaber.

Definitioner

3.1. Selskab

Ved selskaber forstås i denne aftale livs- og pensionsforsikringselskaber, tværgående pensionskasser og firmapensionskasser.

3.2. Virksomhed

Ved virksomhed forstås i denne aftale den juridiske enhed, hvor forsikrede er ansat.

3.3. Virksomhedsomdannelse og virksomhedsoverdragelse

Virksomhedsomdannelse og -overdragelse er defineret under pkt. 1.3.

3.4. Obligatorisk pensionsordning

Ved en obligatorisk pensionsordning forstås i denne aftale, en ordning, hvor en arbejdsgiver efter fastsatte kriterier skal pensionsforsikre sine medarbejdere eller bestemte grupper af medarbejdere i henhold til en lønoverenskomst eller en aftale med et pensionselskab.

Både den afgivende og den modtagende pensionsordning betragtes som obligatorisk i ovenstående forstand, selvom der er grupper af medarbejdere, der i forbindelse med overdragelsen eller omdannelsen gives mulighed for på individuel basis at træffe valg om, hvilken af de involverede pensionsordninger de ønsker at være medlem af for fremtidige bidrag.

Medarbejdere, der i overensstemmelse hermed har valgt at lade deres fremtidige pensionsbidrag indgå på en anden af de involverede pensionsordninger end den oprindelige, er også omfattet af aftalens overførselsmuligheder.

3.5. Forsikrede

Ved forsikrede forstås i denne aftale ejeren af en pensionsordning.

3.6. Pensionsmidler

Ved pensionsmidler forstås i denne aftale det beløb, som overføres fra det afgivende til det modtagende pensionselskab.

3.7. Opgørelsesdato og overførselsdato

Ved opgørelsesdato forstås i denne aftale den dato, pr. hvilken pensionsordningen opgøres. Ved overførselsdato forstås den dato, hvor pensionsmidlerne overføres.

Betingelser for overførsler

4.1.

Et afgivende og et modtagende selskab har pligt til - efter skriftlig anmodning fra forsikrede - at overføre pensionsmidler til henholdsvis modtage pensionsmidler fra andre selskaber efter reglerne i denne aftale.

4.2.

Hvis den samlede sum af de pensionsmidler, der potentielt kan overføres, højst udgør 1 pct. af såvel det enkelte afgivende som det modtagende selskabs livsforsikringshensættelser, sker overførslen i henhold til pkt. 11.

4.3.

Hvis den samlede sum af de pensionsmidler, der potentielt kan overføres, udgør mellem 1 og 5 pct. af et af selskabernes livsforsikringshensættelse, sker overførslen også med udgangspunkt i pkt. 11. Dog gives det selskab, hvor den potentielle overførsel udgør mellem 1 og 5 pct., mulighed for at fastsætte særlige overførselsvilkår. Det er en forudsætning, at det kan godtgøres over for det andet berørte selskabs ansvarshavende aktuar, at anvendelsen af pkt. 11 i det konkrete tilfælde vil føre til urimelig behandling af de berørte forsikringsbestande.

Overførselsvilkår, der er fastsat efter denne bestemmelse og som fraviger pkt. 11, kan af det andet involverede selskab bringes op over for Finanstilsynet.

4.4.

Udgør den samlede sum af pensionsmidler, der potentielt kan overføres, mindst 5 pct. af et af selskabernes livsforsikringshensættelser, sker overførslen efter denne aftale. Såvel det eller de afgivende selskaber som det modtagende selskab har dog mulighed for at fastsætte visse værn. Det afgivende selskabs mulighed for at fastsætte visse værn er beskrevet i pkt. 4.5. Det modtagende selskabs mulighed for at fastsætte visse værn er beskrevet i pkt. 4.6. Også i forhold til muligheden for at indhente helbredsoplysninger gør særlige regler sig gældende for denne størrelse overførsler, se pkt. 7.6.

4.5.

Et afgivende selskab kan gøre fradrag i værdien af de overførte ordninger i det omfang merværdier svarende til den overførte bestand er mindre end de uamortiserede erhvervsomkostninger eller eksempelvis som følge af et kurs- og/eller risikoværn, jf. pkt. 4.4.

4.6.

Det modtagende selskab kan eksempelvis opkræve bidrag til solvensdækning eventuelt kombineret med oprettelse af medlemskonti og/eller særlige bonushensættelser, jf. pkt. 4.4. og regler for tildeling af udbetalings- eller udløbsbonus. Desuden kan der eksempelvis oprettes en særlig bonusgruppe for den overførte bestand, ligesom risikoværn kan være nødvendigt.

Karenstidsbestemmelser

5.

Et modtagende selskab, der anvender karenstidsbestemmelser, har pligt til at medregne den seneste periode, hvor forsikrede i det afgivende selskab har været fuldt erhvervsdygtig med uafbrudt bidragsbetaling ved opgørelse af, om karenstid er udstået, efter det modtagende selskabs almindelige regler om udståelse af karens.

6.

Det er en forudsætning for selskabernes pligt til at overføre pensionsmidlerne, at der skal betales pensionsbidrag for den enkelte forsikrede i det modtagende selskab. Aftalen omfatter ikke overførsel af pensionsmidler, hvis den forsikrede inden overførselsdatoen afgår ved døden eller har anmeldt en forsikringsbegivenhed.

Helbreds vurdering

7.1.

Det modtagende selskab er forpligtet til at modtage de fremtidige bidragsbetalinger og de tilhørende opsparede pensionsmidler uden helbreds vurdering, såfremt risikodækning i det modtagende selskab ikke afviger væsentlig fra risikodækningen i det afgivende selskab, jf. pkt. 7.3. Bestemmelsen regulerer også det modtagende selskabs adgang til at indhente nye helbredsoplysninger, hvor forsikrede allerede er antaget.

7.2.

Det afgivende selskab skal oplyse det modtagende selskab om risikoforløbet for den pensionsordning, som de forsikrede, hvis pensionsmidler potentielt kan overføres, er omfattet af. På baggrund af disse oplysninger skal det modtagende selskab vurdere, på hvilke fælles forsikringsvilkår selskabet vil tilbyde en pensionsordning til de personer, hvis pensionsmidler potentielt kan overføres, jf. dog pkt. 7.1.

7.3.

Hvis risikosummen⁸ for den enkelte forsikredes pensionsordning forøges med mere end 25 pct., kan det modtagende selskab gøre forsikringsvilkårene for den pågældende forsikrede - herunder overførslen af reserver - afhængig af individuelle helbredsoplysninger. Er der valgmuligheder i den nye ordning, skal risikoforøgelsen vurderes i relation til den maksimale dækning, der vil kunne opnås i den nye ordning uden supplerende helbredsoplysninger. Der kan dog ikke stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger, end hvad der gælder for forsikrede uden en tidligere ordning, som skal optages i den nye ordning.

7.4.

Såfremt det modtagende selskab i henhold til pkt. 7.3. gør forsikringsvilkårene afhængig af individuelle helbredsoplysninger, kan det eller de afgivende selskaber afvise at overføre pensionsmidler efter pkt. 11 for hele ordningen. Overførslen reguleres i så fald af de almindelige regler for genkøb/overførsler i det eller de afgivende selskaber.

7.5.

Hvis risikosummen for den enkelte forsikredes pensionsordning forøges med mere end 25 pct., kan det modtagende selskab dog gøre forsikringsvilkårene for den del af risikoforøgelsen, der ligger ud over 25 pct., betinget af individuelle helbredsoplysninger, uden at det afgivende selskab under henvisning til pkt. 7.4. kan afvise at overføre pensionsmidlerne.

7.6. Særregel for store overførsler - min. 5 pct. af det modtagende selskabs livsforsikringshensættelser

Hvis den samlede sum af de pensionsmidler, der potentielt kan overføres, udgør mindst 5 pct. af det modtagende selskabs livsforsikringshensættelser, finder bestemmelserne 7.1. til 7.5 ikke anvendelse for det modtagende selskab.

---

⁸ Beregning af risikosum, se bilag A til aftalen.

Indhenter det modtagende selskab i denne situation helbredsoplysninger, kan det eller de afgivende selskaber imidlertid anvende bestemmelsen i pkt. 7.4.

7.7. Antagelse på helbredsmæssigt dårligere vilkår

Kan forsikrede ikke overføre sin pensionsordning til det modtagende selskab uden at blive antaget på helbredsmæssigt dårligere vilkår, er det afgivende selskab forpligtet til at videreføre pensionsordningen på individuelle vilkår, hvis forsikrede ønsker at opretholde sin pensionsordning der.

7.8.

Bestemmelsen i pkt. 7.7. kan dog ikke tilsidesætte det afgivende selskabs forsikringsbetingelser eller andre vilkår for pensionsordningen i det afgivende selskab.

Procedure for overførslen

8.1.

Det påhviler det eller de afgivende selskaber at meddele det modtagende selskab nødvendige tekniske og aftalemæssige oplysninger om den pågældende ordning.

8.2.

Det påhviler det modtagende selskab senest 1 måned efter, at selskabet er blevet bekendt med, at en virksomhedsomdannelse eller -overdragelse har fundet sted, og at selskabet er valgt som det fortsættende selskab at afklare, hvorvidt nærværende aftale kan finde anvendelse i forbindelse med de berørte medarbejderes skift af arbejdsgiver og dermed pensionsordning og at rette henvendelse til det eller de afgivende selskaber med anmodning om de nødvendige oplysninger.

8.3.

Det påhviler det eller de afgivende selskaber senest 1 måned efter modtagelsen af den i pkt. 8.2. nævnte henvendelse at meddele det modtagende selskab de nødvendige oplysninger samt i dialog med det modtagende selskab at afgøre, hvilken størrelse den potentielle overførsel har og dermed, hvilket præcist regelsæt der er gældende for overførslen.

8.4.

Det påhviler det modtagende selskab senest 1 måned efter modtagelsen af de i pkt. 8.3. nævnte oplysninger at anmode de forsikrede om at afgive samtykke til udveksling af de nødvendige oplysninger. Forsikrede anmodes om at returnere samtykket senest 1 måned efter modtagelsen.

8.5.

Det påhviler det modtagende selskab senest 1 måned efter modtagelsen af samtykket at indhente de nødvendige oplysninger vedrørende den enkelte forsikredes pensionsordning fra det eller de afgivende selskaber.

8.6.

Det påhviler det eller de afgivende selskaber senest 2 måneder efter modtagelsen af de i pkt. 8.5. nævnte oplysninger at returnere besvarelsen af disse oplysninger.

8.7.

Det påhviler det modtagende selskab senest 2 måneder efter modtagelsen af de i pkt. 8.6. nævnte oplysninger at meddele de forsikrede på egne og det eller de afgivende selskabers vegne, om og i givet fald på hvilke vilkår overførslen kan finde sted.

8.8.

Forsikrede opfordres til at fremsætte sin anmodning om overførsel af pensionsmidler over for det modtagende selskab senest 1 måned efter forsikrede, har modtaget de i pkt. 8.7. nævnte tilbud. Forsikrede orienteres om konsekvensen af passivitet.

8.9.

Ønsker forsikrede at overføre pensionsmidlerne, påhviler det det modtagende selskab hurtigst muligt at meddele det til det eller de afgivende selskaber. Meddelelsen må tidligst fremsendes på det tidspunkt, hvor forsikrede er optaget i pensionsordningen i det modtagende pensionselskab.

Opgørelse af pensionsordningen og overførsel af pensionsmidlerne

9.1.

Det afgivende selskab skal opgøre pensionsordningen og overføre pensionsmidlerne hurtigst muligt efter, at selskabet har modtaget forsikredes anmodning om overførsel.

9.2.

Det afgivende selskab skal overføre pensionsmidlerne til det modtagende selskab umiddelbart efter, at pensionsordningen er opgjort. Overførslen skal dog være foretaget allersenenest 5 bankdage efter opgørelsesdatoen. Overtrædes fristen som nævnt i 2. punktum, skal der foretages en ny opgørelse af pensionsordningen.

9.3.

Uanset pkt. 9.1. skal pensionsmidlerne overføres allersenenest inden for løbende måned samt én måned efter det tidspunkt, hvor det afgivende selskab har modtaget forsikredes anmodning om overførsel.

10.1.

I forbindelse med overførslen skal alle relevante oplysninger afgives.

10.2.

Ved for sen overførsel af pensionsmidler, jf. pkt. 9.3., skal der tillægges morarente. Det afgivende selskab er dog alene forpligtet til at tillægge morarente, såfremt renten udgør 100 kr. eller mere.

Rentesatsen fastsættes efter reglerne i renteloven⁹. Ligger overførselsdatoen uden for den i pkt. 9.3., nævnte tidsfrist plus 5 bankdage, beregnes morarente med virkning fra udløb af fristen i pkt. 9.3. til og med overførselsdatoen.

10.3.

Morarente efter pkt. 10.2 skal som udgangspunkt tilskrives den forsikredes pensionsordning, jf. dog 2. punktum. Har det modtagende selskab forrentet de overførte pensionsmidler fra et tidspunkt før overførselsdatoen, er det modtagende selskab berettiget til helt eller delvist at oppebære morarenten som kompensation for renteudgiften. Giver det modtagende selskab tidligst forrentning fra overførselsdagen, skal forsikredes pensionsordning altid have tilført morarenten.

Pensionsmidlerne, der overføres

11.1.

Ved overførsel af pensionsmidler efter denne aftale har det eller de afgivende selskaber pligt til som minimum at overdrage værdien af den pågældende ordning¹⁰, dog mindst den pågældende ordnings genkøbsværdi og maksimalt ordningens retrospektive hensættelse med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

11.2.

Ved overførsel af pensionsmidler fra en markedsrente-ordning har det afgivende selskab pligt til at overdrage realisationsværdien fratrukket handelsomkostninger¹¹ med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

11.3.

De overførte pensionsmidler, jf. pkt. 11.1. og 11.2., indgår fuldt ud som retrospektiv hensættelse eller opsparingsværdi i det modtagende selskab jf. dog pkt. 11.4. Dog kan der i modtagne midler vedrørende en markedsrente-ordning fratrækkes de handelsomkostninger¹², der knytter sig til etableringen af ordningen i det modtagende selskab.

11.4.

Anvender det modtagende selskab særlige bonushensættelser, er selskabet uanset pkt. 11.3., 1. punktum, berettiget til at anvende en del af de overførte pensionsmidler som indskud på særlige bonushensættelser efter regler anmeldt til Finanstilsynet i medfør af FIL § 20, stk. 1, nr. 7.

---

⁹ Jf. § 5 i lovbekendtgørelse nr. 743 af 4. september 2002 om renter ved forsinket betaling m.v.

¹⁰ Værdien af den pågældende ordning kan opgøres som værdien af den retrospektive hensættelse jf. regnskabsbekendtgørelsens bilag 1, nr. 58 eller på baggrund af en gennemsnitligt fastlagt opgørelse af værdien af den retrospektive hensættelse. Opgørelsen skal være i overensstemmelse med det enkelte selskabs anmeldte regler herom.

¹¹ De rene omkostninger ved handel med værdipapirer.

¹² Jf. note 5.

11.5.

Sker der overførsel af pensionsmidler mellem grønlandske og danske selskaber, og skal der fratrækkes statsafgift af beløbet, er det hensættelsen eller opsparingsværdien efter fradrag af statsafgift, som indgår i det modtagende selskab.

11.6.

Ved overførsel af pensionsmidler fra et kollektivt grundlag til et individuelt grundlag kan beregning af den overførte hensættelse ske analogt med reglerne i pkt. 8.3.5. i koncessionen G 82 (særregel vedrørende beregning af tilbagekøbsværdi af kollektiv ægtefællepension og kollektiv livsforsikring for ugifte).

11.7.

Ved overførsel af pensionsmidler er værdien af den forsikredes eventuelle frivillige bidrag og videreførelse af bidrag, såvel eget- som arbejdsgiverbidrag eller dele heraf, omfattet af aftalen, med mindre andet aftales.

11.8.

Uanset pkt. 11.1-11.7, er det afgivende selskab berettiget til at opkræve et ekspeditionsgebyr.

12.1.

Risikoen i det eller de afgivende selskaber opretholdes uændret efter det eller de afgivende selskabers almindelige regler indtil overførselsdatoen, med mindre andet er aftalt.

12.2.

Det modtagende selskab skal hurtigst muligt og senest pr. den 1. i måneden efter overførselsdatoen registrere de overførte pensionsmidler, eventuelt reduceret i overensstemmelse med Virksomhedsaftalens regler herom, på forsikredes pensionsordning i det modtagende selskab. Uanset bestemmelsen i 1. punktum har det modtagende selskab dog altid indtil 5 arbejdsdage til gennemførelse af den fornødne registrering.

12.3.

Bestemmelsen i pkt. 12.2., 1. punktum, kan dog ikke tilsidesætte det modtagende selskabs forsikringsbetingelser eller andre vilkår for pensionsordningen i det modtagende selskab.

12.4.

Bliver den forsikrede berettiget til ydelser efter pensionsordningen i det modtagende selskab efter, at selskabet har modtaget pensionsmidlerne fra det afgivende selskab, men inden at selskabet har registreret disse på forsikredes pensionsordning, hæfter selskabet som om, at de overførte pensionsmidler var registreret på berettigelsestidspunktet.

Andre aftaler

13.1.

Aftalen forhindrer ikke, at selskaberne kan fastsætte mere liberale regler eller indgå mere liberale aftaler indbyrdes.

Tilslutning til aftalen

14.1

Det enkelte selskabs tilslutning til aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation. Brancheorganisationen orientering samtidig medlemsselskaberne om tilslutningen.

Opsigelse af aftalen

15.1.

Et selskab kan opsig aftalen med 3 måneders varsel. Kortere varsel kan af det enkelte selskab opnås efter forelæggelse for Finanstilsynet.

15.2.

I tilfælde af at det modtagende selskab har opsagt aftalen, behandles anmodninger om overførsel fra den forsikrede, som er modtaget i det modtagende selskab inden opsigelsesvarslets udløb, efter reglerne i denne aftale. Anmodninger som modtaget efter dette tidspunkt, er ikke omfattet af aftalen.

15.3.

I tilfælde af at det afgivende selskab har opsagt aftalen, behandles anmodninger om overførsel fra den forsikrede, som er modtaget i det afgivende selskab inden opsigelsesvarslets udløb, efter reglerne i denne aftale. Anmodninger som modtaget efter dette tidspunkt, er ikke omfattet af aftalen.

15.4.

Opsigelse af tilslutning til aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation. Brancheorganisationen orienterer samtidig medlemsselskaberne om opsigelsen.

15.5.

Efter forelæggelse for Finanstilsynet kan pligter efter denne aftale bortfalde, f.eks. som følge af manglende ligevægt mellem overførsler fra og til selskabet. Dette skal i givet fald meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation samt andre selskaber, der måtte være involveret i påbegyndte overførsler, der berøres heraf.

Ikrafttræden og revision

16.1.

Aftalen træder i kraft den 1. december 2011 for selskaber, der inden denne dato har tilsluttet sig aftalen. For selskaber, der senere tilslutter sig aftalen, træder den i kraft på den dato, hvor selskabets brancheorganisation modtager meddelelse om selskabets tilslutning til aftalen.

16.2.

Aftalen gælder ikke virksomhedsomdannelser og -overdragelser, der har fundet sted før den 1. december 2011.

16.3.

Den tidligere indgåede Aftale om pensionsoverførsel af pensionsmidler ved virksomhedsomdannelser m.v. (Virksomhedsomdannelsesaftalen) af 1. januar 2010 ophæves pr. 1. december 2011. Dog finder aftalen fortsat anvendelse på virksomhedsomdannelser og -overdragelser, der har fundet sted før den 1. december 2011.

7.3.1 Bankoverførsel ved virksomhedsoverdragelse

Med Danica Pension, Danica Pension I og Danica Pension II er indgået følgende overførselaftale:

- I De brancheaftalte overførselsaftaler "aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)" og "Aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelser m.v." finder anvendelse således, at der kan ske omkostningsfri overførsel af den i en overenskomst integrerede bankdel.
- II Aftalen træder i kraft, når alle parter har underskrevet den, og har virkning for overførsler, der begæres efter aftalens ikrafttræden.
- III Hver af parterne kan til enhver tid opsigte aftalen skriftlig med øjeblikkelig varsel. Opsigelsen får virkning for fremtidige overførselsanmodninger."

8 Diverse produkter i PFA Pension med særlige anmeldelser

8.1 Standard Liv

8.1.1 Produktbeskrivelse

Standard-Liv er en selvstændig ophørende livsforsikring uden ret til bonus, som tegnes uden ret til præmiefritagelse, uden tilbagekøbsret og med en varighed på maksimalt 10 år.

8.1.2 Matematisk beskrivelse

8.1.2.1 Risikoelementer

Mænd:

T0	$\mu = 0,00040 + 10^{5,150 + 0,046 * x - 10}$
T1	$\mu = 0,00040 + 10^{5,480 + 0,043 * x - 10}$
T2	$\mu = 0,00150 + 10^{5,566 + 0,043 * x - 10}$
T3	$\mu = 0,00180 + 10^{5,652 + 0,043 * x - 10}$
T4	$\mu = 0,00240 + 10^{5,738 + 0,043 * x - 10}$
T5	$\mu = 0,00360 + 10^{5,824 + 0,043 * x - 10}$
T6	$\mu = 0,00600 + 10^{5,910 + 0,043 * x - 10}$
T7	$\mu = 0,01080 + 10^{5,996 + 0,043 * x - 10}$
T8	$\mu = 0,02040 + 10^{5,082 + 0,043 * x - 10}$

kvinder:

Nytegninger indtil og med 20. december 2012:

T0	$\mu = 0,00020 + 10^{5,020 + 0,046 * x - 10}$
T1	$\mu = 0,00020 + 10^{5,350 + 0,043 * x - 10}$
T2	$\mu = 0,00075 + 10^{5,436 + 0,043 * x - 10}$
T3	$\mu = 0,00090 + 10^{5,522 + 0,043 * x - 10}$
T4	$\mu = 0,00120 + 10^{5,608 + 0,043 * x - 10}$
T5	$\mu = 0,00180 + 10^{5,694 + 0,043 * x - 10}$
T6	$\mu = 0,00300 + 10^{5,780 + 0,043 * x - 10}$
T7	$\mu = 0,00540 + 10^{5,866 + 0,043 * x - 10}$
T8	$\mu = 0,01020 + 10^{5,952 + 0,043 * x - 10}$

Nytegninger fra og med 21. december 2012:

T0	$\mu = 0,00040 + 10^{5,150 + 0,046 * x - 10}$
T1	$\mu = 0,00040 + 10^{5,480 + 0,043 * x - 10}$
T2	$\mu = 0,00150 + 10^{5,566 + 0,043 * x - 10}$
T3	$\mu = 0,00180 + 10^{5,652 + 0,043 * x - 10}$
T4	$\mu = 0,00240 + 10^{5,738 + 0,043 * x - 10}$
T5	$\mu = 0,00360 + 10^{5,824 + 0,043 * x - 10}$
T6	$\mu = 0,00600 + 10^{5,910 + 0,043 * x - 10}$
T7	$\mu = 0,01080 + 10^{5,996 + 0,043 * x - 10}$
T8	$\mu = 0,02040 + 10^{5,082 + 0,043 * x - 10}$

Tavle T0 benyttes, når helbredsoplysningerne ikke indeholder oplysninger om forøgelse af dødsrisikoen.

Tavle T1 benyttes, når der afgives oplysninger om at den forsikrede er ryger. Den forsikredes skal i helbredserklæringen altid besvare, om han / hun er ryger. Hvis det ud fra de afgivne helbredsoplysninger vurderes, at man kun ryger lejlighedsvis ved sjældne selskabelige sammenkomster, vil man blive klassificeret som ikke ryger.

Tavlerne T2 til T8 benyttes helt på samme måde som tavlerne D2 til D8 i G82-koncessionen.

Tavlerne T2 til T8 er konstrueret efter samme principper, som tavlerne D2 til D8 er konstrueret ud fra D0 i G82 koncessionen. Tavlerne T2 til T8 indeholder således samme forholdsmæssige sikkerhed som T0 og T1.

8.1.2.2 Rente

Grundlagsrenten ved nytegning udgør fra 1. april 2004 og indtil 20. december 2012 3,5 %. Grundlagsrenten ved nytegning udgør fra 21. december 2012 og indtil videre 2,0 %..

8.1.2.3 Bruttogrundlag

Den månedlige ratepræmie P12 beregnes ved:

$$P12 = \pi / (12 * 0,92) + STK12$$

hvor

PI er kontinuert nettopræmie
STK12 er månedligt styktillæg som indtil videre fastsættes til 44 kr.

Præmien indeholder således et omkostningsbidrag på 8% og et styktillæg.

Der omregnes mellem ratepræmie med forskellig forfald ved hjælp af annuiteter over 1 år beregnet med grundlagsrente. Heraf fås nedenstående omregningsfaktorer. Styktillæg omregnes med samme omregningsfaktorer.

fra / til	π	1/1-årlig	1/2-årlig	1/4-årlig	1/12-årlig
π	1,000000	1,077153	0,541243	0,271291	0,090580
1/1-årlig	0,928373	1,000000	0,502475	0,251860	0,084092
1/2-årlig	1,847599	1,990148	1,000000	0,501238	0,167355
1/4-årlig	3,686074	3,970467	1,995062	1,000000	0,333884
1/12-årlig	11,040000	11,891771	5,975321	2,995056	1,000000

8.1.2.4 Bonus

Der ydes ikke bonus og under fremregning benyttes derfor tegningsgrundlaget til beregning af rente, risiko og omkostninger.

Efter hver fremregning konteres forskelle mellem den fremregnede reserve og den prospektive bestemte reserve i et konteringsfelt, hvorefter den fremregnede reserve sættes lig med den prospektive bestemte reserve.

8.1.2.5 Genkøb

Forsikringen tegnes uden ret til tilbagekøb.

8.1.2.6 Helbredsoplysninger

Se kapital 5.

8.2 Spar-op Konto

8.2.1.1 Produktbeskrivelse

SPARop-Konto er en opsparingspræget indskuds- og/eller præmiebetalt forsikring med en begrænset invaliderisiko. Risikosummen ved invaliditet udtrykker den reserveforøgelse ved invaliditet, der er nødvendig for at yde en tillægsforrentning med 1% p. a. så længe forsikrede er invalid. Risikosummen er dog mindst præmieaktivet for indtil 5 års præmie.

Ved invaliditet udgøres reserven (skygge-depotet) af reserven før invaliditet med tillæg af risikosummen. Ved død, tilbagekøb (se dog 6.2.1.6 for supplerende tilbagekøbebestemmelser) eller reaktivering forfalder dog alene reserven før invaliditet, reguleret så længe forsikrede er invalid med depotrente + 1%-point p. a. – gebyr (sol-depotet)

Der udløses ingen ydelse ved lavere invaliditetsgrader end 2/3 invaliditet.

Udløbsalderen og ophørsalderen for tillægsforrentningen er 67 år.

8.2.1.2 Teknisk beskrivelse

Mulige ydelser:

E(125), T(115), ER(175), TR(165), OLO(216)

Der defineres faktoren b:

$$(67 - \text{beregningssalder}) / 88$$

$$0,25 * (67 - \text{beregningssalder}) / (67 - \text{tegningsalder})$$

for tegningsalder < 45 år

for tegningsalder ≥ 45 år.

Således at der i aktiv tilstand haves:

$$\text{Passiv} = \text{reserve} * (1 + b)$$

Forskellen mellem passiv og reserve opnås ved hjælp af skygge-præmie (Skygge- π er den tekniske præmie – jf. §3 i bonusregulativet jf. 3.2.1):

$$\text{passiv} = {}_tV_x + \text{skygge-}\pi * a_{x:n}^a$$

Skygge- π er dog mindst nettopræmien svarende til den faktiske præmie, og n er 5 for $x \leq 55$, $60 - x$ for $55 < x \leq 59$, 1 for $59 < x \leq 66$ og $67 - x$ for $66 < x \leq 67$.

I såvel aktiv som invalid tilstand er

$$T + TR * a_{n|} = \text{sol-depot}$$

$$E * K_x(E) + ER * K_x(ER) + T * K_x(T) + TR * K_x(TR) + OLO * K_x(OLO) = \text{passiv}$$

idet fordelingen mellem ydelserne sker efter objektive kriterier.

Forøgelsen af soldepotet beregnes i aktiv tilstand ved kontofremregning, i invalid tilstand ved depotrente + 1%-point p. a. med fradrag af gebyr.

Risiko i aktiv tilstand

Dødsrisikoen er 0, da der er depotsikring – d. v. s., at der på SPARop-Konto ved død udløses en samlet dødsudbetaling på samme størrelse som depotet.

Invaliderisikoen er fastsat som sol-depotet multipliceret med faktoren b, dog mindst det ovenfor bekræfte præmieaktiv for den faktiske præmie.

Hvis der indtræder invaliditet for en forsikring, hvor tegningsalder > 60 år, forøges policens reserve kun svarende til et b med tegningsalder 60, dog mindst præmieaktivet. Resten af risikosummen er en risikogevinst for PFA til imødegåelse af tab som følge af lempelig antagelse, der i henseende til invaliderisiko er særlig usikker for personer over 60 år.

8.2.1.3 Genkøb:

Særlige regler for genkøb fremgår af afsnit 6.2.1.6.

8.3 [Udgået]

8.4 U74-livrenter

Kan ikke nytegnes.

Er uden ret til bonus.

Er omfattet af nedenstående bonusregulativ:

"Bonusregulativ af 1984
for livrenter uden ret til bonus

§1 Overførsel til G82 pr. 1/1-1983

Alle policer tegnet uden ret til bonus overføres pr. 1. januar 1983 til beregningsgrundlaget G82.

§2 Opgørelse af præmiereserverne efter 1/1-1983

Præmiereserverne opgøres løbende. I Opgørelsen medregnes forrentning af den til enhver tid opgjorte præmiereserve under hensyn til de særlige regler i lov om realrenteafgift. Der tages hensyn til de forventede sandsynligheder for død og de faktiske livrentebetaling. Der anvendes tilsvarende regler og satser, som ved opgørelsen af forsikringsopsparingen for bonusberettigede forsikringer.

For aktuelle livrenter gælder der særlige regler i perioden 1. januar 1983 – 1. januar 1985.

§3 Ekstraordinær bonustildeling pr. 1/1 1984

For alle livrenter uden ret til bonus, der ikke var aktuelle 31/12-1982, foretages pr. 1. januar 1984 en ekstraordinær bonustildeling, således at alle livrenteydelser herefter svarer til de kontraktmæssige livrenteydelser, der var gældende før fordelingen af formueafgiften pr. 31/12-1982.

For livrenter uden ret til bonus, der allerede var aktuelle pr. 31/12-1982, ydes der en ekstraordinær bonusopskrivning pr. 1/7 1984 på 2,5%.

§4 Anvendelse af præmiereserverne

Livrenterne er fortsat uden ret til bonus. Præmiereserverne anvendes til sikring af de i henhold til §3 fastsatte livrenteydelser. Når disse livrenteydelser fuldt ud er sikret efter principper fastsat af PFA's bestyrelse, kan PFA med forsikringstilsynets godkendelse foretage yderligere bonustildelinger efter nærmere fastsatte regler i overensstemmelse med de opgjorte præmiereserver."

For aktuelle U74- og U66-livrenter anvendes $b=9,0$ ved bestemmelse af den friholdte reserve i henhold til formlen:

Friholdt ydelse(31/12-82) * $(0,85 - (b-10)*(110-x)/1000)$ * passiv(G82 10%),

hvor x er beregningsmæssig alder.

8.5 Plejesikring

8.5.1 Produktbeskrivelse

Virkemåde

Der udbetales en løbende ydelse, når der opstår et dækningsberettiget plejebenhov.

Der er 3 måneders karens for udbetaling. Ved akut opstået plejebenhov er der ingen karens.

Fra en bestemt alder udbetales den løbende ydelse uanset plejebenhov.

Forsikrede kan frit anvende de udbetalte beløb.

Udover en månedlig ydelse omfatter Plejesikring også en omfattende socialrådgivning.

Plejebenhov

Ved plejebenhov forstås det behov, der opstår, når en person ikke længere er i stand til at klare sig selv i det daglige. Det kan skyldes sygdom, ulykke eller alder.

Der ses på følgende vurderingsområder:

Punkt	Vurderingsområder
1	Personlig hygiejne – at kunne vaske sig selv
2	Påklædning – at kunne tage eget tøj og sko af og på
3	Mobilitet – at kunne bevæge sig rundt i hjemmet (på én etage)
4	Mad og drikke – at kunne spise og drikke selv, samt forberede enkle måltider
5	Toiletbesøg – at kunne komme på toilettet, når behovet opstår
6	Søvn – at kunne komme i og ud af sengen ved egen hjælp

Funktionsniveau

Til vurdering af størrelsen af plejebehovet på de enkelte vurderingsområder ses på forsikredes funktionsniveau.

Der inddeles i følgende funktionsniveauer:

Niveau	Beskrivelse
1 Forsikrede er den aktive part , men	forsikrede kan have <ul style="list-style-type: none"> • behov for <i>let</i> støtte og vejledning med henblik på at bevare eller genvinde evnen til selvstændigt at klare sig selv • et meget <i>lille</i> behov for støtte i relation til enkelte af vurderingsområderne • behov for <i>kortvarig</i> støtte og tilsyn, motivering, vejledning og undervisning for at kunne indfri sine personlige behov Forsikrede kan være alene i længere perioder Forsikrede forventes udelukkende at bruge hjemmehjælp
2 Forsikrede har vanskeligt ved selvstændigt at klare sig selv , men	forsikrede kan <ul style="list-style-type: none"> • med hjælp <i>deltage aktivt</i> i varetagelsen af egne behov. • have et <i>stort behov</i> for motivation, støtte eller hjælp indenfor et eller flere af vurderingsområderne • have behov for <i>jævnligt tilsyn</i> pga. forværring i den fysiske og psykiske tilstand • Forsikrede forventes at have behov for hjælp både til praktiske opgaver og pleje- og omsorgsmæssige aktiviteter
3 Forsikrede er pga. fysiske eller psykiske forhold ikke i stand til at klare sig selv , og	forsikrede <ul style="list-style-type: none"> • må få <i>andre</i> til at gøre eller handle for sig på et eller flere af vurderingsområderne • har behov for <i>fuldstændig hjælp</i> eller vejledning til at varetage egne behov Forsikrede forventes at have behov for hjælp både til praktiske opgaver og pleje- og omsorgsmæssige aktiviteter

Samlede funktionsniveau

Det samlede funktionsniveau fastsættes efter nedenstående:

Hvis funktionsniveauet er...	på antal vurderingsområder...	er det samlede funktionsniveau
1	alle	over 75%
2	2-3	50%-75%
	4	25%-50%
	5-6	mindre end 25%
3	1-2	50%-75%
	3	25%-50%
	4-6	mindre end 25%

Visitering

Funktionsniveauet fastsættes individuelt af selskabet ud fra en helhedsvurdering af forsikredes alder, fysiske og psykiske helbredstilstand samt åndsevner.

Udbetaling

Forsikringen kan oprettes som Plejesikring Standard eller Plejesikring Udvidet.

Udbetaling sker i følgende situationer:

Hvis det samlede funktionsniveau er	så udbetales...	
	Plejesikring Standard	Plejesikring Udvidet
mindre end 25%	1/1 plejeydelse	1/1 plejeydelse
mellem 25%-50%	1/2 plejeydelse	2/3 plejeydelse
mellem 50%-75%	ingen plejeydelse	1/3 plejeydelse
mere end 75%	ingen plejeydelse	Ingen plejeydelse

Ved alder 99 på Plejesikring Standard og alder 95 på Plejesikring Udvidet udbetales 1/1 plejeydelse uanset funktionsniveau.

På Plejesikring Standard udbetales kun 1/2 plejeydelse, hvis forsikrede bor på plejehjem. Der udbetales 1/1 plejeydelse på Plejesikring Udvidet, hvis forsikrede bor på plejehjem.

Socialrådgivning

Rådgivningsdelen omfatter hjælp til:

Punkt	Beskrivelse
1	Vurdering af behov for pleje
2	"Hvad kan man få fra det offentlige?"
3	Kontakt til det offentlige eller private leverandører, samt samarbejdspartnere

Leverandør og samarbejdspartnere

Forsikrede vil ved tilkendelse af ydelse blive informeret om vores samarbejdspartnere, men kan frit vælge hvilket som helst care-firma. (Og hvilket formål pengene skal benyttes til).

Kvalitetskontrol

I valget af samarbejdspartnere er der lagt stor vægt på kvalitet både med hensyn til indhold og omfanget af ydelserne (tid). Derudover er venlighed, overholdelse af aftaler med videre også vægtet betydeligt.

En gang årligt gennemfører PFA Pension en tilfredshedsundersøgelse blandt de forsikrede, som får care-sevice fra en af vores samarbejdspartnere.

Hvem kan oprette

Personer i aldersgruppen 18-75 år kan oprette Plejesikring.

Udbetalingsstørrelse

Udbetalingsstørrelsen på Plejesikring kan frit vælges indenfor følgende interval:

Udbetalingsstørrelse	Månedlig plejeydelse
Minimum	10.000 kr.
Maksimum	40.000 kr.

Præmiebetaling

Forsikringen kan oprettes mod præmie eller indskud. Der vil blive tilbudt frit præmieophør, dog senest ved alder 75 år.

Præmien pristalsreguleres hvert år 1. januar.

Bonus

Bonus anvendes til forhøjelse af ydelsen.

Udløb

Forsikringen dækker livsvarigt.

Præmiefritagelse

Hvis der udbetales plejeydelse, ydes der præmiefritagelse svarende til den procentdel af plejeydelsen der udbetales.

Den øvrige del af forsikringen kan videreføres mod præmiebetaling.

Omskrivning/ændring

Forsikringen kan til enhver tid omskrives til en livrente uden afgivelse af yderligere helbredsoplysninger.

Genkøb

Der tilbydes genkøb indtil alder 65. år. Der er en forudsætning, at der kan afgives tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Genkøb beregnes efter selskabets sædvanlige regler for genkøb af livrente-ydelser.

Skattekode

Skattemæssigt har Plejesikring skattekode 1. Der er fradrag for indbetalingerne og der skal betales indkomstskat af en eventuel udbetaling.

8.5.2 Helbreds vurdering

Ved antagelse og ændring anvendes helbredserklæring jf. kapital 5.

Viser helbredsoplysningerne, at forsikrede ikke i det væsentlige er rask, anvendes PFA's normale antagelsespolitik. Der er ikke taget stilling til eventuelle skærper endnu. Dette vil blive anmeldt senere.

Der anvendes ikke klausuler.

Personer over 60 år vil desuden forud for antagelsen blive inviteret til samtale i PFA med en sundhedskonsulent, og kan blive afkrævet en helbredsattest.

8.5.3 Matematisk beskrivelse

Forsikringsteknisk beregnes præmien på samme måde som konc. 415, men med andre intensiteter.

Intensiteten er angivet ud fra de konstanter, der indgår i den sædvanlige Makeham-funktion $(a+10^{b+c \cdot \text{alder} - 10})$.

Disse er for	model 1:	a=0,00004	b=3,52	c=0,058
	model 2:	a=0,00003	b=3,26	c=0,058

Præmien er ikke garanteret og kan ændres med 3 måneders varsel til en 1/1.

Grundlagsrenten udgør 2 % med en opgørelsesrente på 1,8 %. Præmieomregningsfaktorer fastsættes på baggrund af en rente på 2,5095 % efter samme teknik som i G82.

Ydelserne kan ikke være fritstående, men tegnes med en udløbsalder og i kombination med en opsat livrente af samme størrelse.

Der anvendes samme dødelighed som i L99 indtil udgangen af 2011 – derefter som U10. Livrenten tegnes efter L99 2 % med en opgørelsesrente på 1,8 %.

8.5.3.1 Omkostninger

De tekniske omkostninger beregnes i henhold til 3.8.1.9, 3.8.2 og 3.8.5.

8.5.3.2 2. ordens risiko/bonus

2. ordens risikoen er den samme som 1. ordens risikoen ligesom 2. ordens omkostninger er det samme om 1. ordens omkostninger. På præmiefri policer fratrækkes desuden et løbende gebyr efter almindelige regler som for G82 bestanden.

På livrenter tegnet sammen med plejeydelse er 2. ordensomkostninger og risiko ligeledes det samme som på 1. orden.

Depotet forrentes med depotrenten i selskabet efter RAL/PAL.

Bonus anvendes til opskrivning af policens ydelser.

8.5.3.3 Genkøb/ændring

Forsikringen kan ændres til en almindelig livrente, der etableres i henhold til L99 2 %. Efter at forsikringen er ændret til en almindelig livrente, kan den genkøbes i henhold til reglerne herfor.

8.6 (Udgået)

8.7 Ugaranterede invalideydelser

Afsnittet beskriver invalideforsikring, der er tegnet som komplementære ydelser, under forsikringsklasse I, og som er ugaranteret.

Omfatter to invalidedækninger:

En invaliderente	- med konc. nummer 417
En invalidesum	- med konc. nummer 317

Invalideforsikringerne er magen til de kendte G82 dækninger, konc.nr. 415 og 315, med flg. afvigelser:

- Præmien er ugaranteret.
- Karensen kan variere fra 1 måned til 12 måneder.
- Der kan være en særlig udbetalingsbestemmelse så den fulde ydelse udbetales ved halv invaliditet. Er denne særlige udbetalingsbestemmelse tilstede, er det endvidere muligt at tilknytte en udbetalingsbestemmelse så der anvendes opfyldning ved udbetaling. Udbetaling sker, hvis der er en indtjeningsnedsættelse på mindst 10 %.
- Kriterier for tilkendelse kan udvides med faginvaliditet

De nye invalideforsikringer kan tegnes i obligatoriske pensionsordninger i henhold til overenskomst, og kan videreføres ved fratrædelse, dog ikke udvidelse med faginvaliditet, som bortfalder ved udtræden af pensionsordningen. På forsikringer med disse invalideforsikringer vil præmiefritagelsen træde i kraft på samme vilkår.

Der henvises til afsnit 8.13 i teknisk grundlag for regler for PFA Plus.

Betalingen vil variere fra den kendte invalidepræmie med en justeringsfaktor, som afhænger af den valgte dækning, samt forsikredes beskæftigelse.

Denne faktor er sammensat på flg. måde:

Karens - f_K :

1 måned	1,75
3 måneder	1,00
6 måneder	0,90
12 måneder	0,85

For andre karensperioder end ovenfor anført beregnes karensfaktoren forholdsmæssigt ved lineær interpolation imellem de to nærmeste faktorer.

Det er kun muligt at ændre karensen for invaliderenten og præmiefrigørelsen.

Erhvervsskærpelse *) - f_E :

0=0,975-0,001·min(75,(antal-25))
1=1,00
2=1,25
3=1,75
TL=2,00
4=2,25

*) Følger PFA's normale fareklasseinddeling. TL angiver timelønnede uden nærmere erhvervsbetegnelse.

Fareklasse 0 omfatter alle funktionærgrupper på mindst 25.

Erhvervsskærpelsen beregnes en gang om året på baggrund af antallet i ordningen den 1. oktober med virkning for det kommende kalenderår.

Udbetalingsprincip - f_{UP} :

For hel udbetaling ved halv invaliditet opkræves et tillæg på 20%, dvs. faktoren er 1,20.
For hel udbetaling ved 2/3 invaliditet og halv udbetaling ved halv invaliditet er denne faktor 1.
For opfyldning opkræves et tillæg på 5 %. Opfyldning kan dog kun vælges hvis hel udbetaling ved halv invaliditet samtidig er valgt, dvs. faktoren 1,26.

Det er kun muligt at ændre udbetalingsprincippet for invaliderenten og præmiefrigørelsen.

Faginvaliditet - f_{FI} :

Se afsnit 8.9 for anvendte faktorer for faginvaliditet. Hvis invalideydelsen ikke er udvidet med faginvaliditet, så anvendes en faktor på 1.

Den samlede faktor $(1+f)$ bliver hermed:

$$(1+f)_{417} = f_K \cdot f_E \cdot f_{UP} \cdot f_{FI}$$

$$(1+f)_{317} = f_E \cdot f_{FI}$$

Ovenstående faktor anvendes direkte på det normale invalidepassiv og direkte i den normale aktivrente, jf. nedenstående:

Passiv(417) = $(1+f)_{417} \cdot \text{passiv}(415)$, hvor $(1+f)_{417}$ er produktet af ovenstående faktorer.

Passiv(317) = $(1+f)_{317} \cdot \text{passiv}(315)$, hvor $(1+f)_{317}$ er produktet af ovenstående faktorer.

Aktiv = $(1+f)_{417} \cdot \text{aktiv} - f_{417} \cdot \text{livrente}$.

Aktivet anvendes endvidere på de forsikringsformer, som produktet er tegnet i kombination med og hvor der tages betaling for præmiefrigtagelse.

8.7.1 Anvendelse

Ydelserne tilbydes på alle grundlag, undtaget er dog L99, jf. afsnit 1.6. For PFA Plus se afsnit 8.13.

Ydelserne kan ikke være fritstående.

8.7.2 2. ordens risiko

2. ordens risikoen fastsættes efter samme principper, som de til enhver tid gældende 2. ordens grundlag for U10/G82I og U10/Uni98I bestanden. Dette betyder, at der anvendes samme procent af 1. ordens intensiteten ved fastsættelse af 2. ordens intensiteten, og samme faktorer til fastsættelse af det reducerede S^{ai} , som på de respektive grundlag, jf. afsnit 3.5.1 og 3.5.2.

De opkrævede 2. ordens præmier og de respektive skader, indgår på lige fod ved opgørelse af særlig risikooverskud.

8.8 CT-dækning

For luftfartspersonale, hvis ansættelsesforhold er betinget af gyldigt erhvervscertifikat fra Statens Luftfartsvæsen, gælder de nedenfor anførte vilkår og præmier for helbredsbetinget certifikattabsdækning

Præmietariffen er forhøjet, ved anvendelse af på tavle I3 på det samlede produkt.

Kravet til helbredsoplysninger er altid helbredsattest suppleret med erklæring om evt. tidligere certifikattab.

Der er krav om objektivt påviselig sygdom, krav om aktiv medvirken til omskoling samt nedsættelse af pensionsudbetalingen i forhold til den opnåelige indkomst.

Der vil gælde en gensidig opsigelsesfrist, ikke længere end 6 måneders varsel til udgangen af et kalenderår. Dette forhold vil overfor den enkelte forsikrede blive præciseret ved anvendelse af følgende tekstafsnit i policeudskriften:

”Ved forsikredes udtrædelse af pensionsordningen bortfalder certifikattabsdækningen og erstattes af PFA Pensions almindelige invalidepensionsdækning. Endvidere kan certifikattabsdækningen tilsvarende bortfalde ved pensionsaftalens opsigelse, eller præmien forhøjes, som angivet i pensionsaftalen..”

8.9 Faginvaliditet

For enkelte faggrupper kan dækningsomfanget på invalideydelserne udvides med dækning ved faginvaliditet. Udbetalingsperioden for faginvaliditeten kan være tidsbegrænset eller til ophør af dækningen ved invaliditet. Hvis udbetalingsperioden er tidsbegrænset vil erhvervsevnedssættelsen, efter udbetalingsperiodens afslutning, blive vurderet ud fra det generelle erhvervsevnetab.

Faginvaliditeten vil være beskrevet i policen og forsikringsbetingelser. Dækningsudvidelsen bortfalder, hvis forsikrede ikke længere er omfattet af den pensionsaftale der er anført i policen.

8.9.1 Garanterede invalideydelser

Advokater, statsautoriserede revisorer, Cand. merc. Aud'er, registrerede revisorer og tilsvarende invaliditetsmæssigt sammenlignelige erhverv kan tilbydes faginvaliditet. Udbetaling ved faginvaliditeten er ikke tidsbegrænset til disse erhvervsgrupper.

Der tages pt. ikke en yderligere risikobetaling for faginvaliditeten. Det beskrives i policen, at udvidelsen af dækningsomfanget ved invaliditet kan bortfalde ved opsigelse af pensionsaftalen eller præmie kan forhøjes, svarende til værdien af udvidelsen.

8.9.2 Ugaranterede invalideydelser

Faginvaliditeten vil for visse faggrupper resultere i et præmietillæg, som beregnes som en faktor, der multipliceres ind på passiverne for de ugaranterede invalideydelser. Faktoren afhænger af

- den forøgede risiko ved faginvaliditeten i forhold til det generelle erhvervsevnebegreb
- længden af udbetalingsperioden for faginvaliditeten
- den generelle erhvervsprofil i det firma eller den organisation, som gruppen med faginvaliditet eventuelt regnes sammen med

Faktoren f_{FI} fastsættes for følgende erhverv som

Erhverv	Faktor f_{FI}	Udbetalingsperiode for faginvaliditet
Kommunalt ansatte tandlæger	1,6	5 år, dog til forsikringens ophør, hvis forsikrede er fyldt 55 år ved faginvaliditetens indtræden
Musiker	1,45	5 år
Søfarende eller fiskere, som har sundhedsbevis i henhold til reglerne i bekendtgørelse nr. 438 af 6. juni 2005.	1,40	5 år
Flyveledere med gyldigt certifikat	1,20	5 år
Advokater, revisorer, cand.merc.aud'er og tilsvarende	1,00	

Faktoren f_{FI} anvendes i henhold til afsnit 8.7.

Regler for opsigelse og ændring af præmien følger de generelle regler for ugaranterede invalideydelser, som beskrevet i afsnit 8.7.

8.10 Solidariske dækninger

8.10.1 Identifikation af solidariske grundformer

I en police bestående af U10-grundformer vil solidariske grundformer kunne udskilles som grundformer uden udbetaling ved opnået alder, d.v.s. hvor

$$S_{x+n} = 0 \text{ ved konc. 1.1.5.1, } S_{x+n}^a = 0 \text{ ved konc. 1.1.5.2,} \\ T_{x_1+n, x_2+n} = 0 \text{ ved konc. 1.1.6.1, } T_{x_1+n, x_2+n}^a = 0 \text{ ved konc. 1.1.6.2}$$

En gruppe kan etablere solidarisk dækning uafhængigt af, om der er etableret pensionsordning i PFA Pension.

For den solidariske del af policen skal særligt bestemmelsen i konc. 1.1.5.4 og 1.1.6.4 begge steder 1. punktum, om ikke-negativ nettopassiver og ydelser være opfyldt. Således kan negativ dødsrisiko ikke forekomme ved den solidariske del af policen.

Den ikke-solidariske del af policen vil isoleret set følge ækvivalensprincippet og det tekniske grundlag.

Følgende vil dog gælde for policen i sin helhed:

- konc. 1.1.11.3, minimum for risiko
- bestemmelse af omkostningstillæg, iht. det tekniske grundlag.

8.10.2 Præmieberegning før omfordeling

For den solidariske del af policen er nettopræmien for hvert kalenderår før omfordeling bestemt som (cf. afsnit 1.1.5.2, med 1.1.5.1., 1.1.6.1 og 1.1.6.2 som analoge tilfælde):

$$F_1 * F_2 * (\Theta_t^o * (1 + \beta^{ad}) * \mu_x^{ad} * S_x^{ad} + \Theta_t^o * (1 + \beta^{ai}) * \mu_x^{ai} * S_x^{ai})$$

hvor

- x er hel fyldt alder primo året.
- Θ_t^o er en såkaldt erfaringsbestemt tariffaktor – jf. bilag efterfølgende afsnit 8.10.9. Der fastsættes særskilt Θ_t^o for solidarisk ophørende livsforsikring uden bonusret på risiko som aktiv.
- β^{ad} og β^{ai} er tillæg for dækning tegnet mod erklæring om offentlig førtidspension.
 $\beta^{ad} = 0$ og $\beta^{ai} = 0$ fra 1. januar 2005.
- μ_x^{ad} og μ_x^{ai} er bestemt på S99 2. orden. For solidarisk ophørende livsforsikring uden bonusret er μ_x^{ad} og μ_x^{ai} bestemt som anført i nedenstående afsnit 8.10.7.
- S_x^{ad} og S_x^{ai} er bestemt i henhold til 2. orden på S99.
- $S_{x+\tau}^{id} = S_{x+\tau}^{ad}$ i beregningen af S_x^{ai} , således at dødsdækningen ved invaliditet opretholdes.
- F_1 er tillæg for dækning under orlov – jf. efterfølgende afsnit 8.10.4.
- F_2 er tillæg for betalingsfri dækning under henstand – jf. efterfølgende afsnit 8.10.5.2.

Det bemærkes, at reserven til enhver tid er 0.

8.10.3 Omfordeling af præmie

For en gruppe af N policer, pr. foregående kalenderårs 1.10, bestemmes for hver solidarisk dækning den samlede præmie ΣP iht. punkt 8.10.2. ΣP omfordeles efter en fordelingsnøgle $(F_i)_{i=1,\dots,N}$, således at præmien for police nr. i efter omfordeling bliver

$$(F_i / \Sigma F_i) * \Sigma P$$

Fordelingsnøglen kan være forskellig for de forskellige dækninger, og skal udtrykke en hensigtsmæssig omfordeling. Herved kan F_i for eksempel være den i'te persons:

- gage, ofte den gage, præmien til hele policen er en fast %-sats af, eller
- dækningsstørrelse

Ordninger, der tilbydes selvstændig erfaringstariferingsgruppe iflg. afsnit 8.10.9 i teknisk grundlag, kan aftale med PFA Pension, at de solidariske præmier ikke genberegnes årligt, men fastholdes i en længere periode. Perioden kan maksimalt have en længde på indeværende år plus 3 kalenderår. Aftale om fastholdelse kan indgås for en periode eller som et generelt koncept for præmiebe-
regning, så en periode erstatter den næste.

8.10.4 Retmæssig orlov

Policer tilhørende personer under retmæssig orlov indgår ikke i præmieberegningen før omfor-
deling og i omfordelingen af præmien. Den samlede risikopræmie for disse policer opgøres for sig selv og opkræves i form af en samlet tillæggsfaktor til alle solidarisk beregnede præmier – d. v. s. præmierne før omfordeling.

Tillæggsfaktoren er fastsat til 1, d.v.s., at præmietillægget pt. udgør 0%.

8.10.5 Fratrædelse

Ved fratrædelse har forsikrede ret til at opretholde en risikodækning svarende til den på fratrædel-
sestidspunktet gældende solidariske risikodækning.

I perioden efter fratrædelsen, hvor den samlede risikodækning holdes uændret, er der de i 8.10.5.1
- 8.10.5.3 beskrevne muligheder for betaling for risikodækningen.

”obligatorisk dækning” er den uændrede dækning som er fastsat i § 3 i forsikringsbetingelsernes
afsnit ”Betingelser vedrørende præmiebetalingen” og evt. i overenskomsten indeholdende aftalen
om solidarisk præmieberegning.

”frivillig dækning” er den forlængelse af ovenstående obligatoriske dækning, som på individuelt
niveau kan aftales mellem den forsikrede og PFA, såfremt depotet har en tilstrækkelig størrelse.

Valget af betalingsform kan ikke ske på individ-niveau – men alene for den solidariske ordning som
helhed.

Uanset hvordan der betales for dækningen efter fratrædelse, så indgår de fratrådte policer ikke i
præmiefornyelsen – og de vil heller ikke være omfattet af eventuelle ændringer i ordningen.

De anførte regler ophører, hvis forsikrede indgår ny aftale med PFA om pensionsordning – herun-
der privat videreførsel af policen, som havde tilknyttet solidarisk dækning.

8.10.5.1 Individualiseret betaling

Denne betalingsform kan ikke anvendes for invalidesum fra og med 1.1.2013.

Idet reserven på fratrædelsestidspunktet er 0, fastsættes den fremtidige præmie herefter v. hj. af

- ækvivalensprincippet
- uni98, U10 eller G82 afhængig af grundlag på den del af policen, der ikke er med solidarisk præmieberegning. Er der ikke nogen del uden solidarisk præmieberegning, anvendes U10.
- den grundlagsrente, som anvendes ved køb af yderligere dækninger for bonus – p. t. 2%.

Der beregnes gebyrer efter normale regler for fratrådte medarbejdere.

Der er ikke særskilte krav til ordningen størrelse

Kan tilbydes som obligatorisk og frivillig dækning.

8.10.5.2 Præmietillæg for de præmiebetalende

Der bestemmes et afrundet præmietillæg svarende til, at de fratrådte indgår med $F_i = 0$ i ovenstående punkt 3 om omfordeling af præmie. Der afrundes til nærmeste procent uden decimaler.

Fra 1.1.2013 anvendes denne betalingsform altid for invalidesum – uafhængigt af det efterfølgende antalskrav m. v. Indtil videre udgør præmietillægget i forrige afsnit 0 % for invalidesum.

Der foretages ikke nogen særskilt omkostningsberegning for de fratrådte medarbejdere – derimod betaler de præmiebetalende det normale omkostningsfradrag – også af præmietillægget. Der beregnes gebyrer efter normale regler for fratrådte medarbejder.

Tilbydes kun til ordninger som omfatter mindst 1000 personer samt for invalidesum.

Kan kun tilbydes som obligatorisk dækning samt for invalidesum.

Denne betalingsform kan af PFA bringes til ophør med 3 måneders varsel – og ophører under alle omstændigheder ved opsigelse af aftalen om solidarisk præmiebetaling. Herefter kan i givet fald alene ske fradrag af den individuelt beregnede risikopræmie.

8.10.5.3 Fortsat betaling af den solidarisk bestemte præmie

Denne betalingsform kan ikke anvendes for invalidesum fra og med 1.1.2013.

Depotet reduceres hver måned med den solidarisk bestemte præmie, der var gældende ved fratrædelsen.

Der beregnes omkostninger af den solidariske præmie med samme sats som var gældende ved fratrædelsen.

Der beregnes gebyrer efter normale regler for fratrådte medarbejder.

Der er ikke særskilte krav til ordningen størrelse.

Kan kun tilbydes som obligatorisk dækning.

Denne betalingsform kan af PFA bringes til ophør med 3 måneders varsel – og ophører under alle omstændigheder ved opsigelse af aftalen om solidarisk præmiebetaling. Herefter kan i givet fald alene ske fradrag af den individuelt beregnede risikopræmie.

8.10.6 Særlig risikooverskud

Der vil kunne udbetales særlig risikooverskud med udgangspunkt i risikopræmier og skader summeret over både solidariske og ikke-solidariske policedele.

Der optjenes ikke særlig risikooverskud for solidarisk ophørende livsforsikring uden bonusret.

Der optjenes ikke særlig risikooverskud efter fratrædelse.

8.10.7 Beskrivelse af grundlag for ophørende livsforsikring uden ret til bonus og med solidarisk præmieberegning

For den solidariske del af policen er nettopræmien for hvert kalenderår før omfordeling bestemt som (cf. afsnit 1.1.5.2, med 1.1.5.1., 1.1.6.1 og 1.1.6.2 som analoge tilfælde):

$$F_1 * F_2 * (\Theta_t^o * (1 + \beta^{ad}) * \mu_x^{ad} * S_x^{ad} + \Theta_t^o * (1 + \beta^{ai}) * \mu_x^{ai} * S_x^{ai})$$

hvor

- x er hel fyldt alder primo året.
- Θ_t^o er en såkaldt erfaringsbestemt tariffaktor – jf. efterfølgende afsnit 8.10.9. Der fastsættes særskilt Θ_t^o for solidarisk ophørende livsforsikring uden bonusret.
- β^{ad} og β^{ai} er tillæg for dækning tegnet mod erklæring om offentlig førtidspension.
 $\beta^{ad} = 0$ og $\beta^{ai} = 0$ fra 1. januar 2005.
- μ_x^{ad} og μ_x^{ai} er bestemt som anført i nedenstående afsnit 8.10.7.1.
- S_x^{ad} og S_x^{ai} er bestemt i henhold til 2. orden på S99.
- $S_{x+\tau}^{id} = S_{x+\tau}^{ad}$ i beregningen af S_x^{ai} , således at dødsdækningen ved invaliditet opretholdes.
- F_1 er tillæg for dækning under orlov – jf. foregående afsnit 8.10.4.
- F_2 er tillæg for betalingsfri dækning under henstand – jf. foregående afsnit 8.10.5.2.

Det bemærkes, at reserven til enhver tid er 0.

8.10.7.1 Overgangsintensiteter i eventuel før evt. regulering pga. erfaringstarifiering

Dødsintensitet:

$$D0 \text{ for mænd: } \mu = 0,00040 + 10^{5,150 + 0,046 * x - 10}$$

$$D2 \text{ for mænd: } \mu = 0,00150 + 10^{5,556 + 0,043 * x - 10}$$

$$D3 \text{ for mænd: } \mu = 0,00180 + 10^{5,652 + 0,043 * x - 10}$$

$$D4 \text{ for mænd: } \mu = 0,00240 + 10^{5,738 + 0,043 * x - 10}$$

$$D5 \text{ for mænd: } \mu = 0,00360 + 10^{5,824 + 0,043 * x - 10}$$

$$D6 \text{ for mænd: } \mu = 0,00600 + 10^{5,910 + 0,043 * x - 10}$$

$$D7 \text{ for mænd: } \mu = 0,01080 + 10^{5,996 + 0,043 * x - 10}$$

$$D8 \text{ for mænd: } \mu = 0,02040 + 10^{5,082 + 0,043 * x - 10}$$

$$D0 \text{ for kvinder: } \mu = 0,00020 + 10^{5,020 + 0,046 * x - 10}$$

$$D2 \text{ for kvinder: } \mu = 0,00075 + 10^{5,436 + 0,043 * x - 10}$$

$$D3 \text{ for kvinder: } \mu = 0,00090 + 10^{5,552 + 0,043 * x - 10}$$

$$D4 \text{ for kvinder: } \mu = 0,00120 + 10^{5,608 + 0,043 * x - 10}$$

$$D5 \text{ for kvinder: } \mu = 0,00180 + 10^{5,694 + 0,043 * x - 10}$$

$$D6 \text{ for kvinder: } \mu = 0,00300 + 10^{5,780 + 0,043 * x - 10}$$

$$D7 \text{ for kvinder: } \mu = 0,00540 + 10^{5,886 + 0,043 * x - 10}$$

$$D8 \text{ for kvinder: } \mu = 0,01020 + 10^{5,952 + 0,043 * x - 10}$$

Invalideintensitet:

som G82 2. orden

8.10.7.2 Omkostninger

Omkostninger i eventuel:

Der anvendes sædvanlige 2. ordens omkostningsformler.

Omkostninger i aktuel:

Der anvendes sædvanlige 2. ordens omkostningsformler.

8.10.7.3 Øvrigt

Som for øvrige dækninger med solidarisk præmiebetaling sker der ingen reserveopbygning – og der er derfor heller ikke nogen genkøbsværdi.

Der afgives helbredsoplysninger efter samme regler som for øvrige dækninger med solidarisk præmiebetaling.

8.10.8 (udgået)

8.10.9 Erfaringstarifering

Den solidariske præmie beregnes sædvanligvis ud fra det almindelige G82 2.ordens grundlag, men intensiteten ved overgang fra tilstand "aktiv" til "invalid" kan blive forhøjet for grupper af personer, der vurderes at have en markant højere invaliderisiko i kraft af deres erhverv. For ugarante-rede solidariske invalideydelser anvendes i så fald erhvervsskærpelsesfaktorerne beskrevet i afsnit 8.7, og for andre solidariske invalideydelser anvendes i så fald de samme faktorer bortset fra fare-klasse 0.

Derudover har vi en model for erfaringstarifering, som er den mest hensigtsmæssige måde til beskyttelse af øvrige forsikringstagere. Modellen er beskrevet nedenfor.

Den solidariske præmie vil blive beregnet med udgangspunkt i ordningens forventede fremtidige skadesniveau. Som udgangspunkt vil det forventede fremtidige skadesniveau være 75-85 % afhængig af virksomhedens art.

Det forventede skadesniveau til tid t (Θ_t^0) på den solidariske dækning justeres i takt med den faktiske skadeserfaring igennem kredibilitetsvægten z på følgende måde, som er vist på næste side.

$$\Theta_t^0 = (\beta - \Delta * \delta_t) * (1 - z) + S * z, \text{ hvor } z = prm / (prm + \kappa),$$

- t tid, altid heltal svarende til en 1. januar. Starttidspunktet kan dog afvige fra en 1. januar
- S er den gennemsnitlige faktiske skadesprocent over de seneste kendte 5 år frem til tid $t-1$ på de solidariske dækninger (præmien, der indgår til beregning af S er korrigeret for skærpelse/reduktion)
- prm er summen af risikopræmier over samme periode korrigeret for skærpelse/reduktion
- κ forholdet imellem den forventede varians på skadesudgiften inden for gruppen og variansen grupperne imellem
- β er den gennemsnitlige skadesprocent for alle grupperne
- Δ er en korrektionsfaktor
- δ_t et korrektionsled, som er 0, når ordningen har været kendt i 5 år

Sammenhæng mellem t og δ_t

T	1	2	3	4	5
δ_t	0,8	0,6	0,4	0,2	0

Θ_t^0 beregnes direkte for de ordninger, som har været kendt i 5 år.

For nye ordninger anslås Θ_t^0 i hovedreglen at ligge mellem 75 % og 85 % afhængig af virksomhedens art. 75 % anvendes for grupper af overvejende funktionærer med højere uddannelse eller en høj grad af specialisering, 80 % for øvrige grupper med overvejende funktionærer, mens 85 % anvendes for virksomheder med mere end 10 % ikke-funktionærer.

På nye ordninger, der kan fremvise tilfredsstillende godt skadeforløb i nuværende ordning, evt. hos anden pensionsleverandør, kan det forventede skadesniveau anslås til at ligge mellem 50 % og 110 %. Da der kan være forskel i beregningsmetoder på præmier og skader mellem selskaber, kan der ikke opnås større eller mindre reduktioner end ud fra forventet skadesniveau på 50 % - 100 %

For at få en jævn overgang til det kredibilitetsberegnete forventede skadesniveau indsættes korrektionsfaktoren Δ med værdierne hhv. 15 %, 10 %, 5 %, 0 % og -5 % for de ovennævnte grupper. Såfremt der yderligere er et kendskab til skadeforløbet, kan dette yderligere påvirke korrektionsfaktoren Δ .

Den gennemsnitlige skadesprocent S beregnes som summen af skaderne i forhold til summen af præmierne i de seneste 5 år korrigeret for skærpelse/reduktion.

κ beregnes ved hjælp af en Bühlmann-Straub lineær Bayes-model, og udgør 8 mio. kr. for ordninger med en akkumuleret præmie på over 100. mio. kr. for de seneste 5 år, og 7 mio. kr. for resten. κ vil løbende blive vurderet.

β udgør 80 %. Dette svarer til den observerede gennemsnitlige skadesprocent for alle ordninger med solidariske priser. β vil løbende blive vurderet.

Vi vil skærpe priserne på ordninger med særligt risikooverskud, når den forventede skadesprocent er over 90, og vi vil reducere priserne, når den forventede skadesprocent er under 80. På ordninger uden risikooverskud vil vi skærpe prisen, når den forventede skadesprocent er over 100 %, og vi vil reducere prisen, når den forventede skadesprocent er under 90 %.

I nedenstående skema kan ses, hvilken skærpelse/ reduktion, der gives. Procentsatserne angiver, hvor meget de solidariske præmier skal hæves med.

Forventet skadesprocent Θ_t^o for ordninger <u>med</u> risikoregnskab	Forventet skadesprocent Θ_t^o for ordninger <u>uden</u> risikoregnskab	Skærpelse/reduktion	Antalskrav
$\Theta_t^o \leq 35$	$\Theta_t^o \leq 40$	- 50 %	>500 forsikrede
$35 < \Theta_t^o \leq 40$	$40 < \Theta_t^o \leq 45$	- 45 %	>500 forsikrede
$40 < \Theta_t^o \leq 45$	$45 < \Theta_t^o \leq 50$	- 40 %	>500 forsikrede
$45 < \Theta_t^o \leq 50$	$50 < \Theta_t^o \leq 55$	- 35 %	>500 forsikrede
$50 < \Theta_t^o \leq 55$	$55 < \Theta_t^o \leq 60$	- 30 %	>500 forsikrede
$\Theta_t^o \leq 55$	$\Theta_t^o \leq 60$	- 25 %	forsikrede < 500
$55 < \Theta_t^o \leq 60$	$60 < \Theta_t^o \leq 70$	- 25 %	alle grupper
$60 < \Theta_t^o \leq 65$	$70 < \Theta_t^o \leq 75$	- 20 %	alle grupper
$65 < \Theta_t^o \leq 70$	$75 < \Theta_t^o \leq 80$	- 15 %	alle grupper
$70 < \Theta_t^o \leq 75$	$80 < \Theta_t^o \leq 85$	- 10 %	alle grupper
$75 < \Theta_t^o \leq 80$	$85 < \Theta_t^o \leq 90$	- 5 %	alle grupper
$80 < \Theta_t^o \leq 90$	$90 < \Theta_t^o \leq 100$	0 %	alle grupper
$90 < \Theta_t^o \leq 95$	$100 < \Theta_t^o \leq 105$	+ 5 %	alle grupper
$95 < \Theta_t^o \leq 100$	$105 < \Theta_t^o \leq 115$	+ 10 %	alle grupper
$100 < \Theta_t^o \leq 105$	$115 < \Theta_t^o \leq 120$	+ 15 %	alle grupper
$105 < \Theta_t^o \leq 110$	$120 < \Theta_t^o \leq 125$	+ 20 %	alle grupper
$110 < \Theta_t^o \leq 115$	$125 < \Theta_t^o \leq 130$	+ 30 %	alle grupper
$115 < \Theta_t^o \leq 125$	$130 < \Theta_t^o \leq 140$	+ 40 %	alle grupper
$125 < \Theta_t^o$	$140 < \Theta_t^o$	+ 50 %	alle grupper

Følgende krav skal desuden være opfyldt for at få reduceret prisen

- Ordningen skal have en aftale med PFA Pension omkring erfaringstarifering med én klart defineret enhed – dette være sig én organisation eller ét firma
- Ordningen skal omfatte mindst 100 personer. Hvis flere ordninger erfaringstariferes sammen, skal det samlede antal personer og den samlede volumen opfylde kravene
- Ordningen må ikke have fælles prisberegning med persongrupper, der ikke er omfattet af den samme erfaringstarifering

Hvis en ordning ændres væsentligt, vil vi konkret vurdere, om vi skal se bort fra risikoforløbet før ændringstidspunktet.

Ovenstående procentsatser må maksimalt afvige med 15 procentpoint fra et beregningsår til et andet inden for en given erfaringstariferingsgruppe. Det tager højde for, at en erfaringstariferingsgruppe, der i et givet skadesår pludselig afviger markant fra sit hidtidige skadeforløb ikke pludselig oplever uforholdsmæssig store ændringer i risikopræmien. Hvis præmie aftales fastholdt i hhv. 2 eller 3 kalenderår kan erfaringstariferingen ændres med hhv. 30 eller 45 procentpoint, fra en beregning til den næste.

15 % - reglen vil blive brugt på mindre ordninger med dårligt skadeforløb og til store ordninger med godt eller dårligt skadeforløb.

8.10.10 Valgmulighed med hensyn til solidarisk dækning

Der kan aftales omvalgsmulighed med hensyn til solidarisk dækning. Hvis der er valgmulighed på kollektiv børnepension koncession 840, så indregnes et pristillæg på 30 %. Det er ikke muligt at have valgfrihed på øvrige kollektive elementer.

Hvornår den enkelte forsikrede må foretage et valg og hvilke oplysninger der evt. skal afleveres følger af de generelle regler i afsnit 5.2.2, 5.3.2 og 5.4 i teknisk grundlag.

8.11 Gruppeliv

8.11.1 Definition af personkreds

Oprettelse af en gruppelivsordning kræver, at der objektivt defineres en personkreds på normalt mindst 25 personer. Hvis den objektive definerede personkreds omfatter mellem 5 og 25 personer, omfattes gruppelivsordningen af en af PFA Pensions puljer. For supplerende ydelser følger mindste antal personer de grænser, der er nævnt under pkt. 8.11.2, og som omhandler forsikringsydelser.

PFA Pension har dispensation fra § 255, stk. 1, i Lov om forsikringsvirksomhed således, at gruppe-livsforsikring kan tegnes uden samtykke fra de enkelte forsikrede. Ægtefæller kan ligeledes medforsikres uden samtykke. Det samme gælder samlevende i papirløse forhold.

8.11.2 Forsikringsydelse (overordnede)

Forsikringsydelse består af følgende:

- a) Forsikringssum ved gruppemedlemmets død (dødsfaldssum).
- b) Forsikringssum til børn ved gruppemedlemmets, respektive medforsikret ægtefælles/samlevers død (børnesum).
- c) Børnerente ved gruppemedlemmets død (børnerente).
- d) Forsikringssum ved gruppemedlemmets invaliditet (invalidesum).
- e) Invaliderende til gruppemedlemmet (invaliderende).
- f) Forsikringssum til gruppemedlemmet ved medforsikret ægtefælles/samlevers død (ægtefællesum).
- g) Forsikringssum ved gruppemedlemmets alderspensionering (udløbssum).

Der kan i gruppelivsftalen aftales, at forsikringssum ved gruppemedlemmets død og/eller forsikringssum ved invaliditet udbetales i rater.

De i det følgende anførte forsikringsbeløb er gældende for 2014:

Ad a

Forsikringssum ved gruppemedlemmets død maksimalt	932.000kr.
Fra det 70. år kan forsikringssum ved gruppemedlemmets død dog maksimalt udgøre (se i øvrigt pkt. 8.11.3)	23.300kr.

Dækningen kan fortsætte efter det 70. år, når fortsættelsen er obligatorisk for alle medlemmer i gruppen.

Forsikringsbetingelsernes §12, der omhandler præmiefri dækning, og §13, der omhandler fortsættelsesforsikring, er ikke gældende for gruppemedlemmer, der er fyldt 70 år. Præmiefri dækning ophører under alle omstændigheder ved gruppemedlemmets 67. år.

Ad b

Forsikringssum til hvert barn ved gruppemedlemmets, respektive medforsikret ægtefælles/samlevers død maksimalt	93.200kr.
--	-----------

Forsikringssum til børn kan kun etableres i forbindelse med forsikringssum ved gruppemedlemmets død. Forsikringssum til børn ved ægtefælles/samlevers død forudsætter desuden, at forsikringssum til gruppemedlemmet ved ægtefælles/samlevers død ligeledes er etableret.

Dækningen kan ikke etableres med længere varighed en gældende for forsikringssum ved gruppemedlemmets, respektive ægtefælles/samlevers død. dog længst til gruppemedlemmets, respektive ægtefælles/samlevers 70. år.

Forsikringssum til børn kan endvidere maksimalt etableres med dækning indtil hvert barns fyldte 24. år.

Ad c

Børnerente til hvert barn ved gruppemedlemmets død maksimalt årligt 23.300kr.

Børnerenten kan kun etableres i forbindelse med forsikringssum ved gruppemedlemmets død.

Børnerente kan ikke etableres med længere varighed end, hvad der gælder for forsikringssum ved gruppemedlemmets død, dog længst til gruppemedlemmets 70. år.

Børnerenten kan endvidere maksimalt etableres med dækning indtil hvert barns fyldte 24. år.

Ad d

Forsikringssum ved gruppemedlemmets invaliditet, i overensstemmelse med forsikringsbetingelsernes §2, stk. 2b og §8, eller alene ved nedsættelse til ½ invaliditetsgrad, maksimalt 932.000 kr.

Retten til præmiefritagelse vil normalt følge retten til udbetaling af forsikringssum ved gruppemedlemmets invaliditet.

Forsikringssum ved gruppemedlemmets invaliditet kan kun etableres i forbindelse med forsikringssum ved gruppemedlemmets død og kan aldrig overstige denne.

Ad e

Invaliderente ved gruppemedlemmets invaliditet, i overensstemmelse med forsikringsbetingelsernes §2b og §9, eller alene ved nedsættelse til ½ invaliditetsgrad.

Den maksimale årlige invaliderente udgør som følger:

100 ≤ antal gruppemedlemmer ≤ 200	93.200 kr.
200 ≤ antal gruppemedlemmer ≤ 500	186.400 kr.
500 ≤ antal gruppemedlemmer ≤ 1.000	279.600 kr.
1.000 ≤ antal gruppemedlemmer	372.800 kr.

Invaliderenten ved gruppemedlemmets invaliditet kan kun etableres i forbindelse med forsikringssum ved gruppemedlemmets død og kan, når den årlige invaliderente udgør mere end 93.200 kr., aldrig overstige 40% af denne.

Retten til præmiefritagelse vil normalt følge retten til udbetaling af invaliderente.

Invaliderente kan ikke nytegnes eller forhøjes udover pristalsregulering på eksisterende eller nye gruppeordninger. På gruppeordninger, hvor produktet eksisterer pr. 1. 10. 2003, er der fortsat mulighed for at indmelde gruppemedlemmer.

Ad f

Forsikringssum til gruppemedlemmet ved ægtefælles/samlevers død, jf. forsikringsbetingelsernes §4 og §11, maksimalt 466.000 kr.

Forsikringssum til gruppemedlemmet ved ægtefælles/samlevers død kan kun etableres i forbindelse med forsikringssum ved gruppemedlemmets død, dog længst til gruppemedlemmets 70. år, og kan aldrig overstige denne.

Ad g

Forsikringssum ved gruppemedlemmets alderspensionering,
jf. forsikringsbetingelsernes §10, maksimalt 466.000 kr.

Forsikringssum ved gruppemedlemmets alderspensionering kan kun etableres i forbindelse med forsikringssum ved gruppemedlemmets død og kan aldrig overstige denne. Nedtrappes forsikringssummen ved gruppemedlemmets død, dvs. forsikringssummen falder med stigende alder, er det dog den før nedtrapningen gældende forsikringssum ved gruppemedlemmets død, som udløbssummen ikke må overstige.

De anførte forsikringssummer/yardelser pristalsreguleres hvert år pr. 1. januar med en faktor, der udgør forholdet mellem den pristalsregulerede ydelse – jf. lov nr. 260 af 2. oktober 1956 om pristalsreguleret aldersforsikring med senere ændringer – for det pågældende år divideret med den pristalsregulerede ydelse i 1983 og det tilsvarende forhold året før. Endeligt rundes den højeste maksimale ydelse op til det nærmeste med 4.000 kr. delelige beløb og de forskellige maksimale ydelse fastsættes som procent heraf.

Dersom den pristalsregulerede ydelse skulle blive nedsat, fastholdes den før nedsættelsen opnåede dækning.

Præmiefri dækning eller fortsættelsesforsikring i medfør af forsikringsbetingelserne berettiger ikke til fremtidig pristalsregulering.

8.11.2.1 Forsikringsyardelser – antal personer

8.11.2.1.1 Obligatoriske ordninger

For pkt. 8.11.2., a - g, gælder i obligatoriske ordninger følgende vedrørende antal forsikrede:

Ad 8.11.2., a, b og c

Selvstændige ordninger skal normalt omfatte mindst 25 personer. Ordninger omfattende 5-25 personer omfattes af en af PFA Pensions puljer. For dækning efter det 70. år, skal gruppen ved etablering omfatte mindst 100 personer.

Ad 8.11.2., d, f og g

selvstændige ordninger skal i alt omfatte mindst 100 personer, hvoraf væsentligste del skal være berettiget til/ omfattet af de i pkt. 8.11.2. d (invalidesum), f (ægtefællesum) eller g (udløbssum) valgte forsikringsyardelser. Alternativt skal ordningen omfattes af en af PFA Pensions puljer.

Ad 8.11.2., e

Ordningen skal i alt omfatte mindst 100, respektive 200, 500 eller 1.000 personer, hvoraf den væsentligste del skal være berettiget til/omfattet af den i pkt. 8.11.2. e (invaliderente) valgte forsikringsyardelse.

Er antallet af personer under de ovenfor nævnte mindstegrænser ved et forsikringsårs begyndelse, skal ordningen opsiges til udløbet af forsikringsåret. Opsigelsen bortfalder, hvis antal personer i ordningen på ny er mindst det ovenfor anførte.

8.11.2.1.2 Frivillige ordninger

Frivillige ordninger kan ikke etableres med de forsikringsydelse, som er anført i pkt. 8.11.2. c (børnerente), e (invaliderente) og f (ægtefællesum).

Udover at mindste antal i gruppen skal svare til det under obligatoriske ordninger anførte, skal tilslutningen til en ny frivillig gruppelivsordning mindst udgøre følgende:

Berettiget til at indtræde i gruppen	Tilslutningskrav	Mindste antal deltagere
25 – 49	100%	25
50 – 99	90%	50
100 – 199	75%	90
200 – 499	60%	150
500 – 999	50%	300
1.000 – 1.999	35%	500
2.000 – 4.999	20%	700
5.000 -	10%	1.000

Hvor mindst 1.000 er berettiget til at indtræde, behøver tilslutningskravet efter skalaen ovenfor først at være opfyldt 12 måneder efter aftalens ikrafttræden.

Hvor mindst 10.000 er berettiget til at indtræde, behøver tilslutningskravet først at være opfyldt 24 måneder efter aftalens ikrafttrædelse, og er altid opfyldt, når 25.000 personer er tilmeldt ordningen.

Falder tilslutningsprocenten på en bestående ordning til mindre end angivet i nedenstående skala, skal ordningen opsiges af PFA Pension.

Berettiget til at indtræde i gruppen	Mindste tilslutningskrav
25 – 49	90%
50 – 99	81%
100 – 199	68%
200 – 499	54%
500 – 999	45%
1.000 – 1.999	32%
2.000 – 4.999	18%
5.000 -	9% *)

*) Hvis gruppen indeholder minimum 25.000 personer ses der bort fra det procentuelle tilslutningskrav.

Opsigelsen sker til udgangen af det forsikringsår, der følger efter det år, hvori den manglende tilslutning konstateres.

Omfatter den frivillige gruppelivsordning forsikringsydelse i overensstemmelse med pkt. 8.11.2. d (invalidesum) eller g (udløbssum), skal ordningen i sin helhed omfatte mindst 100 personer, og mindst 100 personer skal være berettiget til/omfattet af den i underpunkt d (invalidesum), respektive underpunkt g (udløbssum) valgte forsikringsydelse.

8.11.3 Særlige ordninger

8.11.3.1 Valgfri tillægsdækning

Der kan for frivillige ordninger, der opfylder tilslutningskravene, etableres én valgfri tillægsdækning. Den samlede dækning skal ligge indenfor gældende maksimumsgrænser.

Valgfri tillægsdækning kræver individuelle helbredsoplysninger og tilslutning fra mindst 1.000 gruppemedlemmer senest 6 måneder efter ikrafttrædelsen. Senest 24 måneder efter tillægsdækningens etablering skal gruppen omfatte mindst 10% af de forsikrede, dog mindst 1.000 gruppemedlemmer.

Tillægsdækningen skal enten omfatte samtlige dækninger i grunddækningen eller alene være tillæg til dødsfaldssummen og må højst udgøre 100% af ordinær dækning.

8.11.3.2 Kundegruppeliv

Kundegruppeliv kan etableres for kunderne i en virksomhed (f.eks, finansiel institution, kontokæde e.l.), forudsat at gruppen ikke alene er dannet med henblik på opnåelse af gruppelivsdækning.

Hver enkelt kunde afgiver – uanset størrelsen af forsikringsdækningen - personlige helbredsoplysninger.

Kundegruppeliv kan ikke etableres med de forsikringsydelse, som er anført i pkt. 8.11.2. b (børnesum), c (børnerente), e (invaliderente), f (ægtefællesum) eller g (udløbssum). Forsikringssum ved gruppemedlemmets død og/eller forsikringssum ved gruppemedlemmets invaliditet kan således maksimalt udgøre 932.000 kr., og skal fastsættes efter objektive kriterier og stå i et rimeligt forhold til kundens engagement i den pågældende virksomhed.

Er kunden berettiget til etablering af maksimal forsikringssum, kan der i aftalen med virksomheden være fastsat én eller flere lavere forsikringsdækninger, som kunden i stedet kan vælge.

Inden 6 måneder efter dækningens etablering skal gruppen omfatte mindst 1.000 personer. Senest 24 måneder efter dækningens etablering skal gruppen omfatte mindst 10% af de berettigede, dog mindst 1.000 personer, både i ordningen som helhed og i den delgruppe, der omfatter forsikrede med maksimal forsikringsdækning. Såfremt det samlede antal personer i de lavere forsikringsdækningsgrupper er større end antallet i maksimal-forsikringsdækningsgruppen, skal antallet af forsikrede i de 2 højeste forsikringsdækningsgrupper være større end antallet i de resterende lave forsikringsdækningsgrupper.

Omfatter en del af kundegruppelivsordningen invalidesum skal ovenstående indmeldeskriterier være gældende for denne delgruppe for sig.

Gruppen behøver ikke – uanset antallet af berettigede og uanset ordningens sammensætning – at omfatte flere end 25.000 personer.

Forsikringsbetingelserne er gældende i det omfang betingelserne beskriver forsikringsydelser, som ordningen omfatter. Dog er §12, der omhandler præmiefri dækning, og §13, der omhandler fortsættelsesforsikring, ikke gældende i Kundegruppeliv.

Dækningen skal ophøre senest ved det 70. år.

Eventuel bonus skal anvendes til fordel for de forsikrede.

Berettiget til at indtræde er tillige ægtefæller/samlevere etc., såfremt de er defineret som gruppe-medlemmer.

PLUS-liv er betegnelsen for en samlet kundegruppelivsordning (et risikoregnskab og samme præmiepromille (=præmie pr. 1.000 kr.'s forsikringsdækning) for samtlige omfattede personer), hvori de forsikrede i PFA Pension og Lærernes Pension, kan indmelde sig.

Det særlige forhold, at de pågældende indmeldte kunder ligeledes har forsikringsdækning i PFA Pension, medfører, at tilslutningskravet er opfyldt, når ordningen som helhed omfatter mindst 1.000 personer.

8.11.3.3 Gensikring og Modulsikring

Gensikring (herunder også Modulsikring) er betegnelsen for én samlet gruppelivsordning (ét risikoregnskab og samme præmiepromille for samtlige omfattede personer), hvori der kan indmeldes personer, defineret efter samme principper som beskrevet for obligatoriske gruppelivsordninger under pkt. 8.11.1 samt i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne.

Ordningen er obligatorisk, og en virksomhed/organisation kan indgå i ordningen, hvis den indmelder det under pkt. 8.11.2.1 anførte mindste antal personer.

Med hensyn til afgivelse af helbredsoplysninger gælder reglerne for obligatoriske ordninger under punkt 8.11.5.

8.11.4 Præmieberegning

Præmieberegning sker i overensstemmelse med følgende. Se tillige afsnit 8.11.5 Regler for afgivelse af helbredsoplysninger.

8.11.4.1 Generelle bestemmelser for præmieberegning

8.11.4.1.1 Alder under 31 år

Præmien for gruppemedlemmer med aldre under 31 år bestemmes som for gruppemedlemmer i alder 30 år.

8.11.4.1.2 Tillæg for grupper under 1.000 personer

For en gruppelivsforsikring, der omfatter færre end 1.000 gruppemedlemmer, beregnes et tillæg til præmien for de enkelte ydelser på:

$$(12,5 - 0,0125 * n) \%$$

hvor n er antal forsikrede ved ordningens oprettelse, respektive på senere årssdage.

8.11.4.1.3 Terminsvis betaling

Præmiens størrelse ved terminsvis betaling omregnes efter nedenstående tabel.

Fra/til	1/1 – årlig	1/2 - årlig	1/4 – årlig	1/12 – årlig
1/1 - årlig	1,000000	0,504421	0,253325	0,084691
1/2 - årlig	1,982472	1,000000	0,502210	0,167897
1/4 - årlig	3,947492	1,991197	1,000000	0,334316
1/12 - årlig	11,807660	5,956029	2,991180	1,000000

8.11.4.1.4 Aldersfordelingen for grupper over 1.000 personer

For obligatoriske gruppelevsforikringer, der omfatter mindst 1.000 forsikrede, kan præmieberegningen foretages på grundlag af en fordeling efter alder, der kan revideres hvert 5. år. For ordninger, der omfatter udløbssum, skal præmieberegning - uanset gruppens størrelse - foretages hvert år.

I alle tilfælde anvendes ved præmieberegning det forventede antal forsikrede i forsikringsåret.

Arbejdsmarkedsbidrag og mæglervederlag

Ovenstående tarifpræmie kan reduceres som følge af betaling af en del af præmien via præmiereguleringskonto og den kan forøges som følge af dækningen er omfattet af arbejdsmarkedsbidrag og / eller mæglervederlag:

Betalingspræmie =
(tarifpræmie – betaling fra præmiereguleringskonto) / ((1 – AMB-sats) * (1-mæglervederlagssats))

Hvor

- AMB-sats vil være 0, hvis dækningen ikke er omfattet af arbejdsmarkedsbidrag
- Mæglervederlagssats vil være 0, hvis der ikke er aftale om mæglervederlag

8.11.4.2

8.11.4.3 Beregning af præmie for de enkelte ydelser

8.11.4.3.1 Dødsfald

Præmien for dødsfaldsdækning for medlemmer under 70 år regnes som en et-årig ophørende livsforsikring med naturlig præmie. Dødelighedstavlen er HS-tavlen 3,75% helårlig. Tillæggene andrager 1,05 ‰ af forsikringssummen og 7% af bruttopræmien. Herefter beregnes den helårlige bruttopræmie ved at multiplicere den kontinuerte bruttopræmie med 0,97. Minimum for helårspræmien er 4,5 ‰.

Den helårlige præmie fra 70. år er lig med bruttoindskud for en et-årig ophørende livsforsikring beregnet på F 66 M 4½% med et års aldersformindskelse (både for mænd og kvinder).

Den således beregnede helårspræmie reduceres efter følgende regneeksempel:

$x < 31$	$k = 75$
$30 < x < 39$	$k = 75 - (x - 30)$
$38 < x < 57$	$k = 67 - 1,5 * (x - 38)$
$x = 57$	$k = 39$
$58 < x < 70$	$k = 38$
$69 < x$	$k = 0$

8.11.4.3.2 Dødsfald i rater

Hvis det i gruppelivsaftalen er aftalt, at forsikringssummen ved gruppemedlemmets død udbetales i rater fastsættes de årlige rater

enten

- a ved anvendelse af forsikringssummen som indskud på en rateforsikring efter Uni98 2% brutto. Omkostningsfradrag beregnes efter de for selskabet godkendte regler for indskud.

eller

- b ved anvendelse af reglerne for beregning af ratens størrelse efter bestemmelserne for rateopsparing i pensionsøjemed.

8.11.4.3.3 Børnesummer

Præmien beregnes med udgangspunkt i præmien for dødsfald gange med risikosummen opgjort som grundform 740 (Kollektiv børnesum) i S99 2% for mænd.

Såfremt ægtefælledækningens størrelse afhænger af antallet af ægtefællens børn, beregnes præmien som under 8.11.4.3.8 anført.

8.11.4.3.4 Børnerenter

Præmien for børnerenter, der udbetales ved gruppemedlemmets død, beregnes kollektivt ved at gange præmien for dødsfald med risikosummen opgjort som grundform 840 (Kollektiv børnerente) i S99 2% for mænd.

Skadestilfælde opgøres ved beregning af et indskud for en ophørende livrente på barnet/børnene efter Uni98 2% brutto. Skaden tages fuldt ud i hver gruppeforsikring i det enkelte forsikringsår.

8.11.4.3.5 Invalidesum

Præmien for invalidesum beregnes for både mænd og kvinder på grundlag af G82M 5%, grundform nr. 315 med et-årig præmie og risiko. Den helårlige præmie udgør 120% af nævnte grundlag for aldre under 59 år og 400% for alder 59 til 66 år. Der beregnes ikke styk- og stykratetillæg.

For arbejdere udgør præmien 300% af ovennævnte grundlag.

Dødsfaldsdækningen reduceres med udbetalt invalidesum, medmindre invalidepræmien forøges med et tillæg på 10%.

Der kan kun udbetales invalidesum en gang pr. gruppemedlem under den enkelte aftale.

8.11.4.3.6 Invalidesum i rater

Hvis de i gruppelivsaftalen er aftalt, at forsikringssummen ved gruppemedlemmets invaliditet udbetales i rater fastsættes de årlige rater

enten

- a ved anvendelse af forsikringssummen som indskud på en rateforsikring efter Uni 98 2% brutto. Omkostningsfradrag beregnes efter de for selskabet godkendte regler for indskud.

eller

- b ved anvendelse af reglerne for beregning af ratens størrelse efter bestemmelserne for rateopsparing i pensionsøjemed.

8.11.4.3.7 Invaliderende

For funktionærer:

Præmien for invalidedækningen beregnes både for mænd og kvinder på grundlag af S99 2% grundform 419 for mænd, med etårig præmie og risiko. Den helårlige præmie udgør 120% af nævnte grundlag.

For arbejdere:

Præmien for invalidedækningen beregnes både for mænd og kvinder på grundlag af S99 2% grundform 419 for mænd, med etårig præmie og risiko. Den helårlige præmie udgør 300% af nævnte grundlag.

Skadestilfælde opgøres ved beregning af et indskud for en ophørende livrente på skadelidte efter Uni 98 2% brutto. Skaden tages fuldt ud i hver gruppeforsikring i det enkelte forsikringsår.

Blandede grupper:

Præmieberegning for grupper bestående af arbejdere og funktionærer sker på grundlag af det faktiske antal arbejdere og funktionærer.

For grupper, hvor antallet af arbejdere, respektive funktionærer, er mindre end 10% af den samlede gruppes antal, regnes præmien efter tariffen for den største delgruppe.

Præmien for kundegruppeliv beregnes med 1/3 efter tariffen for arbejdere og 2/3 efter tariffen for funktionærer.

8.11.4.3.8 Ægtefællesum

Præmien beregnes kollektivt både for gifte og ugifte som 65% af præmien for den tilsvarende sum for gruppemedlemmet for så vidt angår medforsikrede hustruer/samlevere, og 130% for så vidt angår medforsikrede ægtemænd/samlevere. Medforsikrede ægtefæller/samlevere anses ikke for at være gruppemedlemmer og tæller ikke med i bestemmelsen af gruppens totale antal.

8.11.4.3.9 Udløbssum

Præmien for udløbssum beregnes for alle udløbsaldrer, som for alder 66 år både for mænd og kvinder på grundlag G 82M 5%, grundform nr. 125 med udløb 67. Der beregnes ikke styk- og styk-ratetillæg.

8.11.4.4 Supplerende præmier

8.11.4.4.1 Invaliditetsdækning ved 50% invaliditet

Skal invalidesum udbetales ved 50% invaliditet før det. 60. år, forøges tarifpræmien for invalidesum med et tillæg på 20% for aldre under 60 år.

Skal invaliderente udbetales ved 50% invaliditet, forøges tarifpræmien for invaliderente med et tillæg på 20%.

8.11.4.4.2 Forlænget præmiefritagelse

Hvis præmiefritagelsen ydes ud over 3 år forøges tarifpræmien for dødsfaldsdækningen med et tillæg.

Dette tillæg udgør afhængig af ordningens udløbsalder flg.:

Tillægspræmie	Ordningens udløbsalder
5,1%	60 år
5,8%	61 år
6,5%	62 år
7,4%	63 år
8,3%	64 år
9,2%	65 år
10,3%	66 år
11,5%	67 år

8.11.4.4.3 Skærper

Der beregnes derudover for tiden en erhvervsbetinget forhøjelse af tarifpræmien for følgende erhverv:

Bryggeri:	10%
Transport (chauffører):	50%
Fiskeri:	75%
Malere:	30%
Tjenere:	50%

Udviser en gruppe en mere varig risiko (at gruppen i 4 år inden for de sidste 5 år udviser tab), der ikke kan rummes i den tarifmæssige præmie, kan PFA Pension skærpe præmien.

Tilsvarende kan en gruppe lempes, hvis der ikke længere er belæg for skærpen.

PFA Pensions for tiden anvendte model til fastsættelse af skærper følger nedenfor.

Tillægspræmier angives i procent af tarifpræmien.

Når en gruppelevsordning oplever samlede skader udover den indbetalte præmie, for en given periode, er der brug for en indikation for om tabene skyldes statistisk tilfældighed, eller en systematisk ubalance.

Til dette bruges en binomialmodel, med følgende standard antagelse:

$$p_{død} = 0,003$$

$$\Pi = 0,004$$

Dvs. den gennemsnitlige dødssandsynlighed, i en ikke-skærpet ordning, er 3 promille, og den gennemsnitlige præmiepromille er 4.

For en skærpet ordning justeres begge antagelser jf. skærpelsen.

For den enkelte ordning er input til modellen:

- Eksponering, dvs. antal forsikrede pr. år, adderet for hele perioden $n = \sum_{i=1}^j n_i$ hvor j er antallet af observationsår.
- Skadesprocent beregnet som den samlede skadesudgift over den samlede præmie,

$$R = \frac{\sum_{i=1}^j S_i}{\sum_{i=1}^j \Pi_i}, \text{ hvor } S_i \text{ er skader vedr. år } i \text{ og } \Pi_i \text{ de tilsvarende præmier.}$$

Herefter beregnes konfidensintervaller ved hhv. 75% og 95%, udfra en approksimation med normalfordelingen.

$$\Pi_{beregnet} = n * \Pi, \text{ samlet præmie for 1 kr. ydelse}$$

$$\mu = n * p_{død}, \text{ forventet antal dødsfald}$$

$$\sigma = \sqrt{\mu * (1 - p_{død})}, \text{ spredning}$$

$$75\% \text{ konfidensinterval: } \left[\frac{\mu - \sigma}{\Pi_{beregnet}}; \frac{\mu + \sigma}{\Pi_{beregnet}} \right]$$

$$95\% \text{ konfidensinterval: } \left[\frac{\mu - 2 * \sigma}{\Pi_{beregnet}}; \frac{\mu + 2 * \sigma}{\Pi_{beregnet}} \right]$$

Der er således afgørende for approksimationen, at der er et vist antal observationsår, n stor.

En skadesprocent, med korrekt største hhv. mindste tillægspræmie, vil herefter ligge i konfidensintervallet med hhv. 75% og 95% sandsynlighed.

8.11.5 Regler for afgivelse af helbredsoplysninger

Indtrædelse i frivillige gruppelivsordninger og ordninger anført under pkt. 8.11.3., dog Gensikring og Modulsikring undtaget, forudsætter, at den enkelte forsikrede afgiver personlige helbredsoplysninger, svarende til en af blanketterne i bilag [5.44](#).

Obligatoriske gruppelivsordninger (herunder Gensikring og Modulsikring):

Indtrædelse i obligatoriske gruppelivsordninger med forsikringsydelser som anført i pkt. 8.11.2 forudsætter, at den enkelte forsikrede underskriver en erklæring om, at han/hun ikke er indstillet til eller modtager offentlig helbredsbetingsførtidspension/invaliditetsydelse, herunder søger, er indstillet til eller godkendt til ansættelse i fleksjob.

Alternativt kan PFA Pension undlade at indhente en pensionserklæring. I stedet udstedes policen med en påtegning om, at den forsikrede ikke er omfattet af dækning ved invaliditet, hvis han/hun søger eller modtager offentlig førtidspension/invaliditetsydelse, herunder søger, er indstillet til eller godkendt til ansættelse i fleksjob.

I et følgebrev gøres den forsikrede opmærksom på, at han/hun skal indsende en vedlagt føp-erklæring, hvis han/hun ikke opfylder betingelsen, så forholdet kan blive afklaret.

Foretages ændringer på gruppelivsordningen, som kræver nye helbredsoplysninger, kan den enkelte virksomhed/forening alternativt underskrive en erklæring om, at samtlige personer, der er omfattet af ændringen ikke er indstillet til eller modtager offentlig helbredsbetingsførtidspension/invaliditetsydelse, herunder søger, er indstillet til eller godkendt til ansættelse i fleksjob.

Etableres gruppelivsforsikringen eller udvides gruppelivsforsikringen senere med ægtefælledækning kræves ingen helbredsoplysninger for de medforsikrede personer.

Etableres gruppelivsforsikringen eller udvides gruppelivsforsikringen senere med børnedækning, invalidesum og/eller udløbssum kræves kun helbredsoplysninger, såfremt dødsfaldssummen kræver dette.

I ordninger, der omfatter mindst 1.000 personer, kan kravet om pensionserklæring frafalde.

Kravet til helbredsoplysninger kan lempes analogt med de regler, der gælder for overførsel af en pensionsordning mellem livs- og pensionsforsikringselskaber samt tværgående pensionskasse.

8.11.6 Bonusregulativ

Bonusregulativ for gruppelivsforsikringer i PFA Pension gældende fra 1.1.2000.

Bonus i en gruppelivsordning opgøres for en forsikringsperiode således:

+ Indbetalt præmie ifølge tarif
+ Godtgørelse (tillæg)
- Administrationsomkostninger
- Pris for risikodækning
- Udbetaling af forsikringssummer

Overskud eller underskud
+ Forrentning af overskud

Bonus (overskud tillagt renter)

Forsikringsperioden:

Er normalt lig kalenderåret, men der kan være truffet anden aftale ved etableringen af ordningen.

Indbetalt præmie ifølge tarif:

Den samlede præmie i hver gruppelivsordning er bestemt af aldersfordelingen i gruppen og forsikringssummens størrelse.

Godtgørelse:

Når præmien betales helårligt, halvårligt eller kvartårligt forud, ydes – i første halvdel af forsikringsperioden – en godtgørelse for forudbetalingen.

Administrationsomkostninger:

Administrationsomkostningerne i den enkelte gruppelivsordning afhænger af antal forsikrede i gruppen, præmiens størrelse, kravet til helbredsoplysninger samt kundens egenadministration.

Pris for risikodækning:

Alle gruppelivsordninger bidrager forlods med hver sin andel til en fælles risikopulje. Denne risikopulje anvendes til at dække de gruppelivsordninger, der i det enkelte år giver underskud.

Udbetaling af forsikringssummer:

Indeholder enhver form for forsikringsmæssige udbetalinger.

Overskud eller underskud:

Overskud forrentes fra medio forsikringsperioden til den 1. i udbetalingsmåneden med renten for gruppeliv som angivet i afsnit 3.3.1, idet den for så vidt angår overskudsandele på skattekode 1,2, 3 og 9 reguleres for pensionsafkastskat.

Bonus (overskud tillagt renter):

Bonus udbetales som fastsat i den enkelte gruppelivsordningsaftale.

Puljer af gruppelivsordninger:

Ved en efter aftale sammensat pulje af gruppelivsordninger opgøres den samlede bonus efter bonusregulativet og fordeles på de enkelte ordninger i forhold til summen af indbetalt præmie og godtgørelse.

I det følgende betragtes én gruppelivsordning, der kan være enkeltstående eller indgå i en pulje.

Ad Godtgørelse:

Tillæg svarende til omregning til kontinuert bruttopræmie $\frac{-}{p} - \frac{(m)}{p}$,

$$\text{hvor } \frac{-}{p} = \frac{(1)}{0,984} = \frac{(2)}{0,987} = \frac{(4)}{0,997} = \frac{(12)}{p}.$$

Ad Administrationsomkostninger:

Lad N betegne det gennemsnitlige antal medlemmer i forsikringsperioden, t forsikringsperiodens længde i år og p forsikringsperiodens kontinuerte bruttopræmie. Endvidere sættes

$$n = t * \max(25, N)$$

og for en ordning, der indgår i en pulje, sættes Σn lig summen af de indgåede ordningers n, mens Σn sættes lig n for en enkeltstående ordning.

Puljer af gruppelivsordninger, der administrativt er lette dvs. med fælles præmiereguleringskonto, ensartet dækningsvalg og uden eller kun ganske få helbredsoplysninger, skal bonusmæssigt opgøres som en gruppe.

I omkostningstillægget for en forsikringsperiode indgår komponenterne grundtillæg, styktillæg og omsætningstillæg. Alle faste kronebeløb nævnt nedenfor reguleres hvert år pr. 1. januar med forholdet imellem raten pr. 1. januar i reguleringsåret og raten 1. januar forud for reguleringsåret. Ved raten forstås den rate, som i øvrigt benyttes ved regulering af gruppelivsydelser. Alle beløb rundes opad til kroner med en decimal. Nedenstående grundsætser svarer til raten gældende 1. januar 1993. De tilsvarende beløb gældende for 2014 fremgår af nedenstående tabel:

	Sætser i 1993 niveau	Sætser i 2014 niveau
Fast grundtillæg	1000,0	1.531,0
	5000,0	7.654,7
	25000,0	38.273,3
Stk. grundtillæg	20,0	30,7
	40,0	61,3
Styktillæg	1 2,0	3,1
	2 10,0	15,4
	3 25,0	38,3
	4 75,9	116,4
	5 30,0	46,0
	6 90,9	139,3
	7 50,0	76,6
Markedsføringsgebyr	5,0	11,7

Beskrevet ved satserne for 1993, bestemmes omkostningerne som følger:

a. Grundtillæg

$$\text{grundtillæg} = \begin{cases} t * 1000 + n * 40 & \text{for } N < 200 \\ t * 5000 + n * 20 & \text{for } 200 \leq N < 1000 \\ t * 25000 & \text{for } 1000 \leq N \end{cases}$$

b. Styktillæg

	registrering	antagelse	præmie- opkrævning	service
styktillæg =				
$2 * n$	—	—	—	—
$10 * n$	+	—	—	—
$25 * n$	+	(+)	—	—
$75,9 * n(k)$	+	+	—	(+)
$30 * n$	+	+	—	—
$90,9 * n(k)$	+	+	(+)	(+)
$50 * n$	+	+	+	—

(k) angiver, at ordningen er en kundegruppelivsordning

- ved registrering betegner, at det er kunden, der foretager den løbende administration, og kun ved afgivelse af begunstigelserklæringer eller ved skadestilfælde foretages registrering i PFA.

_ - ved antagelse betegner, at der i henhold til koncessionen ikke skal foretages nogen helbredsbedømmelse.

(+) ved antagelse betegner, at en meget stor del af antagelsesbehandlingen foregår udenfor PFA.

(+) ved præmieopkrævning betegner, at PFA medvirker ved opkrævning af præmie.

+ ved præmieopkrævning betegner, at opkrævningen af præmien for den enkelte gruppelevsforrede foretages af PFA. I alle andre tilfælde forudsættes det foretaget af kunden.

(+) ved service betegner, at foretages en policemæssig servicering af enkeltkunder, hvor der ikke er en professionel aftalepartner.

c. Markedsføringstillæg

Det er muligt at få dækket markedsføringsomkostninger i størrelsesordenen 0- kr., for eksempel trykkeriudgifter.

d. Omsætningstillæg

$$\text{omsætningstillæg} = 0,003 \cdot p + 0,08 \cdot p \cdot \left(1 - 0,1^{\left(\frac{1}{1+0,05 \cdot \Sigma n}\right)}\right)$$

Administrationsomkostningerne bestemmes herefter som:

$$(\text{grundtillæg} + \text{styktillæg}) \cdot \min\left(1, \frac{P}{n \cdot 300}\right) + \text{omsætningstillæg}$$

Såfremt $n > 10.000$ dog

$$(\text{grundtillæg} + \text{styktillæg}) \cdot \min\left(1, \frac{P}{n \cdot 300}\right) + \text{omsætningstillæg} \cdot \min\left(1, \frac{n \cdot 1.900}{p}\right)$$

Administration i puljer er lig summen af alle administrationsomkostninger (også gensikring/model)

Ad Pris for risikodækning:

Prisen for risikodækningen er

$$0,002 \cdot p + 0,92 \cdot p \cdot \left(1 - 0,1^{\left(\frac{1}{1+0,05 \cdot \Sigma n}\right)}\right)$$

Såfremt gruppelevsordningen omfatter invaliderenter, der er større end 93.200 kr. udgør pris for risikodækning

$$0,002 \cdot p + 0,92 \cdot p \cdot \left(1 - 0,1^{\left(\frac{1}{1+0,05 \cdot \Sigma n}\right)}\right) \\ + 2 \cdot 0,92 \cdot p' \cdot \left(1 - 0,1^{\left(\frac{1}{1+0,05 \cdot \Sigma n}\right)}\right)$$

hvor p' er den kontinuerte bruttopræmie for den del af invaliderenten der er større end 93.200 kr.

Ad Udbetaling af forsikringssummer:

Udbetalingen af forsikringssummer omfatter også skader efter præmiefritagelser og invaliderente-forsikringer.

Invaliderenteforsikringer:

For aktuelle gruppeinvaliderenter afsættes det nødvendige bruttoindskud opgjort på Uni98 (Koncessionsnr. 415) – i tilfælde af reaktivering gælder nedenstående vedrørende tilbageførsel af invaliderenteskader.

Ved fastsættelsen af skadens størrelse på tilkendelsestidspunktet, beregnes skaden ved at kapitalisere med en livrente til det gældende udløbstedspunkt på Uni98, og indregne omkostninger efter gældende omkostningssatser for indskud af den pågældende størrelse.

$$S_{ir} = YD^*a_{x:n} / (1 - omk)$$

Invaliderenteskaderne medtages som skader i bonusregnskabet for den gruppelivsordning skaden vedrører.

Bonus fastsættes ud fra følgende formel

$$P + G - O - RC - \Sigma S_{sum} - \Sigma S_{ir} = Re s$$

Såfremt Res er positiv er der bonus, og hvis res er negativ er bonus lig 0.

I forbindelse med at bonus beregnes, fastsættes tillige τ for hver gruppelivsordning.

$$\tau = P + G - O - RC - \Sigma S_{sum} - \Sigma S_{ir} = Re s$$

$$\tau = \begin{cases} 1 - (-Re s) / \Sigma S_{ir} & 0 > Re s \\ 1 & \text{Ellers} \end{cases}$$

τ er således den andel af invaliderenteskaderne, som gruppen selv har måttet bære, idet det antages, at et underskud er foranlediget af invaliderenteskader.

Ved efterfølgende dødsfald:

Såfremt personen dør inden udgangen af det tredje bonusår efter det bonusår, hvor skaden er medtaget, gives en del af reserven på dødstidspunktet tilbage til gruppen. Tilbageførslen beregnes som:

$$T = V_t * \tau * (1 - t * \mu / (t * \mu + 0,02))$$

hvor

V_t er reserven ved dødsfaldet

μ er dødsintensiteten på Uni98 på tilbageførselstidspunktet.

t er tiden beregnet i år efter invaliditeten

0,02 er overdødeligheden for en invalid

Tilbageførselsbonus tages som positivskade i det bonusår, hvor dødsfaldet sker.

Ved reaktivering:

Der gives tilbageførselsbonus efter samme regler som ved dødsfald, når der reaktiveres tilbage til gruppen.

Præmiefritagelser:

Gruppemedlemmer, for hvem der ydes præmiefritagelse, forbliver i ordningen i op til 3 år, og eventuelle skader medregnes i skaderegnskabet, når de indtræffer. Ved en ordnings eventuelle ophør tages betaling for ikke afløben risikodækning i den sidste bonusopgørelse.

For ordninger med præmiefritagelse til udløb medtages præmiefritagelsen som udgift i det 3. bonusår efter præmiefritagelsens start. Udgiften medtages her i form af det nødvendige bruttoindskud på en ophørende livsforsikring tegnet på Uni98 - D4.

For ordninger, som ophører eller hvis den invalide med det samme skal udtræde af ordningen, udstedes en ophørende livsforsikring tegnet på Uni98 - D8 for hele den periode, der dækkes.

I årsregnskabet afsættes en erstatningsreserve for alle anmeldte præmiefritagelser på Uni98 - D8.

Ad Overskud eller underskud:

Alle ind- og udbetalinger i gruppelivsordningen forudsættes foretaget medio forsikringsperioden, og forrentningen af overskuddet påbegyndes fra dette punkt

8.11.7 Samordning

For obligatoriske ordninger med 500 eller flere personer, der i forbindelse med gruppelivsordninger tegner opsparingsordning på U10, kan der uden afgivelse af individuelle helbredsoplysninger tegnes gruppelivsordning efter følgende regler:

- A. Dødsfaldssum op til kr. 932.000, såfremt det samlede forsikringsforhold bestående af gruppe-livsordning samt opsparingsordning ikke herved bliver risikopræget.
- B. Invalidesum op til kr. 932.000 – dog ikke højere end dødsfaldssummen, såfremt det samlede forsikringsforhold bestående af gruppelivsordning samt opsparingsordning ikke herved bliver risikopræget.

For obligatoriske ordninger, der i forbindelse med gruppelivsordninger tegner opsparingsordning på U10, er der ydermere mulighed for følgende:

- C. Præmiefri dækning i op til 3 måneder efter man er udtrådt af ordningen, dog senest til udløb.

Såfremt man i 3-måneders perioden indtræder i en anden tilsvarende ordning, bortfalder den præmiefri dækning.

Ved dødsfald eller invaliditet i 3-måneders perioden belaster skaden det bonusregnskab, der udarbejdes for gruppen det pågældende år.

- D. Med virkning fra udløbet af 3-måneders perioden efter fratrædelsen kan man vælge at tegne fortsættelsesforsikring uden afgivelse af helbredsoplysninger.

Er man ved udgangen af 3-måneders perioden ikke invalid, tegnes fortsættelsesforsikringen på U10 med de gældende døds- og invalidesumsydelse. Præmie betales til det seneste udløb af gruppelivsydelserne, og der ydes præmiefritagelse ved 2/3 invaliditet. Bonus opspares kontant og udbetales ved udløb eller ved død forinden.

Det er en forudsætning for at der kan tegnes fortsættelsesforsikring til gruppelivsdækningen efter disse regler, at bidraget til det samlede forsikringsforhold fastholdes. opsparingsdelen belastes eller begunstiges således afhængig af, om risikodækningen individuelt er billigere eller dyrere end gruppelivsordningen

Er man derimod invalid ved udløbet af 3-måneders perioden forlænges den præmiefri dækning i indtil 3 år. Herefter kan der tegnes en fortsættelsesforsikring på U10 med den dødsdækning, der er ydet præmiefritagelse for. Forsikringen tegnes uden præmiefritagelse.

8.11.8 50%'s forsikringsdækning i frivillige gruppeordninger

Bestemmelser vedrørende helbredsmæssig bedømmelse i frivillige gruppeordninger med mere end 10.000 forsikrede:

Når firmaet/organisationen e.l. har ønsket ½-sums ordning, foretages bedømmelse ud fra følgende retningslinier for antagelse:

Såfremt bedømmelsen er

D0, D1 eller D2,

antages den forsikrede til fuld forsikringsdækning.

Såfremt bedømmelsen er

D3 eller D4,

antages den forsikrede til ½ forsikringsdækning.

Såfremt bedømmelsen er

D5, D6 osv.,

gives afslag til gruppelevsforikring.

8.11.9 Metode til fastsættelse af administrationsomkostninger på store ordninger

Administrationsomkostningerne i gruppelevsordninger, hvor det samlede antal gruppelevsforikrede er over 50.000, fastsættes ud fra et skøn over omfanget af de til administration af ordningen nødvendige ressourcer m.v., i stedet for den ellers anvendte summariske formelmetode.

For gruppelevsordninger, hvor det samlede antal gruppelevsforikrede overstiger 50.000, og hvor der på baggrund af de seneste 5 års registrerede skadesprocenter kan gives belæg for en præmienesættelse, ændres tarifpræmien efter følgende formler:

$$P'_d = (0,7 * a + (1 - a)) * P_d$$

$$P'_i = (1,5 * a + (1 - a)) * P_i$$

idet der defineres:

nk er antallet af kvinder

nm er antallet af mænd

n=nk+nm er samlet antal personer

a=nk/n er andelen af kvinder

P_d er sædvanlig tarifpræmie for dødsfaldsdækning

P_i er sædvanlig tarifpræmie for funktionærer for invalidesum ved 2/3 invaliditet

Ved hver præmiefastsættelse bestemmes a og denne antages at gælde for hele den periode præmien bestemmes for.

8.11.10 Udvidet dækning i en særlig stor gruppe

Forsikringsbetingelserne er pr. 1.4.2000 ændret således at de forsikrede har ret til præmiefritagelse i følgende situationer:

- a. Forsikrede er omfattet af reglerne om præmiefri/bidragfri dækning efter bestemmelserne i Pensionsordningen i Pen-Sam Liv eller pensionskassen.
- b. Forsikrede er opfattet af præmiefritagelse/bidragfritagelse ved sygdom efter bestemmelserne i Pen-Sam Liv eller pensionskassen.
- c. Forsikrede er pensioneret i forbindelse med ophør af præmiebetaling, præmiefri dækning eller præmiefritagelse ved sygdom i pensionsordningen i Pen-Sam Liv eller medlemmer, som er pensioneret i forbindelse med ophør af bidragsbetaling, bidragfri dækning eller bidragfritagelse ved sygdom i pensionskassen.
- d. Forsikrede betaler en præmie, der er mindre end en minimumspræmie, som fastsættes af Pen-Sam Liv.

Disse dækningsudvidelser kan sidestilles med tidligere indførte ret til præmiefri dækning under retmæssig orlov, men er af et omfang, som vil reducere præmieindtægterne på ordningen med 10-15%.

8.11.11 Retmæssig orlov

Der ydes præmiefri dækning ved retmæssig orlov på alle obligatoriske firmagruppelivsordninger. Eventuelle skader i orlovsperioderne belaster den tilhørende ordnings bonusregnskab.

På frivillige ordninger samt kundegruppelivsordninger er der ingen præmiefri dækning ved orlov.

8.11.12 Genforsikring

PFA Pension har indgået en genforsikringskontrakt af en kvote på 37,5% af gruppelivsforsikringer for Realkredit Danmark etableret i PFA Pension.

8.12 Solidarisk børnerente med ophørende risiko (PIST-børnerente)

Børnerenten kan nytegnes fra 1. januar 2004.

Baggrunden for denne ydelse er ønsket om at kunne tilbyde de samme kunder, som vi tilbyder kundegruppeliv, en frivillig børnerente med ophørende risiko som et gruppeprodukt.

Grundlag

Børnerenten grundform 054 tegnes som en solidarisk børnerente i PFA Pension og følger det anmeldte grundlag S99 for solidariske dækninger. Forsikringstageren tegner netop én forsikring pr. barn.

Der anvendes naturlig præmie, og den et-årige præmie beregnes ud fra 2. ordens dødsintensiteterne i grundlaget S99 for mænd. Der er ingen form for bonus, og evt. overskud tilfalder PFA Pension. Der er ikke ret til præmiefritagelse.

Beregningsgrundlaget for børnerenten er ikke garanteret og kan ændres ved anmeldelse til Finanstilsynet. Ændringerne har virkning for såvel nytegning som eksisterende forsikringer på produktet.

Den et-årige tarifpræmie for grundform 054 regnes som

$$\sum_m \mu_{xm}^{ad}(2. \text{ orden, mand}) * \bar{a}_{n|} * S / (m * 0,785), \text{ hvor}$$

x er forsikredes alder

m er antal forsikrede

n = ophørsalderen for børnerenten - barnets alder

S er den årlige ydelse.

De 0,785 svarer til omkostningerne. Disse udgør 21,5% pr. 1.1.2012 og gælder indtil videre. De kan ændres ved anmeldelse til Finanstilsynet.

Derudover tillægges præmierne eventuel provision til pengeinstitutterne.

Udløbsalderen for forsikrede kan højst være 67 år.

Ophørsalderen for børnerenten kan højst være 24 år.

Den årlige ydelse kan højst være 25.000 kr. i 2004. Denne ydelse pristalsreguleres hvert år pr. hovedforfaldsdato i henhold til Bekendtgørelse nr. 959 af 25.10.2000 om pristalsreguleret aldersforsikring i forsikringsselskaber. Reguleringsmåden kan ændres ved anmeldelse til Finanstilsynet, og ændringerne har virkning for såvel nytegning som eksisterende forsikringer på produktet.

Den årlige ydelse bliver udbetalt, hvis forsikrede dør inden udløbsalderen, og barnet er under ophørsalderen for børnerenten på død tidspunktet. Udbetalingen ophører når barnet opnår ophørsalderen.

I udbetalingsperioden vil ydelsen blive reguleret i henhold til beskrivelse af grundpension i afsnit 3.9.1 i det tekniske grundlag for PFA Pension. I øvrigt anvendes regler for depotrente som beskrevet i afsnit 3.3, risikosatser som beskrevet i afsnit 3.4 og omkostninger som beskrevet i afsnit 3.8 i det tekniske grundlag. Disse regler kan ændres ved anmeldelse til Finanstilsynet, og ændringerne har virkning for nye udbetalinger og allerede igangværende udbetalinger.

Oplysninger om helbred

Forsikrede afgiver personlig helbredserklæring. Der anvendes samme erklæring som ved frivillige gruppelevesordninger uden invalidedækning jf. kap 8.11.5 i det tekniske grundlag for PFA Pension. Forsikringen skal kunne antages på normale vilkår, ellers kan den ikke tegnes.

8.13 PFA Plus

Der henvises til "Teknisk grundlag for PFA Plus".

8.14 Solidarisk ophørende dødsfaldsdækning (Letpension)

Dødsfaldsdækningen kan nytegnes fra 30. august 2010.

Baggrunden for denne ydelse er ønsket om at kunne tilbyde kunder i pengeinstitutterne en dødsfaldsdækning med ophørende risiko som et gruppeprodukt.

Grundlag

Dødsfaldsdækningen kan tegnes som sum, grundform 115 eller 10-årig rateforsikring, grundform 165. Den tegnes som en solidarisk ophørende dødsfaldsdækning i PFA Pension og følger det anmeldte grundlag S99 for solidariske dækninger.

Der anvendes naturlig præmie, og den et-årige præmie beregnes ud fra 2. ordens dødsintensiteterne i grundlaget S99. Der er ingen form for bonus, og evt. overskud tilfalder PFA Pension. Der er ikke ret til præmiefritagelse.

Beregningsgrundlaget for dødsfaldsdækningen er ikke garanteret og kan ændres ved anmeldelse til Finanstilsynet. Ændringerne har virkning for såvel nytegning som eksisterende forsikringer på produktet.

Omkostningerne udgør 21,5% pr. 1.1.2012 og gælder indtil videre. De kan ændres ved anmeldelse til Finanstilsynet.

Derudover vil der kunne beregnes et tillæg til præmien, som følge af en erfaringstarifiering. Det vil være tilfældet, hvis gruppen eller lignende grupper har en højere dødelighed end det anvendte beregningsgrundlag.

For forsikrede med forhøjet dødelighed svarende til tavle D3 og D4 ganges den beregnede præmie med en helbreds faktor. Helbreds faktoren er pr. 30.8.2010 lig 3.

Derudover tillægges præmierne eventuel provision til pengeinstitutterne.

Oplysninger om helbred

Forsikrede afgiver helbredsoplysninger som gruppe E, jf. antagelsesreglerne. Hvis forsikringen kan antages på normale vilkår tegnes uden helbreds faktor. Hvis dødeligheden svarer til tavle D3 eller D4 anvendes helbreds faktor. Øvrige kan ikke tegne forsikringen.

8.15 [Udgået]

Teknisk grundlag for PFA Plus i PFA Pension

8.13 Teknisk grundlag for PFA Plus

[Dette afsnit er senest opdateret via anmeldelsen "PFA Plus – Faginvalditet." af 28.04.2014]

Det tekniske grundlag for PFA Plus indeholder alene beskrivelse af de emner, som adskiller sig fra de anmeldte regler i den resterende del af teknisk grundlag for PFA Pension.

Det tekniske grundlag indeholder således ikke beskrivelse af

- Regler om genforsikring
- Regler om helbredsoplysninger
- Regler om overførsel af opsparing i forbindelse med jobskifte

Indholdsfortegnelse

1	Produktoverblik	7
1.1	Forsikringsdækninger	7
1.2	Opsparingsdækninger	8
1.3	Investering	8
1.3.1	Du Investerer	8
1.3.2	PFA Investerer	8
1.4	Udbetalingssikring.....	8
1.5	KundeKapital	9
2	Beregningsprincipper	10
2.1	Håndtering af indbetaling	10
2.1.1	Engangsindbetalinger og overførsler til PFA Plus	10
2.2	Valør	10
2.3	Opsparing	10
2.4	Timingsfond / Eliminering af investeringsrisiko.....	11
2.5	Indbetalingssikring	11
2.6	Udbetalingssikring.....	11
2.6.1	Fuld tilknytning af udbetalingssikring	12
2.6.2	Gradvis tilknytning af udbetalingssikring	12
2.6.3	Udbetalingssikring for livspension	13
2.6.4	Udbetalingssikring kan fravælges	13
2.6.5	Ændring af udbetalingssikringen.....	13
2.7	Opsparingssikring	13

2.8	KundeKapital	14
2.9	PAL	14
2.10	Omkostninger.....	14
2.10.1	Service & Rådgivning	14
2.10.1.1	Omkostninger til Letpension/pengeinstituttet	15
2.10.2	Specifikke serviceydelser	15
2.10.3	Opsparing.....	16
2.10.4	Handler	16
2.10.5	Administration af udbetalingssikring	16
2.10.6	Forsikringsadministration	16
2.10.7	Betaling til basiskapitalen	16
2.10.8	Provision til mægler	16
2.11	Risikooverskud	16
2.12	[Udgået].....	16
2.13	Indbetalingspause.....	16
2.14	Indbetalingsfri pensionsordning	17
2.15	Overførsler fra PFA Plus	17
2.16	Værdi ved ophævelse af pensionsordningen	17
2.16.1	Generelle regler for opgørelse af værdien ved ophævelse	17
2.16.2	Fradrag for kursværn	18
2.17	Priser på forsikringsdækninger og indbetalingssikring	19
2.17.1	Prisberegning.....	19
2.17.1.1	Individuelt beregnet Grundpris.....	19
2.17.1.2	Solidarisk beregnet Grundpris	20
2.17.2	Erfaringstarifering.....	21
2.17.3	Erhvervs sammensætning	21
2.17.4	Forfald	22
2.17.5	Merpris for risikooverskud	22
2.17.6	Frivillige forsikringsdækninger	22
2.17.7	Forsikringer uden opsparing.....	22
2.17.8	Karensperiode (ved indbetalingssikring)	23
2.17.9	Generel prisjustering.....	23

2.17.10	Faginvaliditet (ved indbetalingssikring)	23
2.18	Overlevelsesevinst under opsparing	23
2.19	Overlevelsesevinst under nedsparing	24
2.20	Regler for beregning og fordeling af overskud til forsikringstagerne for pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente.....	24
2.20.1	Generelt	24
2.20.2	Realiseret resultat og fordeling heraf	25
2.20.3	Tilstræbt driftsherretillæg	26
2.21	Regulering af indbetalingssikring.....	26
2.22	Udbetalingsprincipper	27
2.22.1	Fastsættelse af udbetalingsniveau for opsparing i profil A og B med udbetalingsikring 27	
3	Dækninger	29
3.1	Overblik over dækninger.....	29
3.1.1	Dækninger der tegnes som Syge- og Ulykkesforsikring	29
3.1.2	Dækninger der tegnes som livsforsikring	29
3.2	Beskrivelse af dækninger tegnet som livsforsikring.....	31
4	Grundlaget for beregning af livsforsikringshensættelser	32
4.1	Livsforsikringshensættelsen.....	32
4.1.1	Markedsværdiregnskab for opsparing og opsparingsdækninger	32
4.1.2	Regnskab for forsikringsdækninger, Liv	33
4.1.3	Samlet markedsværdiregnskab for liv	34
4.1.4	Forventet fremtidigt administrationsregnskab	35
4.1.5	IBNR, RBNS og erstatningshensættelser.....	35
4.1.5.1	IBNR ved død.....	35
4.1.5.2	IBNR ved invaliditet	35
4.1.5.3	RBNS	35
4.1.5.4	Erstatningshensættelse	35
4.2	Diskonteringsrente	36
4.3	Grundlagselementer for markedsværdigrundlaget	36
4.3.1	Forsikringsrisiko	36
4.3.2	Ophævelse af pensionsordning	38

4.3.3	Risikotillæg.....	38
5	Satsbilag	39
5.1	Satser vedrørende markedsværdigrundlaget	39
5.2	Satser vedrørende "Priser på forsikringsdækninger og indbetalingssikring"	42
	Bilag: Ordbog.....	44
5.3	Ordbog	44
6	Bilag: Regler for integration og interpolation	45
6.1	Integration.....	45
6.2	Interpolation	45
7	Bilag: Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til pensionsordninger i PFA Plus med investeringskonceptet PFA Investorer og investeringsprofil A, B, C eller D	46
8	Bilag: Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente.....	50
9	Bilag: [Udgået]	55
10	Bilag: [Udgået]	56
11	Bilag: [Udgået]	57
12	Bilag: Beskrivelse af dækninger tegnet som livsforsikring	58
12.1	Anvendte funktioner	58
12.1.1	Alder.....	58
12.2	Modeller og Formler	58
12.3	Beskrivelse af dækninger	61
12.3.1	Forsikringsdækninger ved død uden reserveopbygning/-afsættelse.....	61
12.3.1.1	Dækning 502: Livsforsikring – løbende udbetaling	61
12.3.1.2	Dækning 503: Opsparingssikring af livsvarig Livspensionsopsparing	62
12.3.1.3	Dækning 504: Børnepension – løbende, obligatorisk	62
12.3.1.4	Dækning 505: Børnepension – løbende, frivillig	63
12.3.1.5	Dækning 506: Børnepension – engangsbeløb, obligatorisk.....	63
12.3.1.6	Dækning 507: Børnepension – engangsbeløb, frivillig	64
12.3.1.7	Dækning 508: Opsparingssikring af tidsbegrænset Livspensionsopsparing	64
12.3.2	Opsparingsdækninger	65
12.3.2.1	Dækning 601: Kapitalpension	65
12.3.2.2	Dækning 602: Ratepension.....	65

12.3.2.3	Dækning 603: Livspension tidsbegrænset.....	65
12.3.2.4	Dækning 604: Livspension livsvarig	66
12.3.2.5	Dækning 605: Opsat Livspension tidsbegrænset.....	66
12.3.2.6	Dækning 606: Opsat Livspension livsvarig	67
12.3.3	Forsikringsdækninger ved død med reserveopbygning/-afsættelse.....	67
12.3.3.1	Dækning 704: Opsat Ægtefælle- / samlever-pension med opsat risiko	67
12.3.3.2	Dækning 705: Opsat enkelt-livs arverente med opsat risiko.....	68
12.3.3.3	Dækning 706: Opsat to-livs arverente med opsat risiko	69
12.3.4	Præmieaktiver	70
12.3.4.1	Dækning 901: Indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, hel ved halv.	70
12.3.4.2	Dækning 902: Indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, opfyldning	70
12.3.4.3	Aktiv 904: Præmieaktiv med indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, hel ved halv 70	
12.3.4.4	Aktiv 905: Præmieaktiv med indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, opfyldning	71
12.3.4.5	Aktiv 907: Præmieaktiv uden indbetalingssikring	71
13	Bilag: Satser vedrørende "Omkostninger"	72
13.1	Satser vedrørende "Service & Rådgivning"	72
13.2	Satser vedrørende "Specifikke serviceydelser"	75
13.3	Satser vedrørende "Opsparing"	77
13.4	Satser vedrørende "Handler"	77
13.5	Satser vedrørende "Administration af udbetalingssikring"	77
13.6	Satser vedrørende "Forsikringsadministration"	78
13.7	Satser vedrørende "Betaling til basiskapitalen"	78
13.8	Satser Letpension/pengeinstituttet	78
14	Bilag: Satser vedrørende "Dækninger" og generelle satser	80
14.1	Satser vedrørende "Dækninger"	80
14.2	Generelle satser.....	84

1 Produktoverblik

PFA Plus er et pensionsprodukt med mulighed for tilknytning af forsikringsdækninger, hvor opsparingen kan investeres i markedsrente, gennemsnitsrente eller en kombination heraf.

Nærværende afsnit inklusiv underafsnit indeholder et overblik over produktet. I de efterfølgende afsnit uddybes produktets egenskaber.

PFA Plus er ikke omfattet af Bekendtgørelse om kontributionsprincippet.

Teknisk grundlag for PFA Plus er ikke garanteret. Det betyder, at det tekniske grundlag kan ændres ved anmeldelse til Finanstilsynet.

For opsparingsdækninger og for forsikringsdækninger med reserveopbygning/-afsættelse ved død (fx ægtefællepension) kan pensionskunden vælge at tilknytte udbetalingssikring.

De anmeldte satser er fastsat ud fra en forudsætning om, at der ikke efterfølgende skal ske fordeling af et eventuelt overskud. Der tilskrives derfor ikke bonus på produktet. Der er dog mulighed for at tilknytte risikooverskud mod at der betales en merpris, jf. afsnit 2.11. Endvidere gælder der særlige regler om fordeling af bonus for opsparing i PFA Plus med gennemsnitsrente.

Som følge af, at det tekniske grundlag ikke er garanteret, kan de anmeldte satser ændres ved anmeldelse til Finanstilsynet. Ændringerne har virkning for såvel nytegning som eksisterende pensionskunder på produktet. Dog kan allerede tilknyttet udbetalingssikring som udgangspunkt ikke nedsættes, se dog punkt 2.6.

Ændring af forsikringsdækninger, pensionsvilkår, grundlag og satser kan ske i henhold til de til enhver tid gældende pensionsvilkår for pensionsordningerne og/eller en eventuel samarbejdsaftale mellem en virksomhed eller organisation og PFA Pension, som pensionsordningen er omfattet af. Ændringen vil ske i overensstemmelse med informationsbekendtgørelsen mv.

Alle satser fremgår af Bilag 5 "Satsbilag". Der findes en ordbog over anvendte ord i Bilag 0.

1.1 Forsikringsdækninger

Forsikringsdækningerne kan indtil start af første løbende udbetaling alene tegnes med naturlig præmie. Denne kan fastsættes med individuel prisberegning eller med solidarisk prisberegning.

Der kan tegnes dækning ved død, tab af erhvervsevne, kritisk sygdom samt forsikring af helbred. Tab af erhvervsevne, kritisk sygdom og forsikring af helbred tegnes som Syge- og Ulykkesforsikring.

For en pensionsordning som ikke er nået datoen for første løbende udbetaling, men har opsparing i skattekoder forskellig fra 1 og 9 tilknyttes en dødsdækning (Dækning 502) på *DødsdækningBeløb*, hvis der ikke findes andre forsikringsdækninger (herunder præmiefritagelse) tilknyttet ordningen.

1.2 Opsparingsdækninger

Opsparing kan ske på skattekode 1 (livsvarig livspension), skattekode 2 (ratepension), skattekode 3 (kapitalpension), skattekode 33 (aldersopsparing) og skattekode 9 (tidsbegrænset livspension). Alle opsparingsformer kan ligeledes oprettes på skattekode 7 (uden fradragsret).

Til den del af den aftalte indbetaling, som anvendes til opsparing, kan der knyttes ret til indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne. Den naturlige præmie for denne kan beregnes med individuel prisberegning eller med solidarisk prisberegning. Indbetalingssikring på opsparingen tegnes som livsforsikring.

1.3 Investering

Der tilbydes i PFA Plus to forskellige investeringskoncepter, "Du Investerer" og "PFA Investerer". Opsparing i PFA Plus med gennemsnitsrente er implementeret som en særskilt investeringsprofil i konceptet "PFA Investerer", jf. afsnit 1.3.2, og vil derfor flere steder i det følgende være beskrevet som sådan.

1.3.1 Du Investerer

PFA Pension stiller en række interne og eksterne fonde til rådighed i "Du Investerer". Pensionskunden kan ud fra de udbudte fonde selv foretage sine investeringsvalg.

1.3.2 PFA Investerer

Alternativt kan pensionskunden vælge at overlade investeringsvalget til PFA Pension i "PFA Investerer".

Under "PFA Investerer" er der fem mulige investeringsprofiler: A, B, C, D og G.

Investeringsprofilerne A, B, C og D benyttes til opsparing i markedsrente og bygger på en livscyklustankegang, hvor den investeringsmæssige risiko nedtrappes med alderen. Investeringsprofil A har den mindste investeringsrisiko efterfulgt af profil B, C og D. Opsparing i disse profiler er omfattet af bestemmelserne i "Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til pensionsordninger i PFA Plus med investeringskonceptet PFA Investerer og investeringsprofil A, B, C eller D", jf. Bilag 7.

Profil G benyttes til opsparing i gennemsnitsrente. Opsparing i Profil G forrentes i overensstemmelse med "Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente", jf. Bilag 8.

1.4 Udbetalingssikring

For pensionskunder med investeringskonceptet "PFA Investerer" er det muligt at tilknytte udbetalingssikring til opsparing i profilerne A, B og G.

Udbetalingssikringen tilknyttes for profilerne A og B gradvist fra 10 år før den ønskede udbetalingsstart. For profil G tilknyttes udbetalingssikring altid fuldt ud fra pensionsordningens oprettelse til den ønskede udbetalingsstart.

1.5 KundeKapital

Pensionskunder med investeringskonceptet "PFA Investerer" har mulighed for at få tilknyttet KundeKapital.

2 Beregningsprincipper

2.1 Håndtering af indbetaling

Af den samlede indbetaling betales først evt. AMB, herefter betales pris for forsikringsdækninger og omkostninger, herunder evt. aftalt provision til mægler. Den resterende del af indbetalingen anvendes som indbetaling til opsparingen inkl. Individuel KundeKapital.

Indbetaling til opsparingen = Indbetaling
- AMB
- Omkostninger
- Pris for forsikringsdækninger

Hvis indbetalingen ikke er tilstrækkelig til at dække pris for forsikringsdækninger og omkostninger, trækkes det manglende beløb i opsparingen ekskl. Individuel KundeKapital.

2.1.1 Engangsindbetalinger og overførsler til PFA Plus

Indbetalinger i form af engangsindbetalinger og overførsler til PFA Plus benyttes ikke til betaling af pris for forsikringsdækninger og omkostninger, der ikke er relateret til indbetalingen.

2.2 Valør

Er der aftalt indbetaling, er pensionsordningens hovedforfaldsdato årets første ordinære forfaldsdato for indbetaling. Er der ikke aftalt indbetaling, er det altid 1. januar.

Det gælder for både den månedlige pris for forsikringsdækninger og den månedlige pris for de ikke-opsparingsrelaterede omkostninger, at de får valørdato, når den månedlige indbetaling foretages på pensionsordningen. Hvis indbetalingen udebliver, trækkes prisen for forsikringsdækninger og omkostninger fra opsparingen i den efterfølgende måned.

PFA Pension giver afkastkompensation, hvis forskellen på en indbetalingskvikkeringsdato og datoen for, hvornår indbetalingen modtages på pensionsordningen, er på *KompPar* handelsdage eller mere. Kompensationen gives, hvis der har været positivt afkast i perioden fra kvikkeringsdatoen plus *KompPar* handelsdage og frem til indbetalingen modtages på pensionsordningen. Kompensationen tilskrives i forbindelse med indbetalingen.

2.3 Opsparing

Ved "Opsparing" (inkl. evt. Individuel KundeKapital) forstås den retrospektivt beregnede værdi af indbetalinger til opsparingen, udbetalinger fra opsparingen, pris for forsikringsdækninger som ikke er betalt af evt. indbetaling, omkostninger som ikke er betalt af evt. indbetaling, afkast fra investeringsvalg samt skatter og afgifter.

Opsparingen tilskrives afkast svarende til afkastet i de valgte investeringer og kan beregnes ved fremførelse som:

$$\begin{aligned} \text{Opsparing (t)} &= \text{Opsparing (t-1)} \\ &+ \text{Indbetaling til opsparingen} \\ &- \text{Udbetalinger fra opsparingen} \\ &- \text{Pris for forsikringsdækninger, som ikke er betalt af evt. indbetaling} \\ &- \text{Omkostninger, som ikke er betalt af evt. indbetaling} \\ &+ \text{Afkast fra investeringsvalg} \\ &- \text{Skatter og afgifter.} \end{aligned}$$

Individuel KundeKapital placeres dog ikke i fonde, men forrentes i overensstemmelse med regulativet for KundeKapital, jf. afsnit 2.8.

2.4 Timingsfond / Eliminering af investeringsrisiko

For at undgå at overførsel fra gennemsnitsrente til PFA Plus investeres på et ugunstigt tidspunkt, har opspareren i visse tilfælde mulighed for at aftale, at investeringen i fondene fordeles over en kortere periode.

Ved overførsel af opsparing fra gennemsnitsrente i PFA til PFA Plus kan *timingspct* % af overførslen placeres i en særlig timingsfond, hvorfra opsparingen i *timingsfrekvens-1* lige store dele med *timingsvarighed* dages mellemrum overføres til den almindelige opsparing i henhold til investeringsvalget.

Timingsfonden forrentes med en fast årlig rente på *timingsrente* % p. a. før PAL.

Opspareren kan på et hvert tidspunkt bede om, at få den resterende del af opsparingen i timingsfonden investeret i henhold til investeringsvalget mod betaling af et transaktionsgebyr på *timingsophør* kr.

2.5 Indbetalingssikring

Hvis indbetalingssikringen er trådt i kraft, vil opsparingen løbende blive tilført et beløb svarende til indbetalingen til opsparingen, jf. afsnit 2.1, hvor pris for forsikringsdækninger vil være den pris, der umiddelbart forud for indbetalingssikringen blev betalt for forsikringsdækningerne.

Når indbetalingssikringen er trådt i kraft, bliver indbetalingssikring til opsparingsdækningen reguleret med en fast årlig reguleringssats. Reguleringssatsen kan have værdien 0.

I prisen for indbetalingssikring til opsparingsdækningen bliver reguleringen af indbetalingssikring på opsparingsdækningen indregnet.

2.6 Udbetalingssikring

Pensionskunder med investeringsprofil A eller B i PFA Investerer har mulighed for at få tilknyttet udbetalingssikring, når der er 10 år eller mindre til den ønskede udbetalingsstart. For opsparing i investeringsprofil G i PFA Investerer (PFA Plus med gennemsnitsrente) tilknyttes udbetalingssikring altid fra oprettelsestidspunktet, og for denne profil kan udbetalingssikring ikke fravælges. Der kan ikke tilknyttes udbetalingssikring til opsparing i investeringsprofil C eller D i PFA Investerer eller til opsparing i Du Investerer eller Individuel KundeKapital.

Tilknytning af udbetalingssikringen i investeringsprofil A eller B sker ved gradvis tilknytning, jf. afsnit 2.6.2. For investeringsprofil G sker tilknytningen altid fuldt ud, jf. afsnit 2.6.1.

Ved beregning af udbetalingssikring anvendes for profil A hhv. B hhv. G den tekniske rente *Rente_A* hhv. *Rente_B* hhv. *Rente_G*. En ændring af disse satser har alene betydning for udbetalingssikring knyttet til efterfølgende indbetalinger og efterfølgende tilknytning af udbetalingssikring. En ændring af disse satser kan ikke medføre nedsættelse af udbetalingssikring, der allerede var tilknyttet inden ændringen.

2.6.1 Fuld tilknytning af udbetalingssikring

Fuld tilknytning af udbetalingssikring er kun muligt for investeringsprofil G i PFA Investerer.

Ved fuld tilknytning af udbetalingssikring tilknyttes der udbetalingssikring for alle indbetalinger til opsparingen i takt med, at de tilføres opsparingen (eksklusiv Individuel KundeKapital).

2.6.2 Gradvis tilknytning af udbetalingssikring

Gradvis tilknytning af udbetalingssikring er kun muligt for investeringsprofil A og B i PFA Investerer.

Gradvis tilknytning af udbetalingssikring kan tidligst ske fra 10 år før den ønskede udbetalingsstart. Der tilknyttes udbetalingssikring for alle fremtidige indbetalinger til investeringsprofil A eller B i PFA Investerer i takt med, at de tilføres opsparingen (eksklusiv Individuel KundeKapital).

Hvis udbetalingssikring tilvælges inden 10 år før den ønskede udbetalingsstart, vil der 9 år før den ønskede udbetalingsstart blive tilknyttet udbetalingssikring svarende til $1/10$ af opsparingens værdi i investeringsprofil A eller B i PFA Investerer reduceret med værdien af den ønskede opsparingssikring og arverente (se afsnit 2.7) samt ikke-afregnet skyldig PAL-skat (i den resterende del af dette afsnit benævnt "nettoopsparingen"). Hvert efterfølgende år vil der blive tilknyttet udbetalingssikring svarende til $1/(X+1)$ af den resterende del af nettoopsparingen uden udbetalingssikring, hvor X er antal år før den ønskede udbetalingsstart.

Hvis der er mindre end 10 år til den ønskede udbetalingsstart, når udbetalingssikringen tilvælges, bliver der tilknyttet udbetalingssikring svarende til $(10-X)/10$ af opsparingens værdi i investeringsprofil A eller B i PFA Investerer, hvor X er antallet af hele år til den ønskede udbetalingsstart. Hvert efterfølgende år vil der blive tilknyttet udbetalingssikring svarende til $1/(Y+1)$ af den resterende del af nettoopsparing uden udbetalingssikring, hvor Y er antal år før den ønskede udbetalingsstart.

Vælger pensionskunden at overføre opsparing til investeringsprofil A eller B i PFA Investerer, efter at tilknytningen af udbetalingssikring er påbegyndt, vil der umiddelbart efter overførslen blive tilknyttet udbetalingssikring svarende til $(10-X)/10$ af det overførte beløb, hvor X er antallet af hele år til den ønskede udbetalingsstart.

2.6.3 Udbetalingssikring for livspension

For udbetalingssikring på livspension i investeringsprofil A eller B vil det sikrede niveau for udbetalingerne kun være gældende for en periode ad gangen. På det tidspunkt, hvor udbetalingerne begynder, bliver det sikrede niveau beregnet for de første 10 år. 5 år efter at udbetalingerne er begyndt, bliver det sikrede niveau beregnet for den 5-års periode, der følger umiddelbart efter den nævnte 10-års periode. Herefter beregnes det sikrede niveau for udbetalingerne hvert 5. år for en yderligere 5-års periode. Dette gælder ikke for investeringsprofil G.

2.6.4 Udbetalingssikring kan fravælges

Hvis pensionskunden fravælger udbetalingssikringen, bortfalder al eventuelt eksisterende udbetalingssikring, og opsparingen bliver geninvesteret i overensstemmelse med den valgte investeringsprofil.

2.6.5 Ændring af udbetalingssikringen

Ved skift til en anden investeringsprofil, ændringer af den ønskede udbetalingsstart, ændringer af den ønskede udbetalingsperiode eller til-/fravalg af arverente og/eller ægtefællepension bortfalder hele den tilknyttede udbetalingssikring. Der beregnes og tilknyttes herefter en ny udbetalingssikring, hvis pensionskunden er berettiget til det efter de pågældende ændringer.

Udbetalingssikringen kan nedsættes, hvis opsparingen reduceres som følge af betaling for forsikringsdækninger samt omkostninger. Dette gælder specielt også for indbetalingsfri pensionsordninger. Udbetalingssikringen nedsættes forholdsmæssigt, hvis pensionskunden ophæver opsparingen delvist, og den bortfalder ved fuld ophævelse af opsparingen.

2.7 Opsparingssikring

Pensionskunder med opsparing til livspension har mulighed for at få tilknyttet opsparingssikring. Opsparingssikringen kan oprettes som en kombination af en opsparingssikring af livsvarig eller tidsbegrænset livspension, der kan sikre en andel af opsparingen, og en livsforsikring med løbende udbetaling, som sikrer resten. Alternativt kan pensionskunden sikre opsparingen alene ved hjælp af en livsforsikring med løbende udbetaling.

Værdien af opsparingssikringen af tidsbegrænset og livsvarig livspension vil ved dødsfald inden den ønskede udbetalingsstart blive konverteret til en opsat arverente, som de efterladte kan vælge at få udbetalt som et engangsbeløb.

2.8 KundeKapital

Se afsnit 3.16 i Teknisk Grundlag for PFA Pension vedr. KundeKapital i PFA Plus. Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat i PFA Plus for profil A, B, C og D fremgår af Bilag 7. Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat i PFA Plus med gennemsnitsrente fremgår af Bilag 8.

2.9 PAL

Der afregnes pensionsafkastskat (PAL) i overensstemmelse med pensionsafkastbeskatningsloven. Skatten beregnes med udgangspunkt i afkastet for opsparingen, idet der dog kan fradrages evt. handelsomkostninger, indløsningsfradrag og emissionstillæg.

2.10 Omkostninger

Omkostningerne er splittet op i en række delelementer, og hvert pensionsbevis vil være omfattet af samtlige delelementer.

2.10.1 Service & Rådgivning

For hver af salgskanalerne direkte betjente, mæglerbetjente og arbejdsmarkedspensionsordninger er der defineret en række service- og rådgivningsmoduler, der omfatter en obligatorisk servicepakke og nogle tilvalgsmoduler, som virksomhedskunden kan tilkøbe efter behov.

Prisen for modulerne fastsættes som udgangspunkt én gang årligt og afhænger af en række kriterier, jf. Satsbilag.

Den enkelte virksomhedskunde kan vælge mellem følgende opkrævningsmetoder:

- Pris som procent af indbetaling
- Pris som procent af opsparing
- Pris som et fast månedligt kronebeløb
- En kombination af ovenstående

Virksomhedskunden kan vælge, om alle medarbejderne skal betale for alle virksomhedens moduler, eller kun for de moduler, den enkelte medarbejder er omfattet af. Der er mulighed for at omkostningsbelaste forskelligt på forskellige andele af indbetalingen og/eller opsparingen i form af trinvis faldende omkostningssatser. For opkrævning som procent af opsparingen kan der fastsættes et minimums- og et maksimumsbeløb.

For indbetalingsfri pensionsordning, pensionskunder uden firmapensionsordning og pensionsordninger under udbetaling er opkrævningsmetoderne bestemt, da der ingen valgfrihed er på opkrævningsmetode og rådgivningskoncept, jf. Satsbilag.

Omregningen fra prislisten med priser pr. modul til priser i henhold til den valgte opkrævningsform sker for hver virksomhedskunde/kundetype for sig. Mindre virksomhedskunder eller koncerner kan vælge at få fælles beregning af opkrævningspriser. Priserne genberegnes som udgangspunkt årligt, men PFA Pension kan aftale med den enkelte virksomhedskunde, at priserne gælder for en længere periode end et kalenderår. Den opkrævede pris kan aftales ændret i forhold til, hvad der beregnes ud fra listepriiserne.

For overførsler til PFA Plus vil der ikke blive beregnet omkostninger til PFA som procent af indbetaling, når der er tale om (koncern-)interne overførsler, eller hvis overførslen indbetales på en pensionsordning, hvor der er en aftale om løbende indbetalinger.

2.10.1.1 Omkostninger til Letpension/pengeinstituttet

Pensionskunder som tegner gennem Letpension betaler omkostninger for Service & Rådgivning til PFA og til pengeinstituttet. Fordelingen til pengeinstituttet sker efter reglerne i Lov om forsikringsformidling. Pengeinstituttet kan aftale lavere omkostninger med pensionskunden, end de i satsbilaget angivne vedrørende Letpension/pengeinstituttet.

PFA trækker omkostningerne til PFA og pengeinstituttet i de indbetalte beløb og i depotet.

Omkostningerne består af en årlig basisomkostning samt omkostninger på indbetalingerne og depotet, jf. satsbilag.

2.10.2 Specifikke serviceydelser

Der opkræves en konkret betaling i forbindelse med en række specifikke serviceydelser på en kundaftale.

I satsbilaget findes de forskellige typer serviceydelser og priserne herfor. Priserne vurderes årligt og afhænger af en række kriterier, jf. Satsbilag.

En virksomhedskunde kan vælge solidarisk betaling for nogle af de specifikke serviceydelser, hvorefter der ikke opkræves ved udførelse af disse serviceydelser. De berørte serviceydelser fremgår af satsbilaget.

PFA kan aftale med den enkelte virksomhedskunde, at priserne gælder for en længere periode end et kalenderår. Den opkrævede pris kan aftales ændret i forhold til, hvad der fremgår af satsbilaget.

2.10.3 Opsparing

Betaling for administration af opsparingen beregnes af størrelsen af opsparingen, jf. Satsbilag.

2.10.4 Handler

I forbindelse med køb og salg i investeringskonceptet Du Investerer vil der blive trukket kurtag, jf. Satsbilag.

2.10.5 Administration af udbetalingssikring

Prisen for administration af udbetalingssikring bliver beregnet ud fra opsparingen i de koncepter, hvortil der er knyttet udbetalingssikring fra det tidspunkt, hvor udbetalingssikringen tilknyttes, jf. Satsbilag.

2.10.6 Forsikringsadministration

Prisen for at administrere forsikringsdækningerne betales selvstændigt for hver forsikringsdækning, der er på pensionskundens pensionsbevis, jf. Satsbilag.

2.10.7 Betaling til basiskapitalen

Betaling til basiskapitalen beregnes af hele opsparingen ekskl. Individuel KundeKapital, jf. Satsbilag.

2.10.8 Provision til mægler

Udover ovenstående omkostninger vil PFA opkræve eventuelt honorar hos den enkelte pensionskunde, som er aftalt mellem virksomhedskunden og forsikringsmægleren. PFA vil videresende honoraret til forsikringsmægleren.

2.11 Risikooverskud

Regler for risikooverskud anmeldes inden det tages i brug.

2.12 [Udgået]

2.13 Indbetalingspause

For pensionsordninger hvor indbetalingen mangler eller er stoppet, vil pensionsordningen blive sat på indbetalingspause i en given periode (fastsat efter aftale).

Forsikringsdækningerne opretholdes, og prisen for forsikringsdækningerne samt omkostninger trækkes i opsparingen ekskl. Individuel KundeKapital.

Ved udløb af perioden med indbetalingspause omskrives pensionsbeviset til en indbetalingsfri pensionsordning.

2.14 Indbetalingsfri pensionsordning

Ved omskrivning til indbetalingsfri pensionsordning overgår pensionsordningen til de pensionsvilkår, priser mv., PFA Pension tilbyder indbetalingsfri pensionsordninger. Pensionsordningen mister derved bindingen til en eventuel samarbejdsaftale, som den blev oprettet på. Investeringsvalgene bevares så vidt muligt, som de var umiddelbart før overgangen til indbetalingsfri pensionsordning.

Ved overgang til indbetalingsfri pensionsordning bortfalder alle forsikringsdækninger, og herefter oprettes en dødsdækning (Dækning 502) på *DødsdækningBeløb*, hvis der ikke allerede er tilknyttet en sådan til ordningen.

Hvis den indbetalingsfrie pensionsordningsværdi er lavere end *IndbetalingsfriPensionsordning_grænse*, vil pensionsbeviset automatisk blive ophævet.

2.15 Overførsler fra PFA Plus

Når en overførsel ud af PFA Plus opgøres, sker det ud fra de gældende handelskurser på valørtidspunktet for overførslen og under hensyntagen til eventuelle handelsrelaterede omkostninger.

Der trækkes evt. ikke-afregnede omkostninger og pris for forsikringsdækninger samt en overførselsomkostning, jf. Satsbilag.

Hvis overførslen finder sted senest 31.12.2009, afregnes den ikke-afregnede pensionsafkastskat. Er skatten negativ, refunderer PFA Pension den negative skat.

Hvis overførslen finder sted 1.1.2010 eller senere, overføres den ikke-afregnede pensionsafkastskat sammen med opsparingen.

2.16 Værdi ved ophævelse af pensionsordningen

2.16.1 Generelle regler for opgørelse af værdien ved ophævelse

Når værdien ved ophævelse af pensionsordningen beregnes, sker det ud fra en opgørelse af opsparingen ekskl. Individuel KundeKapital på de gældende handelskurser på valørtidspunktet for ophævelsen og under hensynstagen til eventuelle handelsrelaterede omkostninger.

Eventuel udbetalings sikring påvirker ikke værdien ved ophævelse.

Der fratrækkes evt. ikke-afregnede omkostninger, pris for forsikringsdækninger samt overførselstillæg givet ved overførsel fra PFA gennemsnitsrente inden 19. august 2013 og inden for de seneste 3 år forud for ophævelsen. Et tidligere tildelt overførselstillæg i forbindelse med en overførsel fra PFA gennemsnitsrente foretaget fra og med 19. august 2013 kan fratrækkes med samme absolutte beløb, som det udgjorde ved overførslen fra gennemsnitsrente – uafhængig af den efterfølgende udvikling af opsparingen – hvis ophævelsen er omfattet af bestemmelserne om værn mod spekulation mod kollektivet i henhold til PFA's tekniske grundlag. Ved delvis ophævelse fratrækkes et overførselstillæg i begge tilfælde forholdsmæssigt.

Den Individuelle KundeKapital opgøres herefter som beskrevet i Teknisk Grundlag for PFA Pension afsnit 3.16 vedr. ophævelse.

Ved ophævelsen trækkes en ophævelsesomkostning, jf. Satsbilag, dog ikke hvis ophævelsen sker som følge af en automatisk ophævelse. Der trækkes ligeledes skatter og afgifter samt ikke-afregnet pensionsafkastskat.

Hvis den ikke-afregnede pensionsafkastskat er negativ, tillægges beløbet ordningen umiddelbart inden ophævelsen i overensstemmelse med pensionsafkastbeskatningsloven.

2.16.2 Fradrag for kursværn

For pensionsordninger med opsparing i PFA Plus med gennemsnitsrente foretages endvidere fradrag for kursværn i henhold til nedenstående regler.

Satsen for kursværn fastsættes som den til enhver tid gældende anmeldte sats for kursværn, der gælder for den rentegruppe af forsikringer under kontribution, som indeholder de nytegnede forsikringer under kontribution.

Fradrag for kursværn udgør

$$\text{Fradrag}_{\text{kurs}} = - \min(\text{Sats}; 0) / (1 - P_{\text{PAL}}) * O,$$

hvor O betegner opsparingen, og Sats betegner den ovenfor nævnte sats for kursværn.

Fradraget for kursværn betragtes som et bruttofradrag før PAL, således at $-\min(\text{Sats}; 0)$ udtrykker, hvad der trækkes efter PAL for forsikringer, der er fuldt PAL-pligtige.

Der foretages fradrag for kursværn ved ophævelse, overførsler til andre profiler eller investeringskoncepter i PFA Plus, PFA Soraarnej, samt ved overførsel til andet selskab, både udenfor og i henhold til jobskifteaftalen.

Der foretages ikke fradrag for kursværn for Individuel KundeKapital.

Fradrag_kurs sættes altid til 0 ved hel eller delvis udbetaling af kapitalpension fra og med den aftalte pensioneringsdato.

2.17 Priser på forsikringsdækninger og indbetalingssikring

2.17.1 Prisberegning

Prisen for forsikringsdækninger og indbetalingssikring bygger på 1-årige naturlige præmier. Det gælder uanset, om priserne bygger på individuel beregning, eller om priserne bygger på gruppepriser i form af solidariske priser.

Både individuelle og solidariske forsikringspriser fastsættes med afsæt i en Makropris, der er fastsat på bestandsniveau. Denne Makropris korrigeres på virksomhedsniveau, organisationsniveau eller lignende til en Mikropris ud fra

- Erfaringstarifering
- Erhvervssammensætning
- Forfald
- Merpris for risikooverskud
- Frivillige forsikringsdækninger
- Forsikringer uden opsparing
- Karensperiode (ved indbetalingssikring)
- Faginvalditet (ved indbetalingssikring)

Makroprisen kan justeres via faktoren

- Generel prisjustering

PFA Pension kan aftale en pris for forsikringsdækningerne og indbetalingssikringen med den enkelte virksomhedskunde, der er forskellig fra, hvad der fastsættes ud fra ovenstående. Vi kan samtidig aftale med den enkelte virksomhedskunde, at de betalte solidariske priser vil være gældende længere end et kalenderår.

2.17.1.1 Individuelt beregnet Grundpris

Den beregnede Grundpris udgør $12 * \text{månedlig pris}$, og prisen er konstant indtil næste hovedforfaldsdato. Ved ændringer og nytegning på en dato, som ikke er pensionsordningens hovedforfaldsdato, beregnes prisen for 12 måneder per hovedforfaldsdatoen, og der betales for den relevante periode. De beregnede priser for forsikringsdækning og indbetalingssikring på forsikringsdækningen korrigeres for periode kortere end en måned ud fra, at alle måneder har en længde på 31 dage – jævnfør beskrivelse i afsnit 12.1.1.

Forsikringsdækninger

Grundprisen for forsikringsdækninger per én krone dækning på pensionsordningens hovedforfaldsdato for indbetaling beregnes som

Grundpris = Passiv/ Præmieaktiv,

hvor "Passiv" og "Præmieaktiv" er det for den gældende dækning relevante beskrivelse af passiv og aktiv.

Indbetalingssikring på forsikringsdækning

Grundprisen for indbetalingssikring per én krone dækning på pensionsbevisets hovedforfaldsdato for indbetaling beregnes som

Grundpris = Passiv med indbetalingssikring / Præmieaktiv med indbetalingssikring
- Passiv uden indbetalingssikring / Præmieaktiv uden indbetalingssikring,

hvor

- "Passiv uden indbetalingssikring" er det for den pågældende dækning relevante beskrivelse af passivet – beregnet under forudsætning af, at der ikke er ret til indbetalingssikring
- "Passiv med indbetalingssikring" er det for den pågældende dækning relevante beskrivelse af passivet – beregnet under forudsætning af den aftalte indbetalingssikring
- "Præmieaktiv uden indbetalingssikring" angiver præmieaktiv i den situation, hvor der ikke (længere) er ret til indbetalingssikring
- "Præmieaktiv med indbetalingssikring" er det for den aftalte indbetalingssikring relevante beskrivelse af præmieaktivet

2.17.1.2 Solidarisk beregnet Grundpris

Solidariske forsikringsdækninger, herunder indbetalingssikring, tilbydes til en veldefineret gruppe af forsikrede. Solidariske priser fastsættes med udgangspunkt i de beskrevne årlige naturlige individuelle Grundpriser.

På et hovedforfald fastsættes gruppens individuelle Grundpriser ud fra de forsikredes hele fyldte alder, køn og valgte dækningsstørrelse. Den solidariske Grundpris opnås ved at omfordele den samlede beregnede individuelle Grundpris ud fra enten

- De valgte dækningsstørrelser, så der opnås en pris pr. én krone dækning
- Antallet af forsikrede i ordningen, så forsikrede betaler samme pris uafhængig af valgt størrelse på dækning

Det aftales med den enkelte gruppe, hvordan omfordeling skal ske i fastsættelsen af den solidariske Grundpris. Det kan samtidig aftales med den enkelte gruppe, om der i omfordelingen skal tages højde for forsikringsdækningens risikoophør og udløb, så de solidariske Grundpriser bliver afhængige heraf.

2.17.2 Erfaringstarifering

Solidariske Makropriser korrigeres med en erfaringstariferingsfaktor. Denne faktor fastsættes ud fra et estimat af en ordnings fremtidige skadesniveau. Modellen til estimering af det fremtidige skadesniveau afhænger af ordningens anciennitet i PFA Plus.

Der fastsættes en erfaringstariferingsfaktor for hhv. forsikringsrisici knyttet til dødsfald og forsikringsrisici knyttet til tab af erhvervsevne, herunder indbetalingssikring.

Fastsættelse af erfaringstariferingsfaktorer

Hvis ordningen ikke tidligere har haft forsikringsrisici knyttet til dødsfald/tab af erhvervsevne, sættes erfaringstariferingsfaktoren vedr. dødsfald/tab af erhvervsevne til 1 eller ud fra data fra en sammenlignelig gruppe i PFA.

- Hvis ordningen tidligere har haft forsikringsrisici knyttet til dødsfald/tab af erhvervsevne, men vi ingen oplysninger får om tidligere skader, sættes erfaringstariferingsfaktoren vedr. dødsfald/tab af erhvervsevne til 1,1.
- Hvis vi har oplysninger om tidligere skader regnes egen skadesprocent som forholdet mellem de faktiske antal skader og det forventede antal skader. Har ordningen været frivillig korrigeres forventede antal skader med et tillæg på 20 %. Det forventede antal skader regnes normalt ud fra de senest anmeldte intensiteter som anvendes til prisberegningen og er angivet i bilag "Sætser vedrørende "Dækninger" og generelle sætser" til teknisk grundlag for PFA Plus. Der ses på antal skader for de seneste op til 5 år. Vi anvender en Bühlmann-Straub model med kredibilitetsvægten z til beregning af den estimerede fremtidige skadesprocent:

Den estimerede fremtidige skadesprocent regnes som

$$\text{Sk-pct-model} = Z * \text{Sk-pct-egen} + (1-Z) * 0,95 ,$$

hvor Z følger af skemaet i afsnit 5.2.

Erfaringstariferingsfaktoren f_{erfa} bestemmes som

$$f_{erfa} = \text{Sk-pct-model}/0,95,$$

rundet op til nærmeste 0,05.

Faktoren er som udgangspunkt minimum 0,5 og maksimum 2,0, men kan afvige herfra, hvis det aktuarmæssigt vurderes mere retvisende. Hvis antallet i ordningen er under 500 og det forventede antal skader over 3 år er mindre end 1, sættes faktoren til 1.

2.17.3 Erhvervssammensætning

Grundprisen er fastsat ud fra forventning om, at den forsikrede erhvervsmæssigt er ansat i en funktionærlignende stilling med beskæftigelse inden for administration og salg. Der kan opkræves et pristillæg for forsikringsdækninger ved tabt erhvervsevne og indbetalingssikring på erhverv, som PFA Pension vurderer som mere risikobetonede.

De enkelte erhverv inddeles i fareklasserne 1-4, hvor fareklasse 1 er den mindst risikobetonede og fareklasse 4 er den mest risikobetonede.

En virksomhed eller anden gruppe med fælles prisfastsættelse kan vælge enten at belaste forsikringsprisen for den enkelte forsikrede med tillægget for denne forsikredes konkrete erhverv eller få fastsat et gennemsnitstillæg ud fra erhvervsvurderingen i gruppen, hvor det gennemsnitlige tillæg belaster alle forsikrede i gruppen. Grupper der overvejende består af funktionæransatte kan betragtes som grupper der udelukkende består af fareklasse 1.

Prisfaktor for hver fareklasse fremgår af Satsbilag.

2.17.4 Forfald

Hvis der er aftalt andet end månedlig betaling, korrigeres forsikringspriserne. Korrektionsfaktorer fremgår af Satsbilaget.

2.17.5 Merpris for risikooverskud

Metode for beregning af merpris for ret til udbetaling af risikooverskud vil blive anmeldt, inden det tages i brug.

2.17.6 Frivillige forsikringsdækninger

Grundprisen er fastsat ud fra en forventning om, at forsikringsdækningen er tegnet som en del af en obligatorisk firmapensionsordning. Der kan opkræves et pristillæg for forsikringsdækninger ved dødsfaldsdækninger og indbetalingssikring på dødsfaldsdækninger og opsparing, der tegnes frivilligt. Prisfaktoren (f^{fri}) fremgår af satsbilag.

2.17.7 Forsikringer uden opsparing

Grundprisen er fastsat ud fra en forventning om, at prisen for forsikringsdækninger kan opkræves ud af opsparingen for forsikringskontrakter i henstand. Der kan opkræves et pristillæg for forsikringsdækninger ved dødsfaldsdækninger og indbetalingssikring på dødsfaldsdækninger, for forsikringsdækninger, der tegnes for medarbejdergrupper uden opsparing.

Prisfaktor (f^{henst}) fremgår af satsbilag.

2.17.8 Karensperiode (ved indbetalingssikring)

Der er mulighed for at korrigere den solidariske Makropris med en faktor, der afhænger af, hvor lang karensperioden er, dvs. perioden fra nedsættelse af erhvervsevnen i dækningsberettiget grad til påbegyndelse af indbetaling via indbetalingssikring.

Der er mulighed for en karensperiode på 3 mdr. ($k[t_{ae}] = 0,25$), 6 mdr. ($k[t_{ae}] = 0,50$) og 12 mdr. ($k[t_{ae}] = 1$).

Satsen $f^{k[t_{ae}]}$ for karensfaktoren fremgår af satsbilag afsnit 5.2

2.17.9 Generel prisjustering

Der er mulighed for at korrigere Makroprisen med en generel prisjustering. Prisjusteringen er afhængig af, om prisen vedr. forsikringsrisici er knyttet til dødsfald eller knyttet til indbetalingssikring.

Satserne $f^{pkor[t_{ae}]}$ og $f^{pkor[død]}$ for prisjusteringsfaktorerne, der indgår som multiplikationsfaktorer i prisen, fremgår af satsbilag afsnit 5.2.

2.17.10 Faginvaliditet (ved indbetalingssikring)

Der er mulighed for at korrigere den solidariske Makropris med en faktor for faginvaliditet, der afhænger af hvilken faggruppe, der skal dækkes, og hvor lang dækningsperioden er.

Satsen $f^{fag(t_{ae})}$ for faginvaliditetsfaktoren fremgår af satsbilag afsnit 5.2."

2.18 Overlevelsesevinst under opsparing

Opsparingen vil for pensionsbeviser under opsparing blive opskrevet med en overlevelsesevinst, hvis der ikke er fuld opsparingssikring.

Opskrivningen sker en gang om måneden som

$$\text{Overlevelsesevinst} = (\mu^{ad} / 12) * (\text{MAKS}(0; \text{Primo-saldo på opsparingen} - \text{Latent PAL}) - \text{primo } S^{ad}),$$

hvor

μ^{ad} fastsættes som beskrevet i intensiteter til prisberegning – Bilag 15 Satser vedrørende "Dækninger" og generelle satser og primo S^{ad} er den del af opsparingen efter Latent PAL, der er opsparingssikret.

2.19 Overlevelselsesgevinst under nedsparing

Livspensionsopsparingen vil for pensionsbeviser under nedsparing blive opskrevet med en overlevelselsesgevinst.

Opskrivningen sker en gang om måneden som

Overlevelselsesgevinst =

$(\mu^{ad}(\text{forsikrede}) / 12) * \text{MAKS}(0; \text{Primo-saldo for opsparing} - \text{Latent PAL}) * (1 - \text{primo passiv givet forsikrede er død og begunstigede er i live} / \text{primo passiv givet forsikrede og begunstigede er i live}) +$
 $(\mu^{ad}(\text{begunstigede}) / 12) * \text{MAKS}(0; \text{Primo-saldo for opsparingen} - \text{Latent PAL}) * (1 - \text{primo passiv givet forsikrede er i live og begunstigede er død} / \text{primo passiv givet forsikrede og begunstigede er i live}),$

hvor

$\mu^{ad}(\text{forsikrede})$ er beskrevet i intensiteter til prisberegning – Bilag 15 Satser vedrørende "Dækninger" og generelle satser,

$\mu^{ad}(\text{begunstigede})$ er beskrevet i intensiteter til prisberegning – Bilag 15 Satser vedrørende "Dækninger" og generelle satser,

Primo passiv, givet forsikrede er død og begunstigede er i live, er $S_{704}^{ad} + S_{705}^{ad} + S_{706}^{ad}$, forudsat de pågældende dækninger er tilknyttet ordningen, og

Primo passiv, givet forsikrede er i live og begunstigede er død, er $S_{704}^{ad2} + K_{705} + S_{706}^{ad2}$, forudsat de pågældende dækninger er tilknyttet ordningen.

For ophørende livspension kan der ikke tilknyttes dækning 704 og 706.

Passiverne (beskrevet i 12.3.3) er beregnet med *Rente_1* hhv. *Rente_9* og intensiteter $\mu_x^{d,udb,M}$

(Intensiteter til beregning af den årlige udbetaling for livspensioner – Bilag 15)

2.20 Regler for beregning og fordeling af overskud til forsikringstagerne for pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente

2.20.1 Generelt

Pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente (opsparing i investeringsprofil G) er bonusberettigede for så vidt angår opsparingsdækninger med tilknyttet udbetalings sikring. Pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente er dog ikke omfattet af kontributionsbekendtgørelsen.

Principperne for beregning og fordeling af realiseret resultat for disse ordninger fremgår af nedenstående afsnit.

2.20.2 Realiseret resultat og fordeling heraf

Den samlede opsparing i PFA Plus med gennemsnitsrente eksklusiv Individuel KundeKapital investeres på samme måde som de midler, der hører til rentegruppen af forsikringer under kontribution, som indeholder nytegnede policer under kontribution.

Det samlede realiserede resultat for pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente består af to dele.

Den ene del beregnes som 5 pct. af indbetalingerne til opsparingen i PFA Plus med gennemsnitsrente. Satsen anvendes på løbende indbetalinger, engangsindbetalinger samt overførsler fra anden pensionsleverandør. PFA Pension kan uden varsel ændre den nævnte procentsats, herunder sætte den til nul, ved anmeldelse til Finanstilsynet.

Den anden del opgøres som forskellen mellem (1) summen af resultatet af investeringsvirksomheden (før skat) vedrørende de aktiver, der særskilt er allokeret til opsparingen, og ordningernes samlede andel af eventuelle reguleringer direkte over balancen i henhold til § 83, stk. 1 i regnskabsbekendtgørelsen, og (2) summen af en teknisk beregnet forrentning af opsparingen eksklusiv Individuel KundeKapital, der fremkommer ved anvendelse af den tekniske rentesats til beregning af udbetalingsssikring, jf. afsnit 2.6, og ændringer i den akkumulerede markedsværdiregulering knyttet til opsparingsdækninger eksklusiv ændringer foretaget i medfør af reglerne for fordeling af realiseret resultat.

Nedenfor følger en procesbeskrivelse af fordelingen af det realiserede resultat for pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente.

Hvis det samlede realiserede resultat er positivt, udlignes eventuelle fremførte tab. Fremførte tab dækker både træk på bonuspotentialer på fripolicydelser samt beløb ført på skyggekonti hørende til PFA Plus med gennemsnitsrente som følge af tab på disse ordninger. Udligningen for pensionsordningerne på den ene side og egenkapital og KundeKapital på den anden side sker med udgangspunkt i, hvorledes disse har bidraget til dækning af tabene. Når der sker ændring i bonuspotentiale på fripolicydelser, vil fordelingen af det fremførte tab dog alt andet lige omfordeles mellem forsikringerne på den ene side og egenkapital og KundeKapital på den anden side.

Hvis det tilbageværende realiserede resultat herefter er positivt, reduceres det med værdien af tilbageværende skyggekonti pga. manglende driftsherretillæg i tidligere år. Udligningen af skyggekontiene sker forholdsmæssigt i forhold til størrelsen på skyggekontiene, idet det tilbageværende realiserede resultat herefter ikke kan blive negativt.

Herefter reduceres det tilbageværende realiserede resultat med dens beregnede tilstræbte driftsherretillæg, jf. afsnit 2.20.3, idet det tilbageværende realiserede resultat hermed dog ikke kan blive negativt. Driftsherretillægget tildeles forholdsmæssigt til egenkapitalen og KundeKapital. Tilgodehavende driftsherretillæg føres på skyggekonti.

Herefter reduceres det tilbageværende realiserede resultat med beløb der forlods er tilskrevet pensionsordningernes opsparinger som rentebonus. Ved rentebonus forstås forskellen mellem på den ene side den tilskrevne forrentning (før skat) og på den anden side tilskrevet rente i henhold til den tekniske rentesats. Der tilskrives rentebonus uafhængigt af, om de individuelle bonuspotentialer ved årets begyndelse har været benyttet til at dække tab udover kollektivt bonuspotentiale.

Herefter reduceres det tilbageværende realiserede resultat med den samlede andel af den selskabspligtige PAL-skat. Denne andel beregnes i overensstemmelse med PAL § 8, idet kun beløb hørende til opsparing i PFA Plus med gennemsnitsrente indgår. Er den beregnede andel af PAL-skatten negativ, sættes PAL-skatten for året til 0, og det negative beløb fremføres til modregning i den kollektive PAL-skat for ordningerne i efterfølgende år.

Er det tilbageværende realiserede resultat efter PAL-skat positivt, overføres det til et allokeret kollektivt bonuspotentiale hørende til opsparing i PFA Plus med gennemsnitsrente.

Er det tilbageværende realiserede resultat efter PAL negativt, trækkes beløbet i det allokerede kollektive bonuspotentiale hørende til PFA Plus med gennemsnitsrente. Såfremt det kollektive bonuspotentiale ikke fuldt ud kan dække det negative beløb, reduceres pensionsordningernes samlede bonuspotentiale på fripolicydelser med det resterende negative beløb. Såfremt det samlede bonuspotentiale på fripolicydelser ikke er tilstrækkeligt, dækkes det manglende beløb forholdsmæssigt af egenkapitalen og KundeKapital. Når egenkapitalen og KundeKapital dækker en andel af det negative resultat, føres beløbet på de respektive skyggekonti.

2.20.3 Tilstræbt driftsherretillæg

Der fastsættes et tilstræbt driftsherretillæg, som overføres til egenkapitalen og KundeKapital i overensstemmelse med reglerne for fordeling af realiseret resultat, jf. afsnit 2.20.2. Driftsherretillægget beregnes som en procentandel af summen af den årets gennemsnitlige livsforsikringshensættelser for pensionsordningerne i PFA Plus med gennemsnitsrente og årets gennemsnitlige hertil allokerede kollektive bonuspotentiale. Livsforsikringshensættelserne indgår med værdien før et eventuelt træk på bonuspotentiale på fripolicydelser. Satsen for driftsherretillæg svarer til den til enhver tid gældende anmeldte sats for driftsherretillæg, der gælder for den rentegruppe af forsikringer under kontribution, som indeholder de nytegnede forsikringer under kontribution.

2.21 Regulering af indbetalingssikring

Det er muligt at tilkøbe Regulering af indbetalingssikring på opsparing. Reguleringssatsen beregnes årligt pr. 1. januar og kan være en fast procent eller en pristalsregulering. Størrelsen af pristalsreguleringen fastsættes ud fra nettoprisindekset fra Danmarks statistik.

Reguleringssatsen i pristalsreguleringen beregnes som den procentuelle ændring i det gennemsnitlige indeks fra juli 18 måneder før reguleringen til juli 6 måneder før reguleringen og det gennemsnitlige

indeks fra juli 30 måneder før reguleringen til juli 18 måneder før reguleringen. Hvis den procentuelle ændring i indekset er negativ, sker der ingen regulering af udbetalingen.

Reguleringen fastsættes som en procentsats med én decimal.

PFA forbeholder sig retten til at overgå til et lignende prisindeks uden varsel, hvis det anvendte indeks ikke længere offentliggøres mere eller af andre årsager ikke kan anvendes i denne sammenhæng.

2.22 Udbetalingsprincipper

For PFA Plus profil G (PFA Plus med gennemsnitsrente) fastsættes de faktiske udbetalinger, således at de svarer til den tilknyttede udbetalingssikring. Dette gælder for alle opsparingsformer.

For øvrig opsparing i PFA Plus som ratepension, ophørende livspension og livsvarig livspension beregnes den årlige udbetaling som udgangspunkt én gang årligt efter udbetalingsforløbets påbegyndelse. Udbetalingerne er dermed variable og kan falde i værdi i forbindelse med den årlige genberegning.

De anvendte renteforudsætninger til fastsættelse af den variable udbetaling for ratepensioner, ophørende livspensioner og livsvarige livspensioner fremgår af tabellen nedenfor for opsparing med og uden udbetalingsikring. Der henvises til bilag 14 for de faktiske satser.

	Livspension (livsvarig)	Ratepension	Ophørende livspension
Med udbetalingsikring (profil A og B)	Rente_1u	Rente_2u	Rente_9u
Uden udbetalingsikring	Rente_1	Rente_2	Rente_9

Tabel: Udbetalingsrenter for de forskellige opsparingsformer med og uden udbetalingsikring.

Ved beregning af udbetalingen for livsbetingede ydelser anvendes endvidere de dødelighedsforudsætninger, som findes specificeret i afsnit 12.2 og i bilag 14.

2.22.1 Fastsættelse af udbetalingsniveau for opsparing i profil A og B med udbetalingsikring

[Dette afsnit er senest opdateret via anmeldelsen "PFA Plus - Nye dækninger, udbetalingsrenter mv." af 30.08.2013]

For opsparing med udbetalingsikring i profil A og B beregnes den faktiske årlige udbetaling som udgangspunkt på baggrund af opsparingens størrelse på det pågældende tidspunkt og ud fra en renteforudsætning, som overstiger den rente, der er anvendt ved beregning af det sikrede niveau. Dette betyder, at udbetalingen sædvanligvis vil overstige det sikrede niveau, og at den vil bestå af den sikrede del og af en variabel del.

Hvis opsparingens størrelse ved beregning af den årlige udbetaling ikke er tilstrækkelig til at dække summen af den systemberegnete markedsværdi for det sikrede niveau og den variable del i K_{udb} år, nedsættes udbetalingen til det sikrede niveau. Størrelsen K_{udb} beregnes som minimum af enhedspassivet for den pågældende udbetalingsform (beregnet under markedsværdiantagelser) og parameteren N_{udb} , dvs. $K_{udb} = \min(N_{udb}, Passiv_{MV})$. Parameteren N_{udb} findes angivet i bilag 14.

Den systemberegnete markedsværdi beregnes ved at anvende dødelighedsforudsætningerne fra udbetalingsgrundlaget og den gældende rentekurve.

3 Dækninger

3.1 Overblik over dækninger

3.1.1 Dækninger der tegnes som Syge- og Ulykkesforsikring

- Forsikringsdækninger ved Kritisk Sygdom
- Forsikring af helbred
- Forsikringsdækninger ved Tab af Erhvervsevne

3.1.2 Dækninger der tegnes som livsforsikring

Dækning	Forsikringsdækninger ved død uden reserveopbygning/-afsættelse
502	Livsforsikring – løbende udbetaling
503	Opsparings sikring af livsvarig Livspensionsopsparing
504	Børnepension løbende, obligatorisk
505	Børnepension løbende, frivillig
506	Børnepension engangsbeløb, obligatorisk
507	Børnepension engangsbeløb, frivillig
508	Opsparings sikring af tidsbegrænset Livspensionsopsparing

Dækning	Forsikringsdækninger ved død med reserveopbygning/-afsættelse
704	Opsat Ægtefælle- / samlever-pension med opsat risiko
705	Opsat enkelt-livs arverente med opsat risiko
706	Opsat to-livs arverente med opsat risiko

Dækning	Opsparingsdækninger
601	Kapitalpension
602	Ratepension

603	Livspension tidsbegrænset
604	Livspension livsvarig
605	Opsat Livspension tidsbegrænset
606	Opsat Livspension livsvarig

Dækning	Aktiver
901	Indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, hel ved halv
902	Indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, opfyldning
904	Præmieaktiv med indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, hel ved halv
905	Præmieaktiv med indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, opfyldning
907	Præmieaktiv uden indbetalingssikring

3.2 Beskrivelse af dækninger tegnet som livsforsikring

Der henvises til Bilag 12.

4 Grundlaget for beregning af livsforsikringshensættelser

4.1 Livsforsikringshensættelsen

Opgørelse af livsforsikringshensættelser til markedsværdi tager udgangspunkt i regnskabsbekendtgørelsens § 66.

Pensionsordninger med opsparing i investeringsprofil G tilhører forsikringsklasse I. Alle øvrige pensionsordninger i PFA Plus tilhører forsikringsklasse III.

For forsikringer i forsikringsklasse I anvendes de sædvanlige regnskabsposter, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 66, idet *Bonuspotentiale på fripolicydelser* betragtes som bonuspotentiale knyttet til den sikrede udbetaling ved indbetalingsfri pensionsordning.

For forsikringer i forsikringsklasse III er der ikke tale om bonusberettigede forsikringer, og beregningerne er derfor ikke bygget op ud fra en særskilt beregning af de sædvanlige bonuspotentiale.

Livsforsikringshensættelser for Liv forsikringsklasse III kan opdeles i to dele:

- Regnskab for opsparing og udbetalingsssikring
- Regnskab for forsikringsdækninger

Der foretages selvstændig beregning af sædvanlige regnskabsstørrelser for hver af disse to grupper, således at der ikke foretages modregninger mellem disse grupper. Ved opgørelse af markedsværdiregnskab anvendes rentekurven beskrevet i afsnit 4.2 og risikointensiteterne beskrevet i Satsbilag.

Livsforsikringshensættelser for Liv forsikringsklasse I opgøres med udgangspunkt i de samme regnskabsstørrelser som beskrevet nedenfor.

Der anvendes følgende notation for en pensionskunde x og for en given dækning:

- O_x betegner opsparingen (fælles for alle opsparingsdækningerne), jf. afsnit 2.3.
- Y_x^G betegner den sikrede udbetaling knyttet til en dækning.
- K_x^M betegner markedsværdien for en enhed af dækningen, inkl. eventuelt risikotillæg.
- P_x^G betegner den opkrævede pris for den pågældende dækning (kun risikodækninger, inkl. opkrævede administrationsomkostninger).
- A_x^M betegner markedsværdien for en enhed af indbetalingen (kun risikodækninger), inkl. eventuelt risikotillæg.
- Adm_x betegner administrationsomkostninger.

4.1.1 Markedsværdiregnskab for opsparing og opsparingsdækninger

Markedsværdiregnskabet for opsparingsdækninger og for forsikringsdækninger ved død med reserveopbygning/-afsættelse opgøres for pensionskunde x med udgangspunkt i opsparingen, O_x , og

den eventuelt tilknyttede udbetalingssikring. Markedsværdien af de eventuelt tilknyttede udbetalingssikringer beregnes på formen:

$$GY_x^o = \sum (Y_x^{G,o,j} \cdot K_x^{M,o,j} + Adm_x^{o,j}),$$

hvor der summeres over udbetalingssikringer j knyttet til opsparingen.

Til markedsværdierne er der tillagt administrationsomkostninger $Adm_x^{o,j}$ forbundet med udbetalings-sikringerne. Dette tillæg beregnes via indregning af en rentemarginal for den afgivne udbetalingssikring og opstår som forskellen mellem markedsværdien af ydelserne beregnet med rentemarginal og uden rentemarginal, dvs.

$$Adm_x^{o,j} = Y_x^{G,o,j} \cdot (K_x^{M,o,j,*} - K_x^{M,o,j}),$$

hvor $K_x^{M,o,j,*}$ angiver markedsværdien beregnet med en rentemarginal δ_o (efter PAL).

Ved overgang til indbetalingsfri pensionsordning bortfalder forsikringsdækningerne som udgangspunkt fra aftalen. Dog vil der blive tilknyttet en dødsfaldsdækning på $DødsdækningBeløb$, hvis datoen for første løbende udbetaling ikke er opnået og der er opsparing i skattekode forskellig fra 1 og 9, jf. afsnit 2.14.

Der beregnes en markedsværdi for denne dækning (til indbetalingsfri pension):

$$GFY_x^{r,\min} = Y^{G,r,\min} \cdot K_x^{M,r,\min},$$

hvor $K_x^{M,r,\min}$ angiver markedsværdien af en enhed af denne dækning, og hvor $Y^{G,r,\min}$ svarer til $DødsdækningBeløb$. Dækningen beregnes med et risikoophør svarende den afgivne pensionsalder.

Idet værdien af udbetalingssikringerne ikke er påvirket af fremtidige indbetalinger, defineres nu:

$$GFY_x^o = GY_x^o + GFY_x^{r,\min}.$$

Livsforsikringshensættelsen knyttet til opsparing, forsikringsklasse III, er givet ved:

$$LH_x^o = \max(O_x, GFY_x^o).$$

4.1.2 Regnskab for forsikringsdækninger, Liv

For pensionskunde x beregnes markedsværdien af garanterede ydelser for alle risikodækninger knyttet til Liv via

$$GY_x^r = \sum_j (Y_x^{G,r,j} \cdot K_x^{M,r,j} - P_x^{G,r,j} \cdot A_x^{M,r,j} + Adm_x^{r,j}),$$

hvor der summeres over risikodækninger j omfattet af Liv, forsikringsklasse III.

Ved opgørelse af markedsværdien GY_x^r inddrages information om den resterende aftalte længde af indbetalingsperioden (jf. afsnit 2.17), som fastlægger det reelle risikoophør for både passivet $K_x^{M,r,j}$ og præmieaktivet $A_x^{M,r,j}$.

Der tillægges markedsværdien af forventede udgifter $Adm_x^{r,j}$ til administration af forsikringerne:

$$Adm_x^{r,j} = omk_x^r \cdot P_x^{G,r,j} \cdot A_x^{M,r,j} + Y_x^{G,r,j} \cdot (K_x^{M,r,j,*} - K_x^{M,r,j}).$$

Med denne definition anvendes to omkostningssatser i markedsværdigrundlaget. Den første sats omk_x^r ganges med præmieaktivet og kan opfattes som en 1-årig belastning. Den anden del indregnes via en rentemarginal δ_r (efter PAL), som indgår ved beregning af værdien $K_x^{M,r,j,*}$.

Idet alle forsikringsdækninger bortfalder ved overgang til indbetalingsfri pensionsordning (bortset fra en evt. dødsfaldsdækning, jf. afsnit 4.1.1), defineres markedsværdien af garanterede fripolicydelser for risikodækninger til $GFY_x^{r,*} = 0$.

Der foretages maksimeringer inden for risikodækningerne, så markedsværdien for indbetalingsfri pensionsordninger opgøres som:

$$GFY^r = \max\left(0, \sum_x GY_x^r\right).$$

Livsforsikringshensættelsen for risikodækninger, forsikringsklasse III, defineres ved

$$LH^r = GFY^r.$$

4.1.3 Samlet markedsværdiregnskab for liv

De samlede regnskabsstørrelser er givet ved:

$$\begin{aligned} GY &= \sum_x GY_x = \sum_x GY_x^o + \sum_x GY_x^r, \\ GFY &= \sum_x GFY_x^o + GFY^r, \\ LH &= \sum_x LH_x^o + LH^r. \end{aligned}$$

Ovenstående regnskabsstørrelser tillægges IBNR og RBNS samt fradrages erstatningshensættelsen. IBNR, RBNS og erstatningshensættelse er beskrevet i afsnit 4.1.5.

For forsikringsklasse I opgøres *Værdien af garanterede ydelser*, *Værdien af garanterede fripolicydelser* og *Værdien af retrospektive hensættelser* som GY henholdsvis GFY henholdsvis LH , idet *Værdien af retrospektive hensættelser* dog kan forhøjes eller reduceres som følge af fordeling af realiserede resultater til de forsikrede.

Herefter bestemmes *Bonuspotentiale på fremtidige præmier*, BP , og *Bonuspotentiale på fripolicydelser*, BFY , i overensstemmelse med regnskabs-bekendtgørelsens § 66:

$$BP = GFY - GY,$$
$$BFY = LH - GFY,$$

4.1.4 Forventet fremtidigt administrationsregnskab

Nutidsværdien af et forventet fremtidigt administrationsresultat er 0 og er derfor ikke medregnet.

4.1.5 IBNR, RBNS og erstatningshensættelser

4.1.5.1 IBNR ved død

IBNR ved død er opgjort til θ_1 måneders risikopræmie ved død for eventuelle policer.

4.1.5.2 IBNR ved invaliditet

IBNR ved invaliditet udgøres af hensættelse til skader, som endnu ikke er anmeldt på grund af forsinket reaktion fra den forsikrede. Hensættelsen er skønnet til θ_2 måneders risikopræmie ved invaliditet for eventuelle policer.

4.1.5.3 RBNS

RBNS er hensættelse til anmeldte men endnu ikke ekspederede – og måske heller ikke afgjorte – skader. Hensættelsen er opgjort ved, at der på alle policer i PFA Plus undersøges, om der er anmeldt dødsfald eller søgt om indbetalingssikring, som endnu ikke er ekspederet. Det anførte beløb er opgjort som risikosummen.

For anmeldte invalideskader afsættes der til to typer af RBNS-skader: Behandlede, men ikke-ekspederede sager, og ikke-behandlede sager. RBNS-hensættelserne for ikke-behandlede sager korrigeres med en faktor R_{RBNS} .

4.1.5.4 Erstatningshensættelse

Erstatningshensættelse omfatter ikke betalte men forfaldne forsikringsydelse. Den indbefatter derudover et skøn over forsikringsydelse for endnu ikke anmeldte forsikringsbegivenheder, der ville være forfaldne i regnskabsåret, hvis forsikringsbegivenhederne havde været anmeldt og de tilhørende sager færdigbehandlet.

Beløbet beregnes som summen af

- Optalt engangsbeløb ved anmeldte døds-skader,

- ψ_1 x risikosum for sumudbetalinger ved død.
- ψ_2 x risikosum for rateudbetalinger ved død.
- ψ_3 x anmeldte, men endnu ikke ekspederet indbetalingsssikring,
- ψ_4 x IBNR-erstatningsreserve ved indbetalingsssikring.

Endelig indeholder den i regnskabet anførte erstatningshensættelse ekspederede sager, der endnu ikke er udbetalt.

4.2 Diskonteringsrente

PFA Pension anvender den af Finanstilsynet estimerede (justerede) rentekurve. Rentekurven reduceres med pensionsafkastskat.

4.3 Grundlagselementer for markedsværdigrundlaget

I dette afsnit beskrives de underliggende risikoforudsætninger, dødelighed og tab af erhvervsevne. Derudover inddrages ophævelsesadfærd, som anvendes ved opgørelse af markedsværdiregnskab.

Bedste skøn er generelt baseret på observationer fra de seneste 5 år for PFA Pensions gennemsnitsrentebestand samt ud fra forventninger til sammensætningen af bestanden i PFA Plus.

4.3.1 Forsikringsrisiko

Ved opgørelse af hensættelser til markedsværdi tages udgangspunkt i estimerede intensiteter fra markedsværdigrundlaget. For policer tegnet på kønsafhængigt grundlag anvendes kønsafhængige markedsværdi-intensiteter, og for policer tegnet på unisex grundlag anvendes unisex markedsværdi-intensiteter med undtagelse af aktivdødeligheden og levetidsforbedringerne for aktiv- og invalidedødeligheden.

Aktivdødeligheden primo 2013 modelleres ved Finanstilsynets dødelighedsmodel

$$\mu_{x,0}^{ad} = \exp(\beta_1 r_1(x-1/2) + \beta_2 r_2(x-1/2) + \beta_3 r_3(x-1/2)) \mu_{x,2012}^{FT} (1 - R_x^{FT})^{1/2},$$

for hele aldre x , hvor $\mu_{x,2012}^{FT}$ udgør Finanstilsynets benchmark for basisdødeligheden i år 2012 for alder x , og hvor R_x^{FT} angiver benchmarket for de forventede fremtidige levetidsforbedringer i procent for alder x .

Endelig er funktionerne $r_1(x)$, $r_2(x)$ og $r_3(x)$ givet ved:

$$r_m(x) = \begin{cases} 1 & \text{for } x \leq x_{m-1} \\ \frac{x_m - x}{x_m - x_{m-1}} & \text{for } x_m < x < x_{m-1} \\ 0 & \text{for } x \geq x_m \end{cases}$$

hvor $m = 1, 2, 3$ og $(x_0, x_1, x_2, x_3) = (40, 60, 80, 100)$. For $x > 110$ anvendes $\mu_{110, 2012}^{FT}$ og R_{110}^{FT} .

De kønsafhængige benchmark for basisdødeligheden og levetidsforbedringerne er offentliggjort for heltallige aldre af Finanstilsynet d. 11. juli 2013. For ikke-heltallige aldre interpoleres lineært imellem de nærmeste heltallige værdier for basisdødeligheden og for levetidsforbedringerne.

For generelt $t \geq 0$, hvor t er tid [år] efter 1. januar 2013, er bestandsdødeligheden givet ved

$$\mu_{x,t}^{ad} = \mu_{x,0} (1 - R_x^{FT})^t$$

De estimerede beta-værdier ovenfor er angivet i Satsbilag.

Der anvendes betegnelsen $\mu_{x,0,v}^{id}$ for invalidedødeligheden gældende i alder x til tid 0 med varighed v , dvs. at invalidedødeligheden afhænger af hvor længe pensionskunden har været invalid. Varighedsafhængigheden modelleres ved en Gompertz-Makeham dødelighed gældende de første 2 år efter invaliditetens indtræffelse, og en anden dødelighed gældende når varigheden af invaliditeten er større end 2 år. Invalidedødeligheden må ikke blive mindre end gennemsnitsdødeligheden når denne modelleres med Gompertz-Makeham intensiteten μ_x^{GM}

Invalidedødelighed inkl. forventet levetidsforbedring, $\mu_{x,t,v}^{id}$, bestemmes ved at multiplicere $\mu_{x,0,v}^{id}$, henholdsvis, med $(1 - R_x^{FT} - R_d)^t$ jævnfør ovenfor.

For "Tab af erhvervsevne" findes kønsafhængige invalideintensiteter på sædvanlig Gompertz-Makeham form for de to invalidedækninger, $\mu_{x,0}^{ai,1}$ (hel ved halv) og $\mu_{x,0}^{ai,2}$ (opfyldning). Intensiteten kan dog ikke blive mindre end 10^{-4} . Intensiteten for opfyldningsinvaliderenten er fastsat som $(1 + \kappa_1)$ gange med intensiteten for hel ved halv.

Reaktiveringsintensiteter modelleres på formen

$$\mu_{x,0,v}^{ir} = \max(0, \alpha_v + \beta_v \cdot \max(x, x_{0,v}))$$

I forhold til den estimerede reaktiveringsintensitet er der indregnet en forøgelse på κ_2 på baggrund af forventninger til forbedrede processer til håndteringen af invalidepensionister. Der anvendes samme reaktiveringsintensiteter for de to invalidebegreber.

Idet aktivdødeligheden og levetidsforbedringerne for aktiv- og invalidedødeligheden er baseret på Finanstilsynets benchmark, der ikke findes som unisex grundlag, bliver der for policer tegnet på unisex

grundlag foretaget en beregning af enhedspassiverne/-aktiverne for begge køn, hvorefter gennemsnittet af disse anvendes.

4.3.2 Ophævelse af pensionsordning

Markedsværdier beregnes under inddragelse af selskabets forventninger til den fremtidige ophævelsesadfærd. Der specificeres en aldersafhængig fælles ophævelsesintensitet på formen $\mu_{x,0}^{ag} = (\alpha + \beta(x - x_0) \mathbb{1}_{\{x \leq x_1\}})$, hvor værdierne af parametrene findes i Satsbilag.

Der indregnes ikke fripoliceadfærd.

4.3.3 Risikotillæg

Markedsværdiregnskabet opgøres med udgangspunkt i bedste skøn for intensiteterne, inkl. forventninger til fremtidige levetidsforbedringer. Derudover indregnes et risikotillæg som beskrevet nedenfor.

Risikotillægget afspejler usikkerheden forbundet med den forventede fremtidige levetidsforbedring. Dette opnås ved at indregne et større fald i dødeligheden end beskrevet under afsnit 4.3.1. Den indregnede levetidsforbedring øges med R_d pr. år. Der indregnes et risikotillæg ved at øge trenden med R_d , således at dødelighederne $\mu_{x,t}^{ad,*}$ og $\mu_{x,t,v}^{id,*}$ til tid $t \geq 0$ efter indregning af risikotillæg defineres ved

$$\mu_{x,t}^{ad,*} = \mu_{x,0}^{ad} (1 - R_x^{FT} - R_d)^t \quad \text{og} \quad \mu_{x,t,v}^{id,*} = \mu_{x,0,v}^{id} (1 - R_x^{FT} - R_d)^t.$$

Der indregnes risikotillæg vedrørende intensiteten for tab af erhvervsevne ved at øge bedste skøn med faktoren R_j , dvs. at invalideintensiteter inkl. risikotillæg angives på formen: $\mu_{x,0}^{ai,j} \cdot R_j$, for de to invalidetyper $j=1,2$.

Der indregnes yderligere et implicit risikotillæg vedrørende invalidedødelighed, idet der anvendes samme invalidedødelighed for alle invalidetilfælde.

Reaktiveringsintensiteter efter indregning af risikotillæg fastsættes ved at reducere bedste skøn med $(1 - R_r)$, således at reaktiveringsintensiteten fastsættes som $\mu_{x,0,v}^{ir,*} = R_r \cdot \mu_{x,0,v}^{ir}$.

Ophævelsesintensiteten efter indregning af risikotillæg fastsættes ved at reducere det bedste skøn med $(1 - R_g)$, således at den anvendte ophævelsesintensitet bliver $\mu_{x,0}^{ag,*} = R_g \cdot \mu_{x,0}^{ag}$.

Parametre i forbindelse med risikotillæg står opført i Satsbilag.

5 Satsbilag

Satser vedrørende omkostninger hhv. dækninger fremgår af Bilag 13 hhv. 14.

5.1 Satser vedrørende markedsværdigrundlaget

Diverse satser for markedsværdigrundlaget		
Omkostningssatser	δ_o	0,25 %
	δ_r	0,25 %
	omk_x^r	3 %
Satser for fald i dødelighed	x_1^γ	60
	x_2^γ	90
	ρ_1	0,013
	ρ_2	0,013
	ρ_3	0,0003333
	ρ_4	0,003
Ophævelsessatser	x_0	30
	x_1	60
	α	0,040
	β	-0,001
Satser risikotillæg	R_d	0,002
	R_i	1/0,95
	R_r	0,9
	R_g	0,9
Satser erstatningshensættelsen	ψ_1	0,0005
	ψ_2	0,005

	ψ_3	0,015
	ψ_4	0,01
Satser IBNR	θ_1	1,5
	θ_2	2,5
Korrektioner intensiteter	κ_1	0,05
	κ_2	0,2
Korrektion af RBNS	R_{RBNS}	0,9

Intensiteter for markedsværdigrundlaget							
Køn	Type	$a/\alpha_v/\beta_1$	$b/\beta_v/\beta_2$	$c/x_{0,v}/\beta_3$	h	v	x
Kvinder	μ_x^{ad}	0,000000	0,000000	0,000000			
	μ_x^{id}	-0,182547	9,166944	0,00345		$v \leq 2$	
		0,005539	3,266007	0,076478		$v > 2$	
μ_x^{GM}	0,000049	4,667086	0,049055				
Mænd	μ_x^{ad}	-0,0829	-0,06000	0,000000			
	μ_x^{id}	0,019292	6,030109	0,047961		$v \leq 2$	
		0,010339	5,070927	0,050490		$v > 2$	
μ_x^{GM}	0,000069	4,776691	0,049553				
Unisex	μ_x^{ad}	-	-	-			
	μ_x^{id}	0,001421	6,813117	0,035189		$v \leq 2$	
		0,001777	6,148144	0,004782		$v > 2$	
μ_x^{GM}	0,000051	4,821271	0,048084				
Kvinder	$\mu_{x,0}^{ai,1}$	-0,000908	6,591359	0,021128			
	$\mu_{x,0}^{ai,2}$	-0,001771	6,612548	0,021128			
Mænd	$\mu_{x,0}^{ai,1}$	0,000075	5,371456	0,038600			
	$\mu_{x,0}^{ai,2}$	0,000079	5,392645	0,038600			
Unisex	$\mu_{x,0}^{ai,1}$	-0,000302	6,159412	0,026539			
	$\mu_{x,0}^{ai,2}$	-0,000317	6,180601	0,026539			
Kvinder	$\mu_{x,0,v}^{ir}$	0,751028	-0,010992	24		$v \leq 2$	
		0,155466	-0,003030	29		$v > 2$	
Mænd	$\mu_{x,0,v}^{ir}$	0,485408	-0,006058	24		$v \leq 2$	
		0,1103816	-0,001861	29		$v > 2$	
Unisex	$\mu_{x,0,v}^{ir}$	0,617653	-0,008554	24		$v \leq 2$	
		0,1438366	-0,002766	29		$v > 2$	
Kvinder	$\mu_{y,0,v}^{ag}$	0.0522	-0.0011	60			
Mænd	$\mu_{x,0,v}^{ag}$	0.0522	-0.0011	60			
Unisex	$\mu_{y,0,v}^{ag}$	0.0522	-0.0011	60			

5.2 Satser vedrørende "Priser på forsikringsdækninger og indbetalingssikring"

Kredibilitetsfaktor til erfaringstarifering	
Antal medarbejdere	Z
[0;250[	0,30
[250;500[	0,50
[500;1.000[	0,60
[1.000;2.000[	0,70
[2.000;-	0,90

Faktor for Karensperiode (ved indbetalingssikring)		
$f^{k\{tae\}}$	$k\{tae\}$	
	0,25	1,124
	0,50	1,071
	1	1,000

Faktor for Generel prisjustering	
$f^{pkor\{tae\}}$	0,8
$f^{pkor\{død\}}$	0,8

Fareklasse	
Fareklasse	Prisfaktor
1	1
2	1,25
3	1,75
4	2,25

Forfald	
Forfald	Prisfaktor
Årlig	0,98658
Månedlig	1

Faktor for Faginvaliditet (ved indbetalingssikring):

Erhverv	Faktor $f^{fag(tae)}$	Dækningsperiode for faginvaliditet
Musiker	1,45	5 år
Kommunalt ansatte tandlæger	1,6	5 år, dog til forsikringens ophør, hvis forsikrede er fyldt 55 år ved faginvaliditetens indtræden
Søfarende eller fiskere, som har sundhedsbevis i henhold til reglerne i bekendtgørelse nr. 438 af 6. juni 2005.	1,40	5 år
Flyveledere med gyldigt certifikat	1,20	5 år
Advokat	1,0	maksimalt til udløb
Statsautoriserede revisor, registrerede revisor eller Cand. merc. aud	1,0	maksimalt til udløb
Erhverv der invaliditetsmæssigt er sammenlignelige med advokater, statsautoriserede revisor, registrerede revisor eller Cand. merc. aud	1,0	maksimalt til udløb
Direktionsmedlemmer eller lignende ledende medarbejdere	1,0	maksimalt til udløb

Bilag: Ordbog

5.3 Ordbog

Navn	Tidligere betegnelser
Engangsindbetaling	Indskud
Indbetaling	Præmie, pensionsbidrag
Indbetalingsfri pensionsordning	Fripolice
Indbetalingspause	Henstand
Indbetalingssikring	Præmiefritagelse
Livspension	Livrente
Livspension tidsbegrænset	Ophørende livrente
Ophæve pensionsbeviset	Tilbagekøb, genkøb
Opsparing	Depot, konto, reserve
Opsparingsform	Typen af opsparing. Kan være livsvarig eller tidsbegrænset livspension, ratepension, kapitalpension eller aldersopsparing
Opsparingssikring	Depotsikring
Pensionsbevis	Police
Pensionskunde	Opsparer, forsikringstager
Raskmelding	Reaktivering

6 Bilag: Regler for integration og interpolation

6.1 Integration

Til numerisk integration anvendes Trapez-integration, Laplace-integration eller lignende metoder.

6.2 Interpolation

Ved behov for at beregne værdier i ikke-heltallige aldre bruges lineær interpolation. Der kan interpoleres i flere dimensioner. Metoden der anvendes er beskrevet i Rovatti, Borgatti & Guerrieri "A Geometric Approach to Maximum-Speed n-Dimensional Continuous Linear Interpolation in Rectangular Grids".

Hvis der er behov for at ekstrapolere, så skal der beregnes værdier i de omkringliggende hele aldre og derudfra interpoleres.

Når en funktion $F(X) = f(X^1, X^2, \dots, X^n)$ skal fastsættes ved interpolation, så fastsættes interpolationsværdierne $f^{\wedge}(X) = f(X^1, X^2, \dots, X^n)$ således:

For hvert X^i findes $X_{k_i}^i$, hvor $X_{k_i}^i \leq X^i < X_{k_i+1}^i$ og hvor der findes funktionsværdi for $X_{k_i}^i$ og $X_{k_i+1}^i$.

Hvis $X^i = X_{\max}^i$, kan der enten regnes i en dimension mindre (idet dimension i udelades), eller funktionsværdier hvor $X_{\max+1}^i$ indgår, kan sættes til en vilkårlig værdi, da disse funktionsværdier alligevel kun indgår i interpolationen med en vægt på 0.

Sæt $K = (k_1, k_2, \dots, k_n)$ og $x^i = (X^i - X_{k_i}^i) / (X_{k_i+1}^i - X_{k_i}^i)$.

Stil $1, 2, \dots, n$ op i en rækkefølge $(p(1), p(2), \dots, p(n))$ så $x^{p(i)} \geq x^{p(i+1)}$.

Sæt $A(0) = (X_{k_1}^1, X_{k_2}^2, \dots, X_{k_n}^n)$.

Sæt $A(1) = A(0)$, idet $X_{k_i}^i$ ændres til $X_{k_i+1}^i$ for $i = p(1)$.

.....

Sæt $A(j+1) = A(j)$, idet $X_{k_i}^i$ ændres til $X_{k_i+1}^i$ for $i = p(j+1)$.

.....

Sæt $A(n) = (X_{k_1+1}^1, X_{k_2+1}^2, \dots, X_{k_n+1}^n)$.

Så er interpolationsværdierne givet ved:

$$f^{\wedge}(X^1, X^2, \dots, X^n) =$$

$$f(A(0)) * (1 - x^{p(1)}) + f(A(1)) * (x^{p(1)} - x^{p(2)}) + \dots + f(A(n-1)) * (x^{p(n-1)} - x^{p(n)}) + f(A(n)) * x^{p(n)}.$$

7 Bilag: Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til pensionsordninger i PFA Plus med investeringskonceptet PFA Investerer og investeringsprofil A, B, C eller D

§ 1. Lovgrundlag mv.

Dette regulativ beskriver, hvorledes PFA Pension beregner og fordeler realiseret resultat til pensionsordninger i PFA Plus med investeringskonceptet PFA Investerer i henhold til § 20, stk. 1, nr. 3 i lov om finansiel virksomhed. Dette regulativ gælder ikke for PFA Plus med gennemsnitsrente.

§ 2. Anmeldelse og løbende ændringer

PFA Pension skal til Finanstilsynet anmelde regler for beregning og fordeling af det realiserede resultat til de forsikrede og andre berettigede i henhold til pensionsordninger. Dette regulativ angiver hovedtrækkene i disse regler. PFA Pension kan uden varsel ændre disse regler og dette regulativ og PFA Pension anmelder løbende ændringer af reglerne til Finanstilsynet.

Adgangen til løbende at ændre reglerne følger af pensionsvilkårene for pensionsordningerne.

§ 3. Realiseret resultat

Det realiserede resultat for pensionsordninger i PFA Plus med investeringskonceptet PFA Investerer beregnes for hver pensionsordning som 5 pct. af indbetalingen til opsparingen i investeringskonceptet PFA Investerer. Satsen anvendes på løbende indbetalinger, engangsindbetalinger samt overførsler fra anden pensionsleverandør. PFA Pension kan uden varsel ændre den nævnte procentsats, herunder sætte den til nul, ved anmeldelse til Finanstilsynet.

For policer med investeringskonceptet PFA Investerer, der er omfattet af KundeKapital, og som fra og med 1. juli 2011 har modtaget overførsel i løbet af året fra PFA gennemsnitsrente eller fra en PFA Plus police, som stammer fra en tidligere PFA Unit Link eller en tidligere PFA Invest police, defineres et yderligere realiseret resultat på 5 pct. af det samlede indestående på konceptet PFA Investerer og på Individuel KundeKapital fratrukket det aktuelle indestående på Individuel KundeKapital. Dette realiserede resultat opgøres i løbet af det kvartal, hvor overførslen er foretaget, og kan ikke blive negativt.

Det samlede realiserede resultat overføres fuldt ud til Individuel KundeKapital for hver pensionsordning i PFA Plus med investeringskonceptet PFA Investerer, som er omfattet af Individuel KundeKapital. For pensionsordninger i PFA Plus med investeringskonceptet PFA Investerer, som ikke er omfattet af Individuel KundeKapital, indgår det samlede realiserede resultat fuldt ud i pensionsordningens opsparing.

§ 4. Definition af KundeKapital

KundeKapital er særlige bonushensættelser af type B i henhold til § 32 i Bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital. KundeKapital består af Individuel KundeKapital (se nærmere nedenfor i § 6), og Kollektiv KundeKapital (se nærmere nedenfor i § 8).

KundeKapital indgår på lige fod med egenkapital i basiskapitalen, som er den ansvarlige kapital et forsikrings-selskab skal have ifølge lovgivningen. KundeKapital skal dække dels de samme positive og negative poster, som PFA Pension til enhver tid beslutter, at egenkapitalen skal dække, og dels de samme tab, som egenkapitalen skal dække. KundeKapital kan derfor blive reduceret blandt andet ved dækning af tab på forsikringsdriften og andre negative poster. Risikoen for reduktion af Individuel KundeKapital er begrænset, så længe Kollektiv KundeKapital eksisterer, som nævnt nedenfor i § 8.

En pensionsordning er omfattet af KundeKapital, hvis det fremgår af pensionsbeviset.

§ 5. Opgørelse af Individuel KundeKapital

Individuel KundeKapital opgøres på følgende måde:

+	Individuel KundeKapital ved periodens start
+	Overførsel (§ 6)
+	Forrentning mv. (§ 7)
-	Dækning af tab mv. (§ 4)
-	Udbetaling (§§ 9 og 10)
-	Pensionsafkastskat (§ 12)
=	Individuel KundeKapital ved periodens slutning

§ 6. Overførsel til Individuel KundeKapital

Individuel KundeKapital opbygges ved overførsel af pensionsordningernes realiserede resultater, som nævnt ovenfor i § 3. Der kan alene opbygges Individuel KundeKapital for opsparing i investeringskonceptet PFA Investorer. Indbetalinger til forsikringsdækning deltager ikke i opbygningen af Individuel KundeKapital.

Allerede opbygget Individuel KundeKapital på en pensionsordning, der er omfattet af KundeKapital, overføres til Individuel KundeKapital i PFA Plus ved en intern overførsel til PFA Plus.

§ 7. Forrentning mv. af Individuel KundeKapital

I løbet af et kalenderår bliver Individuel KundeKapital forrentet med en foreløbig rente før fradrag af pensionsafkastskat, som fastsættes månedligt forud.

Forrentning af Individuel KundeKapital før fradrag af pensionsafkastskat opgøres årligt og svarer som minimum til den årlige forrentning af egenkapitalen før selskabsskat. Ved godkendelse af årsrapporten

for PFA Pension på selskabets generalforsamling sker samtidig godkendelse af årets egenkapitalforrentning, og der foretages en korrektion af forrentningen af Individuel KundeKapital, hvis egenkapitalforrentningen afviger fra den foreløbige rente, der er tilskrevet Individuel KundeKapital i løbet af året. Forrentningen af egenkapitalen kan være positiv eller negativ.

Korrektionen finder sted inden udgangen af maj måned i det efterfølgende kalenderår og kun for de pensionsordninger, der er i kraft, når korrektionen sker.

Individuel KundeKapital knyttet til tidsbegrænset eller livsvarig livspension tilskrives endvidere løbende såkaldt overlevelsesevinst. Denne overlevelsesevinst beregnes ud fra den andel af den pågældende individuelle KundeKapital, der bortfalder ved pensionsmodtagerens eller dennes eventuelle begunstigedes død, samt en foreløbig dødelighed, som fastsættes månedligt forud.

I forbindelse med godkendelse af årsregnskabet for PFA Pension på selskabets generalforsamling kan PFA's bestyrelse beslutte, at overlevelsesevinsterne hørende til Individuel KundeKapital skal reguleres, hvis risikoregnskabet vedrørende Individuel KundeKapital som livspension tilsiger dette. Overlevelsesevinsten kan dog ikke blive negativ.

Korrektionen finder sted inden udgangen af maj måned i det efterfølgende kalenderår og kun for de pensionsordninger, der er i kraft, når korrektionen sker.

Så længe Kollektiv KundeKapital eksisterer, står denne som sikkerhed for Individuel KundeKapital og dennes forrentning mv., herunder en negativ korrektion af forrentningen, som nævnt nedenfor i § 8.

§ 8. Kollektiv KundeKapital

I forbindelse med indførsel af KundeKapital har PFA Pension overført beløb fra egenkapitalen til Kollektiv KundeKapital.

Kollektiv KundeKapital, inklusive forrentning og eventuelle nye overførsler fra egenkapitalen, fordeles til de pensionsordninger, der er omfattet af Individuel KundeKapital. Det sker ved:

- sikring af, at Individuel KundeKapital mindst forrentes med den foreløbige rente, der tilskrives i løbet af året, og
- dækning af Individuel KundeKapitals forholdsmæssige andel dels af de samme positive og negative poster, som PFA Pension til enhver tid beslutter, at egenkapitalen skal dække, og dels af de samme tab, som egenkapitalen skal dække, som nævnt ovenfor i § 4.

Den foreløbige rente fastsættes således, at Kollektiv KundeKapital forventes at blive udloddet over en årrække.

PFA Pension kan beslutte en endelig fordeling af Kollektiv KundeKapital.

§ 9. Udbetaling af Individuel KundeKapital

Individuel KundeKapital udbetales i takt med udbetaling af en pensionsordnings opsparing i investeringskonceptet PFA Investerer. Se dog § 10 om udbetaling ved ophævelse af en pensionsordning. Individuel KundeKapital udbetales også, hvis en pensionsordning ophører uden udbetaling af opsparing. Inden udbetaling af Individuel KundeKapital fratrækkes skatter og afgifter i henhold til pensionsafkastbeskatningsloven, pensionsbeskatningsloven og eventuel anden lovgivning.

PFA Pension fastsætter nærmere regler for udbetaling af Individuel KundeKapital i forbindelse med udbetaling fra en pensionsordning og i forbindelse med ophør af en pensionsordning, hvilket sker i de regler, der til enhver tid er anmeldt til Finanstilsynet, som nævnt ovenfor i § 2.

§ 10. Ophævelse af en pensionsordning

Ved ophævelse af en pensionsordning udbetales Individuel KundeKapital sammen med pensionsordningens værdi ved ophævelse, såfremt PFA Pension på tidspunktet for ophævelsen opfylder solvenskravet i § 32, stk. 1, nr. 6 i Bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital. Inden udbetaling af Individuel KundeKapital fratrækkes skatter og afgifter i henhold til pensionsafkastbeskatningsloven, pensionsbeskatningsloven og eventuel anden lovgivning.

PFA Pension fastsætter, hvor stor en procentdel Individuel KundeKapital maksimalt kan udgøre af den resterende opsparing i forbindelse med delvist tilbagekøb, hvilket sker i de regler, der til enhver tid er anmeldt til Finanstilsynet, som nævnt ovenfor i § 2. Eventuel overskydende Individuel KundeKapital bliver overført til opsparingen.

Der kan ikke disponeres særskilt over Individuel KundeKapital.

§ 11. Flytning til andet investeringskoncept i PFA Plus

Ved flytning af opsparing og/eller fremtidige indbetalinger til et andet investeringskoncept, hvor der ikke opbygges Individuel KundeKapital, vil en allerede opbygget Individuel KundeKapital blive bevaret. Dette gælder dog ikke, hvis værdien af den Individuelle KundeKapital er mindre end 500 kr., når opbygning af Individuel KundeKapital fravælges. I så fald vil værdien i stedet blive overført til opsparingen.

§ 12. Pensionsafkastskat

KundeKapital reduceres med pensionsafkastskat i henhold til lovgivningen.

§ 13. Ikrafttrædelse

Dette regulativ træder i kraft den 1. juni 2014.

8 Bilag: Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente

§ 1. Lovgrundlag m. v.

Dette regulativ beskriver, hvorledes PFA Pension beregner og fordeler realiseret resultat til pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente i henhold til § 20, stk. 1, nr. 3 i lov om finansiel virksomhed. Pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente er ikke omfattet af Bekendtgørelse om kontributionsprincippet.

§ 2. Anmeldelse og løbende ændringer

PFA Pension skal til Finanstilsynet anmelde regler for beregning og fordeling af det realiserede resultat til de forsikrede og andre berettigede i henhold til pensionsordninger. Dette regulativ angiver hovedtrækkene i disse regler. PFA Pension kan uden varsel ændre disse regler og dette regulativ og PFA Pension anmelder løbende ændringer af reglerne til Finanstilsynet.

§ 3. Realiseret resultat og pensionsordningernes andel heraf

Det realiserede resultat for PFA Pension vedrørende pensionsordninger i PFA Plus med gennemsnitsrente beregnes som anført i det tekniske grundlag for PFA Plus.

Til hver pensionsordning i PFA Plus med gennemsnitsrente fordeles en andel af det realiserede resultat, som består af to dele.

Den ene del beregnes som 5 pct. af indbetalingerne til opsparingen i PFA Plus med gennemsnitsrente. Satsen anvendes på løbende indbetalinger, engangsindbetalinger samt overførsler fra anden pensionsleverandør. PFA Pension kan uden varsel ændre den nævnte procentsats, herunder sætte den til nul, ved anmeldelse til Finanstilsynet. Hvis pensionsordningen er omfattet af Individuel KundeKapital, overføres denne del fuldt ud til Individuel KundeKapital. Hvis pensionsordningen ikke er omfattet af Individuel KundeKapital, indgår denne del fuldt ud i pensionsordningens opsparing.

Den anden del indgår fuldt ud i pensionsordningens opsparing og opgøres som forskellen mellem (1) den tilskrevne depotrente før skat på opsparingen eksklusiv Individuel KundeKapital og (2) en teknisk beregnet forrentning af opsparingen eksklusiv Individuel KundeKapital, der fremkommer ved anvendelse af den tekniske rentesats til beregning af udbetalings sikring.

Opsparingen forrentes løbende med en fastsat depotrente før skat. Den anvendte sats svarer som udgangspunkt til den til enhver tid gældende depotrentesats, der anvendes for nytegnede forsikringer i PFA Pension, som er omfattet af kontributionsbekendtgørelsen.

For opsparing med tilknyttede forsikringsdækninger trækkes betaling for disse dækninger i opsparingen. PFA Pension fastsætter sandsynligheder for død og invaliditet mv. på basis af vores erfaringer om - og

forventninger til - udviklingen i dødelighed og invaliditet mv. De anvendte satser for betaling for forsikringsdækning fremgår af det tekniske grundlag for PFA Plus. Satserne kan ændres fremadrettet uden varsel ved fornyet anmeldelse til Finanstilsynet.

§ 4. Definition af KundeKapital

KundeKapital er særlige bonushensættelser af type B i henhold til § 32 i Bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital. KundeKapital består af Individuel KundeKapital (se nærmere nedenfor i § 6), og Kollektiv KundeKapital (se nærmere nedenfor i § 8).

KundeKapital indgår på lige fod med egenkapital i basiskapitalen, som er den ansvarlige kapital et forsikrings-selskab skal have ifølge lovgivningen. KundeKapital skal dække dels de samme positive og negative poster, som PFA Pension til enhver tid beslutter, at egenkapitalen skal dække, og dels de samme tab, som egenkapitalen skal dække. KundeKapital kan derfor blive reduceret blandt andet ved dækning af tab på forsikringsdriften og andre negative poster. Risikoen for reduktion af Individuel KundeKapital er begrænset, så længe Kollektiv KundeKapital eksisterer, som nævnt nedenfor i § 8.

En pensionsordning er omfattet af KundeKapital, hvis det fremgår af pensionsbeviset.

§ 5. Opgørelse af Individuel KundeKapital

Individuel KundeKapital opgøres på følgende måde:

+	Individuel KundeKapital ved periodens start
+	Overførsel (§ 6)
+	Forrentning mv. (§ 7)
-	Dækning af tab mv. (§ 4)
-	Udbetaling (§§ 9 og 10)
-	Pensionsafkastskat (§ 12)
=	Individuel KundeKapital ved periodens slutning

§ 6. Overførsel til Individuel KundeKapital

Individuel KundeKapital opbygges ved overførsel af en andel af pensionsordningernes realiserede resultater, som nævnt ovenfor i § 3. Størrelsen af opbygningen svarer til en andel af indbetalingerne til opsparringen i PFA Plus med gennemsnitsrente. Indbetalinger til forsikringsdækning deltager ikke i opbygningen af Individuel KundeKapital.

Der opbygges kun Individuel KundeKapital i forbindelse med indbetalinger og overførsler af opsparring fra anden pensionsleverandør.

Der opbygges ikke yderligere Individuel KundeKapital som følge af overførsler af opsparing mellem pensionsordninger omfattet af dette regulativ, og ej heller som følge af interne overførsler af opsparing i PFA-koncernen fra pensionsordninger, der ikke er omfattet af dette regulativ. Allerede opbygget Individuel KundeKapital overføres dog til Individuel KundeKapital i PFA Plus ved en intern overførsel af opsparing fra en pensionsordning, der er omfattet af Individuel KundeKapital, til PFA Plus.

§ 7. Forrentning mv. af Individuel KundeKapital

I løbet af et kalenderår bliver Individuel KundeKapital forrentet med en foreløbig rente før fradrag af pensionsafkastskat, som fastsættes månedligt forud.

Forrentning af Individuel KundeKapital før fradrag af pensionsafkastskat opgøres årligt og svarer som minimum til den årlige forrentning af egenkapitalen før selskabsskat. Ved godkendelse af årsrapporten for PFA Pension på selskabets generalforsamling sker samtidig godkendelse af årets egenkapitalforrentning, og der foretages en korrektion af forrentningen af Individuel KundeKapital, hvis egenkapitalforrentningen afviger fra den foreløbige rente, der er tilskrevet Individuel KundeKapital i løbet af året. Forrentningen af egenkapitalen kan være positiv eller negativ.

Korrektionen finder sted inden udgangen af maj måned i det efterfølgende kalenderår og kun for de pensionsordninger, der er i kraft, når korrektionen sker.

Individuel KundeKapital knyttet til tidsbegrænset eller livsvarig livspension tilskrives endvidere løbende såkaldt overlevelsesevinst. Denne overlevelsesevinst beregnes ud fra den andel af den pågældende individuelle KundeKapital, der bortfalder ved pensionsmodtagerens eller dennes eventuelle begunstigedes død, samt en foreløbig dødelighed, som fastsættes månedligt forud.

I forbindelse med godkendelse af årsregnskabet for PFA Pension på selskabets generalforsamling kan PFA's bestyrelse beslutte, at overlevelsesevinsterne hørende til Individuel KundeKapital skal reguleres, hvis risikoregnskabet vedrørende Individuel KundeKapital som livspension tilsiger dette. Overlevelsesevinsten kan dog ikke blive negativ.

Korrektionen finder sted inden udgangen af maj måned i det efterfølgende kalenderår og kun for de pensionsordninger, der er i kraft, når korrektionen sker.

Så længe Kollektiv KundeKapital eksisterer, står denne som sikkerhed for Individuel KundeKapital og dennes forrentning mv., herunder en negativ korrektion af forrentningen, som nævnt nedenfor i § 8.

§ 8. Kollektiv KundeKapital

I forbindelse med indførsel af KundeKapital har PFA Pension overført beløb fra egenkapitalen til Kollektiv KundeKapital.

Kollektiv KundeKapital, inklusive forrentning og eventuelle nye overførsler fra egenkapitalen, fordeles til de pensionsordninger, der er omfattet af Individuel KundeKapital. Det sker ved:

- sikring af, at Individuel KundeKapital mindst forrentes med den foreløbige rente, der tilskrives i løbet af året, og
- dækning af Individuel KundeKapitals forholdsmæssige andel dels af de samme positive og negative poster, som PFA Pension til enhver tid beslutter, at egenkapitalen skal dække, og dels af de samme tab, som egenkapitalen skal dække, som nævnt ovenfor i § 4.

Den foreløbige rente fastsættes således, at Kollektiv KundeKapital forventes at blive udloddet over en årrække.

PFA Pension kan beslutte en endelig fordeling af Kollektiv KundeKapital.

§ 9. Udbetaling af Individuel KundeKapital

Individuel KundeKapital udbetales i takt med udbetaling af en pensionsordnings opsparing i PFA Plus med gennemsnitsrente. Se dog § 10 om udbetaling ved ophævelse af en pensionsordning. Individuel KundeKapital udbetales også, hvis en pensionsordning ophører uden udbetaling af opsparing. Inden udbetaling af Individuel KundeKapital fratrækkes skatter og afgifter i henhold til pensionsafkastbeskatningsloven, pensionsbeskatningsloven og eventuel anden lovgivning.

PFA Pension fastsætter nærmere regler for udbetaling af Individuel KundeKapital i forbindelse med udbetaling fra en pensionsordning og i forbindelse med ophør af en pensionsordning, hvilket sker i de regler, der til enhver tid er anmeldt til Finanstilsynet, som nævnt ovenfor i § 2.

§ 10. Ophævelse af en pensionsordning

Ved ophævelse af en pensionsordning udbetales Individuel KundeKapital sammen med pensionsordningens værdi ved ophævelse, såfremt PFA Pension på tidspunktet for ophævelsen opfylder solvenskravet i § 32, stk. 1, nr. 6 i Bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital. Inden udbetaling af Individuel KundeKapital fratrækkes skatter og afgifter i henhold til pensionsafkastbeskatningsloven, pensionsbeskatningsloven og eventuel anden lovgivning.

PFA Pension fastsætter, hvor stor en procentdel Individuel KundeKapital maksimalt kan udgøre af den resterende opsparing i forbindelse med delvist tilbagekøb, hvilket sker i de regler, der til enhver tid er anmeldt til Finanstilsynet, som nævnt ovenfor i § 2. Eventuel overskydende Individuel KundeKapital bliver overført til opsparingen.

Der kan ikke disponeres særskilt over Individuel KundeKapital.

§ 11. Flytning til andet investeringskoncept i PFA Plus

Ved flytning af opsparing og/eller fremtidige indbetalinger til et andet investeringskoncept, hvor der ikke opbygges individuel KundeKapital, vil en allerede opbygget Individuel KundeKapital blive bevaret. Dette

gælder dog ikke, hvis værdien af den Individuelle KundeKapital er mindre end 500 kr., når opbygning af Individuel KundeKapital fravælges. I så fald vil værdien i stedet blive overført til opsparingen.

§ 12. Pensionsafkastskat

KundeKapital reduceres med pensionsafkastskat i henhold til lovgivningen.

§ 13. Ikrafttrædelse

Dette regulativ træder i kraft den 1. februar 2014.

9 Bilag: [Udgået]

10 Bilag: [Udgået]

11 Bilag: [Udgået]

12 Bilag: Beskrivelse af dækninger tegnet som livsforsikring

12.1 Anvendte funktioner

12.1.1 Alder

Aldersberegning tager udgangspunkt i den tekniske fødselsdato.

Den tekniske fødselsdato er identisk med den rigtige fødselsdato, hvis dagen i den rigtige fødselsdato er den første dag i en kalendermåned. Ellers er den tekniske fødselsdato lig med den første dag i måneden efter den rigtige fødselsdato:

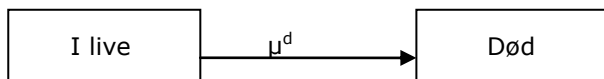
Alderen på en given dato dd.mm.yyyy for en person med teknisk fødselsdato DD.MM.YYYY beregnes som antallet af dage mellem dd.mm.yyyy og DD.MM.YYYY delt med 372, idet det forudsættes, at hver kalendermåned består af 31 dage. For måneder, der ifølge en sædvanlig kalender har mindre end 31 dage, forudsættes det, at der indlægges ekstra dage mellem den sidste dag i måneden og den første dag i den næste måned. Der vil således være 4 dage fra 28. februar til 1. marts. Er det skudår, vil de 3 dage af de 4 dage ligge mellem 29. februar og 1. marts.

12.2 Modeller og Formler

Lad x betegne pensionskundens alder.

Simpel liv-død model

Anvendes for dækninger uden indbetalingsikring.

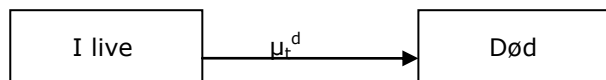

Intensiteten for død er givet ved:

$$\mu_x^d = a^d + 10^{b^d - 10 + c^d x}.$$

Liv-død model med levetidsforbedringer

Anvendes på opsparingsdækninger til beregning af udbetalingsikring, hvor der tages højde for levetidsforbedringer.

Ved opsparing i markedsrente er intensiteten for dødeligheden til tid t givet ved:

$$\mu_{x,t}^{d,pen,M} = \mu_{x,t}^{d,sik,M} = (a^{d,sik,M} + 10^{b^{d,sik,M} - 10 + c^{d,sik,M} x}) \cdot (1 - h^{d,sik,M})^t.$$

Ved opsparing i gennemsnitsrente er intensiteten for dødeligheden til tid t givet ved:

$$\mu_{x,t}^{d,pen,G} = \mu_{x,t}^{d,sik,G} = (a^{d,sik,G} + 10^{b^{d,sik,G} - 10 + c^{d,sik,G} x}) \cdot (1 - h^{d,sik,G})^t.$$

Ved beregning af udbetaling for livspension i PFA Plus (PFA Investorerer profil A, B, C, D samt Du Investorerer) er intensiteten for dødeligheden til tid t givet ved:

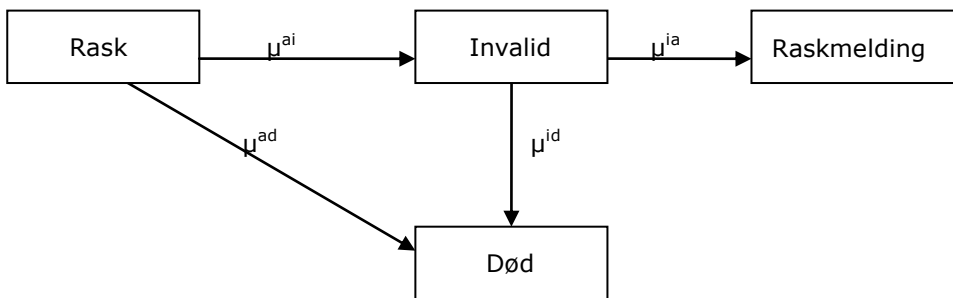
$$\mu_{x,t}^{d,udb,M} = (a^{d,udb,M} + 10^{b^{d,udb,M} - 10 + c^{d,udb,M} x}) \cdot (1 - h^{d,udb,M})^{t+h(T_0^{d,udb,M}, T_1)}.$$

Her angiver t tid i år efter beregningstidspunktet T_1 , mens $T_0^{d,udb,M}$ angiver longevitynulpunktet for dødsintensiteten. Endelig er

$$h(T_0^{d,udb,M}, T_1) = 5 \cdot \left[\frac{T_1 - T_0^{d,udb,M}}{5} \right],$$

hvor $[x]$ er heltalsdelen af x. Der anvendes således en forskydning af dødelighedstabellen hvert femte år med den årlige forbedringsrate $h^{d,udb,M}$.

Model med raskmelding

Intensiteten for død som rask er givet ved:

$$\mu_x^{ad} = a^{ad} + 10^{b^{ad} - 10 + c^{ad} x}.$$

Intensiteten for invaliditet som rask er givet ved:

$$\mu_x^{ai} = \begin{cases} \mu_x^{ai, hel} = a^{ai, hel} + 10^{b^{ai, hel} - 10 + c^{ai, hel} x} \\ \mu_x^{ai, opfyldning} = a^{ai, opfyldning} + 10^{b^{ai, opfyldning} - 10 + c^{ai, opfyldning} x} \end{cases}.$$

Intensiteten for død som invalid efter v år som invalid er givet ved:

$$\mu_{x,v}^{id} = a_{v(i)}^{id} + 10^{b_{v(i)}^{id} - 10 + c_{v(i)}^{id} x}, \text{ for } v(i) \leq v < v(i+1),$$

hvor $[v(i), v(i+1))$ betegner det i 'te varighedsinterval med $0 = v(1)$ og $v(n+1) = \infty$.

Intensiteten for raskmelding som invalid efter v år som invalid er givet ved:

$$\mu_{x,v}^{ia} = a_{v(i)}^{ia} + 10^{b_{v(i)}^{ia} - 10 + c_{v(i)}^{ia} x}, \text{ for } v(i) \leq v < v(i+1),$$

hvor $[v(i), v(i+1))$ betegner det i 'te varighedsinterval med $0 = v(1)$ og $v(n+1) = \infty$.

Sandsynligheden for, at en x -årig invalid stadig er invalid i alder $x+t$ givet, at den x -årige har været invalid i v år, er givet ved:

$$P_{x,x+t,v}^{\bar{ii}} = \frac{P_{x-v,x+t,0}^{\bar{ii}}}{P_{x-v,x,0}^{\bar{ii}}},$$

$$P_{x,x+t,0}^{\bar{ii}} = e^{-\sum_{i=1}^n \int_{\min\{t,v(i)\}}^{\min\{t,v(i+1)\}} \mu_{x+s,v(i)}^{ia} + \mu_{x+s,v(i)}^{id} ds},$$

hvor $[v(i), v(i+1))$ betegner det i 'te varighedsinterval med $0 = v(1)$ og $v(n+1) = \infty$.

Sandsynligheden, for at en x -årig rask stadig er rask i alder $x+t$ er givet ved:

$$P_{x,x+t}^{aa} = e^{-\int_0^t \mu_{x+s}^{ai} + \mu_{x+s}^{ad} ds}.$$

Sandsynligheden, for at en x -årig rask bliver invalid i alder $x+t$ er givet ved:

$$P_{x,x+t}^{ai} = \int_0^t P_{x,x+s}^{aa} \cdot \mu_{x+s}^{ai} \cdot P_{x+s,x+t,0}^{\bar{ii}} ds.$$

Sandsynligheden, for at en x -årig stadig er i live i alder $x+t$ er givet ved:

$$P_{x,x+t} = e^{-\int_0^t \mu_{x+s}^{d,pen} ds},$$

$$P_{x,x+t}^{pen} = e^{-\int_0^t \mu_{x+s}^{d,pen} ds}.$$

Det forventede antal børn, som pensionskunden får mellem alder $x-r$ og alder x er givet ved:

$$b_{x,r}^{obl} = \int_0^r c_{\tau-r+x} d\tau \quad \text{for obligatoriske dækninger,}$$

$$b_{x,r}^{fri} = k^{fri} \cdot b_{x,r}^{obl} \quad \text{for frivillige dækninger,}$$

hvor c_x er forældreskabsintensiteten givet ved:

$$c_x = a \cdot 10^{\frac{-(x-b)^2}{c(x-d)}}.$$

Den anvendte diskonteringsfaktor er givet ved

$P(0,t) = \exp\left(-\int_0^t \delta(s) ds\right)$, hvor $\delta(s)$ er den instantane forward-rente på tid s , svarende til rentekurven $i(t)$, dvs.

$$P(0,t) = \frac{1}{(1+i(t))^t}.$$

Som rentekurve anvendes

$$i(t) = (i_{FT}(t) - \Delta i) * (1 - \rho_{PAL}),$$

hvor $i_{FT}(t)$ er Finanstilsynets rentekurve, og Δi og ρ_{PAL} fremgår af Bilag 15.

12.3 Beskrivelse af dækninger

12.3.1 Forsikringsdækninger ved død uden reserveopbygning/-afsættelse

12.3.1.1 Dækning 502: Livsforsikring – løbende udbetaling

Dækningen udregnes som om, der er tale om et engangsbeløb, som skal udbetales ved død. Ved død omregnes engangsbetalingen til rater, som udbetales over den aftalte årrække.

Passivet for dødsfaldsdækning - engangsbeløb med

- risikoophør i alder $x + n$ ($min\text{-}ris\text{-}oph_{502} \leq x + n \leq max\text{-}ris\text{-}oph_{502}$)
- med ret til indbetalingssikring indtil alder $x + m$ ved tabt erhvervsevne ($min\text{-}pf\text{-}oph_{502} \leq x + m \leq max\text{-}pf\text{-}oph_{502}$)
- med ret til indbetalingssikring efter $k[t\text{ae}] * 12$ måneders tab af erhvervsevne (tab af erhvervsevne-karens) – i praksis anvendes $k[t\text{ae}] = 1$.
- $m \leq n$

er på en hovedforfaldsdato for indbetaling fastsat således:

1. hvis der er ret til indbetalingssikring ved invaliditet:

Bemærk, hvis $m \leq 0$, anvendes formlerne for dækningen under 2.

$$K_{502}^a(x, k[t\text{ae}], n, m)$$

$$= \int_0^{\min\{1; m; n\}} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x, x+t}^{aa} * (\mu_{x+t}^{ad} + \mu_{x+t}^{ai} * \int_t^m e^{-\int_t^u \delta(s) ds} * p_{x+t, x+u, 0}^{\bar{ii}} * \mu_{x+u, u-t}^{id} du) dt$$

$$+ \int_{\min\{1; m\}}^{\min\{1; n\}} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x, x+t} * \mu_{x+t}^d dt$$

$$\approx \int_0^{\min\{1; m; n\}} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x, x+t}^{aa} * (\mu_{x+t}^{ad} + \mu_{x+t}^{ai} * \int_t^m e^{-\int_t^u \delta(s) ds} * p_{x+t, x+u, 0}^{\bar{ii}} * \mu_{x+u, u-t}^{id} du) dt$$

I praksis beregnes der kun værdier for hele værdier af x , $x + n$ og $x + m$ – og tilnærmelsen svarer derfor til den ønskede formel.

2. hvis der ikke er ret til indbetalingssikring:

$$K_{502}^a(x, n, m) = \int_0^{\min\{1; n\}} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x, x+t} * \mu_{x+t}^d dt$$

12.3.1.2 Dækning 503: Opsparings sikring af livsvarig Livspensionsopsparing

Dækningen udregnes som et engangsbetrag, der udbetales ved død inden pensionering og ved død efter pensionering, som en konstant årlig arverente. Dækningen er på $c \cdot 100\%$ af værdien af opsparingen til livsvarig livspension og gælder kun hvis den livsvarige livspensionsopsparing alene anvendes til dækning 503 og opsparing.

Passivet for opsparings sikring af livsvarig Livspensionsopsparing med

- risikoophør i alder $x + n$ ($\min\text{-ris-oph}_{503} \leq x + n \leq \max\text{-ris-oph}_{503}$)
- udbetalingsperiode u år ($\min\text{-udb.periode}_{503} \leq u \leq \max\text{-udb.periode}_{503}$)
- opsparings sikringsfaktor c ($\min\text{-sikringsfaktor}_{503} < c \leq \max\text{-sikringsfaktor}_{503}$) indtil pensionering

er på en hovedforfaldsdato for indbetaling fastsat således:

for $u > 0$

$$K_{503}^a(x, n, kt, u, c) = 1 - e^{-c \int_0^n \mu_u(kt) du} \left(1 - \frac{1}{\bar{a}_{\bar{u}} / ([\bar{a}_{\bar{u}} - K_{603}^a(x + n, kt, x + n + u)] * c)} \right)$$

For $u = 0$

$$K_{503}^a(x, n, kt, u, c) = 1 - e^{-c \int_0^n \mu_u(kt) du} = 1 - (\text{passiv}_{G82\text{-dækning}25}(\text{opgørelsesrente} = 0))^c$$

Og det faste forhold mellem den konstante årlige arverente fra pensioneringen og den livsvarige livspension er fastsat således for $u > 0$:

$$k_{503}(x, n, kt, u, c) = \frac{c * K_{604}(kt, x + n)}{\bar{a}_{\bar{u}} - [\bar{a}_{\bar{u}} - K_{603}(kt, x + n, u)] * c}$$

Dækningen vil kun kunne købes af allerede foretaget opsparing – og præmiefrigørelse påvirker derfor ikke prisen.

12.3.1.3 Dækning 504: Børnepension – løbende, obligatorisk

Dækningen udbetales løbende til pensionskundens børn, hvis pensionskunden dør. Udbetalingen bortfalder ved børneudløb eller ved barnets død.

Passivet for Børnepension – løbende; obligatorisk indmeldelse med

- risikoophør i alder $x + n$ ($\min\text{-ris-oph}_{504} \leq x + n \leq \max\text{-ris-oph}_{504}$)
- børneudløb i alder b ($\min\text{-b-udløb}_{504} \leq b \leq \max\text{-b-udløb}_{504}$)
- med ret til indbetalings sikring indtil alder $x + m$ ved tabt erhvervsevne ($\min\text{-pf-oph}_{504} \leq x + m \leq \max\text{-pf-oph}_{504}$ & $m \leq n$)

- med ret til indbetalingsssikring efter $k[\text{tae}] * 12$ måneders tab af erhvervsevne (tab af erhvervsevne-karens) I praksis regnes værdi for $k[\text{tae}] = 1$.
- årlig regulering af den aktuelle udbetaling på r %

er på en hovedforfaldsdato for indbetaling fastsat således:

1. hvis der er ret til indbetalingsssikring ved invaliditet:

Bemærk, hvis $m \leq 0$, anvendes formlerne for dækningen under 2.

$$K_{504}^a(x, k[\text{tae}], b, r, n, m) =$$

$$\int_0^{\min\{1;n\}} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * P_{x,x+t}^{aa} * (\mu_{x+t}^{ad} * \int_t^{t+b} b_{x+t,b-u+t}^{obl} * e^{-\int_t^u (\delta(s) - \ln(1+r)) ds} du$$

$$+ \mu_{x+t}^{ai} * \int_t^m e^{-\int_t^u \delta(s) ds} * P_{x+t,x+u,0}^{\bar{ii}} * \mu_{x+u,u-t}^{id} * \int_u^{u+b} b_{x+u,b-s+u}^{obl} * e^{-\int_u^s (\delta(v) - \ln(1+r)) dv} ds du) dt$$

2. Hvis der ikke er ret til indbetalingsssikring:

$$K_{504}^a(x, b, r, n) = \int_0^{\min\{1;n\}} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} \cdot P_{x,x+t} \cdot \mu_{x+t}^d \cdot \int_t^{t+b} b_{x+t,b-u+t}^{obl} \cdot e^{-\int_t^u (\delta(s) - \ln(1+r)) ds} du dt$$

12.3.1.4 Dækning 505: Børnepension – løbende, frivillig

Dækningen svarer til dækning 504 – blot anvendes $b_{x,r}^{fri}$ i stedet for $b_{x,r}^{obl}$.

12.3.1.5 Dækning 506: Børnepension – engangsbeløb, obligatorisk

Dækningen udbetales som et engangsbeløb til pensionskundens børn, hvis pensionskunden dør.

Passivet for Børnepension – engangsbeløb; obligatorisk indmeldelse med

- risikooophør i alder $x + n$ ($\text{min-ris-oph}_{506} \leq x + n \leq \text{max-ris-oph}_{506}$)
- børneudløb i alder b ($\text{min-b-udløb}_{506} \leq b \leq \text{max-b-udløb}_{506}$)
- med ret til indbetalingsssikring indtil alder $x + m$ ved tabt erhvervsevne ($\text{min-pf-oph}_{506} \leq x + m \leq \text{max-pf-oph}_{506}$ & $m \leq n$)
- med ret til indbetalingsssikring efter $k[\text{tae}] * 12$ måneders tab af erhvervsevne (tab af erhvervsevne-karens) I praksis regnes værdi for $k[\text{tae}] = 1$.

er på en hovedforfaldsdato for indbetaling fastsat således:

1. Hvis der er ret til indbetalingsssikring ved invaliditet

Bemærk, hvis $m \leq 0$, anvendes formlerne for dækningen under 2.

$$K_{506}^a(x, k[tae], b, n, m) =$$

$$\int_0^{\min\{1;n\}} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * P_{x,x+t}^{aa} * (\mu_{x+t}^{ad} * b_{x+t,b}^{obl} + \mu_{x+t}^{ai} * \int_t^m e^{-\int_t^u \delta(s) ds} * P_{x+t,x+u,0}^{\bar{ii}} * \mu_{x+u,u-t}^{id} * b_{x+u,b}^{obl} du) dt$$

2. Hvis der ikke er ret til indbetalingssikring:

$$K_{506}^a(x, b, n, m) = \int_0^{\min\{1;n\}} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * P_{x,x+t} * \mu_{x+t}^d * b_{x+t,b}^{obl} dt$$

Hvor $b_{x,r} = \int_0^r c_{\tau-r+x} d\tau$

12.3.1.6 Dækning 507: Børnepension – engangsbeløb, frivillig

Dækningen svarer til dækning 506 – blot anvendes $b_{x,r}^{fri}$ i stedet for $b_{x,r}^{obl}$.

12.3.1.7 Dækning 508: Opsparingssikring af tidsbegrænset Livspensionsopsparing

Dækningen udregnes som et engangsbeløb, der udbetales ved død inden pensionering og ved død efter pensionering, som en konstant årlig arverente. Dækningen er på $c \cdot 100\%$ af værdien af opsparingen til tidsbegrænset livspension og gælder kun hvis opsparingen til tidsbegrænset livspension alene anvendes til dækning 508 og opsparing.

Passivet for opsparingssikring af tidsbegrænset Livspensionsopsparing med

- risikoophør i alder $x + n$ ($min\text{-}ris\text{-}oph_{508} \leq x + n \leq max\text{-}ris\text{-}oph_{508}$)
- udbetalingsperiode u år ($min\text{-}udb.\text{periode}_{508} \leq u \leq max\text{-}udb.\text{periode}_{508}$)
- udbetalingsophør (for den tilknyttede livspension tidsbegrænset) $x + q$ ($q \geq n + u$)
- opsparingssikringsfaktor c ($min\text{-}sikringsfaktor_{508} < c \leq max\text{-}sikringsfaktor_{508}$) indtil pensionering

er på en hovedforfaldsdato for indbetaling fastsat således:

for $u > 0$:

$$K_{508}^a(x, n, kt, u, c, q) = 1 - e^{-c \int_0^n \mu_u(kt) du} \left(1 - \frac{1}{\bar{a}_{\bar{u}} / ([\bar{a}_{\bar{u}} - K_{603}^a(x+n, x+n+u, kt)] * c)} \right)$$

For $u = 0$:

$$K_{508}^a(x, n, kt, u, c, q) = 1 - e^{-c \int_0^n \mu_u(kt) du} = 1 - (passiv_{G82\text{-}dækning\ 25}(\text{opgørelsesrente} = 0))^c$$

Og det faste forhold mellem den konstante årlige arverente fra pensioneringen og den tidsbegrænsede livspension er fastsat således for $u > 0$:

$$k_{508}(x, n, kt, u, c, q) = \frac{c * K_{603}(kt, x + n, q)}{\bar{a}_{\overline{u}|} - [\bar{a}_{\overline{u}|} - K_{603}(kt, x + n, u)] * c}$$

Dækningen vil kun kunne købes af allerede foretaget opsparing – og præmiefritagelse påvirker derfor ikke prisen.

12.3.2 Opsparingsdækninger

12.3.2.1 Dækning 601: Kapitalpension

Dækningen udbetales som et engangsbeløb ved pensionering eller død.

Passivet for opsparing til kapitalpension med

- udbetalingsopsættelsesalder i alder $x + c$ ($min-udb.ops_{601} \leq x + c \leq max-udb.ops_{601}$)

er fastsat således:

$$K_{601}(x, c) = e^{-\int_0^c \delta(s) ds}$$

12.3.2.2 Dækning 602: Ratepension

Dækningen udbetales i rater ved pensionering eller død.

Passivet for opsparing til ratepension med

- udbetalingsopsættelsesalder i alder $x + c$ ($min-udb.ops_{602} \leq x + c \leq max-udb.ops_{602}$)
- udbetalingsperiode g ($min-udb.periode_{602} \leq x + c + g \leq max-udb.periode_{602}$ & $0 \leq g$)

er fastsat således:

$$K_{602}(x, c, g) = e^{-\int_0^c \delta(s) ds} * \int_0^g e^{-\int_c^{c+t} \delta(s) ds} dt$$

12.3.2.3 Dækning 603: Livspension tidsbegrænset

Dækningen udbetales løbende ved pensionering i en given periode eller til pensionskunden dør.

Passivet for tidsbegrænset livspension med

- udbetalingsophør ved alder $x + q$ ($min-udb.oph_{603} \leq x + q \leq max-udb.oph_{603}$)

er fastsat således:

$$K_{603}(kt, x, q) = \int_0^q e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x, x+t}^{pen}(kt) dt$$

Hvor $p_{x,x+t}^{pen}(kt)$ er anvendt til at markere, at dødsintensiteten er afhængig af kalendertid.

Givet pensionskunden er død er passivet:

$$S_{603}^{ad}(kt, x, q) = 0$$

12.3.2.4 Dækning 604: Livspension livsvarig

Dækningen udbetales løbende ved pensionering indtil pensionskunden dør.

Passivet for livsvarig livspension er fastsat således:

$$K_{604}(kt, x) = \int_0^{\infty} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x,x+t}^{pen}(kt) dt$$

Hvor $p_{x,x+t}^{pen}(kt)$ er anvendt til at markere, at dødsintensiteten er afhængig af kalendertid.

Givet pensionskunden er død er passivet:

$$S_{604}^{ad}(kt, x) = 0$$

12.3.2.5 Dækning 605: Opsat Livspension tidsbegrænset

Dækningen udbetales løbende ved pensionering i en på forhånd aftalt periode eller frem til pensionskundens død.

Passivet for tidsbegrænset opsat livspension med

- udbetalingsopsættelsesalder i alder $x + c$ ($min-udb.ops_{605} \leq x + c \leq max-udb.ops_{605}$)
- udbetalingsophør ved alder $x + q$ ($min-udb.oph_{605} \leq x + q \leq max-udb.oph_{605}$ & $c \leq q$ & $0 \leq q$)

er fastsat således:

$$K_{605}(kt, x, q, c) = \int_{\max\{0;c\}}^q e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x,x+t}^{pen}(kt) dt$$

Hvor $p_{x,x+t}^{pen}(kt)$ er anvendt til at markere, at dødsintensiteten er afhængig af kalendertid.

Givet pensionskunden er død er passivet:

$$S_{605}^{ad}(kt, x, q, c) = 0$$

12.3.2.6 Dækning 606: Opsat Livspension livsvarig

Dækningen udbetales løbende ved pensionering frem til pensionskundens død.

Passivet for Skattekode 1 opsparing, opsat livsvarig med

- udbetalingsopsættelsesalder i alder $x + c$ ($min-udb.ops_{606} \leq x + c \leq max-udb.ops_{606}$)

er fastsat således:

$$K_{606}(kt, x, c) = \int_{\max\{0;c\}}^{\infty} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x,x+t}^{pen}(kt) dt$$

Hvor $p_{x,x+t}^{pen}(kt)$ er anvendt til at markere at dødsintensiteten er afhængig af kalendertid.

Givet pensionskunden er død er passivet:

$$S_{606}^{ad}(kt, x, c) = 0$$

12.3.3 Forsikringsdækninger ved død med reserveopbygning/-afsættelse

12.3.3.1 Dækning 704: Opsat Ægtefælle- / samlever-pension med opsat risiko

Dækningen udbetales løbende, tidligst ved udbetalingsopsættelsesalder efter pensionskundens død fra og med risikoopsættelsesalder

Passivet for Opsat Ægtefælle- / samlever-pension med opsat risiko og med

- udbetalingsopsættelsesalder $x_1 + c$ ($min-udb.ops_{704} \leq x_1 + c \leq max-udb.ops_{704}$)
- risikoopsættelsesalder $x_1 + d$ ($min-ris.ops_{704} \leq x_1 + d \leq x_1 + c \leq max-ris.ops_{704}$)

er fastsat således, givet pensionskunden(x_1) og begunstigede(x_2) er i live:

$$K_{704}(kt, x_1, x_2, c, d) = \int_{\max\{0;c\}}^{\infty} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x_2, x_2+t}(kt) * p_{x_1, x_1+\max\{0;d\}}(kt) * (1 - p_{x_1+\max\{0;d\}, x_1+t}(kt)) dt$$

Givet pensionskunden(x_1) er død inden alder $x_1 + d$, er passivet:

$$S_{704}^{ad}(kt, x_2, c) = 0$$

Givet pensionskunden(x_1) er død efter alder $x_1 + d$, og begunstigede(x_2) er i live, er passivet:

$$S_{704}^{ad}(kt, x_2, c) = \int_{\max\{0;c\}}^{\infty} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x_2, x_2+t}(kt) dt$$

Givet pensionskunden(x_1) er i live, og begunstigede(x_2) er død, er passivet:

$$S_{704}^{ad2}(kt, x_1, c) = 0$$

hvor $p_{x,x+t}(kt)$ er anvendt til at markere, at dødsintensiteten er afhængig af kalendertid.

Der regnes i modellen med 2 tilstande "død" og "i live" for at sikre, at man for en given opsparing får den samme årlige udbetaling, uafhængig af om man observeres for invaliditet eller ej.

12.3.3.2 Dækning 705: Opsat enkelt-livs arverente med opsat risiko

Dækningen udbetales løbende tidligst ved udbetalingsopsættelsesalder efter pensionskundens død fra og med risikoopsættelsesalder.

Passivet for Opsat enkelt-livs arverente med opsat risiko og med

- udbetalingsopsættelsesalder $x + c$ ($min-udb.ops_{705} \leq x + c \leq max-udb.ops_{705}$)
- risikoopsættelsesalder $x + d$ ($min-ris.ops_{705} \leq x + d \leq x + c \leq max-ris.ops_{705}$)
- risikooophør ved alder $x + n$ ($min-ris.oph_{705} \leq x + c \leq x + n \leq max-ris.oph_{705}$)

er fastsat således, givet pensionskunden er i live:

$$K_{705}(kt, x, c, d, n) = \int_{\max\{0;c\}}^n e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x, x+\max\{0;d\}}(kt) * (1 - p_{x+\max\{0;d\}, x+t}(kt)) dt$$

hvor $p_{x,x+t}(kt)$ er anvendt til at markere, at dødsintensiteten er afhængig af kalendertid.

Der regnes i modellen med 2 tilstande "død" og "i live" for at sikre, at man for en given opsparing får den samme årlige udbetaling, uafhængig af om man observeres for invaliditet eller ej.

Givet pensionskunden er død inden alder $x + d$ er passivet:

$$S_{705}^{ad}(x, c, n) = 0$$

Givet pensionskunden er død efter alder $x + d$ og før alder $x + c$ er passivet:

$$S_{705}^{ad}(x, c, n) = c | a_{\overline{n-c}|}$$

Givet pensionskunden er død efter alder $x + c$ og før alder $x + n$ er passivet:

$$S_{705}^{ad}(x, c, n) = a_{\overline{n}|}$$

Givet pensionskunden er død efter alder $x + n$ er passivet:

$$S_{705}^{ad}(x, c, n) = 0$$

12.3.3.3 Dækning 706: Opsat to-livs arverente med opsat risiko

Dækningen udbetales løbende, tidligst når både pensionskundens og dennes ægtefælle/samlevers er døde fra og med risikoopsættelsesalder, og tidligst når udbetalingsopsættelsesalderen er opnået.

Passivet for Opsat to-livs arverente med opsat risiko og med

- udbetalingsopsættelsesalder $x_1 + c$ ($\min\text{-udb. ops}_{706} \leq x_1 + c \leq \max\text{-udb. ops}_{706}$)
- risikoopsættelsesalder $x_1 + d$ ($\min\text{-ris. ops}_{706} \leq x_1 + d \leq x_1 + c \leq \max\text{-ris. ops}_{706}$)
- risikooophør ved alder $x_1 + n$ ($\min\text{-ris. oph}_{706} \leq x_1 + c \leq x_1 + n \leq \max\text{-ris. oph}_{706}$)

er fastsat således, givet pensionskunden(x_1) og begunstigede(x_2) er i live:

$$K_{706}(kt, x_1, x_2, c, d, n) = \int_{\max\{0; c\}}^n e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x_1, x_1 + \max\{0; d\}}(kt) * p_{x_2, x_2 + \max\{0; d\}}(kt) * (1 - p_{x_1 + \max\{0; d\}, x_1 + t}(kt)) * (1 - p_{x_2 + \max\{0; d\}, x_2 + t}(kt)) dt$$

hvor $p_{x, x+t}(kt)$ er anvendt til at markere, at dødsintensiteten er afhængig af kalendertid.

Givet pensionskunden(x_1) er død inden alder $x_1 + d$ eller begunstigede(x_2) er død inden alder $x_2 + d$ er passivet:

$$S_{706}^{ad}(kt, x_1, x_2, c, d, n) = 0$$

Givet pensionskunden(x_1) er død efter alder $x_1 + d$, og begunstigede(x_2) er i live, er passivet:

$$S_{706}^{ad}(kt, x_2, c, d, n) = \int_{\max\{0; c\}}^n e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x_2, x_2 + \max\{0; d\}}(kt) * (1 - p_{x_2 + \max\{0; d\}, x_2 + t}(kt)) dt$$

Givet pensionskunden(x_1) er i live, og begunstigede(x_2) er død efter alder $x_2 + d$, er passivet:

$$S_{706}^{ad2}(kt, x_1, c, d, n) = \int_{\max\{0; c\}}^n e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x_1, x_1 + \max\{0; d\}}(kt) * (1 - p_{x_1 + \max\{0; d\}, x_1 + t}(kt)) dt$$

Givet pensionskunden(x_1) er død efter alder $x_1 + n$ eller begunstigede(x_2) er død efter alder $x_2 + n$ er passivet:

$$S_{706}^{ad}(kt, x_1, x_2, c, d, n) = 0$$

Der regnes i modellen med 2 tilstande "død" og "i live" for at sikre, at man for en given opsparing får den samme årlige udbetaling, uafhængig af om man observeres for invaliditet eller ej.

12.3.4 Præmieaktiver

12.3.4.1 Dækning 901: Indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, hel ved halv.

Indbetalingssikringen anvendes hvis pensionskunden oplever en lægelig/helbredsmæssig såvel som en økonomisk erhvervsevnededsættelse på mindst 50 %.

Passivet for indbetalingssikring med

- indbetalingssikringsophør i alder $x + m$ ($min-pf-oph_{901} \leq x + m \leq max-pf-oph_{901}$)
- påbegyndt indbetalingssikring efter $k[tae] * 12$ måneders tab af erhvervsevne (tab af erhvervsevne-karens). I praksis regnes værdi for $k[tae] = 1$.
- Årlig regulering af den aktuelle ydelse på r %

bestemmes på en hovedforfaldsdato for indbetaling til

$$K_{901}^a(x, m, k[tae], r) = \int_0^{\min\{1; m\}} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * P_{x, x+t}^{aa} * \mu_{x+t}^{ai} * \int_{t+k[tae]}^{\max\{m; t+k[tae]\}} e^{-\int_t^u (\delta(s) - \ln(1+r)) ds} * P_{x+t, x+u, 0}^{\bar{ii}} dudt$$

12.3.4.2 Dækning 902: Indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, opfyldning

Indbetalingssikringen anvendes hvis pensionskunden oplever en lægelig/helbredsmæssig erhvervsevnededsættelse på mindst 50 %.

Passivet for indbetalingssikring med

- indbetalingssikringsophør i alder $x + m$ ($min-pf-oph_{902} \leq x + m \leq max-pf-oph_{902}$)
- påbegyndt indbetalingssikring efter $k[tae] * 12$ måneders tab af erhvervsevne (tab af erhvervsevne-karens). I praksis regnes værdi for $k[tae] = 1$.
- Årlig regulering af den aktuelle ydelse på r %

bestemmes efter samme formel som dækning 901.

12.3.4.3 Aktiv 904: Præmieaktiv med indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, hel ved halv

Aktivet er et 1-årigt præmieaktiv, som anvendes hvis der er ret til fuld indbetalingssikring ved lægelig/helbredsmæssig såvel som økonomisk erhvervsevnededsættelse på mindst 50 %.

Nutidsværdien af indbetalingen med

- indbetalingssikringsophør i alder $x + m$ ($min-pf-oph_{904} \leq x + m \leq max-pf-oph_{904}$)
- påbegyndt indbetalingssikring efter $k[tae] * 12$ måneders tab af erhvervsevne (tab af erhvervsevne-karens). I praksis anvendes $k[tae] = 1$.

bestemmes på en hovedforfaldsdato for indbetaling til

$$K_{904}^a(x, m, k[t_{ae}]) =$$

$$\int_0^{\min\{1; m\}} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * P_{x, x+t}^{aa} * (1 + \mu_{x+t}^{ai} * \int_t^{\min\{m; t+k[t_{ae}]\}} e^{-\int_t^u \delta(s) ds} * P_{x+t, x+u, 0}^{\bar{ii}} du) dt$$

12.3.4.4 Aktiv 905: Præmieaktiv med indbetalingssikring ved tab af erhvervsevne, opfyldning

Aktivet er et 1-årigt præmieaktiv, som anvendes hvis der er ret til fuld indbetalingssikring ved lægelig/helbredsmæssig erhvervsevnenedsættelse på mindst 50 %.

Nutidsværdien af indbetalingen med

- indbetalingssikringsophør i alder $x + m$ ($min\text{-}pf\text{-}oph_{905} \leq x + m \leq max\text{-}pf\text{-}oph_{905}$)
- påbegyndt indbetalingssikring efter $k[t_{ae}] * 12$ måneders tab af erhvervsevne (tab af erhvervsevne-karens). I praksis anvendes $k[t_{ae}] = 1$.

bestemmes efter samme formel som aktiv 904.

12.3.4.5 Aktiv 907: Præmieaktiv uden indbetalingssikring

Aktivet er et 1-årigt præmieaktiv, som anvendes, hvis der ikke (længere) er ret til indbetalingssikring.

Nutidsværdien af indbetalingen med

- indbetalingsophør i alder $x + n$ ($min\text{-}pf\text{-}oph_{907} \leq x + m \leq max\text{-}pf\text{-}oph_{907}$)

bestemmes på en hovedforfaldsdato for indbetaling til

$$K_{907}^a(x, n) = \int_0^{\min\{1; n\}} e^{-\int_0^t \delta(s) ds} * p_{x, x+t} dt$$

13 Bilag: Satser vedrørende "Omkostninger"

13.1 Satser vedrørende "Service & Rådgivning"

Årlig pris i kr. for Servicepakke

	Direkte betjent	Mægler betjent	AMP ordning
Koncern+kunde/Koncernkunde	456	564	456
Storkunde/kerne-kunde	600	708	600
Stamkunde/Servicekunde	660	744	660
Pensionskunder uden firmapensionsordning	828	-	828
Indbetalingsfri pensionsordning	504	-	-
Pensionsordning under udbetaling	504	-	-

Årlig pris i kr. for Servicepakke – uden opsparing, hvor kundeforholdet indeholder forsikrede med opsparing.

	Direkte betjent	Mægler betjent	AMP ordning
Koncern+kunde/Koncernkunde	192	234	192
Storkunde/kerne-kunde	234	270	234
Stamkunde/Servicekunde	282	324	282

Årlig pris i kr. for Servicepakke – uden opsparing, hvor kundeforholdet kun omfatter forsikrede uden opsparing.

	Direkte betjent	Mægler betjent	AMP ordning
Koncern+kunde/Koncernkunde	252	300	252
Storkunde/kerne-kunde	300	354	300
Stamkunde/Servicekunde	372	420	372

Årlig pris i kr. for Personlig rådgivning til pensionskunder

	Direkte betjent	Mægler betjent	AMP ordning
Koncern+kunde/Koncernkunde	396	-	264
Storkunde/kernekunde	468	-	360
Stamkunde/Servicekunde	564	-	468
Pensionskunder uden firmapensionsordning	864	-	864
Indbetalingsfri pensionsordning	-	-	-
Pensionsordning under udbetaling	-	-	-

Årlig pris i kr. for Personlig rådgivning til pensionskunder

	Direkte betjent	Mægler betjent	AMP ordning
Koncern+kunde/Koncernkunde	204	-	144
Storkunde/kernekunde	240	-	180
Stamkunde/Servicekunde	282	-	234

Årlig pris i kr. for Telefonisk rådgivning til pensionskunder

	Direkte betjent	Mægler betjent	AMP ordning
Koncern+kunde/Koncernkunde	198	-	132
Storkunde/kernekunde	234	-	180
Stamkunde/Servicekunde	282	-	234
Pensionskunder uden firmapensionsordning	432	-	432
Indbetalingsfri pensionsordning	-	-	-
Pensionsordning under udbetaling	-	-	-

Årlig pris i kr. for Telefonisk rådgivning til pensionskunder – uden opsparing

	Direkte betjent	Mægler betjent	AMP ordning
Koncern+kunde/Koncernkunde	102	-	72
Storkunde/kernekunde	120	-	96
Stamkunde/Servicekunde	144	-	120

Årlig pris i kr. for Virksomhedsrådgivning til virksomhedskunder

	Direkte betjent	Mægler betjent	AMP ordning
Koncern+kunde/Koncernkunde	30	30	30
Storkunde/kernekunde	36	36	36
Stamkunde/Servicekunde	42	42	42

Årlig pris i kr. for solidarisk betaling for Specifikke serviceydelser

	Direkte betjent	Mægler betjent	AMP ordning
Koncern+kunde/Koncernkunde	100	100	100
Storkunde/kernekunde	144	144	144
Stamkunde/Servicekunde	180	180	180

Opkrævningsmetode for pensionskunder uden firmapensionsordning, indbetalingsfri pensionsordning og pensionsordninger under udbetaling (Fordelingsnøgle)

	Trækkes som fast beløb	Trækkes som procent af opsparing
Pensionskunder uden firmapensionsordning	100 %	0 %
Indbetalingsfri pensionsordning	28,57 %	71,43 %
Pensionsordning under udbetaling	0 %	100 %

Minimum- og maksimumprocent pro anno af opsparingen på laveste trin

	Minimum	Maksimum
Laveste trin omkostninger	0,2	0,8

13.2 Satsler vedrørende "Specifikke serviceydelser"

Prisen for specifikke serviceydelser i kr. Disse kan samlet vælges betalt solidarisk i stedet.

	AMP ordninger		Øvrige	
	Selvbetjening via portal	PFA håndtering	Selvbetjening via portal	PFA håndtering
Indtræden i ordning	-	0	10	10
Udtræden af ordning	-	0	10	10
Ændring af investeringsprofil i PFA Investorer	200	400	200	400
Ændring af udbetalingssikring i PFA Investorer	50	400	50	400
Handel af opsparing i Du Investorer	0	400	0	400
Ændring af indbetalingens fordeling i Du Investorer	50	400	50	400
Ændring af ønsket udbetalingsstart	0	0	0	0
Flytning af opsparing mellem koncepter	100	400	100	400
Ændring af indbetalingens fordeling mellem koncepter	50	400	50	400
Til-/fravalg af KundeKapital	100	400	100	400
Ændring af forsikringsdækning	100	400	100	400
Timingsophør	-	400	-	400

Prisen for specifikke serviceydelser i kr. Disse kan ikke vælges betalt solidarisk

	AMP ordninger		Øvrige	
	Selvbetjening via portal	PFA håndtering	Selvbetjening via portal	PFA håndtering
Intern overførsel til PFA Plus inden for jobskifteaftale	-	-	-	-
Intern overførsel til PFA Plus- uden for jobskifteaftale	-	-	-	-
Intern overførsel fra PFA Plus inden for jobskifteaftale	-	-	-	-
Intern overførsel fra PFA Plus- uden for jobskifteaftale	-	-	-	-
Intern konvertering fra kapitalopsparing til aldersopsparing	675	675	675	675
Ekstern overførsel til PFA	-	1000	-	1000
Ophævelse af pensionsbevis	-	1400	-	1400
Deling af pensionsbevis	-	1000	-	1000
Samling af pensionsbeviser	-	1000	-	1000
Specialrådgivning til pensionskunde	-	1000	-	1000
Kompleks beregning til pensionskunde	-	1000	-	1000
Kompleks ændring af pensionsbevis	-	1000	-	1000

Pris i kr. for transaktionsbaseret rådgivning

	Direkte betjent		AMP ordning	
	Telefonisk rådgivning	Personlig rådgivning	Telefonisk rådgivning	Personlig rådgivning
Koncern+kunde/Koncernkunde	400	800	400	800
Storkunde/kernekunde	450	900	450	900
Stamkunde/Servicekunde	500	1100	500	1100
Pensionskunder uden firmapensionsordning	600	1500	600	1500
Indbetalingsfri pensionsordning	600	1500	600	1500
Pensionsordning under udbetaling	600	1500	600	1500

13.3 Satser vedrørende "Opsparing"

Pro anno priser i procent af opsparingen ekskl. Individuel KundeKapital for opsparingsomkostninger

	Aktier	Obligationer	Pengemarked	Garanti
PFA Investorer	0,0	0,0	0,0	0,0
Du investerer	0,0	0,0	0,0	0,0

13.4 Satser vedrørende "Handler"

Handelsomkostninger ved køb og salg i Du Investorer i procent af handelsværdien

Kurtage	0,00
---------	------

13.5 Satser vedrørende "Administration af udbetalingssikring"

Pro anno pris i procent af opsparingen for administration af udbetalingssikring

Administration af udbetalingssikring (markedsrente)	0,01
Administration af udbetalingssikring (gennemsnitsrente)	0,00

13.6 Satser vedrørende "Forsikringsadministration"

Pris for administration af forsikring i procent af prisen for forsikringsdækningen

	Koncern+kunde/ Koncernkunde	Storkunde/ kernekunde	Stamkunde/ Servicekunde	Privat police	Indbetalingsfri pensionsordning
Dækning ved nedsat erhvervsevne	4	5	6	7	-
Indbetalingssikring på opsparing	4	5	6	7	-
Engangsudbetaling ved nedsat erhvervsevne	4	5	6	7	-
Engangsudbetaling ved dødsfald	3	3	4	4	4
Engangsudbetaling til børn (ved død)	3	3	4	4	-
Løbende udbetaling til børn (ved død)	3	3	4	4	-

13.7 Satser vedrørende "Betaling til basiskapitalen"

Pro anno pris i procent af opsparingen (ekskl. IKK) for betaling til basiskapital

Betaling til basiskapital	0,0
---------------------------	-----

13.8 Satser Letpension/pengeinstituttet

Årlig pris for servicepakken for livspensionsordninger for ikke pensionerede pensionskunder

	Pengeinstitut	PFA
Basispris pr. pensionsbevis	0 kr.	0 kr.
Omkostninger i procent af indbetaling efter AMB, hvis denne er under 50.000 kr.	3,00 %*	0,00 %
Omkostninger i procent af indbetaling efter AMB, hvis	1,00 %*	0,00 %

denne er 50.000 kr. eller derover		
Omkostninger i procent af depotet for den del af depotet der er under 250.000 kr.	0,785 %	0,075 %
Omkostninger i procent af depotet for den del af depotet der ligger mellem 250.000 kr. og 500.000 kr.	0,750 %	0,00 %
Omkostninger i procent af depotet for den del af depotet der er 500.000 kr. eller derover.	0,350 %	0,00 %

*) De angivne satser er udgangspunktet. Pengeinstituttet kan aftale andre omkostningssatser med kunden i intervallet 0,00 – 3,00 % for hele indbetalingen efter AMB.

Årlig pris for servicepakken for livspensionsordninger for pensionerede pensionskunder

	Pengeinstitut	PFA
Basispris pr. pensionsbevis pr. måned	0	28 kr.
Omkostninger i procent af depotet for den del af depotet, der er under 648.000 kr.	0,55 %	0,05 %
Omkostninger i procent af depotet for den del af depotet, der er over 648.000 kr.	0,55 %	0,00 %

14 Bilag: Satser vedrørende "Dækninger" og generelle satser

14.1 Satser vedrørende "Dækninger"

Udbetalingsophør			
<i>min-udb.oph₆₀₃</i>	60	<i>max-udb.oph₆₀₃</i>	129
<i>min-udb.oph₆₀₅</i>		<i>max-udb.oph₆₀₅</i>	

Udbetalingsperiode			
<i>min-udb.periode₅₀₃</i>	0	<i>max-udb.periode₅₀₃</i>	30
<i>min-udb.periode₅₀₈</i>		<i>max-udb.periode₅₀₈</i>	
<i>min-udb.periode₆₀₂</i>	70	<i>max-udb.periode₆₀₂</i>	87

Indbetalingsophør			
<i>min-pb-oph₉₀₇</i>	20	<i>max-pb-oph₉₀₇</i>	70

Udbetalingsopsættelsesalder			
<i>min-udb.ops₆₀₁</i>	60	<i>max-udb.ops₆₀₁</i>	85
<i>min-udb.ops₆₀₂</i>		<i>max-udb.ops₆₀₂</i>	77
<i>min-udb.ops₆₀₄</i>		<i>max-udb.ops₆₀₄</i>	85
<i>min-udb.ops₆₀₄</i>		<i>max-udb.ops₆₀₄</i>	
<i>min-udb.ops₇₀₄</i>	60	<i>max-udb.ops₇₀₄</i>	90
<i>min-udb.ops₇₀₅</i>		<i>max-udb.ops₇₀₅</i>	
<i>min-udb.ops₇₀₆</i>		<i>max-udb.ops₇₀₆</i>	

Risikoophør			
<i>min-ris-oph₅₀₂</i>	60	<i>max-ris-oph₅₀₂</i>	77
<i>min-ris.oph₅₀₃</i>		<i>max-ris.oph₅₀₃</i>	99
<i>min-ris.oph₅₀₄</i>		<i>max-ris.oph₅₀₄</i>	
<i>min-ris.oph₅₀₈</i>		<i>max-ris.oph₅₀₈</i>	
<i>min-ris.oph₇₀₅</i>		<i>max-ris.oph₇₀₅</i>	
<i>min-ris.oph₇₀₆</i>		<i>max-ris.oph₇₀₆</i>	

Risikoopsættelsesalder			
<i>min-ris.ops₇₀₄</i>	60	<i>max-ris.ops₇₀₄</i>	90
<i>min-ris.ops₇₀₅</i>		<i>max-ris.ops₇₀₅</i>	
<i>min-ris.ops₇₀₆</i>		<i>max-ris.ops₇₀₆</i>	

Børneudløb			
<i>min-b-udløb₅₀₄</i>	16	<i>max-b-udløb₅₀₄</i>	70
<i>min-b-udløb₅₀₆</i>		<i>max-b-udløb₅₀₆</i>	

Indbetalingssikringsophør			
<i>min-pf-oph₅₀₂</i>	60	<i>max-pf-oph₅₀₂</i>	70
<i>min-pf-oph₅₀₄</i>		<i>max-pf-oph₅₀₄</i>	
<i>min-pf-oph₉₀₁</i>		<i>max-pf-oph₉₀₁</i>	
<i>min-pf-oph₉₀₂</i>		<i>max-pf-oph₉₀₂</i>	
<i>min-pf-oph₉₀₃</i>		<i>max-pf-oph₉₀₃</i>	
<i>min-pf-oph₉₀₄</i>		<i>max-pf-oph₉₀₄</i>	
<i>min-pf-oph₉₀₅</i>		<i>max-pf-oph₉₀₅</i>	
<i>min-pf-oph₉₀₇</i>		<i>max-pf-oph₉₀₇</i>	

Opsparingssikringsfaktor			
$min\text{-sikringsfaktor}_{503}$	0	$max\text{-sikringsfaktor}_{503}$	1,0
$min\text{-sikringsfaktor}_{508}$		$max\text{-sikringsfaktor}_{508}$	

Forældreskabsintensitet						
	a	b	c	d		x
C_x	0					$x \leq 15$
	0,15	28	12	12		$x > 15$

Rentelementer	
Δi	0,5 pct.
p_{PAL}	0,153.

Intensiteter til prisberegning - Unisex						
	a	b	c	h	v	x
μ_x^d	0,00004253	4,769455862	0,047659408			
$\mu_{x,t}^{d,pen,M} = \mu_{x,t}^{d,sik,M}$	0,00004	4,7431	0,0477	0,025		
$\mu_{x,t}^{d,pen,G} = \mu_{x,t}^{d,sik,G}$	0,0001	5,03	0,0445	0,01		
μ_x^{ad}	0,00003828	4,723698371	0,047659408			$x \leq 70$
	0,00004253	4,769455862	0,047659408			$x > 70$
$\mu_x^{ai} = \mu_x^{ai,hel}$	0	5,922414024	0,031206			
$\mu_x^{ai} = \mu_x^{ai,opfyldning}$	0	5,943603323	0,031206			
$\mu_{x,v(i)}^{id}$	0,004521	6,737439	0,035795		$v \leq v(2) = 2$	
	0,000236	7,023992	0,022186		$v > v(2) = 2$	
$\mu_{x,v(i)}^{ia}$	0,63359895	-0,009045600	24		$v \leq v(2) = 2$	
	0,25490327	-0,005067600	29		$v > v(2) = 2$	

Intensiteter til prisberegning – Kønspecifikt Mænd						
	a	b	c	h	v	x
μ_x^d	0,0000552524	4,778086339	0,048436443			
$\mu_{x,t}^{d,pen,M} = \mu_{x,t}^{d,sik,M}$	0,000052	4,7518	0,0484	0,025		
$\mu_{x,t}^{d,pen,G} = \mu_{x,t}^{d,sik,G}$	0,0001	5,03	0,0445	0,01		
μ_x^{ad}	0,000049727	4,732328848	0,048436443			$x \leq 70$
	0,0000552524	4,778086339	0,048436443			$x > 70$
$\mu_x^{ai} = \mu_x^{ai,hel}$	0	5,443966678	0,038380101			
$\mu_x^{ai} = \mu_x^{ai,opfyldning}$	0	5,465155977	0,038380101			
$\mu_{x,v(i)}^{id}$	- 0,004205000	7,731979000	0,020993		$v \leq v(2) = 2$	
	0,002159000	6,762568000	0,028229		$v > v(2) = 2$	
$\mu_{x,v(i)}^{ia}$	0,704268493	-0,010197600	24		$v \leq v(2) = 2$	
	0,266115756	-0,005314800	29		$v > v(2) = 2$	

Intensiteter til prisberegning – Kønspecifikt Kvinder						
	a	b	c	h	v	x
μ_x^d	0,0000329305	4,591874558	0,048871767			
$\mu_{x,t}^{d,pen,M} = \mu_{x,t}^{d,sik,M}$	0,000031	4,5655	0,0489	0,025		
$\mu_{x,t}^{d,pen,G} = \mu_{x,t}^{d,sik,G}$	0,0001	5,03	0,0445	0,01		
μ_x^{ad}	0,0000296374	4,546117067	0,048871767			$x \leq 70$
	0,0000329305	4,591874558	0,048871767			$x > 70$
$\mu_x^{ai} = \mu_x^{ai,hel}$	0	6,095552896	0,029609633			

$\mu_x^{ai} = \mu_x^{ai,opfyldning}$	0	6,116742195	0,029609633			
$\mu_{x,v(i)}^{id}$	0,0132470	5,7428990	0,050596		$v \leq v(2) = 2$	
	-0,0016850	7,2854160	0,016142		$v > v(2) = 2$	
$\mu_{x,v(i)}^{ia}$	0,5785877	-0,0078600	24		$v \leq v(2) = 2$	
	0,2507738	-0,0049752	29		$v > v(2) = 2$	

Intensiteter til beregning af den årlige udbetaling for livspensioner						
		a	b	c	h	T_0
$\mu_x^{d,udb,M}$	Unisex	0,0000556	4,8857944	0,0476594	0,013	2011
$\mu_x^{d,udb,M}$	Mænd	0,0000722	4,8944249	0,0484364	0,013	2011
$\mu_x^{d,udb,M}$	Kvinder	0,0000430	4,7082131	0,0488718	0,013	2011

14.2 Generelle satser

Generelle satser	
k^{fri}	1,3
f^{fri}	1,2
f^{henst}	1,05
DødsdækningBeløb	10.000 kr.
KompPar	6

<i>Rente_A</i>	0,5 % p.a.
<i>Rente_B</i>	0 % p.a.
<i>Rente_G</i>	0,5 % p.a.
<i>IndbetalingsfriPensionsordning_grænse</i>	0
<i>IKK_MinimumReserve</i>	500 kr.
<i>Timingspct</i>	75
<i>Timingsfrekens</i>	4
<i>Timingsvarighed</i>	7
<i>Timingsrente</i>	2,00 % p.a.
<i>Rente_1</i>	2,90 % p.a.
<i>Rente_1u</i>	2,00 % p.a.
<i>Rente_2</i>	2,90 % p.a.
<i>Rente_2u</i>	2,00 % p.a.
<i>Rente_9</i>	2,90 % p.a.
<i>Rente_9u</i>	2,00 % p.a.
N_{udb}	2